GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 2 października 2026 | Redaktorka prowadząca **Alina Janusz** | Cena gazety **12,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 230.11329, 1

Nakład 83 tys. + **298,5 tys. prenumerat cyfrowych**

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Gaudeamus na uczelniach

Z MIŁOŚCI DO UCZENIA SIĘ

– Nie mam wątpliwości, że w tym uroczystym dniu spotykamy się właśnie „z miłości do uczenia się" – mówił wczoraj podczas inauguracji roku akademickiego ma Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie prof. Piotr Jedynak, rektor uczelni. Z kolei na Uniwersytecie Warszawskim to także początek obchodów 210-lecia istnienia uczelni. – Dzisiaj i jutro jest dla nas niezwykle ważne. Mam wielką nadzieję, że uda nam się to połączyć – podkreślał rektor Alojzy Z. Nowak. Na uczelniach w całym kraju studenci pierwszego roku składali ślubowanie.

• **Więcej na ▶ wyborcza.pl**

Wydarzenia

Dramatyczna egzekucja

Funkcjonariusze więzienni nie byli w stanie skutecznie wykonać kary śmierci orzeczonej wobec Christy Pike, 50-latki, która w wieku 20 lat została skazana na najwyższy wymiar kary ▶ **4**

Kultura

Liczę na emocje

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI

– Świat dzisiaj nie polega na eliminacji, tylko na szukaniu indywidualnego, silnego głosu – mówi Anna S. Dębowska. Rozmowa ze skrzypaczką, prezeską Towarzystwa im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu ▶ **16-17**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 40>
9 770860 908150

1 RP

Rząd po cichu wprowadzi nowy podatek

Zdrożeje prąd, gaz i ciepło?

Nawet 3 mld zł może ściągnąć rząd z nowego parapodatku na firmy sprzedające nam prąd czy gaz. **– To jest bezczelny skok na kasę – słyszymy jednak od ekspertów rynkowych.**

Ireneusz Sudak

W tym tygodniu rząd przyjął projekt budżetu na 2027 r. Szykują się największe od lat zmiany: nowe progi i stawki podatkowe oraz nowe ulgi, np. inwestowanie do 100 tys. zł bez podatku od zysków w ramach Osobistych Kont Inwestycyjnych.

Rządzący robią wszystko żeby nie dociążać nowymi opłatami pojedynczych konsumentów i drobnych przedsiębiorców. Zamiast tego uwaga została skierowana na firmy, które produkują i dostarczają nam energię. Czeka je prawdziwe uderzenie finansowe i wzrost opłat. Choć skutki mogą odczuć konsumenci, to rząd też ma swoje argumenty.

Do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów trafiły dwa projekty: nowelizacja prawa energetycznego (druk UD457) oraz projekt ustawy o udzielaniu wsparcia na obniżenie cen energii dla przemysłu energochłonnego (UD459).

Kontrowersyjny projekt UD 457

„Rozwiązania przewidziane w tych projektach prowadzą do istotnego zwiększenia obciążeń sektora energetycznego" – ostrzega konfederacja Lewiatan w piśmie do premiera Donalda Tuska, ministra finansów Andrzeja Domańskiego i ministra energii Miłosza Motyki.

Największe kontrowersje wzbudza projekt UD457, bo dotyka wszystkich podmiotów, które produkują lub sprzedają prąd, ale też ich działalności związanej z ciepłem i gazem. Zgodnie z nowymi przepisami firmy, które chcą prowadzić taką działalność, zapłacą dużo więcej za roczną koncesję.

Zmiana jest potężna. Jak tłumaczy Lewiatan, obecnie opłata koncesyjna zależy od przychodu firmy w danym roku, a termin płatności przypada na 15 kwietnia.

W przypadu wielkich koncernów, które mają miliardowe przychody, 2,5 mln zł rocznie to maksymalny pułap opłaty koncesyjnej.

Nowelizacja likwiduje ten „bezpiecznik", co oznacza, że może ona wynieść setki milionów złotych.

Ministerstwo uzasadnia zmianę danymi za 2025 rok: „Grupa 23 przedsiębiorstw posiadających łącznie 27 koncesji zapłaciła maksymalne opłaty o łącznej wartości 67,5 mln zł. Ich przychody objęte wyliczeniem wyniosły razem 453 mld zł".

Według rządowych szacunków samo usunięcie maksymalnego limitu ma zwiększyć dochody państwa o około 2,8 mld zł rocznie.

To nie koniec, bo rząd chce też dokonać pewnych zmian technicznych na podstawie, których obliczana jest wartość koncesji, co ma przynieść dodatkowe 750 mln zł.

Dziś z opłat koncesyjnych w energetyce państwo zarabia 228 mln zł rocznie, po zmianach kwota ta ma wzrosnąć do 3,5 mld zł

Budżet dostanie 3,3 mld zł więcej

Efekt dla budżetu? Dziś z opłat koncesyjnych w energetyce państwo zarabia 228 mln zł rocznie, po zmianach kwota ta ma wzrosnąć do 3,5 mld zł.

W dużym stopniu opłata dotyka spółki skarbu państwa takie jak Orlen, PGE czy Tauron, które siłą rzeczy nie będą jawnie protestować.

Ale rewolucja odbije się też na mniejszych firmach sprzedających prąd, producentach prądu czy ciepłowniach (często samorządowych).

• **Więcej ▶ 13**

eprasa.pl 6ae443af23

Michał Olszewski

Oby na deklaracjach się nie skończyło

Mimo że w Polsce nie grzmią działa i nie słychać detonacji, na froncie jesteśmy od dawna. Państwo polskie znalazło się na froncie wojny informacyjnej i tę wojnę przegrywa, bezradne wobec rosyjskiej dezinformacji, która dociera do nas różnymi kanałami i w różnych przebraniach.

Powołanie 30 września Centrum Walki z Dezinformacją przy Ministerstwie Cyfryzacji pokazuje, że rząd zaczyna rozumieć wagę problemu. Centrum ma m.in. koordynować działania podejmowane na różnych szczeblach administracji i w różnych resortach, reagować szybciej i jasno wskazywać autorów kłamliwych informacji.

Dobrze, że władze chcą z dezinformacją walczyć, choć zadanie wygląda na karkołomne. Prorosyjskie, uderzające w fundamenty bezpieczeństwa narodowego treści rozchodzą się bez przeszkód, głównie za sprawą platform społecznościowych, które nie widzą interesu w ich usuwaniu. Prezydent podpisał co prawda wreszcie ustawę, która wdraża część unijnego aktu o usługach cyfrowych (DSA), ale druga jej część, która pozwala blokować w sieci treści naruszające polskie prawo, miele się w sejmowych trybach, a to przeciwko niej najbardziej energicznie protestował Karol Nawrocki, argumentując, że wprowadzi cenzurę. Żeby sprowadzić weto prezydenckie do bolesnego konkretu: powielanie rosyjskiej propagandy uchodzi u nas bezkarnie, a Grzegorz Braun, który, podobnie jak rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow, ma „silne podejrzenie", że referendum w Mołdawii, wygrane przez zwolenników integracji z Unią, zostało sfałszowane, może spać spokojnie.

Najwyższy czas, by rosyjskim szczekaczkom, które kłamią w języku polskim, nasze państwo powiedziało „Stop". Dotychczas nadawały bez opamiętania i z bezczelnym uśmiechem

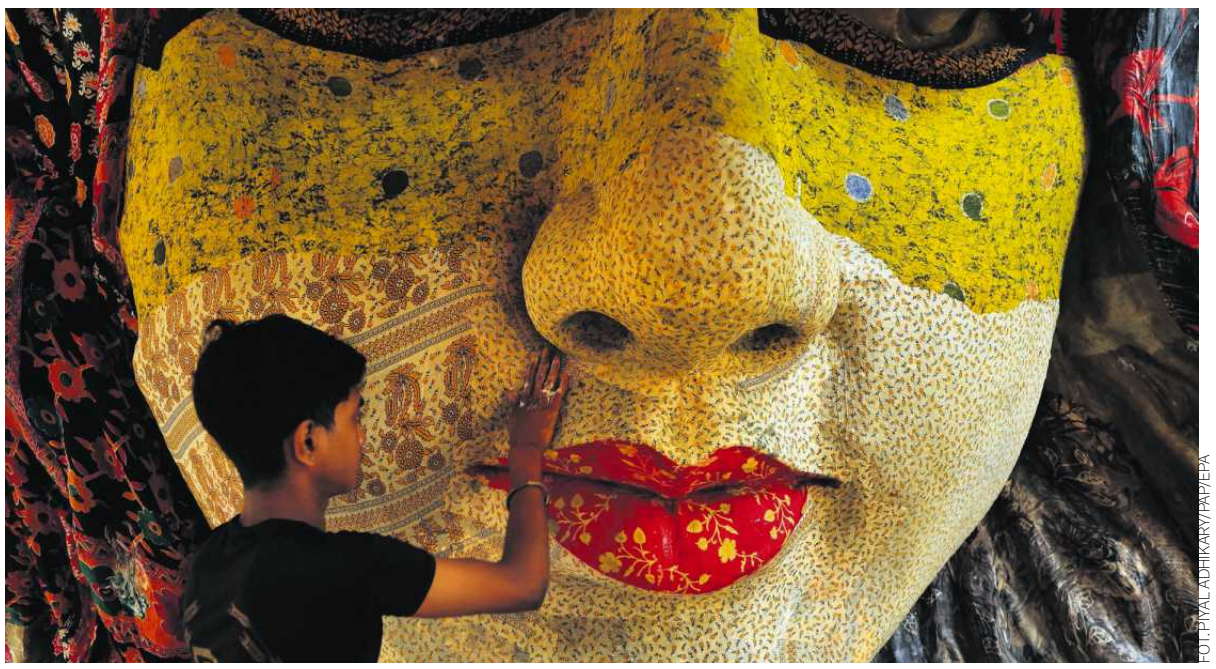
Inaczej do sprawy podchodzą państwa bałtyckie, które temat dezinformacji traktują z najwyższą powagą. Litwini m.in. pracują nad ustawą, która dezinformację czy agresywną propagandę wojenną będzie traktowała jak przestępstwo kryminalne. A to najświeższy przykład z Estonii: zatrzymany w ubiegłym roku znany estoński bloger Oleg Besedin został właśnie skazany na 7 lat więzienia. Sąd uznał, że dezinformacja, którą prowadził, miała charakter dywersyjny.

Paweł Olszewski, szef Centrum Walki z Dezinformacją, wskazał podczas pierwszego wystąpienia w nowej roli Braci Kamratów i środowisko Grzegorza Brauna. Jasno stwierdził , że stanowią oni zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa. To dobry i konieczny ruch, choć zobaczymy, czy na deklaracjach się nie skończy. Najwyższy czas, by rosyjskim szczekaczkom, które kłamią w języku polskim, nasze państwo powiedziało „Stop". Dotychczas nadawały bez opamiętania i z bezczelnym uśmiechem. ●

Andrzej rysuje

Indie
Maska na święto Durga Puja

FOT. PIYAL ADHIKARY/PAP/EPA

Kalkuta, 30 września 2026 r. Trwają przygotowania do głównego hinduskiego święta Durga Puja (16-21 października), które symbolizuje triumf dobra nad złem. W namiocie pandal powstaje maska z papier mâché, czyli plastycznej masy z rozmiękczonego lub rozdrobnionego papieru połączonego ze spoiwem.

Efekty kontroli PIP

355

Tyle poleceń o przekształceniu kontraktów B2B czy umów zleceń w etaty wydali do połowy września kontrolerzy PIP. Ustawa, dzięki której inspektorzy pracy mogą wprowadzać takie zmiany, obowiązuje od 8 lipca.
Więcej na ▶ wyborcza.biz

W weekend w „Wyborczej"

FOT. GETTY IMAGES

Operacje plastyczne PL
Kochanie, wybierz mi implanty

Stanisław Brejdygant kończy 90 lat

Jeden z najwybitniejszych, a wciąż z niedosytem

Skłonny jestem porównywać siebie do maszyny parowej starego typu. Dziesięć procent, a reszta w gwizdek. Ale te dziesięć może jednak zaistnieje, coś zostanie po mnie – twierdzi Stanisław Brejdygant. Jeden z największych artystów naszych czasów obchodzi 90. urodziny.

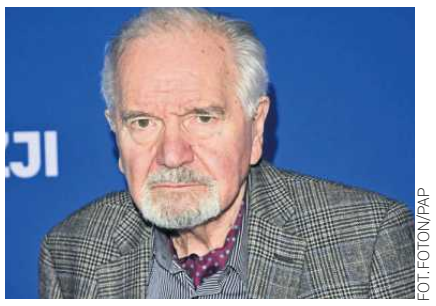
2 października 1936 roku w Warszawie urodził się Stanisław Brejdygant. Aktor, reżyser, scenarzysta, pisarz i dramaturg, który doświadczeniami i dokonaniami mógłby spokojnie obdarzyć kilka innych osób.

Zbigniew Zapasiewicz, poproszony przez Annę Retmaniak o wypowiedź na temat Stanisława Brejdyganta do audycji „Portret słowem malowany", stwierdził niegdyś: „On nigdy nie poczuje się spełniony". – Powiedział o mnie szczerą prawdę – przyznał Brejdygant w rozmowie z cyklu Archiwum Historii Autorów ZAiKS-u.

Dla wielu Stanisław Brejdygant będzie przede wszystkim jednym z największych artystów teatralnych naszych czasów. Jako aktor debiutował na scenicznych deskach w 1954 roku i stworzył niezapomniane role Hamleta, Ryszarda III, Raskolnikowa i Księcia Myszkina. Sam mówi o tym w wywiadach z dystansem, cytując słowa Zbigniewa Zapasiewicza: To są role do nekrologu.

Granie mu na pewno nie wystarczyło do spełnienia ambicji artystycznych. Napisał ponad dwadzieścia szeroko docenianych dramatów teatralnych, wydał także kilka tomów prozy, na które składają się powieści, opowiadania i wspomnienia.

To sporo, ale on skupia się bardziej na tym, czego jeszcze nie zrobił. – Gdyby się inaczej potoczyły moje losy, to może byłbym autorem dziesięciu czy kilkunastu filmów. Może ze dwa z tego byłyby wybitne. Nie można zaręczyć – opowiedział w wywiadzie z cyklu Archiwum Historii Autorów. Wbrew jego niedosytowi nie można powiedzieć, że w świecie filmu i telewizji próżnował. Na koncie ma występy m.in. w kultowej „Wilczycy", „Komedii małżeńskiej", „Liście Schindlera" oraz w „Klerze".

FOT. FOTON/PAP

To, że potrafi oczarować widzów samym głosem, udowodnił tytułową rolą dubbingową w brytyjskim serialu „Ja, Klaudiusz" – ta kreacja przyniosła mu wielką popularność. Pojawił się też w obsadzie takich produkcji telewizyjnych jak „Klan", „Prawo Agaty" czy „Dziewczyny ze Lwowa". Lista dokonań tego laureata Srebrnego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" jest długa, ale dla niego na pewno niewystarczająca.

– Tak pobiegło moje życie, nie wiem, czy udane czy nie – stwierdził w jednym z niedawnych wywiadów. – Przynajmniej w życiu osobistym u schyłku mam cudowne partnerstwo, cudowną kobietę i mam znakomitych synów – powiedział w audycji Jakuba Jamrozka z Czwórki Polskiego Radia.

Polskiej kulturze Stanisław Brejdygant przysłużył się na pewno także za sprawą swoich utalentowanych potomków. Starszy z synów, Igor Brejdygant, jest autorem poczytnych i popularnych kryminałów, a także scenarzystą. Młodszy z nich, Krzysztof Zalewski, to jeden z najbardziej charyzmatycznych i zdolnych muzyków polskiej sceny. ●
Justyna Bryczkowska

eprasa.pl 6ae443af23

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

WÓJT GMINY WARTKOWICE
OGŁASZA I PRZETARG USTNY NIEOGRANICZONY

na sprzedaż zabudowanej nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Wartkowice, położonej w obrębie Parądzice, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki 199/4, obszaru 0,5680 ha, wpisanej w księdze wieczystej SR2L/00019856/6.

1)Nieruchomość jest zabudowana jest wolnostojącym, dwukondygnacyjnym budynkiem dawnej placówki oświatowej (szkoły) o pow. zabudowy 689 m^2. Poza budynkiem dawnej szkoły, na działce zlokalizowana jest zabudowa pomocnicza o charakterze techniczno – gospodarczym, w skład której wchodzą 2 niezależne obiekty parterowe, w tym kotłownia olejowa. Nieruchomość posiada przyłącze energetyczne i wodociągowe. Część nieruchomości od stron wschodniej, północnej i południowej jest ogrodzona. Przedmiotowa działka w katastrze wykazana jest jako inne tereny zabudowane – Bi.

2) Działka posiada dostęp do drogi publicznej – gminnej nr 111235E poprzez ogólnodostępną drogę wewnętrzną stanowiącą działkę poł. w obrębie Parądzice ozn. nr 198/3.

4) Nieruchomość nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz dla nieruchomości nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy. Gmina Wartkowice nie posiada uchwalonego Planu Ogólnego Gminy.

Cena wywoławcza nieruchomości: 900 000,00 zł (słownie: dziewięćset tysięcy złotych 00/100). Na podstawie art. 43 ust.1 pkt 10 i art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2024 r. poz. 361 z późn. zm.) zwalnia się z podatku VAT dostawę budynków, budowli lub ich części.

Wysokość wadium: 100 000,00 zł (słownie: sto tysięcy złotych 00/100).

PRZETARG odbędzie się w dniu 04 grudnia 2026 r. o godzinie 10:00

w siedzibie Urzędu Gminy Wartkowice, ul. Targowa 25.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wniesienie WADIUM w pieniądzu na rachunek bankowy Gminy Wartkowice w Banku Spółdzielczym w Wartkowicach nr 37 9271 0005 0000 0228 2000 0250, w taki sposób, aby najpóźniej w dniu 30 listopada 2026 r. wadium znajdowało się na rachunku bankowym Gminy Wartkowice.

W tytule wadium należy podać numer działki, na poczet której zostaje ono wpłacone. Z tytułu przelewu powinno również wynikać za kogo zostało wniesione wadium (należy podać imię i nazwisko lub nazwę firmy lub firmę osoby, która wniosła wadium i będzie przystępowała do przetargu).

Termin wywieszenia ogłoszenia: od dnia 02 października 2026 r. do dnia 04 grudnia 2026 r.

Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: Urząd Gminy Wartkowice– (tablica ogłoszeń, parter), strony internetowe: https://wartkowice.biuletyn.net/, https://wartkowice.pl, oraz Gazeta Wyborcza.

Szczegółowe informacje na temat przedmiotu przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy Wartkowice pod nr tel. 43 678 51 05 wew. 41.

Kraj/34454798

Mazowsze. serce Polski

Zarząd Województwa Mazowieckiego

ogłasza

pierwszy przetarg ustny nieograniczony w celu sprzedaży nieruchomości położonej

przy ul. Mikołaja Kopernika 8 w Otwocku

1. Opis nieruchomości:

1.1. Adres nieruchomości:
Otwock, ul. Mikołaja Kopernika 8, powiat otwocki.

1.2. Oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków:
Nieruchomość oznaczona jako działka ewidencyjna nr 37/3, obręb 0095, o powierzchni 0,1732 ha.

1.3. Numer księgi wieczystej:
WA1O/00054284/3

2. Cena wywoławcza – 2 144 000 zł (słownie: dwa miliony sto czterdzieści cztery tysiące złotych) – sprzedaż zwolniona z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775 z późn. zm.).

3. Wadium – 214 400 zł (słownie: dwieście czternaście tysięcy czterysta złotych), co stanowi 10% ceny wywoławczej.

4. Termin i miejsce przetargu – 9 grudnia 2026 r., godz. 11.00, w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie przy ul. Skoczylasa 4 w Warszawie, sala konferencyjna, piętro II.

5. Szczegółowe ogłoszenie o przetargu zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie przy ul. Jagiellońskiej 26 oraz na stronach internetowych Samorządu Województwa Mazowieckiego – www.mazovia.pl i www.bip.mazovia.pl., a także w dziennikach wydawanych w formie elektronicznej oraz internetowych portalach ogłoszeniowych.

6. Dodatkowe informacje dotyczące przedmiotu przetargu można uzyskać w Departamencie Nieruchomości i Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, ul. Brechta 3, pod nr telefonów (22) 5979821, (22) 5979824.

Kraj/34454662

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Lubawskiej;

obręb: Stabłowice, dz. nr 864 (przed zmianą identyfikatora działka: AM-10, dz. nr 86/4);
GPS N: 51.15623, E: 16.91483;
pow. nieruchomości: 1089 m^2;
KW nr WR1K/00247702/4;
Opis nieruchomości: niezabudowana.
Przeznaczenie w mpzp: **zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub w zabudowie bliźniaczej.**
Cena wywoławcza: **900 000,00 zł**;
Wadium: **90 000,00 zł;**

Podatek VAT doliczony zostanie do ceny ustalonej w przetargu.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **27 listopada 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10^{00} dnia **4 grudnia 2026 r.**

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**
Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Sprzedaży Nieruchomości Zespół II Urzędu Miejskiego Wrocławia, Pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**
Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34454681

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie
ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn tel.: (+48) 89 536 31 00, e-mail: olsztyn@amw.com.pl

Podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 02.10.2026r. do 23.10.2026r. na tablicy ogłoszeń Oddziału oraz stronach internetowych www.amw.com.pl opublikowano wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem w trybie przetargu ustnego ograniczonego na czas oznaczony do dnia 31.10.2028r.

Morąg, Al. Wojska Polskiego 21, zamknięty kompleks wojskowy – pomieszczenia w budynku nr 11 o łącznej powierzchni użytkowej 77,76 m2 przeznaczone na kantynę żołnierską wraz z przynależnym gruntem o powierzchni 0,0030 ha stanowiącym część działki nr 157/20.

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej:
www.amw.com.pl, w BIP oraz pod numerem telefonu: (89) 536 31 37.

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

Kraj/34454588

LESZNO JestemTU

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Leszna

ogłasza II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

1. **Oznaczenie nieruchomości:** **Leszno, ul. Kąkolewska**, KW nr PO1L/00006143/6, stanowiąca na arkuszu mapy nr 29 działkę ewidencyjną numer:

Numer działki	Powierzchnia (w m^2)	Cena wywoławcza (w tym 23% podatku VAT)	Wadium (w zł)
11/5	5 844	1 861 000,00	150 000,00

2. **Opis nieruchomości:** nieruchomość gruntowa niezabudowana, niezagospodarowana, teren działki płaski, porośnięta trawą oraz drzewami i krzewami, wymagająca uporządkowania terenu. Usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości jest możliwe na warunkach określonych w *Ustawie o ochronie przyrody*. Wszelkie koszty związane z przygotowaniem gruntu pod zabudowę ponosi nabywca nieruchomości.
3. **Przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania: KS/U - teren obsługi komunikacji samochodowej i usług** tj.: samodzielne usługi handlu, gastronomii, rozrywki, parkingi, garaże, stacje obsługi pojazdów, stacje benzynowe z usługami towarzyszącymi.
4. **Termin i miejsce przetargu:** **3 grudnia 2026 r., godz. 10:00** w sali konferencyjnej Wydziału Architektury Planowania Przestrzennego i Budownictwa na II piętrze w budynku Urzędu Miasta Leszna przy Al. Jana Pawła II 21.
5. **Termin wniesienia wadium:** wadium **wymagalne na koncie** Urzędu Miasta Leszna nr: 37 1020 3088 0000 8302 0005 7703 PKO BP S.A. I O/Leszno **do dnia 27 listopada 2026 r.**
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w Urzędzie Miasta Leszna przy ul. Kazimierza Karasia 15 oraz Al. Jana Pawła II nr 21 a także na stronie internetowej: bip.leszno.pl - w dziale „Przetargi na nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Leszna, Al. Jana Pawła II 21, 64-100 Leszno, pok. nr 16, telefon 65/ 529-82-13 w godz. 8:00-15:00 w poniedziałki w godz. 7:00 – 17:00

www.leszno.pl

Kraj/34454624

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 6ae443af23

Dramatyczna egzekucja

Funkcjonariusze więzienni nie byli w stanie skutecznie wykonać kary śmierci orzeczonej wobec Christy Pike, 50-latki, która w wieku 20 lat została skazana na najwyższy wymiar kary. Podano jej dwukrotnie śmiercionośny lek, ale przeżyła.

FOT. J. MILES CARY

Ludmiła Anannikova, Maciej Czarnecki

Według adwokatów Pike, na których powołuje się agencja AP, po podaniu śmiercionośnych zastrzyków, choć była nieprzytomna, to nadal żyła i wydawała głośne dźwięki przypominające chrapanie. Na wniosek prawników egzekucja została przerwana, kobietę odwieziono karetką do szpitala.

– Nie zostaliśmy poinformowani o jej stanie zdrowia – oświadczyli początkowo adwokaci. Później jeden z nich powiedział BBC, że Pike otrzymała w szpitalu „środki ratujące życie".

Dwie dawki pentobarbitalu

Początkowo Pike miała zostać uśmiercona zastrzykiem w środę o godz. 10 czasu lokalnego (godz. 17 czasu polskiego) w Zakładzie Karnym o Zaostrzonym Rygorze Riverbend w Nashville, ale egzekucja została wstrzymana przez federalny sąd apelacyjny. Stwierdził on, że potrzebuje więcej czasu na rozpatrzenie argumentów w sprawie skazanej.

Prokurator generalny stanu Tennessee natychmiast zaskarżył tę decyzję do Sądu Najwyższego USA. Świadkowie i dziennikarze pozostali na terenie więzienia na wypadek, gdyby najważniejszy amerykański sąd zezwolił na wykonanie kary. Kilka godzin później SN uchylił postanowienie o wstrzymaniu wykonania kary.

Jak informuje AP, powołując się na prawników Pike, kobiecie podano dwie dawki pentobarbitalu. Jak opisywali później świadkowie, którzy przyszli na egzekucję, o godz. 19.37 czasu lokalnego funkcjonariusze podnieśli zasłony w pokoju egzekucyjnym. Wszyscy zobaczyli Pike przywiązaną do noszy.

Widmo egzekucji wisiało nad Pike od 1996 roku, gdy została skazana za morderstwo nastoletniej koleżanki w Knoxville

Pike była przytomna, a w pewnym momencie zapytała funkcjonariuszy więziennych, czy to, co czuje w ręce, jest normalne. Nie było jasne, co dokładnie ma na myśli. O godz. 20.26 kobiecie podano drugą dawkę leku, ale świadkowie wciąż słyszeli jej chrapanie, dopóki nie wyłączono mikrofonu. Wtedy też świadkowie zostali wyprowadzeni.

Robin M. Maher, dyrektorka wykonawcza Centrum Informacji o Karze Śmierci, powiedziała, że to, czego doświadczyła Pike, jest wyjątkowe i bezprecedensowe, podaje AP. – Siedem innych osób przeżyło problemy zdrowotne z powodu braku dostępu zespołu egzekucyjnego do żyły w celu podania śmiercionośnych leków, jednak nikt nie przeżył po podaniu leków stosowanych podczas tego typu egzekucji – dodała Maher.

„Nie czerpiemy przyjemności z posiadania racji, ale obawy wyrażone przez panią Pike okazały się prawdziwe: utrudniony dostęp do żył, pęknięte żyły, zdegradowany pentobarbital, brak dostępu do pomocy medycznej w nagłych wypadkach, gdy coś nieuchronnie pójdzie nie tak, a wszystko to odbywa się zgodnie z protokołem, który pozostaje owiany tajemnicą" – oświadczyli prawnicy Pike na łamach gazety „Tennessean".

Przed egzekucją, z uwagi na drobne żyły kobiety, prawnicy postulowali alternatywną metodę egzekucji, np. powieszenie.

Próba zgodnie z protokołem

Po nieudanej egzekucji prawnicy złożyli wniosek o natychmiastowe wstrzymanie wykonania kary, argumentując, że Pike cierpi „niepotrzebne męki" i że egzekucja narusza jej prawo do bycia straconą bez poddania jej „karze okrutnej i nietypowej". Podobny wniosek złożyli również do sądu okręgowego Szóstego Okręgu i sądu rejonowego.

Po nieudanej egzekucji gubernator stanu Tennessee Bill Lee oświadczył, że zlecił „kompleksową, niezależną analizę w celu ustalenia dokładnego przebiegu zdarzenia". Zawiesił także wykonanie wszystkich zaplanowanych egzekucji do końca roku – podaje AP.

– Wykonywanie zgodnie z prawem orzeczonej kary należy do najpoważniejszych obowiązków państwa, a mieszkańcy Tennessee oczekują, że będzie to robione nie tylko w sposób zgodny z prawem i konstytucją, ale także skuteczny – stwierdził Lee, cytowany przez agencję.

Z kolei departament Więziennictwa stanu Tennessee oświadczył, że przeprowadził egzekucję zgodnie z procedurami i protokołem zatwierdzonym przez Biuro Prokuratora Generalnego. Przewiduje on, że po podaniu pierwszej dawki, jeśli skazany nadal żyje, należy podać mu drugą dawkę leku. AP dodaje, że protokół nie precyzuje postępowania na wypadek, gdyby skazany przeżył także podanie drugiej dawki.

Dr Joel Zivot, profesor Emory University School of Medicine, zatrudniony jako ekspert przez zespół prawny Pike, w korespondencji z BBC stwierdził, że u Pike najprawdopodobniej nie udało się osiągnąć wystarczającego stężenia pentobarbitalu, aby wywołać bezdech i niewydolność układu krążenia podczas próby egzekucji.

„Bardzo prawdopodobne, że w wyniku opóźnienia rozpoczęcia resuscytacji u pacjentki wystąpi uraz mózgu" – napisał Zivot w e-mailu skierowanym do brytyjskiej stacji.

Sprawa Christy Pike

Widmo egzekucji wisiało nad Pike od 1996 roku, gdy została skazana za morderstwo nastoletniej koleżanki w Knoxville. Wraz ze swoim ówczesnym chłopakiem, Tadarylem Shippem, pobiła, torturowała i zamordowała Colleen Slemmer – 19-latkę, którą poznali podczas programu edukacyjnego dla trudnej młodzieży.

Opinię publiczną wzburzył makabryczny charakter zbrodni: sprawcy wycięli na piersi ofiary pentagram i zabrali fragment jej czaszki jako „trofeum". Motywem miała być zazdrość Pike o Shippa, dziewczyna widziała w Slemmer rywalkę.

Pike w chwili popełnienia zbrodni miała 18 lat, jej chłopak nie miał, więc zamiast kary śmierci, dostał dożywocie z możliwością skrócenia wyroku. Oboje przyznali się do winy.

Walcząc o zamianę kary śmierci na dożywocie bez możliwości skrócenia wyroku, prawnicy opisali skazaną jako ofiarę przemocy, zaniedbań i wykorzystywania seksualnego w dzieciństwie. Przywołali diagnozy, według których cierpi ona na chorobę afektywną dwubiegunową oraz zespół stresu pourazowego.

Wątpliwości budziły także działania obrońców Pike podczas procesu w 1995 r. Jak opisywała BBC, raport psycholożki sądowej już wówczas wykazał, że Pike była wykorzystywana seksualnie przez kilku mężów i partnerów swojej matki, a także gwałcona w wieku 11 lat i ponownie w wieku 17 lat (dopiero później odkryto, że jako małe dziecko była też wielokrotnie gwałcona przez chłopaka swojej babci). Mimo to obrońca Pike nie powołał tej psycholożki na świadka ani nie wezwał innych osób, wskazanych przez oskarżoną jako istotnych świadków.

Dotąd sądy odwoławcze odrzucały jednak argumenty o braku skutecznej pomocy prawnej, zwracając uwagę, że ława przysięgłych wiedziała o traumach Pike z dzieciństwa z innych źródeł, np. zeznań matki, ojca i ciotki.

– Niezależnie od tego, czy mój wniosek o łaskę zostanie uwzględniony, czy nie, jestem spokojna – napisała Pike w niedawnym liście do stacji NBC News, jeszcze przed podjęciem decyzji przez gubernatora o tym, że nie będzie interweniował w jej sprawie. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

JUTRO W „WYBORCZEJ"

NIKE 2026
Rozstrzygnięcie Plebiscytu Czytelników

UWAGA, RYKOWISKO!
Polują policjant, proboszcz, prokurator

SZTUCZNA INTELIGENCJA
Czy AI przejmie matematykę?

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

1/2 LITRA PIWA ZAWIERA 25 GRAMÓW
CZYSTEGO ALKOHOLU ETYLOWEGO

SPRZEDAŻ ALKOHOLU OSOBOM
DO LAT 18 JEST PRZESTĘPSTWEM

DWA PIWNE KONKURSY

SZEŚĆ MEDALI

DLA

PERŁA

PERŁA PORTER BAŁTYCKI
SREBRO
GOOD BEER 2026

PERŁA BEZALKOHOLOWA
SREBRO
GOOD BEER 2026
—
BRĄZ
CHMIELAKI KRASNOSTAWSKIE 2026

PERŁA FIT
ZŁOTO
GOOD BEER 2026
—
BRĄZ
CHMIELAKI KRASNOSTAWSKIE 2026

PERŁA 9,1%
ZŁOTO
CHMIELAKI KRASNOSTAWSKIE 2026

Kraj/34455295

1

eprasa.pl 6ae443af23

Awantura o list żelazny dla Romanowskiego

„Szczyt hipokryzji” - tak minister sprawiedliwości Waldemar Żurek skomentował decyzję sądu o wydaniu listu żelaznego dla Marcina Romanowskiego, posła PiS i byłego zastępcy Zbigniewa Ziobry.

Wojciech Czuchnowski

Marcin Romanowski to jeden z głównych oskarżonych w śledztwie dotyczącym wielomilionowych nieprawidłowości w Funduszu Sprawiedliwości. Chodzi o czyny związane z przekroczeniem uprawnień i niedopełnieniem obowiązków. Romanowski był pełnomocnikiem ds. Funduszu Sprawiedliwości, a także wiceministrem sprawiedliwości.

Zdaniem prokuratury podejrzany, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i osobistej, przekazywał projekty ofert do ustalonych urzędników jeszcze przed ich złożeniem w konkursie Funduszu Sprawiedliwości. Później podejmował decyzję o przyznaniu dotacji i podpisywał umowę. Chodzi o wielomilionowe kwoty.

W grudniu 2024 r. Romanowski uciekł przed aresztowaniem na Węgry.Wydano za nim list gończy, a także Europejski Nakaz Aresztowania. Do wyborów na Węgrzech, razem ze Zbi-

Minister Żurek: Swoi chronią swoich

• **Marcin Romanowski po zatrzymaniu w lipcu 2024 r.** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Po wydaniu listu żelaznego dla Romanowskiego

Stopień hipokryzji zdumiał mnie w sposób szczególny

Stanisław Zabłocki

Worzeczeniu dotyczącym wydania listu żelaznego dla Marcina Romanowskiego, które zostało nagłośnione przez środki masowej informacji, zaprezentowane zostało oryginalne rozumowanie. A mianowicie: ponieważ podejrzany/oskarżony skutecznie ucieka, w tym także za granicę, uchyla się od wymiaru sprawiedliwości, „gra na nosie” organom ścigania i organom sądowym, kpi z bezradności tych organów, korzysta – jak sam to przyznał – z fałszywej tożsamości, co dodatkowo utrudnia jego ujęcie, należy zafundować mu premię w postaci listu żelaznego. Bowiem być może zastosowanie tej instytucji procesowej okaże się bardziej skuteczne niż dotychczasowe starania i poszukiwany przyjedzie do Polski i nie będzie już utrudniał, a ściślej – wręcz uniemożliwiał – prowadzonego postępowania.

Jeszcze krócej rzecz ujmując, wysłano sygnał, że warto mataczyć, kręcić, kłamać, podawać fałszywe adresy, uciekać, bo za to można otrzymać premię – gwarancję nietykalności przez cały, być może bardzo długi (a jak na to wskazuje dotychczasowa postawa zainteresowanego, zapewne i dodatkowo przedłużany przez kolejne kruczki prawne) okres dalszego postępowania przygotowawczego i procesu sądowego.

Prokurator sprzeciwił się takiemu rozumowaniu, oponując przeciwko uwzględnieniu wniosku o wydanie listu żelaznego. Zgodnie z przepisem art. 281 § 2 obowiązującego Kodeksu postępowania karnego na tym etapie postępowania wydanie listu żelaznego może zaś nastąpić jedynie na wniosek prokuratora albo przy braku jego sprzeciwu. W tym wypadku sąd przeszedł jednak do porządku dziennego nad prokuratorskim sprzeciwem, wywodząc, że to rozwiązanie ustawowe jest, ujmując problem w myślowym skrócie, niekonstytucyjne, bowiem sąd orzekający nie może być w swych decyzjach bezwzględnie blokowany stanowiskiem oskarżyciela.

Na tle tego casusu zdumiały mnie dwa zjawiska.

Po pierwsze, zadziwił mnie stopień obłudy tych prawników, polityków i dziennikarzy, którzy w swoich dotychczasowych poczynaniach i wypowiedziach prezentowali pogląd, że sąd jest związany ustawą i nie może samodzielnie odmówić jej zastosowania, bowiem tylko Trybunał Konstytucyjny jest uprawniony do stwierdzania niekonstytucyjności ustawy, a na użytek tej akurat sprawy skłonni byli oni zająć zgoła inne stanowisko. Stopień hipokryzji prezentowany w tej materii zdumiał mnie w sposób szczególny w „wykonaniu” osób, które dotąd same nie miały oporów w korzystaniu z benefitów otrzymanych w wyniku niekonstytucyjnych rozwiązań ustawowych. Chcę być precyzyjny – uważałem i nadal uważam, że, istotnie, przepis art. 281 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim wręcz ubezwłasnowalnia sąd w podejmowaniu decyzji, gdy odmienne stanowisko prezentuje prokurator, jest niezgodny z konstytucją, a także uważałem (i pisałem o tym konsekwentnie od ponad 20 lat), a tego poglądu również nie zmieniłem, iż sąd jest władny dokonać tzw. rozproszonej kontroli konstytucyjności przepisu ustawy, oczywiście nie ze skutkiem erga omnes, a jedynie w odniesieniu do jednostkowej, rozpoznawanej przezeń sprawy. Wzburzył mnie zatem nie sam pogląd prawny przyjęty in concreto, ale to, kto i w jakich okolicznościach przyrody takie zapatrywanie wyraża bądź aprobuje.

Gdyby sąd wyższej instancji podtrzymał decyzję o wydaniu listu żelaznego Marcinowi Romanowskiemu, mógłby on wrócić do kraju, a zasądzony wobec niego areszt byłby uchylony

STANISŁAW ZABŁOCKI
prawnik specjalizujący się w prawie karnym, sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, w latach 2016–2020 prezes Izby Karnej w SN

Po drugie, zadziwił mnie stopień łatwowierności, a być może także i nieznajomości przepisów prawa, po stronie prawników, polityków i dziennikarzy, którzy nie dostrzegają, na jak ruchomych piaskach opiera się ich przekonanie, że to właśnie wydanie listu żelaznego przy takiej postawie podejrzanego/oskarżonego, jaka została dotąd przezeń zaprezentowana, pchnie sprawę na właściwe tory i zapewni jej dalszy sprawny przebieg.

Najwyraźniej zapominają oni o treści art. 281 § 4 k.p.k., zgodnie z którym, wydając list żelazny, sąd uchyla tymczasowe aresztowanie, a w ślad za tą decyzją „upada” także Europejski Nakaz Aresztowania. W konsekwencji osoba wodząca za nos polski wymiar sprawiedliwości, ale także i organa innych państw, które na podstawie ENA zobowiązane są do udzielenia pomocy prawnej organom polskim i do ujęcia oraz przekazania Polsce uciekiniera, ów posiadacz fałszywych dokumentów będzie mógł z dowolnego lotniska w Europie, już na podstawie oryginalnych dokumentów, oddalić się, gdzie tylko zechce, także do państw, w których z uwagi na brak uregulowań w zakresie pomocy prawnej, albo z przyczyn politycznych, będzie nieosiągalny dla organów polskich. Odleci w majestacie prawa i tyle go w Polsce zobaczymy. Obawiam się, że branie za dobrą monetę zapewnień człowieka, który tak, a nie inaczej zachowywał się w ostatnich latach, o stawiennictwie, o chęci udziału w postępowaniu, o jego nieutrudnianiu, to skrajna naiwność (aby nie użyć mocniejszego słowa), a może po prostu zła wola. Dopiero gdy okaże się, że te wszystkie zapewnienia, słane zresztą spod nieistniejącego adresu, były tylko kolejnym kruczkiem, kolejną grą ze strony zainteresowanego, ukierunkowaną na treść art. 281 § 4 k.p.k., to jest na uchylenie postanowienia o tymczasowym aresztowaniu i na unicestwienie instytucji ENA, owszem – teoretycznie możliwe będzie odwołanie listu żelaznego (art. 282 § 2 k.p.k.) i ponowne uruchomienie postępowania, w celu objęcia uciekiniera tymczasowym aresztowaniem i wydania wobec niego ENA.

Tyle tylko, że będzie to wówczas klasyczna musztarda po obiedzie. Osoba, która uczyniła dotąd tak wiele, aby uchylić się od odpowiedzialności, będzie już wówczas na drugim końcu świata, zapewne tam, gdzie w aktualnej sytuacji jej wyjazd byłby praktycznie niemożliwy, a przynajmniej skrajnie utrudniony, bowiem obecnie musi się ona ukrywać ze względu na swój status.

Dla pełnej jasności, to nie jest opinia wymierzona przeciwko konkretnym osobom. To jest rzecz o powinności kierowania się przez wszystkich, a więc także przez prawników, elementarną wyobraźnią, o potrzebie unikania naiwności i o celowości rezygnacji z hipokryzji. ●

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Awantura o list żelazny dla Romanowskiego

gniewem Ziobrą, korzystał z azylu politycznego w tym kraju. Gdy w kwietniu 2026 r. chroniąca go ekipa Viktora Orbana straciła władzę, zniknął z Budapesztu.

W sierpniu odnalazł się w kontrolowanej przez Rosję Republice Naddniestrza. Stamtąd wysłał do Polski wniosek o list żelazny. Zapewniał w nim, że będzie stawiał się na wszelkie wezwania wymiaru sprawiedliwości, jeśli uchylony zostanie wydany wobec niego nakaz aresztowania.

Prowadząca śledztwo Prokuratura Krajowa zdecydowanie się temu sprzeciwiła. Argumentowała, że dotąd Romanowski uciekał, mataczył, a nawet – uciekając z Węgier – posłużył się fałszywym paszportem. Nie daje więc żadnej rękojmi, aby pozwolić mu na to, by odpowiadał z tzw. wolnej stopy.

Ale w środę sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie Konrad Mielcarek zadecydował, że Romanowski dostanie list żelazny. Decyzja nie jest prawomocna i prokuratura już zapowiedziała, że wniesie od niej sprzeciw. Gdyby jednak sąd wyższej instancji podtrzymał tę decyzję, Romanowski mógłby wrócić do kraju, a zasądzony wobec niego areszt byłby uchylony.

Minister Żurek wzburzony

Na orzeczenie w sprawie Romanowskiego bardzo ostro zareagował Waldemar Żurek. Minister sprawiedliwości i prokurator generalny opublikował na platformie X wyjątkowo krytyczną opinię na temat sędziego Mielcarka.

Nazwał go neosędzią i zarzucił mu, że działa na rzecz PiS.

Napisał m.in.: „Spójrzmy prawdzie w oczy: kto jednoosobowo próbuje zapewnić nietykalność człowiekowi podejrzanemu o gigantyczne nadużycia w Funduszu Sprawiedliwości? [czyli Romanowskiemu] To neosędzia Konrad Mielcarek. Awansowany do Sądu Okręgowego przez upolitycznioną neo-KRS. Komisarz wyborczy z nadania ekipy Ziobry. Sygnatariusz list poparcia do neo-KRS dla Stanisława Zduna – jednego z przedstawicieli tamtego układu zamkniętego. Człowiek, którego orzeczenia Sąd Apelacyjny w Warszawie musiał już uchylać z powodu wadliwości powołania i braku niezależności sądu (sygn. akt II AKa 461/23)!”.

Zdaniem ministra Żurka sędzia Mielcarek złamał też przepisy prawa regulujące zasady wydania listu żelaznego. Mówią one, że „list żelazny może być wydany na wniosek prokuratora albo przy braku jego sprzeciwu”. Taki przepis wprowadzono do Kodeksu Postępowania Karnego za czasów Ziobry.

Żurek: „Teraz szczyt hipokryzji, który obnaża całą tę operację: zgodnie z art. 281 § 2 k.p.k. – przepisem zaostrzonym w poprzedniej kadencji przez sam PiS – list żelazny w śledztwie NIE MOŻE zostać wydany bez zgody prokuratora. Prokurator Piotr Woźniak zgłosił sprzeciw, bo Romanowski ucieka, ukrywa się w Naddniestrzu i drwi z organów ścigania, posługując się fałszywą tożsamością. Co robi neosędzia ze stajni Ziobry? Nagle oświadcza, że pisowskie prawo go nie wiąże, zasłaniając się konstytucją, którą przez lata deptano!”.

W ocenie ministra „gdy te same przepisy uderzają w obywateli – mają działać bezlitośnie. Gdy uderzają w partyjnego kolegę – nominat tamtej władzy wyrzuca ustawę do kosza. Zasada »swoi chronią swoich« tutaj nie zadziała!”.

Partykuła ograniczająca

Uzasadnienie decyzji o wydaniu Romanowskiemu listu żelaznego warszawski Sąd Okręgowy opublikował szybko po jej ogłoszeniu. Dokument ma 14 stron. Wynika z niego, że sędzia Mielcarek miał świadomość kodeksowych ograniczeń wynikających ze sprzeciwu prokuratora. Wykorzystał jednak brak precyzji w sformułowaniu przepisu. Nie mówi on bowiem, że „list żelazny może być wydany TYLKO na wniosek prokuratora lub przy braku jego sprzeciwu”. Brak słowa „tylko” czyli „partykuły ograniczającej”, sprawił, że w ocenie sędziego „sprzeciw prokuratora nie ma charakteru wiążącego dla sądu”.

Sędzia Mielcarek powołał się przy tym na rozbieżne orzeczenia innych sądów w sprawach o list żelazny.

Przytoczył decyzje, które zarówno uwzględniały stanowisko prokuratury, jak i nie uznawały sprzeciwu oskarżyciela za wiążący.

Tak też w sprawie Romanowskiego postąpił sędzia Mielcarek.

Będzie mógł wrócić do Sejmu

W dalszej części uzasadnienia napisano, że przyznając Romanowskiemu list żelazny, sąd kieruje się „interesem śledztwa”, które bez udziału Romanowskiego trudno będzie zakończyć (prokuratura jest innego zdania).

Przedstawiono też argument, że skoro organy ścigania do tej pory nie zdołały dopaść Romanowskiego, to tylko list żelazny może sprawić, iż stawi się on w Polsce.

Sędzia nie zapomniał o tym, że Romanowski – podobnie jak Ziobro – nadal jest posłem. Zdaniem sądu pozwolenie na to, aby z listem żelaznym przebywał na wolności w Polsce, „umożliwi mu pozostawanie w kraju i wykonywanie funkcji publicznej”. Czyli sprawowanie mandatu posła na Sejm. ●

Konrad Mielcarek

• Nominację sędziowską otrzymał w 2001 r. z rąk prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego. Potem przez 20 lat orzekał w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa. Za rządów PiS, w sporze o kształt polskiego sądownictwa, zaangażował się po stronie Zbigniewa Ziobry.

• W 2018 r. wystartował w konkursie na sędziego sądu okręgowego ogłoszonym przez Krajową Radę Sądownictwa, w całości obsadzoną wówczas przez ludzi PiS. Nominację do okręgu dostał w 2021 r. od prezydenta Andrzeja Dudy. Był wśród sędziów, którzy podpisali się na liście poparcia dla kandydatury na wiceprzewodniczącego KRS „proziobrowego” sędziego Stanisława Zduna. Mielcarek został też komisarzem wyborczym.

• W czerwcu 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie podważył legalność jego wyboru do sądu okręgowego i uznał, że skład, któremu przewodniczył, jest „nienależycie obsadzony” z powodu upolitycznienia KRS.

• Mielcarek nie ukrywa swoich poglądów. W mediach społecznościowych (obecnie zamknął do nich dostęp) wspiera propagandystów PiS oraz Grzegorza Brauna. Deklaruje się również jako antyszczepionkowiec. Napisał m.in. że to z jego dzieci, które nie zostało zaszczepione, jest „najbardziej inteligentne”.

REKLAMA

Kraj/34448780

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Nawrocki układa pakt senacki dla prawicy

Karol Nawrocki rozmawia o pakcie senackim na prawicy i niedawno spotkał się z Jarosławem Kaczyńskim. Do paktu ma dołączyć Korona Grzegorza Brauna, ale politycy myślą o fortelu, który wyeliminuje z list prorosyjskich kandydatów tej partii.

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

Prawica po raz pierwszy chce stworzyć wspólny pakt senacki. Wcześniej po tej stronie sceny politycznej wyraźnie dominowało Prawo i Sprawiedliwość. Partia Jarosława Kaczyńskiego wciąż chciałaby utrzymać wiodącą rolę, ale w w politycznej układance pojawił się nowy gracz – Karol Nawrocki. Prezydent od początku dba o poprawne relacje z Konfederacją, środowiskiem, bez którego nie wygrałby wyborczego pojedynku z Rafałem Trzaskowskim.

– Jestem zwolennikiem paktu, ale pod patronatem prezydenta – mówi „Wyborczej" wicemarszałek Sejmu Krzysztof Bosak.

Demokraci potrafili

Wybory do Senatu to sto jednomandatowych okręgów. Liczy się rozpoznawalność w regionie, silna marka i jakość konkurenta. Prawica decyduje się na nową strategię, gdyż chce odzyskać Senat i pozbawiać wpływów swoich konkurentów. Do tej pory osobny start różnych prawicowych polityków nie dawał pełnego sukcesu. Już drugą kadencję w Senacie rządzą przedstawiciele szerokiej koalicji demokratycznej.

W 2019 i w 2023 roku partie ówczesnej opozycji umówiły się, że nie będą wzajemnie konkurować i wspólnie wystawią stu kandydatów do Senatu. Wyborcy nagrodzili tę decyzję – rządzący wówczas PiS zachował większość w Sejmie, ale stracił ją w Senacie.

Senacka opozycja nie mogła blokować rządowych prac, ale je utrudniała. Każde odrzucenie ustawy powodowało jej powrót pod obrady parlamentu i zmuszało PiS do pełnej mobilizacji. A kiedy PiS ekspresowo przepychał ustawy przez Sejm, senatorzy raczej się nie spieszyli. Organizowali szerokie konsultacje społeczne, przeprowadzali debaty eksperckie, zgłaszali się po porady do organizacji międzynarodowych. Blokowali też nominacje kandydatów PiS na rzecznika Praw Obywatelskich czy Instytutu Pamięci Narodowej. A kiedy zdominowany przez PiS Sejm odrzucił wniosek opozycji o komisję śledczą w sprawie inwigilacji Pegasusem, Senat powołał swoją.

Ważne znaczenie miała także kwestia wizerunkowa. Senacki przyczółek dawał opozycji nadzieję na dobry wynik w przyszłych wyborach parlamentarnych. Pokazywano, że to środowisko szanuje demokrację i reguły gry parlamentarnej, że działa w kontrze do PiS-u, który w parlamencie rządził siłą większości.

Spotkanie z Kaczyńskim

Teraz prawica chce iść nową drogą i pokazać, że mimo emocji, istniejących różnic, są w stanie się porozumieć, a w perspektywie stworzyć też stabilną większość rządową. Jak ustaliła „Wyborcza" niedawno gościem Karola Nawrockiego był Jarosław Kaczyński. Politycy rozmawiali o pakcie senackim, i – jak się dowiedzieliśmy – lider PiS jest gotowy uczynić krok wstecz.

Wcześniej Kaczyński próbował odgrywać pierwszoplanową rolę. Zorganizował m.in. wspólną konferencję z Markiem Wochem, byłym kandydatem na prezydenta, wystawionym przez Bezpartyjnych Samorządowców, środowisko praktycznie bez żadnej siły politycznej. Woch w wyborach prezydenckich dostał 0,01 proc. głosów i zajął ostatnie miejsce w stawce. Ale Kaczyński przekonywał, że najważniejsza jest integracja na prawicy, a sojusz z Wochem to dopiero początek.

Jednak obok prezesa PiS zabrakło innego głównego gracza na prawicy – Konfederacji, a wspólny występ Kaczyńskiego z niszowym kandydatem został powszechnie wyśmiany. Ironizowano, że „Kaczyński załatwił PiS-owi pakt senacki z Wochem".

– To fantastyczna wiadomość. Widać, że PiS jest w stanie przyciągnąć bardzo wpływowych ludzi. W kolejnym kroku Kaczyński załatwi PiS-owi używaną oponę do Stara, albo choinkę o zapachu kokosowym do malucha – drwił Sławomir Mentzen z Konfederacji.

Woch i Kaczyński to był pomysł Jacka Sasina, aktualnie kluczowego stratega w PiS, co w partii również wywołało żarty. Bo Sasin ma tam opinię osoby, która nie umie działać konstruktywnie.

Koncepcja Brauna bez Brauna

A Konfederacja od początku oglądała się na Nawrockiego. Mentzen stawiał warunki przed powołaniem paktu: chciał patronatu prezydenta i porozumienia trzech najsilniejszych partii: PiS-u, Konfederacji i Korony. Pakt Kaczyńskiego z Wochem traktował jak kabaret.

– Patronem paktu senackiego może być tylko ktoś, kto nie jest liderem partyjnym, to oczywiste. Nie wyobrażam sobie, że Bosak, Mentzen czy Kaczyński będą ustalać zasady dla innych. Niech zrobi to prezydent – mówi „Wyborczej" polityk prawicy. I zastrzega, że nic nie jest jeszcze ustalone, bo rozmowy dopiero się rozpoczynają.

– Domkniecie projekt do końca roku? – dopytujemy.

– To jak pytanie do bacy o prognozę pogody, który odpowiada: „albo będzie padać, albo nie" – zaznacza nasz rozmówca.

Największe kontrowersje wywołują prorosyjscy kandydaci Grzegorza Brauna. Korona jest wykluczana z debaty publicznej, głównie z powodu poglądów i zachowania lidera. Braun ma postawione zarzuty za kłamstwo oświęcimskie, gdyż kwestionował istnienie komór gazowych w obozie zagłady Auschwitz.

„Jedyną osobą, która to blokuje, jest Kaczyński. Ten niepodległościowy polityk woli oddać 80 miejsc w Senacie Tuskowi niż narazić się na pomruk niezadowolenia z ambasady USA. Jeżeli Tusk weźmie znowu Senat, winny będzie Kaczyński. Nikt inny" – pisał w lipcu Sławomir Mentzen.

Karol Nawrocki i Grzegorz Braun podczas debaty prezydenckiej „Super Expressu", 28 kwietnia 2025 r.
FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jestem zwolennikiem paktu, ale pod patronatem prezydenta

KRZYSZTOF BOSAK
wicemarszałek Sejmu, Konfederacja

www.nekrologi.wyborcza.pl/34455092

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Roberta Szymandery

członka zarządu SCT Broker Sp. z o.o.

Żegnamy długoletniego i cenionego współpracownika,

eksperta rynku ubezpieczeniowego, życzliwego Kolegę i Przyjaciela,

ale przede wszystkim Wspaniałego Człowieka.

Składamy głębokie wyrazy współczucia i wsparcia

w tych trudnych chwilach

Rodzinie, Najbliższym oraz Przyjaciołom

Sebastian Kulczyk,

Rada Nadzorcza

i Zarząd Kulczyk Investments

www.nekrologi.wyborcza.pl/34455107

Wielkim smutkiem przepełniła nas wiadomość o tragicznej śmierci

Henryka Kozłowskiego

wieloletniego Dyrektora w Cementowi Kujawy

Rodzinie Zmarłego

składamy wyrazy szczerego współczucia

Przyjaciele ze Stowarzyszenia Producentów Cementu

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

To był czas, gdy Kaczyński najgłośniej protestował przeciwko współpracy z Braunem. Zapewniał, że nie weźmie go do rządu. – To, co robi Braun, to jest uderzenie w nasze najbardziej elementarne interesy. Mówienie, że nie było Holokaustu, po pierwsze jest haniebnym kłamstwem historycznym, ale też niszczy nasze stosunki ze Stanami Zjednoczonymi – podkreślał Kaczyński. I dodał, że w USA nie było administracji tak mocno związanej ze środowiskami żydowskimi, jak obecna.

A przecież PiS na relacjach z USA buduje ważną część swojej politycznej marki. Sojusz ze Stanami Zjednoczonymi przedstawia jako fundament polskiego bezpieczeństwa, a antysemityzm Brauna to przekreśla.

W partii istnieje też obawa, że Braun ze swoimi poglądami odstraszy umiarkowanych wyborców, o głosy których PiS też będzie zabiegał w kampanii.

„Wyborcza" usłyszała, że pojawił się pomysł, kogo z Korony wziąć na ewentualną wspólną listę prawicy. – To mają być kandydaci nie Brauna, czyli tacy, którzy nie są prorosyjscy – mówi „Wyborczej" polityk koalicji.

O ten scenariusz zapytaliśmy w PiS. – Rzeczywiście, jest koncepcja „Brauna bez Brauna" – opisuje nasz informator. Dodaje, że rozmowy na razie dotyczą paktu senackiego, ale jak pomysł się powiedzie, może zostać przeniesiony na negocjacje dotyczące wspólnego rządu.

Prawicowym przymiarkom przygląda się rządząca koalicja. Bo pierwszy raz ich rywalem w walce o Senat może być połączona konkurencja. Są jednak tacy, którzy wątpią w ten projekt. Przekonują, że napięcia na prawicy między Morawieckim, Kaczyńskim, Bosakiem, Mentzenem i Braunem są tak duże, że kompromis się nie uda.

Realny może być jedynie scenariusz z Nawrockim w roli głównej, który zgłosi autorski projekt. Ale na to koalicja rządowa podobno jest przygotowana i ma już sprawdzony własny model porozumienia ludzi, którzy wystartują pod szyldem paktu. Reelekcje będą, ale – jak słyszymy od ważnego polityka obozu rządowego – nikt nie może czuć się pewny, bo stawka jest bardzo wysoka. ●

Uczniowie mają pełnomocnika

Po tym jak prezydent Karol Nawrocki zawetował ustawę o Rzeczniku Praw Uczniowskich, ministerstwo odpowiedziało powołaniem pełnomocnika przy MEN ds. uczniów.

– Nie będzie to funkcja żadną miarą polityczna – zastrzegła szefowa resortu Barbara Nowacka, powołując pełnomocnika ministra edukacji ds. uczniów i polityki młodzieżowej.

Został nim Mikołaj Wolanin, doktorant nauk prawnych i magister prawa oraz prawa kanonicznego, który od 2019 roku był prezesem Fundacji na Rzecz Praw Ucznia. – Pan Wolanin jest zdeterminowany, by działać na rzecz praw i obowiązków ucznia – podkreślała Nowacka.

Pomoc przy statutach

Jego zadaniem będzie analiza przepisów i problemów dotyczących uczniów, proponowanie MEN rozwiązań, monitorowanie przestrzegania praw oraz obowiązków ucznia, przygotowywanie rekomendacji i dobrych praktyk dla szkół, upowszechnianie wiedzy na ten temat. Będzie też przygotowywał rekomendacje dotyczące szkolnych statutów, ma również wspierać szkoły w prawidłowym stosowaniu tych przepisów.

Wolanin planuje spotkania z młodzieżą, aby zaktualizować zintegrowaną strategię umiejętności. Przypomniał, że wkrótce stworzona zostanie Krajowa Strategia Młodzieżowa, która będzie obowiązywała do 2035 roku. Ten dokument, jak mówił Wolanin, „będzie definiował całe działania administracji rządowej na rzecz młodzieży".

Pełnomocnik zamiast rzecznika

Wolanin ostatnio pomagał w ministerstwie w pracach nad projektem ustawy o prawach i obowiązkach ucznia. Została ona jednak w lipcu zawetowana przez prezydenta Nawrockiego. „Z przyczyn kompletnie niezrozumiałych" – jak podkreślała Nowacka podczas wczorajszego briefingu. Z kolei prezydent uzasadniał, że instytucja rzecznika będzie „szkolną prokuraturą od tropienia anonimowych donosów i budowania systemu antagonizowania, a nie współpracy środowiska szkolnego".

Nowacka: – To jednak nie zwalnia nas z odpowiedzialności dotrzymania swoich zobowiązań wobec uczniów i wobec całego środowiska edukacyjnego.

I podkreśliła, że mimo weta MEN dotrzyma słowa i uczniowie będą mieli swojego pełnomocnika.

Oprócz tego w tym tygodniu rozpoczyna się procedura powoływania wojewódzkich rzeczników praw ucznia.

– Będziemy też zachęcać, oczywiście bez żadnego obowiązku, do powoływania i szkolnych i samorządowych rzeczników – mówił Wolanin. – Bo nie chodzi o to, żeby był pełnomocnik w Warszawie i rzecznicy w każdej siedzibie województwa. Chodzi o to, aby uczniowie jak najbliżej mieli osobę, którą znają i ufają, do której mogą zwrócić się o pomoc – dodał. ●

Karolina Słowik

OGŁOSZENIE
Kraj/34454207

KONFERENCJA
Długowieczni.
Jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej

- Czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej?
- Aktywizacja seniorów. Dobre praktyki miast i regionów.
- Transformacja społeczna. W jakim kierunku zmierzamy?
- Aktywność nie ma wieku.

13 października 2026 r.,
Elektrownia Powiśle, Warszawa

Wiecej szczegółów:
Wyborcza.pl/KonferencjaDlugowieczni

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PATRONAT HONOROWY
Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej

PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Arabki coraz śmielej sięgają po wysokie stanowiska

Fatima Zahra al-Mansuri została pierwszą premierką Maroka. Jej nominacja pokazuje, że kobiety w świecie arabskim zaczynają zajmować wysokie stanowiska, jednak nierówności płciowe w regionie pozostają ogromne.

Marta Urzędowska

„To nie jest powód do dumy tylko dla mnie, lecz dla wszystkich kobiet. To przesłanie skierowane do wszystkich kobiet w królestwie" – tak Fatima Zahra al-Mansuri skomentowała decyzję króla Maroka Muhammada VI o powołaniu jej – jako pierwszej kobiety w historii kraju – na stanowisko premiera.

Sukces al-Mansuri jest duży, jednak światowe media podkreślają, że jest ona dopiero drugą premierką w świecie arabskim – po Tunezyjce Nadżli Bouden. Choć pozycja arabskich kobiet w świecie polityki i biznesu nadal jest słabsza od pozycji mężczyzn, powoli torują one sobie drogę do imponujących karier.

Al-Mansouri jest prawniczką i polityczką centroprawicowej Partii Autentyczności i Modernizacji (PAM), która wygrała ubiegłotygodniowe wybory parlamentarne. Zanim została szefową rządu, była ministrą planowania przestrzennego i burmistrzynią Marakeszu.

Rządzić nie będzie jej łatwo – jej partia zdobyła 97 z 395 mandatów, co oznacza, że nie ma samodzielnej większości i będzie musiała zbudować koalicję.

Dekadę temu było to nie do pomyślenia

Al-Mansouri nie jest jedyną Marokanką, zajmującą bardzo wysokie stanowisko. Nazha Hajat od dekady kieruje Marokańskim Urzędem Nadzoru Rynku Kapitałowego, w którym zajmuje się ochroną inwestorów. Jest też szefową Komitetu Afryki i Bliskiego Wschodu Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych.

W 2025 roku Hajat trafiła na listę najbardziej wpływowych Arabek magazynu Forbes. Towarzyszyły jej: Saudyjka Rima Bandar as-Saud, która od dekady jest ambasadorką Arabii Saudyjskiej w USA, i Hajfa al-Dżadija, ambasadorka i szefowa misji przy Unii Europejskiej oraz Europejskiej Wspólnocie Energii Atomowej.

Ważne stanowisko w skrajnie konserwatywnym królestwie Saudów zajmuje również Szihana al-Azzaz, szefowa rządowej Komisji ds. Własności Intelektualnej. Wcześniej była zastępczynią sekretarza generalnego Rady Ministrów, czyli pomagała koordynować pracę saudyjskiego rządu.

Z kolei Basma al-Majman jako pierwsza kobieta kieruje bliskowschodnim biurem ONZ-owskiej Światowej Organizacji Turystyki.

Sytuację Saudyjek poprawił książę Muhammad ibn Salman, następca tronu, który od lat rządzi krajem w imieniu sędziwego ojca. Pozwolił kobietom zakładać firmy i uczyć się bez zgody mężczyzny, wpuścił Saudyjki za kółko, na stadiony i koncerty. Jednak – przypominają w raportach obrońcy praw człowieka – w kraju nadal obowiązuje system męskiej kurateli, który sprawia, że bez zgody męskiego opiekuna Saudyjka nie może wyjść za mąż, poddać się operacji, a nawet wyjść z więzienia po odsiadce.

• **Premierka Maroka Fatima-Zahra Mansouri** FOT. JALAL MORCHIDI/PAP/EPA

Zaledwie 6,5 proc. firm w regionie ma kobietę jako dyrektora zarządzającego, podczas gdy średnia światowa wynosi 17 proc.

Arabki na stanowiskach

W skali regionu wyjątkowo dużo kobiet zasiada na ważnych stanowiskach w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Są obecne w administracji, kulturze i instytucjach rozwoju:

• **Latifa bint Muhammad bin Raszid al-Maktum** przewodniczy państwowej komisji ds. kultury i sztuki w Dubaju,

• **Budur al-Kasimi** stoi na czele komitetu inwestycji i rozwoju Szardży, która przyciąga inwestorów do prężnie rozwijającego się emiratu,

• **Mona al-Marri** zarządza rządowym biurem mediów,

• **Razan al-Mubarak** szefuje agencji ds. środowiska,

• **Nura Chamis al-Gajti** jest podsekretarzynią w resorcie zdrowia i nadzoruje jeden z najbardziej zaawansowanych systemów danych w służbie zdrowia na świecie.

Kobiety pną się po szczeblach kariery także w Egipcie:.

• **Rasza Rageb** kieruje utworzoną przez rząd Narodową Akademią Szkoleń, która uczy młodych menedżerów. Wcześniej pracowała w McKinsey & Company, była też ekspertką w Programie Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)

• **Dalia al-Baz** rządzi egipską pocztą, wcześniej była wiceszefową Narodowego Banku Egiptu.

Jedną z bardzo wpływowych kobiet regionu jest Al-Majassa Bint Hamad at-Tani z Kataru, która kieruje krajowymi muzeami, Instytutem Filmowym w Dosze i Katarskim Centrum Przywództwa.

W pracy kobiet nadal za mało

W regionie coraz więcej kobiet awansuje na wysokie stanowiska, ale to nie oznacza, że większość Arabek pracuje. Według danych Banku Światowego w 2023 roku wskaźnik aktywności zawodowej kobiet w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej wynosił średnio 19 proc., wobec 48 proc. na świecie.

Dla porównania – w tym samym czasie pracowało lub szukało pracy 71 proc. mężczyzn.

Najgorzej jest w krajach dotkniętych wojną lub kryzysem gospodarczym – w Jemenie w 2023 roku pracowało zaledwie 6 proc. kobiet, a w krajach takich jak Irak, Jordania, Egipt, Iran czy Algieria – poniżej 20 proc.

Wyjątkiem w regionie jest Arabia Saudyjska, w której wskaźnik aktywności zawodowej kobiet wzrósł z 17,4 proc. w 2017 roku do 40 proc. w 2023 roku, a udział małych i średnich przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety wzrósł z 21,5 proc. w 2016 roku do 45 proc. w 2022 roku. Zwiększył się także udział kobiet zatrudnionych w sektorze nowoczesnych technologii – z 7 proc. w 2017 roku do ponad 33 proc. pod koniec 2022 roku.

Praca bardziej należy się mężczyznom?

Jednak sytuacja, w której to Arabki, a nie Arabowie, zajmują wysokie stanowiska wciąż należy do rzadkości. Zaledwie 6,5 proc. firm w regionie ma kobietę jako dyrektora zarządzającego, podczas gdy średnia światowa wynosi 17 proc. W sferze publicznej jest podobnie – kobiety zajmują niecałe 14 proc. stanowisk ministerialnych (wobec 23 proc. na świecie) oraz 17,5 proc. miejsc w parlamentach krajowych (wobec 26,5 proc. globalnie).

Z tymi liczbami wiążą się konkretne przekonania panujące w arabskim świecie.

72 proc. mieszkańców regionu obojga płci uważa, że mężczyźni powinni mieć pierwszeństwo w dostępie do pracy, a 53 proc. – że sprawdzają się lepiej jako kadra zarządzająca.

„Ta utrzymująca się dysproporcja wynika z wielu barier: głęboko zakorzenionych norm społecznych utrwalających nierówność płci, nieproporcjonalnie dużego obciążenia kobiet świadczeniem nieodpłatnej opieki i obowiązkami domowymi, ram prawnych sprzyjających dyskryminacji ze względu na płeć, ograniczonego dostępu kobiet do edukacji i kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy, a także braku odpowiedniej polityki i infrastruktury wspierającej aktywność zawodową – wyliczają eksperci z Banku Światowego w opracowaniu z marca 2026 roku.

– Bariery te mają charakter systemowy, nie tylko zniechęcają kobiety do podejmowania pracy, lecz także przyczyniają się do segregacji zawodowej i utrwalania różnic w wynagrodzeniach, co dodatkowo ogranicza ich skłonność do wchodzenia na rynek pracy" – dodają. ●

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Chwycił za stery i pociągnął, jak w telewizji

Izraelczycy jeszcze nie wiedzą, czy próba doprowadzenia do katastrofy samolotu flydubai lecącego do Tel Awiwu była atakiem terrorystycznym i czy stał za nim Iran.

Marta Urzędowska

– Jest za wcześnie, by stwierdzić co się stało. Śledztwo w sprawie pilota, który zaatakował kolegę, jest prowadzone w Arabii Saudyjskiej – mówił w czwartek w rozmowie z Fox News izraelski premier Benjamin Netanjahu..

Pytany, czy możliwe jest, że za incydent odpowiada Iran, z którym Izrael pozostaje w stanie wojny, Netanjahu odpowiedział, że jest za wcześnie na takie wnioski. – Ale dotrzemy do sedna, ustalimy, czy napastnik miał współpracowników.

Wątpliwości co do natury ataku nie ma izraelski ambasador przy ONZ Danny Danon. W rozmowie z Fox News wprost nazwał incydent „atakiem terrorystycznym przeprowadzonym przez radykalną jednostkę". – Nie możemy jeszcze powiązać go z państwem terrorystycznym ani organizacją terrorystyczną, ale na pewno wiemy, że istniał zamiar rozbicia tego samolotu – dodał.

Także izraelskie MSZ informuje swoich dyplomatów, że incydent był „próbą przeprowadzenia ataku terrorystycznego wymierzonego w Izraelczyków, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Porozumienia Abrahamowe", odnosząc się do umowy normalizującej stosunki między Izraelem i krajami arabskimi sprzed sześciu lat.

Co zdarzyło się na pokładzie?

W środę na pokładzie samolotu flydubai lecącego z Dubaju do Tel Awiwu drugi pilot zaatakował kapitana nożem i próbował rozbić samolot. Na pokładzie było ponad 170 osób, w większości Izraelczyków. – Poczuliśmy, że samolot spada i zaczyna się kręcić, wszyscy krzyczeli, dzieci płakały – opowiada w rozmowie z CNN pasażerkaMika Bauman. – Byłam pewna, że zginę.

Tzvika Manes, który siedział w pierwszym rzędzie, opowiada, że słyszał przerażające krzyki z kokpitu, gdy samolot pikował w stronę saudyjskiej pustyni. W rozmowie z „New York Timesem" opisuje, jak poderwał się z fotela, by zabrać swoją 6-letnią córkę z toalety. – Drzwi kokpitu były częściowo otwarte. Kapitan, zakrwawiony od ran kłutych, wypadł na zewnątrz.

Kapitan to Smit Machchhar, obywatel Indii. Po ataku kolegi zdołał wykonać połączenie alarmowe i otworzyć drzwi do kokpitu, co umożliwiło pasażerom wejście i obezwładnienie napastnika.

Manes mówi, że ciężko uwierzyć, że kpt. Machchhar zdołał się wydostać poza kokpit, bo był bardzo ciężko ranny.

Manes był jednym z trzech pasażerów, którzy obezwładnili agresywnego pilota. Opowiada, że najpierw rzucili się na uzbrojonego mężczyznę, a potem użyli kabli od zestawów słuchawkowych, by go związać i unieruchomić.

W tym samym czasie, jak relacjonuje, pasażerowie krzyczeli z przerażenia, gdy samolot szybko tracił wysokość, a ludzie „wylatywali ze swoich foteli". – To były sceny jak z horroru – dodaje.

Co odróżnia ten incydent od innych tragicznych ataków to fakt, że tym razem wygrali ci dobrzy

BENJAMIN NETANJAHU

O zajściach szczegółowo opowiedział też Yaniv Hayoun, z zawodu hudraulik. Był wśród pasażerów, którzy obezwładnili napastnika. – Złapałem go, założyłem mu chwyt duszący i najpierw go wyciągnąłem zza sterów – relacjonował Hayoun. Gdy zajęli się nim inni pasażerowie, Hayoun chwycił stery i pociągnął je tak, jak widział to w telewizji. Potem kontrolę nad przyrządami przejęli piloci, którzy lecieli samolotem jako pasażerowie. To oni bezpiecznie sprowadzili maszynę na ziemię.

Bohaterski kapitan

Jak przypominają izraelskie media, Arabia Saudyjska nie ma relacji z Izraelem, jednak tuż po awaryjnym lądowaniu saudyjskie władze potwierdziły, że zaopiekują się pasażerami. Ranni zostali przewiezieni do miejscowego szpitala – izraelski premier podziękował władzom królestwa za ten gest.

Premier Narendra Modi nazwał kpt. Machchhara bohaterem. „W obliczu największego niebezpieczeństwa i mimo poważnych obrażeń wykazał się ogromną odwagą i niezłomną determinacją, by chronić życie innych. Jego męstwo pomogło uratować setki istnień i zapobiec wielkiej tragedii" – napisał w serwisie X.

Machchhar jest leczony w szpitalu w saudyjskim mieście Tabuk na północnym zachodzie kraju, gdzie wylądował samolot.

Także Netanjahu określił go jako „prawdziwego bohatera", który wykazał się „nadzwyczajną odwagą". – Udało mu się zapobiec katastrofie na skalę 11 września 2001 r. – przekonywał w rozmowie z CNN. – Co odróżnia ten incydent od innych tragicznych ataków to fakt, że tym razem wygrali ci dobrzy – dodał.

Terrorysta albo szaleniec

Flydubai ogłosiły, że na czas trwania śledztwa zawieszają wszystkie loty do i z Izraela i wezwały „do powstrzymania się od przedwczesnych spekulacji, do czasu gdy władze zbiorą niezbędne fakty".

Na razie izraelscy urzędnicy poinformowali, że podejrzany pilot to obywatel Omanu, omańskie władze nie komentują tych doniesień.

W środę wieczorem na temat incydentu wypowiedział się Donald Trump, który wcześniej rozmawiał z Netanjahu. – Wygląda na to, że drugi pilot był być może terrorystą lub być może szaleńcem i dźgnął pilota – mówił w Gabinecie Owalnym.

Po dramatycznym incydencie Netanjahu nakazał „zwiększenie bezpieczeństwa" lotów obsługiwanych zarówno przez izraelskie, jak i nieizraelskie linie lotnicze. Pojawiają się też pytania dotyczące procesu weryfikacji pilotów latających do i z Izraela, szczególnie w czasie formalnie nadal trwającej wojny USA i Izraela z Iranem.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34454696

REKLAMA

MECENASI STRATEGICZNI: ROBERT DOBRZYCKI foundation, PANATTONI

MECENASI: ORLEN, KRUK

PARTNER GŁÓWNY FUNDATOR NAGRODY PLEBISCYTU: TOTALIZATOR SPORTOWY, 7 LAT

WSPÓŁORGANIZATOR GALI: TVP

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Półtora roku bez przepisów. Będzie budowlany chaos

Przedłużenie postępowań administracyjnych, konieczność uzupełniania dokumentacji, a w rezultacie wzrost kosztów oraz opóźnienie realizacji inwestycji – takie, zdaniem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, mogą być skutki braku nowych warunków technicznych.

Justyna Sobolak

FOT. KRZYSZTOF KAROLCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do 19 września tego roku obowiązywało rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Przepisy te są obowiązkowe dla inwestorów, projektantów oraz wykonawców przy każdej nowej budowie i przebudowie – wskazują m.in. minimalne odległości obiektu od granicy działki, odległości między budynkami, dostęp do światła dziennego i zabezpieczenia przeciwpożarowe – są więc kluczowe przy realizacji budów.

Inwestorzy oczekiwali, że nowe przepisy zostaną wprowadzone 20 września. Okazuje się jednak, że Ministerstwo Finansów i Gospodarki wciąż nad nimi pracuje.

Zmiany dopiero od 2028 roku

Z komunikatu resortu wynika, że nowych przepisów można oczekiwać dopiero za półtora roku.

„W celu wypracowania optymalnego brzmienia nowych przepisów prace nad projektem rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych są nadal prowadzone. Przez 18 miesięcy liczonych od dnia 20 września 2026 roku stosuje się dotychczasowe przepisy wykonawcze dotyczące warunków technicznych, w zakresie określonym tą ustawą" – podał resort.

W komunikacie dodano, że inwestor będzie mógł złożyć organowi prowadzącemu postępowanie oświadczenie o przygotowaniu projektu w oparciu o dotychczasowe przepisy. Ale nie jest to wcale takie proste. Zdaniem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa powstała sytuacja prawna może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych przy ocenie rozwiązań projektowych i wykonawczych.

Izba twierdzi, że ogólne wymagania prawa budowlanego, pozbawione uszczegółowienia w przepisach techniczno-budowlanych, mogą być różnie rozumiane przez uczestników procesu budowlanego oraz organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

„Rodzi to ryzyko niejednolitości praktyki, uznaniowości i nieprzewidywalności ocen, a także może powodować istotne przedłużenie postępowań administracyjnych, konieczność uzupełniania dokumentacji, wzrost kosztów oraz opóźnienie realizacji inwestycji. Ciężar skutków niewydania aktu wykonawczego nie powinien być przerzucany na projektantów, kierowników budowy, inspektorów nadzoru inwestorskiego ani inwestorów" – twierdzi PIIB.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa wskazuje na konieczność pilnego zapewnienia ciągłości regulacji techniczno-budowlanych przez właściwego ministra. Nowe przepisy, jak zauważa, powinny zostać ogłoszone niezwłocznie.

„Do czasu wejścia w życie kompleksowej regulacji niezbędne jest także zapewnienie jednolitej praktyki organów, z poszanowaniem granic wykładni prawa i odpowiedzialności osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie" – stwierdza w stanowisku.

Stan niepewności prawnej

Również Komitet ds. Nieruchomości Krajowej Izby Gospodarczej zwrócił się z apelem o pilne zakończenie prac do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego. Stan niepewności prawnej, jaki wywołał brak nowego rozporządzenia, ma, według Komitetu, bezpośredni wpływ na bieżące procesy inwestycyjne.

„Problem dotyczy przede wszystkim postępowań będących już w toku, dotyczących zarówno pozwoleń na budowę, ich zmiany, jak i zgłoszeń robót budowlanych, postępowań legalizacyjnych i naprawczych, zmian sposobu użytkowania obiektów budowlanych, w tym także tych dokonanych nielegalnie" – podaje Komitet.

Przepisy te są obowiązkowe dla inwestorów, projektantów oraz wykonawców przy każdej nowej budowie i przebudowie

Zauważa, że najbardziej oczywiste trudności dotyczą postępowań wszczętych przed 20 września 2026 roku i nadal niezakończonych. Dlaczego? Bo z jednej strony organy są zobowiązane do wydawania decyzji na podstawie przepisów, które powinny obowiązywać, ponieważ nowe rozporządzenie nie weszło w życie, z drugiej zaś dokumentacja znajdująca się w aktach takich postępowań została sporządzona zgodnie z wymaganiami obowiązującymi w chwili jej przygotowania i składania wniosku.

W praktyce rodzi to uzasadnione pytania. „Czy obecnie inwestor powinien składać oświadczenie przewidziane w art. 102a Prawa budowlanego, według jakich przepisów dokonywać oceny dokumentacji projektowej, gdy oświadczenie nie zostanie złożone, czy organ może wydać wówczas pozwolenie na budowę, czy umorzyć postępowanie i w jaki sposób należy prowadzić postępowanie odwoławcze po 20 września 2026 roku, gdy decyzja organu pierwszej instancji została wydana jeszcze pod rządami obowiązującego wówczas rozporządzenia" – zastanawia się Komitet.

Przyznaje, że brak jednolitej odpowiedzi prowadzić będzie do zróżnicowania praktyki poszczególnych starostów, prezydentów miast i wojewodów, ale przede wszystkim może z punktu widzenia przedsiębiorców oznaczać trudne do zaakceptowania ryzyko, że identyczne stany faktyczne będą oceniane odmiennie zależnie od organu prowadzącego postępowanie.

Problem z samowolami

Agnieszka Grabowska-Toś, radca prawny i doktor nauk prawnych, specjalizująca się w sprawach z zakresu prawa budowlanego i nieruchomości, zwraca uwagę, że największy problem może dotyczyć samowoli budowlanych, ponieważ dotychczasowe rozporządzenie może być stosowane tylko w postępowaniach legalizacyjnych i naprawczych, w których inwestor ma obowiązek przedłożyć dokumentację projektową.

– Tak wynika z art. 102a ust. 3 przepisów epizodycznych do prawa budowlanego, który określa, kiedy inwestor może złożyć oświadczenie o stosowaniu starych warunków technicznych. Rzecz jednak w tym, że przepis ten pomija przypadki postępowań naprawczych, w których organ nadzoru nakazuje przywrócenie obiektu do stanu poprzedniego. Pomija też sytuacje, w których organ nakłada na inwestora obowiązek wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia inwestycji do stanu zgodnego z prawem. Jakie przepisy powinien wówczas zastosować organ nadzoru budowlanego uzasadniając te rozstrzygnięcia? – pyta dr Agnieszka Grabowska-Toś.

Jak przykład podaje sytuację, w której dwa lata temu, bez wymaganego pozwolenia na budowę, inwestor dokonał przebudowy budynku albo, wykonując roboty budowlane, zmienił sposób jego użytkowania.

– W takich przypadkach nadzór budowlany nie może nakazać inwestorowi sporządzenie projektu budowlanego zamiennego. Bo nie mamy tu do czynienia z istotnym odstąpieniem od zatwierdzonego projektu budowlanego. Może nakazać inwestorowi zaniechanie dalszych robót budowlanych bądź rozbiórkę, ewentualnie doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego albo nałożyć na inwestora obowiązek wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem – zauważa dr Agnieszka Grabowska-Toś.

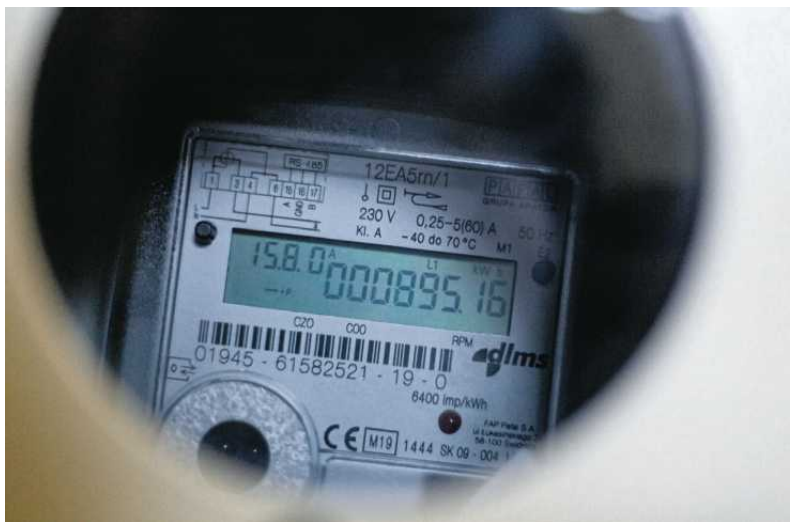
Na razie resort nie odpowiedział na apele branży. Jak twierdzi w komunikacie, prace nad nowymi rozwiązaniami wymagają czasu, szacunkowo – 18 miesięcy.

eprasa.pl 6ae443af23

Tak rząd dociśnie energetyków

Nawet 3 mld zł może ściągnąć rząd z nowego parapodatku na firmy sprzedające nam prąd czy gaz.

Ireneusz Sudak

FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rewolucja dotyka też niezależne mniejsze firmy sprzedające prąd, producentów prądu czy ciepłownie (często samorządowe).

„To fundamentalna zmiana warunków ekonomicznych prowadzenia działalności. Firmy energetyczne planowały inwestycje i pozyskiwały finansowanie przy założeniu określonego poziomu kosztów. Tak gwałtowny wzrost obciążeń może pogorszyć rentowność projektów i zwiększyć ryzyko regulacyjne, co może mieć znaczenie również dla inwestorów i instytucji finansujących" – ostrzega Konfederacja Lewiatan.

Zapłaci odbiorca?

– Trzeba to nazwać wprost: to nie jest opłata regulacyjna, tylko podatek obrotowy od rynku energii – ostrzega Jan Sawicki, analityk rynku energii.

Problem jest bardzo realny, bo dotyka istoty handlu prądem na Towarowej Giełdzie Energii, skąd energia trafia przez pośredników do naszych gniazdek.

– Obrót energią to biznes o niskich marżach i dużym wolumenie. Opłata liczona od przychodu, a nie od marży, zjada cały zysk (...). Do tego ta sama megawatogodzina (jako jednostka, którą handluje się na giełdzie) przechodzi przez kilka koncesjonowanych podmiotów: od wytwórcy przez tradera do sprzedawcy. Każdy z nich płaci od swojego przychodu, więc podatek się kumuluje zanim energia dotrze do odbiorcy – stwierdza Sawicki na portalu LinkedIn.

Ustawa ma zadziałać wstecz, czyli nowe stawki koncesyjne mają objąć energię dostarczaną w tym roku z płatnością do 15 kwietnia 2027 r. – Kontrakty na prąd na 2026 rok zawierano na TGE nawet trzy lata temu. Nikt nie wycenił tej opłaty, bo nikt nie mógł. Zapłaci odbiorca, a nie „najwięksi koncesjonariusze" – mówi Sawicki.

Trzeba to nazwać wprost: to nie jest opłata regulacyjna, tylko podatek obrotowy od rynku energii

JAN SAWICKI
analityk rynku energii

Czy tak się stanie i koszty zostaną przerzucone na odbiorców? To wielka niewiadoma i trudno przewidzieć decyzje rynkowe poszczególnych firm.

„Na biednego nie trafiło"

Paulina Grądzik, ekspertka Lewiatana od rynku energii podkreśla, że nie można jednocześnie oczekiwać od firm rekordowych inwestycji i ograniczać zdolności do ich finansowania.

– Trwałe obniżenie cen energii wymaga większych nakładów na sieci, nowe moce, OZE, magazyny i modernizację systemu. Dodatkowe obciążenia dla firm realizujących te inwestycje prowadzą w przeciwnym kierunku – komentuje Grądzik.

– Z jednej strony to jest bezczelny skok na kasę – mówi nam, pragnący zachować anonimowość ekspert związany z rynkiem energetycznym. – Z drugiej strony to próba wyciągnięcia pieniędzy z dużych spółek energetycznych, które i tak mają obecnie ogromne zyski. PGE na czysto zarobiła 4 mld zł w pierwszym półroczu tego roku, a Taruon 1,6 mld zł, czyli na biednego nie trafiło – komentuje nasz rozmówca. – Nie wiem tylko, dlaczego koszty mają też ponosić małe firmy, które ledwo wychodzą na swoje – dodaje.

Uszczelnić system

Okazuje się jednak, że nie wszyscy koncesjonariusze na rynku grają fair. Resort energii uzasadnia zmianę na przykład tym, że niektóre firmy, głównie chodzi o właścicieli farm fotowoltaicznych i wiatrowych, dzielą swoje inwestycje, np. o mocy 50 MW, na wiele mniejszych spółek. Tak, że poszczególna spółka jest właścicielem instalacji, której moc nie przekracza 5 MW. Dzięki temu obecnie nie trzeba płacić żadnej koncesji.

Resort energii tłumaczy, że zmiana ma uszczelnić system i doprowadzić do tego, że takie sztuczne podziały przestaną być opłacalne.

Poza tym likwidacja górnego limitu ma dostosować wysokość wpłacanych opłat do osiąganych przychodów przez firmy o najwyższych dochodach i tym samym przyczynić się do równego traktowania i zwiększenia konkurencyjności między przedsiębiorstwami.

Nie wiadomo, co z ustawą zrobi prezydent Karol Nawrocki. Przepisy mają zadziałać wstecz, tak jak te o opodatkowaniu nadzwyczajnych zysków z sektora paliwowego. W przypadku tych drugich dla prezydenta był to argument, by skierować je do Trybunału Konstytucyjnego. W praktyce doprowadziło to do blokady ustawy, braku dodatkowych środków w budżecie, by móc dopłacać do cen paliw.

REKLAMA

Kraj/34455060

DLA SIEBIE, SĄSIADÓW I GOSPODARKI

Ruszyła pierwsza rolnicza biometanownia

W Komorowie, w gminie Ostrów Mazowiecka, ruszyła pierwsza w Polsce rolnicza biometanownia przyłączona do sieci dystrybucyjnej Polskiej Spółki Gazownictwa. Biometan, powstały z fermentacji gnojowicy i obornika, płynie tą samą siecią co gaz ziemny i trafia do domów oraz firm w regionie.

Biometanownia Agro-Biogas w Komorowie jest inwestycją rodzinną. Założyli ją dwaj bracia i ich szwagier, prowadzący gospodarstwa rolne o łącznej powierzchni 450 hektarów oraz hodujący około 1600 krów mlecznych. Dzięki dużej skali hodowli bydła mają własne zasoby obornika i gnojowicy. To właśnie z naturalnych substratów powstaje gaz odnawialny.

Dzieje się to w skrupulatnie realizowanym reżimie technologicznym. Najpierw, w stałej temperaturze 35-38 stopni Celsjusza, następuje proces fermentacji obornika i gnojówki, w wyniku którego powstaje biogaz. Następnie jest on oczyszczany i uszlachetniany do postaci biometanu o parametrach odpowiadających jakości gazu ziemnego. Dzięki temu może zostać wtłoczony bezpośrednio do krajowej sieci gazowej i wykorzystywany przez odbiorców tak samo jak tradycyjny gaz ziemny. Produktem ubocznym procesu jest poferment, który wraca na pola jako wartościowy nawóz organiczny.

Gaz dla 800 gospodarstw domowych

Do instalacji trafi rocznie ok. 58 600 ton substratów. W całości będą to odpady z hodowli bydła, bez kiszonki z kukurydzy i innych upraw energetycznych. Instalacja nie będzie więc konkurowała z produkcją żywności.

Biometanownia Agro-Biogas została zaprojektowana i wybudowana na moc odpowiadającą biogazowni kogeneracyjnej 1 MW. Wyprodukowany gaz będzie odpowiadał ilości energii potrzebnej do ogrzania przez rok 800 domów. Instalacja zaspokoi zapotrzebowanie nie tylko samych inwestorów, ale i sąsiadów oraz firm na lokalnym rynku.

Dbanie o środowisko i bezpieczeństwo Polski

Biometan jest dziś jednym z najbardziej perspektywicznych odnawialnych paliw dla polskiej gospodarki. To pełnowartościowy zamiennik gazu ziemnego, który może być wykorzystywany przez odbiorców w taki sam sposób jak tradycyjne paliwo gazowe. Przy tym nie wymaga budowy nowej infrastruktury przesyłowej, ponieważ może być transportowany istniejącą siecią gazową.

– Produkcja biometanu z krajowego substratu to nie tylko budowanie gospodarki obiegu zamkniętego i dbanie o środowisko. Głęboko wierzymy, że jest to również budowanie i wzmacnianie jednego z filarów bezpieczeństwa energetycznego Polski – tłumaczy dr Szymon Paweł Moś, prezes zarządu Polskiej Spółki Gazownictwa.

Zainteresowanie biometanowniami stale rośnie. PSG ma obecnie 23 zawarte umowy dotyczące przyłączenia kolejnych instalacji. Liczba wydanych warunków oraz oświadczeń o możliwości przyłączenia przekroczyła 1,9 tys., co pokazuje skalę zainteresowania rozwojem rynku biometanu w Polsce.

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Afera naftowa

Jak Orlen przepalił fortunę w Wenezueli

Dałbyś komuś lekką ręką kilkaset milionów dolarów, aby załatwił ci towar, którym wcześniej nie handlował? Tak Orlen w ostatnich miesiącach rządów Daniela Obajtka miał stracić fortunę, uwiedziony mirażem ropy naftowej z Wenezueli.

Kublik

O Polsce zrobiło się ostatnio głośno z powodu zdumiewającej afery z ostatnich miesięcy prezesury Daniela Obajtka w Orlenie, jednego z największych skandali w historii polskich przedsiębiorstw. Do tej historii, która jest niczym jątrząca się od lat rana na prestiżu i finansach Orlenu, wrócił brytyjski „The Financial Times", jeden z najbardziej poczytnych i opiniotwórczych dzienników.

„Financial Times" pisze o jednym z największych skandali w naszym kraju. Cały świat o tym czyta. Wstyd na cały świat – przyznał premier Donald Tusk na konferencji prasowej po publikacji przez brytyjski dziennik artykułu pod tytułem „Jak Polska straciła 230 mln dol., próbując kupić ropę naftową w Wenezueli za kryptowalutę". Historia nie jest jednak nowa. Bulwersuje już ponad dwa i pół roku.

Na początku marca 2024 r. premier Tusk zerwał z rutyną cotygodniowej konferencji prasowej i niespodziewanie ogłosił:

– Jest taka spółka: OTS. Założona przez Orlen mimo ostrzeżeń kierowanych pod adresem członków rządu Mateusza Morawieckiego. Jeżeli chodzi o charakter działalności i obsadę tej spółki, nie zdecydowano się na skuteczną interwencję.

A potem premier dodał, nie podając konkretów: Istnieją uzasadnione obawy, że w związku z działalnością tej spółki Polska będzie narażona na bardzo poważne kłopoty.

Skrót OTS dotyczy Orlen Trading Switzerland, spółki zarejestrowanej przez Orlen w sierpniu 2022 r. w szwajcarskim kantonie Zug, który ma status raju podatkowego. Przedstawiciele Orlenu mówili wtedy inwestorom, że OTS ma się zajmować importem oleju napędowego. Nie tłumaczyli, po co jej pośrednik w imporcie prowadzonym wcześniej bezpośrednio przez centralę koncernu.

Prezesem spółki został mieszkający w tym czasie w Bahrajnie nad Zatoką Perską Samer A., obywatel Polski, nieznany jednak szerzej w polskiej branży paliwowej. Orlen nie odpowiedział Wyborczej.biz, dlaczego wybrał tego menedżera na szefa spółki, która według szwajcarskich rejestrów miała prowadzić bardzo różnorodną działalność handlową.

Miesiąc po enigmatycznych ostrzeżeniach Tuska Orlen uprzedził akcjonariuszy, że będzie musiał obniżyć wyniki finansowe z powodu problemów OTS z odzyskaniem 1,6 mld zł, wypłaconych jako zaliczki za dostawy ropy naftowej i produktów ropopochodnych, czyli paliw.

„Wobec braku dostaw ropy oraz produktów ropopochodnych w terminie określonym we właściwych umowach, spółka zależna [OTS] wystąpiła z żądaniami zwrotu przedpłat. Przedpłaty nie zostały zwrócone w zastrzeżonych terminach, a możliwość odzyskania należnych przedpłat spółka zależna [OTS] określiła jako mało prawdopodobną" – napisał Orlen w raporcie giełdowym.

• **Daniel Obajtek na konferencji prasowej przy stacji paliw Orlen w Warszawie, 4 września 2026 r.** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Biuro prasowe koncernu przekazało Wyborczej.biz kolejne bulwersujące informacje o aferze. Od maja 2023 r. OTS „wypłaciła ok. 1,6 mld zł zaliczek pośrednikom handlu ropą naftową. Większość dostaw miała być zrealizowana do końca 2023 r., a pozostałe do końca stycznia 2024 r. Firmy te nie zrealizowały swoich zobowiązań ani też, wezwane do zwrotu zaliczek, nie rozliczyły się z OTS". Koncern dodał: „Należy zaznaczyć, że wbrew standardom zaliczki zostały wypłacone bez zastosowania zabezpieczeń i trafiły do podmiotów, z którymi ORLEN SA nigdy wcześniej nie współpracował".

Innymi słowy, spółka Orlenu wypłaciła bez zabezpieczenia sowite zaliczki – równowartość ok. 400 mln dol. – świeżo upieczonym kontrahentom. Skończyło się tak, że została bez pieniędzy i bez towaru, głównie – ropy naftowej z Wenezueli.

Takich pieniędzy OTS nie miała na własnym koncie. Dostała je ze wspólnej kasy grupy Orlen, tzw. cash pool.

Już wtedy wieść, że Orlen wypłacał wielkie zaliczki na dostawy ropy naftowej firmom, z którymi wcześniej nie współpracował, obiegła cały świat. Na platformie X napisał o tym Javier Blase, znany analityk sektora paliwowego. Jego wpis w ciągu kilku dni przeczytało około 277 tys. użytkowników platformy X.

– To policzek dla Orlenu, jeśli ktoś domagał się od jego spółki zaliczek za dostawy na tak płynnym rynku naftowym – w rozmowie z Wyborczą.biz oburzenia nie krył Piotr Woźniak, były prezes PGNiG i jeden z architektów uniezależnienia Polski od gazu z Rosji. I sarkastycznie dodał: „Wystarczy przypomnieć sobie te wszystkie zapowiedzi premiera Morawieckiego, że wielki Orlen, po przejmowaniu kolejno Energi, Lotosu i PGNiG-u poprawi swoją pozycję negocjacyjną. A jego spółka wypłacała zaliczki jak firma, której wypłacalność nie budzi zaufania".

Spółka Orlenu przepaliła nie tylko zaliczki. Wiosną 2024 r. Robert Kropiwnicki, ówczesny wiceminister aktywów państwowych, powiedział w Sejmie, że Orlen stracił również na wynajmie tankowców, które na próżno czekały miesiącami w Wenezueli na załadunek ropy naftowej. Koszty samego najmu wyniosły 60 mln dol., do tego doszło 8 mln dol. za rozwiązanie umowy z armatorem i jeszcze 30 mln dol. opłat za nieplanowany postój tankowców. Łącznie to około 100 mln dol. dodatkowych kosztów. To jeden wielki skandal, że transakcja była niezabezpieczona – podkreślał Robert Kropiwnicki.

Tekst w „FT" dotyczy właśnie strat Orlenu na planowanym handlu ropą naftową z Wenezueli. Trzy lata temu sprawujący władzę w Caracas reżim Nicolasa Maduro uzgodnił z opozycją mapę drogową, która miała doprowadzić do demokratycznych wyborów prezydenckich w połowie 2024 r. Zapowiadane przemiany poparła administracja ówczesnego prezydenta USA Joego Bidena i w połowie października 2023 r. zawiesiła na sześć miesięcy (do połowy kwietnia 2024 r.) sankcje za handel ropą naftową z Wenezueli.

Z tej okazji chciał skorzystać Samer A., szef OTS. Pomysł sam w sobie nie dziwi. Zdumiewa natomiast sposób, w jaki się do tego zabrał w wersji przedstawionej przez „FT".

Według brytyjskiego dziennika, szef spółki Orlenu zakup surowca z Wenezueli uzgodnił pod koniec listopada 2023 r. podczas przyjęcia na jachcie z okazji wyścigów Formuły 1 w Dubaju (Orlen sponsorował jeden z zespołów F1) z pochodzącym z Hongkongu młodym handlarzem ropą naftową Kam Ho „Alexem" Tse i jego raczkującą jeszcze firmą Hannon. Mieli się poznać już kilka lat wcześniej, gdy Samer A. robił interesy na własny rachunek, a Tse jako pracownik chińskiej firmy handlował ropą naftową z Iraku.

Już kilka dni po przyjęciu na jachcie szwajcarska spółka Orlenu zawarła kontrakt na zakup od firmy Tse 6 mln baryłek wenezuelskiej ropy naftowej za 345 mln dol. Z tego dwie trzecie, czyli 230 mln dol., OTS miała wypłacić jako zaliczkę. Pięć dni później spółka Orlenu przelała taką kwotę spółce Tse. A ropa miała być dostarczona do 19 grudnia, dwa tygodnie później.

Według wersji przedstawionej przez „FT", Chińczyk miał uprzedzać szefa OTS, że wenezuelski państwowy koncern naftowy PDVSA domaga się przedpłat za swój surowiec, a mimo zniesienia sankcji transakcję należy opłacić kryptowalutą – co byłoby rozwiązaniem nie do przyjęcia dla Orlenu. Bo wyśledzić transakcje kryptowalutą jest trudniej niż przelewy bankowe. I dbające o reputację firmy naftowe, zwłaszcza z udziałem państwa, nie rozliczają się w kryptowalucie. Ale Samer A. według „FT" chciał tylko dostać ropę, nie interesując się, jak Chińczyk opłaci dostawy.

Tse nie miał doświadczeń w handlu ropą naftową z Wenezueli i o pośrednictwo w jej zakupie miał się zwrócić do firmy Lexcor Energy włoskiego przedsiębiorcy Vitonicoli Mariano. Włoch miał się przedstawić jako reprezentant PDVSA, państwowego koncernu naftowego Wenezueli. W przeszłości zarządzał zaś włoską restauracją w Londynie, potem pracował w firmie produkującej filmy, a wreszcie pomagał uzyskiwać wizy obywatelom Rosji, gdzie według „FT" teraz żyje. Reżim Maduro utrzymywał bliskie związki z Rosją i zawarł z Moskwą umowę o partnerstwie strategicznym. Wyborcza.biz ustaliła, że pod nazwą Lexcor Energy działała również spółka Mariano w Serbii, znanej z bliskich relacji z Moskwą.

„FT" nie podał, dlaczego Tse wybrał Mariano na pośrednika w zakupie i jak nawiązał z nim kontakt. Ale firma Chińczyka miała zawrzeć umowę na dostawy wenezuelskiej ropy z brytyjską spółką Włocha tego samego dnia, w którym podpisała kontrakt z OTS. Firma Mariano twierdzi, że spółka Tse podpisała umowę z jej przedstawicielstwem w Wenezueli i kwestionuje autentyczność umowy z brytyjską Lexcor Energy. Firma Tse obstaje przy swoim. To jeden z wielu przypadków, kiedy aktorzy wydarzeń w wersji „FT" przedstawiają odmiennie ich przebieg.

Zapłatę za ropę dla Orlenu Chińczyk postanowił uiścić w kryptowalucie Tether, której kurs jest powiązany z dolarem, przez co stanowi ona jakby cyfrowy odpowiednik waluty USA. Z pieniędzy przelanych przez Orlen 80 mln dol. Tse zamienił na kryptowalutę w firmie usług finansowych w Dubaju, z którą już wcześniej współpracował. Pozostałe 160 mln dol. miały zamienić na kryptowalutę dwie inne firmy, niedawno założone w Dubaju, które według Tse wskazał mu Vitonicola Mariano. Włoch zaprzecza temu. W jednej z tych firm finansowych miało wyparować 50 mln dol. przekazanych przez spółkę Tse do zamiany na kryptowalutę, a spór w tej sprawie rozpatruje sąd w Dubaju. Druga firma miała przelać 30 mln dol. zamienione na kryptowalutę na konto PDVSA. Jednak wenezuelski koncern ich nie dostał, a po kilku tygodniach firma Tse dostała z tego przelewu zwrot 21 mln dol. w kryptowalucie. Gdzie się podziało 9 mln dol., „FT" nie napisał.

Barwnie opowiedziana przez „FT" historia, przenosi się następnie do Caracas, dokąd Tse miał pojechać ze swoim partnerem, aby osobiście dopilnować wykonania zobowiązań wobec OTS, nabierających coraz większego poślizgu. W stoli-

eprasa.pl 6ae443af23

cy Wenezueli nawiązali kontakt z pośrednikiem, który obiecał ropę, ale zażądał zapłaty w góry. Dostał dwa pendrive'y z elektronicznymi kluczami do kryptowaluty o wartości łącznie 110 mln dol. Wtedy kontakt z nim się urwał, a ropy nie było.

Później Tse miał nawiązać kontakt z kolejnym pośrednikiem, który miał zaaranżować dostawę 1 mln baryłek oleju opałowego. Na poczet transakcji zażądał z góry 11 mln dol. w kryptowalucie. A gdy na tankowiec wynajęty przez Orlen załadowano pół partii zamawianego oleju opałowego, zażądał następnych 11 mln dol. w kryptowalucie. Gdy je dostał, ulotnił się, a reszta paliwa już nie dotarła na tankowiec wynajęty przez Orlen.

W końcowym rachunku polski koncern dostał olej wyceniony na 28,8 mln dol., ułamek pieniędzy przekazanych na planowany handel ropą naftową z Wenezueli.

W wartko napisanej przez „FT" są luki. O wynajęciu przez Orlen tankowca do przewozu ropy naftowej z Wenezueli do Chin agencja Reuters napisała już kilka dni przed wyścigami Formuły 1 w Dubaju, podczas której – według „FT" – Samer A. miał się porozumieć z Tse w sprawie zakupu surowca. A Orlen potwierdzał doniesienia Reutersa. A to znaczy, że plany te pojawiły się wcześniej niż w wersji brytyjskiego dziennika. „FT" napisał też, że wynajęcie niewykorzystanych tankowców kosztowało Orlen 72 mln dol., podczas gdy wiceminister Robert Kropiwnicki mówił w Sejmie o znacznie wyższej kwocie prawie 100 mln dol.

Wszystkie te wydarzenia rozgrywały się w okresie wielkich zmian politycznych w Polsce. Przypomnijmy, że PiS stracił władzę w wyniku wyborów parlamentarnych w październiku 2023 r.. Jednak do połowy grudnia rządził jeszcze tymczasowo rząd premiera Mateusza Morawieckiego. Daniel Obajtek, wypromowany z błogosławieństwem Jarosława Kaczyńskiego na prezesa Orlenu, deklarował, że w razie wyborczej porażki PiS zrezygnuje z tego stanowiska. Słowa nie dotrzymał. Pozostał na stanowisku, wraz z resztą ówczesnego zarządu Orlenu, do 5 lutego 2024 r. Potem walne zgromadzenie akcjonariuszy Orlenu, zwołane na wniosek Borysa Budki, pierwszego ministra aktywów państwowych w rządzie Donalda Tuska, wymieniło radę nadzorczą Orlenu, a ta powołała tymczasowy zarząd koncernu – do czasu wyboru nowego w konkursie. Zmiana władz Orlenu odbyła się dopiero prawie dwa miesiące po powołaniu rządu Tuska.

Tymczasowy zarząd Orlenu pod koniec lutego wymienił kierownictwo OTS, a nowi szefowie tej spółki 28 marca 2024 r. wypowiedzieli kontrakt firmie Tse. W ten sposób ucięli dalsze opłaty za tankowce czekające na załadunek.

O pieniądzach straconych przez szwajcarską spółkę Orlen poinformował dwa tygodnie później, w przeddzień objęcia zajęcia stanowiska prezesa koncernu przez Ireneusza Fąfarę. Ten później wielokrotnie zapewniał, że Orlen podejmuje działania, aby odzyskać pieniądze – bez powodzenia.

Spółka Orlenu wypłaciła bez zabezpieczenia sowite zaliczki – równowartość ok. 400 mln dol. – świeżo upieczonym kontrahentom. Została bez pieniędzy i bez towaru

Sprawą zajęła się prokuratura i w październiku 2024 r. przedstawiła zarzuty Samerowi A. i Marcinowi O., byłym menedżerowi OTS, zarzuty wyrządzenia Orlenowi i jego szwajcarskiej spółce szkody w wysokości 378 mln dol. W zeszłym roku prokuratura postawiła też zarzuty Michałowi R., byłemu członkowi zarządu Orlenu, który nadzorował OTS, i jeszcze jednemu byłemu menedżerowi Orlenu, Filipowi W.

W sierpniu Prokuratura Regionalna w Warszawie ogłosiła, że skierowała do sądu w Warszawie akt oskarżenia przeciwko Michałowi R., Marcinowi O. i Filipowi W. Zostali oskarżeni „o działanie wspólnie i w porozumieniu poprzez niedopełnienie ciążących na nich obowiązków nadzorowania i dbania o majątek Orlen S.A. oraz interesy grupy kapitałowej Orlen S.A., w tym spółki OTS GmbH, w wyniku czego doszło do wyrządzenia spółkom OTS GmbH i Orlen S.A. szkody w kwocie 378 milionów dolarów, będącej równowartością kwoty 1,5 miliarda zł poprzez zawarcie w okresie od 21 sierpnia 2023 r. do 21 grudnia 2023 r. trzech niekorzystnych kontraktów na zakup ropy naftowej".

Z tego sformułowania wynika, że oskarżenie dotyczy nie tylko kontraktu na ropę naftową z Wenezueli. opisanego przez „FT", ale także dwóch innych umów. Z komunikatu prokuratury wynika też, że nie jest to oskarżenie o kradzież pieniędzy Orlenu, ale o niedopełnienie obowiązków nadzoru i dbania o majątek koncernu. Podejrzanym w sprawie jest także były szef OTS, ale pozostaje on poza zasięgiem polskiego wymiaru sprawiedliwości. Na początku zeszłego roku na podstawie noty Interpolu został zatrzymany w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Ale tamtejszy sąd nie zgodził się na jego ekstradycję do Polski i uwolnił go.

„FT" w swojej opowieści też miękko przestawia aferę. „Ta saga otwiera okno na pogrążony w cieniu zakątek rynku naftowego, gdzie mało znani pośrednicy i kryptowaluta zastępują konwencjonalnych nabywców i kanały płatności, oferując handlowcom ogromne zyski, ale też wystawiając ich na poważne ryzyko" – czytamy.

Rzeczywiście, według wersji przedstawionej przez „FT" Orlen stracił pieniądze, bo menedżer koncernu chciał w tej transakcji skorzystać z usług pośrednika, który postanowił skorzystać z usług innych pośredników i, wykazując się zdumiewającą naiwnością, został przez nich oszukany. Przy tym na większość tych oszustw nie ma dowodów innych, niż słowa.

Polska prokuratora, sądząc ze sformułowania aktu oskarżenia, uznała jednak, że do jej kompetencji nie należy rozwikłanie zagadek naiwności pośrednika wynajętego przez były zarząd szwajcarskiej spółki Orlenu. Sąd ma ocenić zarzuty niefrasobliwości menedżerów koncernu w dysponowaniu majątkiem Orlenu. A najbardziej jednoznacznym faktem w tej niewiarygodnej sprawie pozostaje kilkaset milionów dolarów manka. ●

Andrzej Kublik

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

REKLAMA

Kraj/34454836

1338 KM NA JEDNYM ŁADOWANIU.

Miko Marczyk pobił rekord Guinnessa

1338,69 km – taki dystans przejechał Miko Marczyk kierowca rajdowy z ORLEN Team seryjnym Audi A6 Sportback e-tron Performance bez ponownego ładowania.

Rajdowy kierowca wystartował w środku nocy z Zakopanego, dotarł na Półwysep Helski, zawrócił i zakończył próbę w okolicach Ciechocinka. Wynik został oficjalnie uznany za nowy rekord Guinnessa.

Marczyk ruszył o godz. 1:55. Trasa prowadziła przez Kraków, Sandomierz, Puławy, Warszawę, Płock, Toruń i Grudziądz. Na Hel dotarł po pokonaniu około 1050 km. Wtedy zawrócił. Samochód zatrzymał się dopiero po przejechaniu 1338,69 km.

Poprzedni rekord wynosił 1205 km. W lipcu 2025 r. elektryczny Lucid Air przejechał taki dystans z St. Moritz do Monachium. Za kierownicą zmieniali się Umit Sabanci, Kenneth Schofield i Fergal McGrath. Marczyk poprawił ten wynik o ponad 133 km.

Rekordowy przejazd wymagał zupełnie innych umiejętności niż te znane z rajdowych odcinków specjalnych. Prędkość przelotowa między miejscowościami wynosiła około 50 km/h. Liczyła się każda kilowatogodzina. Marczyk wyłączył ogrzewanie i ograniczył korzystanie z urządzeń pobierających prąd. Gdy w samochodzie zaczynały parować szyby, uchylał okno.

– Nigdy w życiu nie jechałem tak długo, tak wolno – żartował podczas konferencji.

Nie była to próba przeprowadzona w laboratoryjnych warunkach. Samochód jechał po normalnych drogach. W Warszawie Marczyk przejeżdżał przez miasto w piątkowym szczycie, około godz. 17:30. Jak tłumaczył, ruch miejski sprzyja efektywności samochodu elektrycznego.

Średnie zużycie energii podczas całej próby wyniosło 7,09 kWh na 100 km. Energia na całą trasę została uzupełniona tylko raz, tuż przed startem na stacji ORLEN Charge w Zakopanem. Na trasie Marczyk mijał kolejne punkty ładowania.

Miko Marczyk kierowca rajdowy z ORLEN Team

Miko Marczyk kierowca rajdowy z ORLEN Team

– Gdybym tylko chciał naładować nasz samochód, to na tej trasie minąłem tuż przy drodze blisko 30 ładowarek ORLEN Charge, a gdybym odjechał do 10 kilometrów od tej drogi, to było ich ponad 300 – mówił Marczyk.

Ten rekord dotyczył wyłącznie ekstremalnego przejazdu bez ponownego ładowania, a nie zasięgu osiąganego w normalnej eksploatacji. Kierowca podporządkował trasę maksymalnej oszczędności i jechał znacznie wolniej. W trakcie zwykłej podróży energię można po prostu uzupełniać po drodze.

– Cieszymy się z sukcesów pionierów, bo to oni pokazują, jak można przesunąć granice tego, co jest możliwe – mówiła podczas konferencji Marta Jaroni, odpowiadająca za operacyjne funkcjonowanie sieci ORLEN Charge. – Natomiast my jako zespół ORLEN Charge równolegle budujemy codzienność, w której auto elektryczne jest po prostu niezawodnym, wygodnym sposobem podróżowania, nawet na najdalszych trasach.

Dla Marczyka to drugi rekord Guinnessa w historii jego ekstremalnie oszczędnych przejazdów. Wcześniej przejechał Škodą Superb 2831 km na jednym tankowaniu ze średnim zużyciem paliwa 2,6 l/100 km. Teraz bak paliwa zastąpił akumulatorem i dotarł na jednym ładowaniu do granicy 1338,69 km.

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Konkurs im. Wieniawskiego

LICZĘ NA EMOCJE

– Świat dzisiaj nie polega na eliminacji, tylko na szukaniu indywidualnego, silnego głosu.

ROZMOWA Z
AGATĄ SZYMCZEWSKĄ
skrzypaczką, prezeską Towarzystwa im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu

ANNA S. DĘBOWSKA: Dlaczego zostałaś wirtuozem skrzypiec? Zapytam przekornie, czy nie było lepszych zawodów?
AGATA SZYMCZEWSKA*: Muzykę wyniosłam z domu rodzinnego w Koszalinie. Pochodzę z rodziny o muzycznych tradycjach. Na początku uczyłam się gry na fortepianie. Gdy miałam pięć lat, rodzice wypożyczyli dla mnie małe skrzypce, na tzw. ćwiartki, dla dzieci. Tak się zaczęło.

Dla mnie to była dziecięca rozrywka na początku szarych lat 90. O specjalizacji wirtuozowskiej nie myślałam, z czasem jednak grałam coraz lepiej, nauka szła mi z dużą łatwością.

Aż w końcu w 2006 roku wygrałaś Konkurs im. Wieniawskiego w Poznaniu. Jak od tego czasu zmienił wizerunek wirtuoza, mistrza danego instrumentu?
– Dziś piękno sztuki polega przede wszystkim na niesamowitej różnorodności. Obok klasycznych „wirtuozów", a nawet skrzypcowych cyrkowców, mamy rzesze artystów o niebywałej wrażliwości. W ich grze element popisu właściwy wirtuozom, schodzi na dalszy plan i nie jest celem samym w sobie. Swoją grą potrafią wzruszać, skłaniać do głębokiej refleksji. Żyją w swoim muzycznym świecie. Są też artyści łączący obie te cechy. Taki podobno był Henryk Wieniawski.

Wirtuozów, którzy lubią się popisywać techniką, wciąż potrzebujemy?
– Jeśli wciąż budzą w nas zachwyt, to tak. Zachwyt to ważna emocja.

Czym ma teraz być Konkurs im. Wieniawskiego w Poznaniu?
– Powinien przejść do historii jako wielkie święto muzyki skrzypcowej, w tym muzyki swojego patrona. Wierzę mocno, że uczestnicy zaprezentują nam niebywale wysoki poziom artystyczny, dostarczą mnóstwa emocji, być może nawet skrajnych.

Ich wykonania będą szeroko komentowane, zarówno przez profesjonalistów, jak i melomanów, miłośników muzyki skrzypcowej. Najbardziej zależy mi właśnie na tych ostatnich.

Chciałabym, aby to wydarzenie śledziły miliony ludzi w telewizji, radiu, internecie. I żeby konkurs promował muzykę polskich kompozytorów XIX i XX wieku. To nasza piękna wizytówka za granicą. Takie wydarzenia, jak konkursy muzyczne są wielką szansą na nadanie jej rozgłosu.

A tak po ludzku – czekamy na zwycięzcę, który wraz z pozostałymi laureatami poniesie Wieniawskiego w świat.

W programie konkursu jest wiele zmian. Pod względem repertuaru to zupełnie nowy konkurs.
– Wszystkie zmiany, które pojawiają się w nowej edycji są efektem konsultacji w środowisku muzycznym. Prowadziłam je jako prezeska Towarzystwa im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu. Oczywiście, nie sama, lecz we współpracy z Karoliną Kaźmierczak, dyrektorką konkursu i biura konkursowego, i z Bartłomiejem Niziołem, przewodniczącym jury, a zarazem wiceprezesem Towarzystwa.

Zastanawialiśmy się, jak konkurs ma się dziś wobec zmieniającego się gwałtownie świata. I czy przypadkiem nie jest tak, że świat nam trochę nie zaczyna odjeżdżać w inną stronę, a konkurs ze swoimi ogromnymi tradycjami zostaje w miejscu.

Szanujemy tradycję, ale chcieliśmy dopasować to wydarzenie do realiów, przede wszystkim do dzisiejszego rynku muzycznego.

Ten rynek bardzo się ostatnio skurczył.
– Skurczył się, a w dodatku zmieniły się zapotrzebowania.

Nie potrzebujemy kolejnego odtwórcy tych samych pomysłów artystycznych sprzed kilkudziesięciu lat. Potrzebujemy ludzi ze świeżymi pomysłami, z nowatorskim podejściem do publicznego wykonywania muzyki i wyboru tego, co dla ludzi grać.

Mam wrażenie, że powoli przemija epoka cudownych dzieci, które wyrastały na wirtuozów. Jeszcze w latach 80. i 90. XX wieku poszukiwano na konkursach utalentowanych 18- lub 19-latków, zadziwiających pewnością siebie i błyskotliwością w grze na instrumencie.

W ostatnich dziesięcioleciach jeszcze bardziej obniżono dolną granicę. Nastolatkowie wygrywali konkursy i rozpoczynali wielkie kariery, a tak naprawdę, z racji młodego wieku i braku doświadczenia, nie do końca byli na to przygotowani.

W 2022 roku w Konkursie Wieniawskiego startowała 16-latka, Maya Wichert, która teraz powraca do Poznania dojrzalsza o cztery lata.
– Bardzo się cieszymy, że zdecydowała się wrócić do Poznania. Jedną z pierwszych zmian, które wprowadziliśmy, było takie ustawienie dolnej granicy wieku uczestnictwa w konkursie, aby nie brały w nim udziału osoby, które mają mniej niż 18 lat. Dopiero w tym wieku człowiek osiąga pełnoletność i może sam odpowiadać za własne działania.

Nienaciskany przez rodziców czy nauczycieli.
– Dla osób młodszych są konkursy młodzieżowe, którym przypisany jest inny repertuar i inna stawka. Odeszliśmy od wcześniejszej praktyki, wychodząc z założenia, że trudno porównywać interpretację 15-latka z interpretacją osoby starszej o 10 lat. To jest zupełnie inny bagaż doświadczeń życiowych. Małe dzieci nie powinny stawać w szranki z dorosłymi.

Nasz zwycięzca musi następnego dnia wyruszyć w trasę koncertową i tego naszego Henryka Wieniawskiego po prostu ponieść w świat. 15- czy 16-latek powinien jeszcze jakiś czas spędzić w szkole, pograć gamy, szlifować technikę i podejść do rywalizacji pięć lat później.

W programie konkursu zmiany są fundamentalne. Przyjrzyjmy się, jak to wygląda w przypadku pierwszego etapu.
– W minionych latach program pierwszego etapu był bardzo rozbudowany. Trwał blisko godzinę i obejmował w zasadzie niemal całą historię wirtuozowskiej muzyki skrzypcowej, od Bacha po Ysaÿe'a, z obowiązkowym kaprysem Paganiniego.

To za dużo jak na pierwszy konkursowy przesiew. Uprościliśmy program, skróciliśmy go do 25 minut. Każdy z uczestników musi się zmierzyć z wybranym kaprysem Henryka Wieniawskiego. Zrezygnowaliśmy z Paganiniego. Jego utwory były obowiązkowe w preselekcjach do konkursu, które odbyły się wiosną tego roku. Uznaliśmy, że to wystarczy.

Dlaczego zrezygnowaliście z Bacha?
– Ze względu na nierozstrzygalny spór estetyczny o to, jak należy go grać – czy w stylu zbliżonym do praktyki jego czasów, czy w stylu, który można nazwać romantycznym, a który sięga korzeniami do praktyki XIX wieku. Nie da się pogodzić tych dwóch światów. Dyskusje konkursowe przestają mieć sens, gdy chodzi o estetykę, gdyż opierają się bardziej na widzimisię każdego z jurorów, niż na tym, co naprawdę gra uczestnik.

A więc wybrany kaprys Wieniawskiego. I co dalej?
– A dalej również Wieniawski, ale nie w formie kaprysu, lecz utworów salonowych z towarzyszeniem fortepianu.

• **Agata Szymczewska**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

17. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego potrwa od 8 do 25 października. I etap – 9-12 października; II etap – 13-15 października; III etap – 17-18 października; Etap IV, półfinał – 20--21 października; Etap IV, finał – 22 października. 23-25 października – koncerty laureatów. Wszystkie przesłuchania odbędą się w Auli Uniwersyteckiej w Poznaniu i będą transmitowane na Wieniawski Society.

OGŁOSZENIE Kraj/34453748

eprasa.pl 6ae443af23

Ale – i tu jest nowość. Wieniawski napisał dużo więcej muzyki niż to wynikało z dotychczasowej praktyki konkursowej. I ją też trzeba docenić. W repertuarze są więc mniej znane utwory patrona, jak „Fantazja orientalna" op. 24 czy „Kaprysy-walce" op. 7.

Wprowadzamy jeszcze trzecią pozycję w pierwszym etapie. To utwór dowolny, wybrany przez samego uczestnika, o ile dwoma wcześniejszymi kompozycjami nie wypełni przewidzianych 25 minut gry. I tu też będzie miejsce na popis. Myślę, że docenią to słuchacze. Konkurs zaś będzie transmitowany w Polskim Radiu, ale też w mediach społecznościowych i na YouTubie Towarzystwa im. Henryka Wieniawskiego (Wieniawski Society).

Jeśli ktoś wybierze coś drapieżnie wirtuozowskiego, zyska kilka punktów więcej?
– Wybór utworu ma być rodzajem artystycznego opowiedzenia się. Trzeba mieć odwagę zarówno na to, żeby pokazać błyskotliwą wirtuozerię, jak i na to, aby podzielić się wrażliwością. Jedno i drugie będzie równie wysoko punktowane.

My ten system już sprawdziliśmy, organizując jako Towarzystwo im. Wieniawskiego 11. Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy im. Zdzisława Jahnkego. Bardzo dobrze się wtedy sprawdził.

Nie chcecie grających automatów?
– Nie chcemy. Ani tego, żeby ktoś nas uraczył tylko i wyłącznie 24. Kaprysem Paganiniego, fugą Bacha i „Fantazją na tematy z »Carmen«". Większość z nas to już słyszała.

W kolejnych etapach będzie dużo muzyki polskiej?
– Dużo muzyki polskiej i dużo Wieniawskiego. Osoba patrona konkursu zobowiązuje.

W drugim etapie jest dwa razy więcej czasu, blisko godzina do zagospodarowania. A to już jest recitalowa porcja. W nowej konstrukcji repertuaru mamy dwie listy – A i B, które działają wymiennie.

Na liście A są dwa zbiory: sonaty skrzypcowe z żelaznego światowego repertuaru, np. Schuberta, Griega czy Prokofiewa i – komplementarnie – utwory wirtuozowskie polskich kompozytorów, np. „La Folię" Pendereckiego czy „Taniec mazowiecki" Grażyny Bacewicz. Z każdego zbioru uczestnik wybiera po jednym dziele.

I jest lista B, na której mamy sonaty polskich kompozytorów i utwory wirtuozowskie ze światowego kanonu, jak „Tzigane" Ravela. I w tym przypadku uczestnik wybiera po jednym utworze z każdego zbioru. I znowu zostaje mu sporo czasu do zagospodarowania wedle własnego uznania.

Polska muzyka skrzypcowa jest mało znana. Będą musieli uczyć się specjalnie na konkurs.
– Chcemy nią zainteresować. Być może jestem idealistką, ale liczę na to, że ktokolwiek, kto się do tego konkursu przygotowuje albo go obserwuje, posłucha jej sobie na Spotify czy na YouTube, choćby z czystej ciekawości.

Trzeci etap przyniesie chyba największą zmianę.
– W tym etapie w wykonaniu „Symfonii koncertującej" Mozarta uczestnikowi towarzyszy altowiolista i orkiestra kameralna. Uznaliśmy, że zbyt duży wpływ na grę

Czekamy na zwycięzcę, który wraz z pozostałymi laureatami poniesie Wieniawskiego w świat

miała osobowość i dyspozycja partnera, właśnie altowiolisty. W moim odczuciu powodowało to nierówność szans.

Pamiętam, że w poprzedniej edycji w trzecim etapie aż 15 razy zabrzmiała cała „Symfonia koncertująca". To było trudne nawet dla fanów Mozarta.
– To mi przypominało XIX-wieczne turnieje wirtuozów. Kto miał lepsze recenzje, wygrywał. A kto nie umiał stylowo zagrać Mozarta, wylatywał. Te czasy się skończyły.

Jak wygląda trzeci etap?
– Do wyboru dajemy jeden z czterech utworów reprezentujących muzykę XX i XXI wieku. Są to „Koncert skrzypcowy" Andrzeja Panufnika, „Concertino" op. 42 Mieczysława Weinberga, „Vox Amoris" Peterisa Vasksa i „Concerto-Notturno" Mikołaja Piotra Góreckiego. Uczestnikom nadal będzie towarzyszyła Kameralna Orkiestra Polskiego Radia „Amadeus".

***Agata Szymczewska**

• polska skrzypaczka i kameralistka, pedagog, doktor habilitowany sztuki oraz profesor na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, zwyciężczyni XIII Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu w 2006 roku.

Finał dzieli się na dwie części.
– Do tej pory finaliści grali po dwa koncerty – jeden z żelaznego repertuaru skrzypcowego i jeden skomponowany przez Henryka Wieniawskiego. Z mojej perspektywy, do której przychylił się także Bartłomiej Nizioł, jest to sytuacja nieżyciowa. Rzadko kiedy zdarza się, że tego samego wieczoru trzeba wykonać dwa różne koncerty skrzypcowe.

Nadal są dwa w programie konkursu, lecz nie trzeba ich będzie wykonywać jednego po drugim tego samego dnia, a tak było jak w latach poprzednich.

Jak to będzie wyglądało w praktyce?
– Mamy cztery etapy konkursu. Do ostatniego dopuszczamy sześcioro uczestników, którzy najpierw biorą udział w tzw. półfinale, w którym grają wielki koncert romantyczny. Jest to – do wyboru – Brahms, Beethoven, Dvorák, Karłowicz, Mendelssohn i Sibelius.

Półfinały trwają dwa dni, każdego dnia grają po trzy osoby. Stawką jest udział w ścisłym finale, który odbywa się ostatniego dnia konkursu, 22 października.

Bierze w nim udział troje najlepszych uczestników, w programie jeden z dwóch koncertów skrzypcowych Henryka Wieniawskiego – fis-moll lub d-moll. Interpretacja jednego z tych dzieł decyduje o zwycięstwie i miejscu na podium.

Jeśli wygrać Wieniawskiego, to właśnie Wieniawskim?
– Tak, nie Brahmsem czy Sibeliusem, jak w poprzednich edycjach. Tworzymy więc ideową klamrę – rozpoczynamy konkurs Wieniawskim w pierwszym etapie i zamykamy go również tym kompozytorem. ●

REKLAMA
Kraj/34453399

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

KRZYK KOSTKA

– Gdyby nie błąd lekarza w szpitalu, Kostek nadal by żył – uważają rodzice. Zawiadomili prokuraturę, która sprawdzi, czy rzeczywiście doszło do błędu.

PAWEŁ WOJCIECHOWSKI

Z Małgorzatą i Łukaszem pierwszy raz spotykam się w sierpniu, dzień po pogrzebie Kostka. Na przedramieniu jego mamy świeży tatuaż z twarzą chłopca.

– Chcę mieć wizerunek syna cały czas blisko siebie – tłumaczy.

Kostek miał cztery i pół roku.

– Postępy rozwojowe widać było z każdym miesiącem – mówi Łukasz.

– Był strasznym gadułą – wtrąca Małgorzata. – Prowadziliśmy normalne rozmowy, choć wcześniej słyszeliśmy, że nie będzie to możliwe.

Kłopoty Kostka ze zdrowiem zaczęły się jeszcze przed porodem. Cztery dni przed narodzinami doszło u niego do wylewu krwi do mózgu. Doznał udaru czwartego stopnia, najgorszego z możliwych, który objął prawą półkulę mózgu.

– Z całą ciążą nie było problemu aż do momentu, jak weszłam w stan przedrzucawkowy. Moje ciało potraktowało łożysko jak intruza – mówi Małgorzata.

Konsekwencją były skoki ciśnienia u Małgorzaty. – Od neonatologa usłyszałam, że to one doprowadziły do wylewu u dziecka. Kostek przeżył prawdopodobnie tylko dzięki temu, że wylew nastąpił jeszcze w brzuchu. Lekarze dawali mu 10 procent szans na przeżycie.

Łukasz: – Po narodzinach mówiono nam, że z synem nie będzie kontaktu. Że będzie stale podłączony do sondy pokarmowej, że będzie oddychał pod respiratorem, że w ogóle nie będzie się poruszał. Ale Kostek zrobił wszystkim na przekór.

ZASTAWKA RATUJĄCA ŻYCIE

Pierwszy miesiąc po narodzinach chłopiec leżał na OIOM-ie szpitala św. Wojciecha na Zaspie. Dostał wodogłowia pokrwotocznego, które jest częstym następstwem wylewu.

Przeniesiono go do szpitala wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku. Tam założono mu zbiornik Rickhama. To podskórny implant, dzięki któremu można odciągać nadmiar płynu mózgowo-rdzeniowego i na bieżąco regulować ciśnienie śródczaszkowe. Po miesiącu lekarze zastąpili go zastawką komorowo-otrzewnową Pudenza, która utrzymuje stałe ciśnienie w główce.

Zrozumienie jak działa to urządzenie jest ważne w kontekście późniejszych wydarzeń. Neurochirurdzy wybierają miejsce w jednej z czterech komór mózgowych, w której zbiera się najwięcej płynu mózgowo-rdzeniowego i wprowadzają do środka dren połączony ze zbiorniczkiem na płyn. Ten ostatni służy też do kontroli prawidłowego działania całej zastawki.

– Naciskamy zbiorniczek, który powinien natychmiast odbić. Wtedy wiemy, że zastawka jest drożna, czyli działa prawidłowo – wyjaśnia pani Małgorzata. – Kolejny dren odprowadza płyn ze zbiorniczka do otrzewnej. W momencie, kiedy wzrasta ciśnienie w główce dziecka, balonik napełnia się płynem i wypuszcza go do jamy otrzewnej, gdzie jest wchłaniany do krwioobiegu.

Gdy Kostek miał trzy latka, podnosił już główkę, zaczynał siadać z pomocą rodziców i przemieszczał się po mieszkaniu. Dostał nową zastawkę – programowalną, która automatycznie regulowała ciśnienie niezależnie od pozycji dziecka.

– Od tej pory wszystko zmieniło się na plus. Kostek zaczął lepiej jeść, przestała boleć go głowa, było widać wyraźny skok rozwojowy – opisuje pani Małgorzata.

Odkąd zdiagnozowano u niego lewostronne mózgowe porażenie dziecięce, będące konsekwencją wylewu, był pod stałą opieką chirurga dziecięcego z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku.

Aż nadeszła środa 29 lipca.

NIE ODBIJA

Pierwsze niepokojące objawy pojawiają się w nocy: wymioty, silny ból głowy. To jasny sygnał, że może być problem z właściwym ciśnieniem w głowie dziecka. Rodzice są przekonani, że zastawka nie działa prawidłowo. Kostek powtarza, że boli go głowa.

Rodzice powiadamiają lekarza prowadzącego z UCK, że jadą na SOR szpitala wojewódzkiego (UCK przyjmuje tylko wizyty planowe). W szpitalu są po godz. 8. Kostka przyjmuje lekarka rezydent chirurgii i urologii dzieci.

– Źrenice reagują na światło, ale już leniwie – diagnozuje. Naciska na balonik zastawki, który powinien od razu odbić. Nie odbija. Zleca sprawdzenie grupy krwi. Zdaje sobie sprawę, że może być konieczna operacja. Kostek nadal wymiotuje. Dostaje leki przeciwwymiotne i przeciwbólowe, które w następnych kilkudziesięciu godzinach będzie przyjmował wielokrotnie.

Do badań tomografem komputerowym i USG zostaje uśpiony. Budzi się w trakcie USG. – Tata, główka boli. Pomóż – mówi. Po badaniach wracają na triaż. Ustalają z lekarką rezydent, że jeśli po podaniu środków moczopędnych chłopiec nie zrobi siku do godz. 13, założą cewnik. Ale Kostek zaczyna nienaturalnie się wyginać.

– Odchylał rączki do tyłu, sztywniały mu nóżki. Mówiłem o tym lekarce, ale bez skutku – wspomina Łukasz.

Z założeniem cewnika jest problem. Mięśnie dziecka mocno się spinają. – Już wtedy walczył – mówi ojciec. A oddanie moczu było bardzo ważne, bo nadmiar płynu powoduje wzrost ciśnienia w brzuchu, co z kolei może powodować opór w przyjmowaniu płynu mózgowo-rdzeniowego spływającego przez dren.

W końcu udaje się założyć cewnik. Kostek oddaje mocz, ale opuchlizna z buzi nie schodzi.

ODMOWA

O godz. 17, po prawie dziewięciu godzinach od przybycia do szpitala, do Kostka przychodzi młody neurochirurg.

Stwierdza, że wyniki TK są prawidłowe, a obraz jest nawet lepszy niż ten z czerwca. Przechodzi do badania Kostka. Naciska balonik na zastawce. I trzyma.

Małgorzata mówi lekarzowi, że zbiorniczek od rana nie odbija, nie napełnia się płynem mimo podawania kroplówki. Sprawdza sama – balonik jest wklęsły. Lekarz odpowiada, że owszem, jest wklęsły, „ale czuje pod palcem, że w środku rośnie".

– A my wiemy, że balonik napełnia się płynem w ciągu kilku sekund. 10 sekund to już niepokojąco długo. A od rana z balonikiem nie działo się nic – mówi Małgorzata. – Lekarz był bardzo pewny siebie. Powiedziałam, że znam wiele przypadków od rodziców mających dzieci z wodogłowiem, że lekarze, mimo że obraz z TK wydaje się prawidłowy, widząc stan dziecka, decydują się na otwarcie głowy. W odpowiedzi usłyszałam, cytuję: „Byłbym barbarzyńcą, gdybym z tymi obrazami TK się na to zdecydował".

Lekarz nie widzi podstaw do leczenia neurochirurgicznego. Nie przyjmuje Kostka na oddział.

O godz. 18 leki podane dziecku przestają działać. Wracają wymioty.

„ZRÓBCIE COŚ, BO ON UMIERA"

Kostka przejmuje lekarka pediatra – już z następnej zmiany. Mówi, że neurochirurg przekazywał jej, że z Kostkiem wszystko okej. Powiadamia rodziców, że może przyjąć Kostka na pediatrię, chyba że „wolą wrócić do domu".

– Powiedziałam, że to chyba nieśmieszny żart. Przyjęli nas na pediatrię i położyli na oddziale gastroenterologii, bo akurat tam było miejsce – mówi Małgorzata.

eprasa.pl 6ae443af23

O godz. 19 Kostek powtarza w kółko: „Mama, boli, boję się, przytul". – Miał zamiennie podawane pyralginę, paracetamol, ibuprofen. Ale ból nasilał się po 15 minutach od podania leków – wspomina mama. – Powiedziałam: „Zróbcie coś, bo on umiera". Usłyszałam, że nic więcej nie mogą zrobić.

Około północy bierze syna z łóżka na fotel, tuli w ramionach. Przysypiają. Kostek przebudza się, wymiotuje. Jest już czwartek 30 lipca. Lekarka pediatra idzie po neurochirurga. Na dyżurze jest ten sam neurochirurg, który odmówił przeprowadzenia operacji dziecka. Przebieg ich rozmowy lekarka zrelacjonowała Małgorzacie.

– Neurochirurg przekazał pediatrze, że wczoraj zastawka odbijała i nie ma nic do powiedzenia, na co lekarka odparła, że nie neguje tego, choć rodzice twierdzą inaczej. W odpowiedzi usłyszała, że może przyjdzie potem, bo szykuje się do operacji – opowiada Małgorzata.

Małgorzata koresponduje z lekarzem prowadzącym Kostka z UCK. Obiecuje, że od rana będzie walczył, by przenieść dziecko do jego kliniki.

W czwartek rano ordynator wysyła płytę z badaniem TK do doktora z UCK. Klinika prosi, by chirurdzy z wojewódzkiego zrobili badanie płynu mózgowo-rdzeniowego Kostka. Płyn musi być czysty, by transport pacjenta do innego szpitala był możliwy (ostatecznie transport Kostka okaże się już niemożliwy). Ordynator zleca serię kolejnych badań: USG, TK, rezonans.

Stan Kostka jest już bardzo zły, z chłopcem prawie nie ma kontaktu.

W SZPITALNEJ PIWNICY

Lekarze przeprowadzają USG brzucha. – Podczas badania Kostek wrócił do nas na chwilę, wtedy ostatni raz z nami rozmawiał – wspomina Łukasz. Potem był tylko głośny krzyk z bólu.

– Po badaniu wróciliśmy na oddział. Miałem syna na rękach. Wygiął się ostatni raz, główką opadł na moje ramię. Położyłem go, żeby nie zrobił sobie krzywdy. Ostatnie słowa, jakie powiedział to: „Tatuś pomóż, boli". Mechaniczny oddech, oczy stanęły – Łukasz ociera łzy.

Ojciec wybiegł na korytarz, krzyczał, że dziecko umiera. Przyszła lekarka rezydentka. – Chciała, by jej tłumaczyć, o co chodzi. Ale odpowiedziałem, że nie ma już czasu. Wyszła – mówi Łukasz.

– Gdy Kostek rozszerzył usta w agonii, pielęgniarka powiedziała „O, ziewa". Nie potrafię tego zrozumieć. Czy do nikogo nie docierało, że syn umiera? – Małgorzata płacze.

Po chwili przyszedł ordynator, podłączył tlen, poinstruował, jak podawać leki.

Około godz. 12 lekarze próbowali pobrać płyn mózgowo-rdzeniowy. Nie udało się. Był obecny ordynator chirurgii. – Po jego minie widać było, że jest już pozamiatane – mówi Małgorzata.

• Łukasz i Małgorzata, rodzice zmarłego Konstantego. Mama na przedramieniu ma tatuaż z wizerunkiem syna FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zaraz potem z ordynatorem zjechali windą do szpitalnych piwnic na badanie TK. Nagle aparatura Kostka zaczęła piszczeć. Ordynator podniósł Kostkowi maseczkę z tlenem, dziecko było blade. Doszło do zatrzymania akcji serca.

– I tam, w tej obskurnej piwnicy, reanimowaliśmy Kostka – mówi Małgorzata.

Przybiegła ordynator OIOM-u. Wszyscy pobiegli na salę intensywnej terapii. – Lekarze wyszli do nas po pewnym czasie. Powiedzieli, że tętno jest, ale podtrzymane aparaturą – mówi Małgorzata.

Była godz. 13 w czwartek.

OPERACJE PO FAKCIE

Kolejne badania TK wykazały, że doszło do obrzęku mózgu i do tzw. wgłobienia. Jak wynika z dokumentacji medycznej, silny wzrost ciśnienia wewnątrz czaszki spowodował przemieszczenie się części mózgu w kierunku rdzenia.

Małgorzata: – Źle działająca zastawka podniosła ciśnienie śródczaszkowe, doprowadzając do obrzęku. Dopiero wtedy lekarze podjęli decyzję o operacji. Ordynator chirurgii powiedział, że nawiercą czaszkę, aby spuścić ciśnienie.

Pierwsza operacja o godz. 18 nie przynosi skutku. Nie udaje się trafić z nawierceniem w odpowiednią komorę. O godz. 22 zespół neurochirurgów przeprowadza kolejną operację – przy samej zastawce.

– Zastanawiamy się, jaki rzeczywiście był cel tej operacji. Teraz uważamy, że było to tylko ratowanie skóry, by potem powiedzieć: próbowaliśmy – mówi Łukasz.

Małgorzata: – Później żałowaliśmy, że wyraziliśmy zgodę na operację. Ale uwierzyliśmy w jakąś złudną nadzieję, że może będzie dobrze.

W piątek 31 lipca szpital rozpoczyna procedurę stwierdzenia śmierci pnia mózgu. Od momentu jej wprowadzenia należy odczekać co najmniej dobę, zanim aparatura podtrzymująca życie dziecka zostanie ostatecznie odłączona. W tym czasie przeprowadza się m.in. badanie przepływu krwi w tętnicach wewnątrzczaszkowych i dwukrotnie odłącza na moment aparaturę, aby sprawdzić, czy wzrost dwutlenku węgla sprowokuje pacjenta do samodzielnego oddechu.

Ostatnie słowa, jakie powiedział to: „Tatuś pomóż, boli"

O godz. 12 w sobotę miało być pierwsze odłączenie, o godz. 15 drugie. – Na koniec pomylili jeszcze godziny odłączenia Kostka. O godz. 15 zrobili pierwsze, o godz. 18 drugie – mówi Małgorzata.

W sobotę o godz. 18.41 lekarze stwierdzili śmierć.

Jeszcze w piątek, gdy Kostek podtrzymywany był przy życiu przez aparaturę, rodzice złożyli zawiadomienie do prokuratury dotyczące możliwego błędu lekarskiego, który ostatecznie doprowadził do śmierci ich syna. W sobotę policja zabezpieczyła dokumenty medyczne.

Także w sobotę rodzice spotkali się z lekarzem z UCK prowadzącym Kostka. Wtedy usłyszeli, że już na pierwszych zdjęciach z tomografu było widać, że balonik od zastawki jest wklęsły.

– Liczyliśmy się z tym, że kiedyś możemy stracić Kostka, był przecież ciężko chory. Ale nie w taki sposób. Nie w takim cierpieniu. Był czas na reakcję. Wystarczyło od razu wymienić zastawkę. Kostek nadal by żył – mówi Małgorzata.

Łukasz: – Do szpitala pojechaliśmy po pomoc, a dostaliśmy śmierć. Przez błąd i zaniechanie lekarzy nasz syn cztery doby umierał w szpitalu.

Mają żal do części personelu, że nie słuchał ich uwag: – Mieliśmy prawo podejrzewać, że z zastawką Kostka dzieje się coś nieprawidłowego. Od ponad trzech lat dzień w dzień to my kontrolowaliśmy, jak działa.

POSTĘPOWANIE

Do spółki Copernicus, która zarządza szpitalem wojewódzkim w Gdańsku, wysłaliśmy szereg pytań. Na żadne nie otrzymaliśmy odpowiedzi. Rzeczniczka prasowa Katarzyna Brożek poinformowała nas jedynie, że „do Spółki Copernicus w Gdańsku nie wpłynęła skarga w sprawie pacjenta" i że spółka nie jest uprawniona „do udostępniania danych o stanie zdrowia pacjenta, w tym historii choroby osobom nieupoważnionym".

Po doniesieniu złożonym przez rodziców śledczy z Gdańska prowadzą postępowanie w tej sprawie.

– W tej sprawie pojawiają się poważne pytania dotyczące tego, czy pacjent, którego życie było zagrożone, otrzymał pomoc w odpowiednim czasie i w sposób, jakiego wymagał jego stan. Dlatego konieczne jest dokładne ustalenie, co wydarzyło się w szpitalu i dlaczego podjęto konkretne decyzje. Na tym etapie nie przesądzamy o odpowiedzialności konkretnych osób, ale oczekujemy rzetelnego wyjaśnienia wszystkich okoliczności. Jeżeli potwierdzą się nieprawidłowości, osoby za nie odpowiedzialne powinny ponieść konsekwencje – mówi mec. Weronika Bielkuńska, pełnomocniczka rodziny.

Pierwsze przesłuchania personelu medycznego rozpoczęły się pod koniec września ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34454720

WARMIA MAZURY®

Wiara, historia i kultura spotykają się tu w wyjątkowy sposób

Gietrzwałd, niewielka miejscowość na Warmii i Mazurach, w 2027 roku stanie się miejscem szczególnego jubileuszu.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął uchwałę ustanawiającą 2027 Rokiem Objawień Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. Za uchwałą zagłosowało 377 posłów. We wrześniu 2027 roku minie 150 lat od wydarzeń, które na trwałe zapisały się w historii tego miejsca.

W 1877 roku dwie dziewczynki – Justyna Szafryńska i Barbara Samulowska – miały doświadczać w Gietrzwałdzie objawień Matki Bożej. Wieść o tych wydarzeniach szybko się rozeszła, a do niewielkiej warmińskiej miejscowości zaczęli przybywać pielgrzymi. Gietrzwałd stał się ważnym miejscem modlitwy i spotkania Polaków żyjących wówczas pod trzema zaborami. Do dziś pozostaje jednym z najważniejszych miejsc kultu maryjnego w Polsce.

Sylwia Jaskulska, Wicemarszałkini Województwa Warmińsko-Mazurskiego

– Rocznica będzie okazją, by przypomnieć wagę objawień gietrzwałdzkich w kształtowaniu polskiej tożsamości wśród pielgrzymów przyjeżdżających z trzech zaborów – mówi Sylwia Jaskulska, wicemarszałkini województwa warmińsko-mazurskiego. – To również szansa, by szerzej pokazać Gietrzwałd i Warmię – region, w którym wiara, historia, kultura i piękno przyrody spotykają się w wyjątkowy sposób.

Inicjatorką uchwały była poseł Urszula Pasławska. Rok 2027 będzie okazją, by przypomnieć historię Gietrzwałdu i zaprosić do poznania miejsca, które od 150 lat pozostaje ważnym punktem na mapie Warmii i Polski.

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Maria Miedzianowska*

....codziennej higieny jamy ustnej z niciowykałaczkami

W drogeriach i aptekach można spotkać niciowykałaczki. Mają one fragment nici rozpięty pomiędzy przęsełkami.

To bardzo wygodne rozwiązanie do restauracji czy pracy, ale nie do codziennego stosowania w domu. Dlaczego? Bo niciowykałaczki mają krótki fragment nici i używając ich bakterie z zainfekowanych dziąseł możemy przenieść na zdrowe rejony jamy ustnej.

W normalnej nici dentystycznej możemy wyciągnąć dużo dłuższy fragment nici. Ja polecam oderwać kilkudziesięciocentymetrowy kawałek, rozpiąć krótki fragment pomiędzy palcami obu dłoni i sukcesywnie, po kolei oczyszczać każdy ząb. Wbrew pozorom krwawienie dziąseł wcale nie jest sygnałem, że nitka nie jest dobrą metodą. To raczej wskazówka dla nas, że właśnie trzeba to robić, bo gdzieś mógł rozwinąć się stan zapalny.

Podstawową funkcją nitki jest mechaniczne oczyszczanie przestrzeni międzyzębowych i kieszonek z resztek jedzenia oraz płytki bakteryjnej. To właśnie płytka odpowiada za rozwój stanów zapalnych dziąseł. ● **Not. ET**

*stomatolożka z Centrum S-Dent Medicover Stomatologia w Łodzi

PYTANIE DO... ekspertki

Ile kosztuje nas rocznie wyrzucanie jedzenia?

Anna Podkowińska-Tretyn

dyrektorka polskiego oddziału Too Good To Go*

Wyrzucamy rocznie 57 kg jedzenia na osobę o wartości 1741 zł. Całość wyrzucanego w Polsce jedzenie warta jest rocznie 65 mld zł – wynika z badania przeprowadzonego na nasze zlecenie.

Tygodniowo przeciętny Polak i Polka wyrzucają do śmietnika żywność za 33 zł.

Wyrzucenie jedzenia nie jest czymś, co robimy sporadycznie – aż 92 proc. Polaków pozbywa się różnych produktów z lodówki przynajmniej raz w tygodniu, a 75 proc. robi to codziennie.

Nawyk wyrzucania jedzenia stanowi tzw. niewidzialny rachunek w domowym budżecie. Najwięcej pieniędzy tracimy na mięsie. Szacowana wartość wyrzucanych produktów mięsnych to około 259 zł rocznie na osobę. Drugie miejsce zajmują owoce i warzywa za około 212 zł. Kolejne pozycje to zupy i nabiał – po 173 zł. Następne na liście są gotowe potrawy wieloskładnikowe o wartości 160 zł, ryby – za 159 zł i pieczywo – za 149 zł.

Na co dzień nie odczuwamy finansowej skali marnowania żywności, bo pojedynczo wyrzucamy produkty za 5-10 zł. Jeśli wyrzucane jedzenie przeliczyć nie na pieniądze, a na wagę, to najwięcej wyrzucamy rocznie owoców i warzyw, napojów, pieczywa, zup i nabiału. Jako najczęstsze powody wyrzucania jedzenia wskazujemy zepsucie się żywności (31,7 proc.), nieświeży lub zły wygląd produktów (15,9 proc., resztki po przygotowaniu dań (14,6 proc.), zaplanowanie zbyt dużej ilości jedzenia (14,5 proc.), brak ochoty na dalsze jedzenie danego produktu lub potrawy (10,3 proc.). ● **Notowała Katarzyna Staszak**

*Too Good To Go to aplikacja, która pozwala sklepom, piekarniom czy restauracjom uniknąć wyrzucania nadwyżek jedzenia. Sprzedają je użytkownikom w formie paczki niespodzianki w atrakcyjnych cenach.

Liczba

17

MLN

• Polaków pyta dziś sztuczną inteligencję o zdrowie swoje lub swoich bliskich – wynika z najnowszego badania On Board Think Kong „Zdrowie z AI", które zostało zrealizowane przez SW Research

Kampania

Zadaniem akcji „Wyprostuj spojrzenie" jest edukacja młodych osób w obszarze zdrowia psychicznego. Organizatorzy chcą pokazać, że diagnoza u jednej osoby nie powinna prowadzić do wykluczenia rówieśniczego. Tegoroczna edycja kampanii skupia się na przeciwdziałaniu stygmatyzacji chorób mózgu i zaburzeń psychicznych. Inicjatywa skierowana jest do uczniów klas drugich liceum w całej Polsce. W ramach akcji uczniowie wezmą udział w lekcjach edukacyjnych i konkursie filmowym. ●

Chorzy od leków

Jak jedna recepta wciąga nas w kolejne

Lekarze biorą skutek uboczny leku za nowe schorzenie i niepotrzebnie przepisują kolejne lekarstwo. Tak powstaje niebezpieczna reakcja łańcuchowa – alarmują naukowcy.

Katarzyna Staszak

Początkiem historii może być ból stawów. W takim przypadku lekarz może zalecić niesteroidowe leki przeciwzapalne, np. ibuprofen, diklofenak, ketoprofen. Te leki mogą podnieść ciśnienie krwi. Pacjent dostaje więc lek na nadciśnienie z grupy blokerów kanałów wapniowych. Ten lek prowadzi do obrzęków i pacjenta martwią spuchnięte kostki. Pokazuje je lekarzowi i dostaje receptę na diuretyk, czyli lek moczopędny. Taki lek zwiększa ryzyko odwodnienia i utraty elektrolitów, które są niezbędne choćby do prawidłowej pracy serca. Bez odpowiedniej ilości potasu i sodu, słabiej pracują mięśnie, może dojść do chwilowego niedotlenienia mózgu, łatwo więc o utratę równowagi i upadek. A upadek w wieku starszym może skończyć się złamaniem biodra. Upadki u osób starszych to najczęstsza przyczyna utraty samodzielności.

To przykład kaskady lekowej, w której skutek uboczny leku brany jest za nowe schorzenie, co prowadzi do przepisania kolejnego leku, a to skutkuje pogorszeniem zdrowia pacjenta.

Inny przykład kaskady receptowej zaczyna się od bardzo popularnego w Polsce leku na nadciśnienie – ramiprilu. Skutkiem ubocznym tego leku może być kaszel. Pacjent ratuje się lekiem na kaszel, ale nie wie, że może on wywołać zaparcia. Gdy nie może się wypróżnić, idzie do apteki po środek na zaparcia. Jednak takie preparaty mogą prowadzić do utraty elektrolitów, co jest niebezpieczne dla pracy serca.

Takie sekwencje zdarzeń wywołane kolejnymi lekami występują częściej, niż zdają sobie z tego sprawę lekarze i pacjenci. Kaskady lekowe zagrażają zdrowiu, szczególnie osób starszych, którzy stosują wiele terapii jednocześnie. Są też zjawiskiem kosztownym dla systemów zdrowia – alarmują naukowcy z wielu krajów, m.in. Kanady, USA i Irlandii. Ich badanie opublikowało czasopismo „The BMJ".

REAKCJE ŁAŃCUCHOWE BEZ KONTROLI

Naukowcy przeanalizowali dane ponad 2 mln pacjentów. Opisują, co dzieje się, gdy dochodzi do polipragmazji, czyli stosowania wielu leków jednocześnie – często zbędnych lub wchodzących w szkodliwe interakcje. Może to prowadzić do powstania reakcji łańcuchowej – działanie niepożądane leku wydaje się wówczas objawem nowego problemu ze zdrowiem. Żaden lekarz pacjenta nie ma nad tym kontroli, a sam pacjent nie wie, że grozi mu niebezpieczeństwo.

Czy lekarze nie wiedzą o kaskadach lekowych? Teoretycznie wiedzą, ale możliwych kombinacji leków jest bardzo dużo, np. częste wśród osób starszych nadciśnienie można leczyć wieloma różnymi lekami. Każdy specjalista może sięgać po swoje ulubione leki. I czy każdy kardiolog pyta pacjenta szczegółowo o jego wszystkie terapie na stawy i cukrzycę? Poza tym nie chodzi tylko o liczbę branych jednocześnie leków, ale też o właściwe reagowanie na skutki uboczne leków – tłumaczą naukowcy.

Dr Woroń tłumaczy, że polski model systemu zdrowia sprzyja kaskadom przepisywania leków

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

TYLKO ZDROWIE

FOT. SHUTTERSTOCK

Autorzy nowej analizy opracowali wcześniej listę 65 sekwencji leków, które prowadzą do potencjalnie niekorzystnych kaskad lekowych, które zagrażają pacjentom oraz generują możliwe do uniknięcia koszty opieki zdrowotnej. Następnie wykorzystali dane pacjentów, żeby sprawdzić, jak często występują te sekwencje zapisywania leków. Ustalili, że 24 kaskady lekowe występowały często w skali populacji. Autorzy analizy zaznaczają, że nie u każdej osoby, która bierze opisany lek, wystąpi niekorzystna kaskada lekowa. Nie wszyscy odczuwamy skutki uboczne terapii.

Jednak – jak wynika z analizy – niektóre kaskady lekowe dotykają co 10. pacjenta stosującego dany lek.

– Kaskady przepisywania leków to patologiczne zjawiska, które w warunkach polskich są częste i zbywane stwierdzeniem, że „jakbyśmy zastanawiali się nad interakcjami leków i działaniami niepożądanymi, to nie można byłoby leczyć" – mówi dr hab. n. med. Jarosław Woroń, kierownik Zakładu Farmakologii Klinicznej w Collegium Medicum UJ w Krakowie oraz Uniwersyteckiego Ośrodka Monitorowania i Badania Niepożądanych Działań Leków.

Dr. Woroń w swojej pracy często widzi przypadki pacjentów leczonych co najmniej pięcioma lekami. Taki stan nazywa się polifarmakoterapią. Dr. Woroń opowiada, że co piąta osoba, która bierze tak dużo leków, trafia do szpitala z objawami, które są konsekwencją tych terapii. – Tacy pacjenci otrzymają w szpitalu kolejne leki i w takim mechanizmie kręci się błędne koło farmakoterapii – podkreśla ekspert.

Dr Woroń tłumaczy, że polski model systemu zdrowia sprzyja kaskadom przepisywania leków.

– Pacjenta leczy nierzadko kilku specjalistów, którzy nie konsultują wzajemnie stosowanej farmakoterapii. Co więcej, pacjent wodzony na pokuszenie reklamami ma skłonność do stosowania samoleczenia i nadmiarowej, niepotrzebnej suplementacji, a to zwiększa ryzyko wystąpienia powikłań. Poza tym, jeżeli pacjent zgłasza się do lekarza z nowymi objawami, często nie jest ustalana aktualna lista leków i suplementów, które przyjmuje, a to właśnie tam często ukryta jest odpowiedź, dlaczego te objawy wystąpiły. Dodatkowo pacjent może sobie zakupić receptę przez internet, nie zawsze podając aktualną i faktyczną listę leków, jakie stosuje. A w ramach NFZ może skorzystać z porady receptowej, gdzie samo wystawienie recepty odbywa się bez jego udziału. W momencie, gdy odbiera receptę, może już mieć przeciwwskazania lub mogą u niego występować objawy niepożądane, które sprawiają, że wypisanie recepty jest nieracjonalne – wyjaśnia dr Woroń.

Dla pojedynczej osoby nadmiar leków jest sytuacją niebezpieczną. Dla systemu zdrowia kaskada receptowa oznacza ogromne koszty, bo NFZ dopłaca do naszych leków – refunduje je w różnym stopniu, żeby nasz rachunek w aptece był niższy. A osobom w wieku 65 plus przysługują darmowe leki. Bezpłatnie dostępnych jest aż 3,8 tys. leków.

– Kłopoty finansowe polskiej służby zdrowia wynikają w znacznej części z fundowania absurdalnych farmakoterapii, w których nie ocenia się stosunku korzyści do ryzyka stosowanych najczęściej połączeń leków – mówi dr Woroń.

JAK ZATRZYMAĆ KASKADĘ RECEPTOWĄ

Mimo wiedzy, że nadmiar leków szkodzi, niełatwo jest zatrzymać kaskadę receptową, bo – jak podkreśla dr Woroń – „przyczyn patologii jest wiele". Każdy pacjent musiałby być traktowany naprawdę indywidualnie, na co lekarzom trudno znaleźć czas w gabinecie. Lekarze mogliby nie tylko sprawdzać, jakie leki przyjmuje pacjent, ale też ustalać, dlaczego dany lek w ogóle został przepisany. Czy chodziło o problem zdrowotny, czy skutek uboczny poprzedniego leku?

Pomóc mogłyby narzędzia sztucznej inteligencji wspomagające decyzje o dalszym leczeniu w kontekście wszystkich branych już przez pacjenta leków. Taki system znałby możliwe kaskady lekowe i ostrzegałby lekarza, że może chodzić o skutek uboczny terapii, a nie objaw nowego schorzenia. To skłoniłoby lekarza do rozważania, czy kolejna recepta jest na pewno potrzebna albo, czy wszystkie stosowane przez pacjenta leki nadal mają sens.

Wsparciem mogą być też farmaceuci, którzy widzą recepty pacjentów i potrafią rozpoznać kaskady lekowe.

Dziś jednak wielu pacjentów może uznać, że farmaceuta niepotrzebnie kwestionuje decyzje lekarza. Musielibyśmy zacząć od edukacji – wiedza o tym, że kaskady lekowe istnieją, są częste i szkodliwe, powinna być powszechna.

Na razie możemy sami zachować większą czujność – prosić lekarzy o regularny przegląd wszystkich leków stosowanych przez nas lub naszych bliskich. ●

Przykłady częstych kaskad lekowych

- *bloker kanału wapniowego (na nadciśnienie) prowadzi do przepisania leku moczopędnego;
- bloker receptora alfa-1 (na przerost prostaty, trudności z oddawaniem moczu) prowadzi do przepisania leku na zawroty głowy;
- selektywny inhibitor wychwytu zwrotnego serotoniny (SSRI) lub selektywny inhibitor wychwytu zwrotnego noradrenaliny (SNRI), czyli leki na depresję, prowadzą do przepisania leku nasennego;
- benzodiazepiny (na lęk i na sen) prowadzą do przepisania leku przeciwpsychotycznego;
- lek przeciwpsychotyczny prowadzi do przepisania leku przeciw chorobie Parkinsona.

Źródło: Szkoła Medyczna Uniwersytetu w Cork w Irlandii

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34454695

2 RP

eprasa.pl 6ae443af23

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Wyciąg z ogłoszenia

BURMISTRZ SOLCA KUJAWSKIEGO
ogłasza:

1) I publiczny przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż **nieruchomości gruntowych**, stanowiących własność Gminy Solec Kujawski, położonych w Solcu Kujawskim przy ul. **Kujawskiej**, nr ew. **2911/1 i 2911/2,** o łącznej pow. **1,2715** ha, objętej **KW nr BY1B/00260341/9 i KW nr BY1B/00260342/6**.
Łączna cena wywoławcza netto wynosi: **2 963 000,00 zł**
(do ceny sprzedaży doliczony zostanie należny podatek VAT)
Wadium wynosi: **296 300,00 zł** (wpłata do **26.11.2026 r.**)
Przetarg odbędzie się w dniu **2.12.2026 r**. o godz. **10^{00}** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim, ul. 23 Stycznia 7.

Dodatkowe informacje o przetargach uzyskać można w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7, pokój nr 5, tel.: (52) 387 01 19, e-mail: nieruchomosci@soleckujawski.pl.

Pełne teksty ogłoszeń dostępne są na stronie internetowej bip.soleckujawski.pl, a także na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Solcu Kujawskim przy ulicy 23 Stycznia 7.

Kraj/34455168

OGŁOSZENIE
O PRZETARGU NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ W GĄBINIE
Burmistrz Miasta i Gminy Gąbin ogłasza
przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w Gąbinie

Przedmiotem przetargu jest niezabudowana działka gruntu położona w Gąbinie powiat płocki województwo mazowieckie. Działka oznaczona jest numerem ewidencyjnym **189 (Id działki 141906_4.0001.189)** o powierzchni **0,8953 ha**. W ewidencji gruntów skalsyfikowana jako las oraz grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Gostyninie.

Cena wywoławcza : **716 000,00** zł, – w tym podatek Vat wg stawki 23%
(słownie: siedemset szesnaście tysięcy złotych 00/100 brutto) Wadium – **37 000,00** zł

Działka niezabudowana, niezagospodarowana, nieogrodzona. Teren działki porośnięty roślinnością trawiastą, częściowo zakrzaczony i zadrzewiony samosiejkami. Bezpośredni dostęp do drogi. Brak uzbrojenia w sieci infrastruktury technicznej. Nieruchomość posiada nieregularny kształt – zbliżony do trójkąta.

Działka położona w północnej części miasta Gąbin, w sąsiedztwie ul. Płockiej, w otoczeniu rozległych kompleksów leśnych. Nieruchomość położona przy drodze prowadzącej do jeziora Zdworskiego.

Na podstawie UCHWAŁY NR 325/LIII/2022 RADY MIASTA I GMINY GĄBIN z dnia 30 września 2022 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości Gąbin, Nowe Grabie, Dobrzyków, Karolew, Grabie Polskie, Górki, Lipińskie, Stary Kamień, Borki, Koszelew, Piaski, Czermno stanowi teren oznaczony na rysunku planu symbolem 4 US o przeznaczeniu podstawowym – teren usług sportu, rekreacji i wypoczynku związane z działalnością w zakresie turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku.

Działki są wolne od obciążeń hipotecznych, nie są obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi. Działki nie są przedmiotem zobowiązań.

Przetarg odbędzie się dnia 8 grudnia 2026 r. o godzinie 10:00 .

Planowane miejsce przeprowadzenia przetargu – Urząd Miasta i Gminy w Gąbinie ul. Stary Rynek 16, 09-530 Gąbin , pok. Nr 102 (sala posiedzeń) piętro.

Wymienione wadium w pieniądzu należy wpłacić na rachunek bankowy Miasta i Gminy Gąbin **PKO BP II O/Płock 08 1020 1592 0000 2102 0231 8764** .

Wadium musi być zaksięgowane na rachunku bankowym najpóźniej w dniu 3 grudnia 2026r. W tytule przelewu należy podać numer działki oraz imię i nazwisko.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miasta i Gminy w Gąbinie ul. Stary Rynek 16, 09-530 Gąbin, pod numerem telefonu (24) 267 41 72, (24) 267 41 61 lub drogą elektroniczną e-mail:sekretariat@gabin.pl.

Ogłoszenie o przetargu wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Gąbinie oraz na stronie internetowej bip.gabin.pl .

Kraj/34455043

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Geodezji i Katastru
w Bielsku Podlaskim, ul. 11 Listopada 4,
17-100 Bielsk Podlaski
GK.272.5.2026

Bielsk Podlaski, dnia 28.09.2026 r.

INFORMACJA

Starosta Bielski na podstawie art. 24a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.) informuje, że w budynku Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim przy ul. 11 Listopada 4, pokój nr 7A, parter w terminie od 19 października 2026 r. do 6 listopada 2026 r. (15 dni roboczych) w godzinach od 8^{00} do 15^{00}
oraz na stronie Geoportalu Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim https://powiatbielski.geoportal2.pl zostaną wyłożone do wglądu osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej projekty operatów opisowo-kartograficznych z modernizacji ewidencji gruntów i budynków dla nieruchomości położonych w obrębach ewidencyjnych:

Budlewo, Bujnowo, Gawiny, Kalinówka, Krupice, Niewino Popławskie, Szczepany, Zakrzewo, gmina Wyszki

Dokumentacja tych projektów, składająca się z: rejestrów gruntów, rejestrów budynków, rejestrów lokali, kartotek budynków, kartotek lokali i map ewidencyjnych, opracowana została na podstawie art. 24a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 219 ze zm.).

Każdy, czyjego interesu prawnego dotyczą dane ujawnione w projektach operatów opisowo-kartograficznych, może w okresie wyłożenia projektów do wglądu zgłaszać uwagi do tych danych. Skorzystanie z tego prawa leży w interesie ww. osób, aby na tym etapie postępowania związanego z modernizacją ewidencji gruntów i budynków ujawnić ewentualne błędy i nieprawidłowości. **Wgląd do dokumentacji winien być poprzedzony okazaniem dokumentu potwierdzającego tożsamość.** W imieniu zainteresowanych mogą występować umocowani w formie pisemnej pełnomocnicy.

Niestawienie się w terminie i miejscu określonym w niniejszym zawiadomieniu nie stanowi przeszkody do kontynuowania procesu modernizacji ewidencji gruntów i budynków i ujawnienia nowych danych w ewidencji gruntów i budynków.

Po upływie terminu wyłożenia, projekty operatów opisowo-kartograficznych stają się operatami ewidencji gruntów i budynków. Informacja o tym będzie ogłoszona przez Starostę Bielskiego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim.

Niniejsza informacja podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim i Urzędu Gminy Wyszki, na tablicy ogłoszeń miejscowości Budlewo, Bujnowo, Gawiny, Kalinówka, Krupice, Niewino Popławskie, Szczepany, Zakrzewo oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim i Urzędu Gminy Wyszki, na okres 14 dni, a także ogłoszenie w prasie o zasięgu krajowym.

Z up. STAROSTY
Naczelnik Wydziału Geodezji i Katastru
Geodeta Powiatowy *inż. Justyna Korniluk*

Kraj/34455062

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI POWIATU MYŚLIBORSKIEGO PRZEZNACZONEJ DO SPRZEDAŻY W DRODZE PRZETARGU

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 t.j.) Zarząd Powiatu Myśliborskiego podaje do publicznej wiadomości wykaz nw. nieruchomości Powiatu Myśliborskiego przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego:

Położenie nieruchomości	Księga wieczysta	Oznaczenie nieruchomości, numer działki	Łączna powierzchnia nieruchomości	Cena wywoławcza nieruchomości
Obręb Renice, gmina Myślibórz	SZ1M/00033721/7	412/2, 431/14	8.4197 ha	5.548.000,00 zł
	SZ1M/00035509/9	431/8		
	SZ1M/00036808/2	431/23		

Opis nieruchomości: Zespół pałacowy z XIX – wieczną wieżą ciśnień i otaczającym zabudowania parkiem, w którym rosną pomnikowe tuje i dęby piramidalne, został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: A-337 z 01.02.2008 r.

Działka nr 431/23 o powierzchni 5,8256 ha, oznaczona w ewidencji gruntów i budynków użytkiem Br-RIVa, Lzr-RIVa, zabudowana jest budynkiem pałacu, obory, stodoły, garażowo-warsztatowym, wieży ciśnień oraz budynkiem hydroforni – wpisana do rejestru zabytków.

Działka nr 431/14 o powierzchni 1,5288 ha, oznaczona w ewidencji gruntów i budynków użytkiem RIVa niezabudowana, o przeznaczeniu rolnym – wpisana do rejestru zabytków.

Działka nr 431/8 o powierzchni 0,0361 ha zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym i budynkiem gospodarczym, oznaczona w ewidencji gruntów i budynków użytkiem Br-RIVa – wpisana do rejestru zabytków.

Działka nr 412/2 o powierzchni 1,0292 ha zabudowana biologiczną (trzcinową) oczyszczalnią ścieków zajmującą powierzchnię ok. 2500 m^2. Na działce znajduje się 8 studni z kręgów betonowych wchodzących w skład oczyszczalni. Oczyszczalnia odbiera ścieki od 20 gospodarstw domowych oraz pałacu. W ewidencji gruntów i budynków oznaczona jako Ba i ŁIV.

Przeznaczenie nieruchomości w planie zagospodarowania przestrzennego: Obszar, na którym położona jest przedmiotowa nieruchomość nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, natomiast zgodnie z planem ogólnym gminy Myślibórz uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej nr XXIV/182/2026 teren, na którym znajdują się wyceniane nieruchomości od dnia 26.06.2026 r. zaznaczony jest symbolem: 12SU – strefa usługowa (działki 431/23, 431/14), 86 SN-strefa zieleni i rekreacji profil podstawowy (działki 431/23, 431/14), 14 SU – strefa usługowa oraz SO strefa otwarta (działka 412/2), 27 SW-strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (działka 431/8). Na niewielkiej części działki 412/2 fragment oznaczony symbolem 1EG – gazociąg wysokiego ciśnienia wraz ze strefą ochronną. Dla działki 431/14 została wydana decyzja o lokalizacji celu publicznego nr GKB.6733.7.2017.MM z 2017-06-27 Obiekt sportowo-rekreacyjny.

Ograniczone prawo rzeczowe:
Na nieruchomości oznaczonej działką numer 431/23 obręb Renice, gmina Myślibórz ustanowione jest prawo rzeczowe:

-nieodpłatna służebność drogowa polegająca na prawie przechodzenia i przejeżdżania przez nieruchomość na rzecz współwłaścicieli działki nr 431/10

– nieodpłatna i na czas określony służebność gruntowa polegająca na prawie przechodu, przejazdu i przepędzania zwierząt w celu dostępu do drogi publicznej graniczącej z nieruchomością obciążoną na rzecz współwłaścicieli działki nr 431/10.

– nie wyklucza się niezinwentaryzowanych obiektów inżynierii środowiska (sieci wod. – kan.). Sprzedający nie posiada dokładnie zinwentaryzowanych sieci uzbrojeni terenu – mapy dotyczące uwidocznionego uzbrojenia, które mogą różnić się ze stanem faktycznym znajdują się do wglądu w siedzibie Starostwa Powiatowego w Myśliborzu.

– nie ustanowiono służebności przesyłu dot. sieci wod. – kan. na rzecz PWiK Myślibórz, wobec czego kupujący ureguluje kwestie służebności we własnym imieniu. Aktualnie PWiK w Myśliborzu zaangażowało biuro projektowe celem wypracowania rozwiązań technicznych, umożliwiających uregulowanie zagadnień wodno-kanalizacyjnych na terenie przedmiotowych nieruchomości.

Zwolnienie z VAT: Sprzedaż nieruchomości oznaczonej numerem 431/14 obręb Renice, gmina Myślibórz zwolniona jest z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust.1 pkt 9 ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r., poz. 775 t.j.)

Nieruchomości oznaczone numerami 431/23, 431/8, 412/2 obręb Renice, gmina Myślibórz zwolnione są z podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ww. ustawy. Należy zaznaczyć, że zwolnienie na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ma charakter zwolnienia fakultatywnego, gdyż zgodnie z art. 43 ust 10 ustawy:

Podatnik może zrezygnować ze zwolnienia od podatku, o którym mowa w ust 1 pkt 10, i wybrać opodatkowanie dostawy budynków, budowli lub ich części, pod warunkiem, że dokonujący dostawy i nabywca budynku, budowli lub ich części :

1. Są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni,
2. Złożą:
a. Przed dniem dokonania dostawy tych obiektów właściwemu dla ich nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego lub
b. W akcie notarialnym, do zawarcia którego dochodzi w związku z dostawą tych obiektów
– zgodnie oświadczenie, że wybierają opodatkowanie dostawy budynku, budowli lub ich części.

Stosownie do art. 43 ust 11 ustawy:

Oświadczenie, o którym mowa w ust. 10 pkt 2, musi również zawierać:

1. Imiona i nazwiska lub nazwę, adresy oraz numery identyfikacji podatkowej dokonującego dostawy oraz nabywcy
2. Planowaną datę zawarcia umowy dostawy budynku, budowli lub ich części – w przypadku, o którym mowa w ust. 10 pkt 2 lit.a;
3. Adres budynku, budowli lub ich części.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 t.j.) mogą składać wnioski do dnia 20 listopada 2026 r.

Starosta Myśliborski
Robert Dudek

Kraj/34455088

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny zawiadamia, że przed Sądem Rejonowym w Kutnie, pod sygnaturą I Ns 259/26 toczy się postępowanie z wniosku Barbary Witkowskiej o **zasiedzenie własności nieruchomości rolnej zabudowanej położonej w miejscowości Żabików, w gminie Żychlin,** o powierzchni 6,29 ha, dla której nie jest prowadzona księga wieczysta.

Wzywa się wszystkich zainteresowanych w sprawie, aby w terminie 3 miesięcy od daty publikacji ogłoszenia zgłosili się do postępowania i udowodnili swoje prawa do nieruchomości, pod rygorem stwierdzenia zasiedzenia, jeżeli zostanie ono udowodnione.

Kraj/34455132

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny zawiadamia, że przed Sądem Rejonowym w Kutnie, pod sygnaturą I Ns 238/26 toczy się postępowanie z wniosku Doroty Rycharskiej o **zasiedzenie własności nieruchomości położonej w miejscowości Dudki, w gminie Kutno,** oznaczonej jako działka 194/1.
Wzywa się wszystkich zainteresowanych w sprawie, aby w terminie 3 miesięcy od daty publikacji ogłoszenia zgłosili się do postępowania i udowodnili swoje prawa do nieruchomości, pod rygorem stwierdzenia zasiedzenia, jeżeli zostanie ono udowodnione.

Kraj/34455148

Kutno, dnia 23 września 2026 roku
GN.6821.18.2026

STAROSTA KUTNOWSKI
wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej

uprzejmie informuje o zamiarze ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej w jednostce ewidencyjnej 100211_4 Żychlin - miasto, obrębie ewidencyjnym 0001 Żychlin, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 100211_4.0001.1081 o powierzchni 0,0698 ha. Działka posiada nieuregulowany stan prawny z uwagi na brak księgi wieczystej, zbioru dokumentów i co za tym idzie brak jest możliwości ustalenia kręgu osób, którym przysługują prawa do ww. nieruchomości.

Wyżej wymieniona nieruchomość niezbędna jest dla realizacji przez Energa- Kogeneracja Sp. z.o.o. celu publicznego polegającego na przebudowie ciepłociągu.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399 ze zmianami) wzywa się osoby, którym przysługuje prawo rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości, o zgłoszenie się z dokumentami własności do Wydziału Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Kutnie przy ulicy Królowej Jadwigi 7 w nieprzekraczalnym terminie dwóch miesięcy od ukazania się ogłoszenia.

Kraj/34454878

Słupsk

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

o I nieograniczonym przetargu ustnym na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Miasta Słupska, położonej w Słupsku przy ulicy Owocowej

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość niezabudowana położona w obrębie nr 0004 miasta Słupska działka nr 47/7 o pow. 6479 m^2, dla powyższej nieruchomości prowadzona jest Księga Wieczysta nr SL1S/00032235/8

Cena wywoławcza wynosi 2 900 000 zł,
wadium 290 000 zł

Do wylicytowanej ceny doliczony zostanie należny podatek Vat w stawce 23%.
Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Owocowa B", nieruchomość położona jest na terenie o funkcji: tereny zabudowy usługowej, tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka. Zasady, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz informacje dotyczące zagospodarowania przedmiotowego terenu zostały zapisane w karcie terenu 5.15.U, oraz 10.22.E. ww. planu zagospodarowania.

Przetarg odbędzie się **w dniu 03.12.2026r. o godz. 10^{00}** w sali nr 212 Urzędu Miejskiego w Słupsku, Plac Zwycięstwa 3 (II p.).

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie **wadium do dnia 27.11.2026r.** na konto: Miasto Słupsk, mBank S.A. Nr 08 1140 1153 0000 2175 4200 1011.

Pełna treść ogłoszenia została wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Słupsku oraz na stronie internetowej http://bip.um.slupsk.pl/przetargi/ (mapa i plan zagospodarowania).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w pokoju 224 tut. Urzędu lub telefonicznie 59 84 88 410.

Prezydent Miasta Słupska zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu z uzasadnionej przyczyny w trybie właściwym dla ogłoszenia.

Kraj/34454858

eprasa.pl 6ae443af23

Ego wysadziło Ronaldo

Ronaldo wyrósł w Portugalii ponad piłkę, ale nie potrafi zapanować nad emocjami i wybujałym ego. Zawsze był porywczy. Fatalnie jednak, że **kariera reprezentacyjna sportowego giganta kończy się w atmosferze skandalu.**

Dariusz Wołowski

• Cristiano Ronaldo na ławce rezerwowych przed niedzielnym meczem Ligi Narodów Norwegia – Portugalia w Oslo FOT. NTB

Według relacji madryckiego dziennika „Marca", selekcjoner Jorge Jesus i prezes portugalskiej federacji Pedro Proença pojechali za legendarnym piłkarzem aż na lotnisko w Kopenhadze. Cristiano Ronaldo był tak wzburzony zachowaniem trenera, że w środowy wieczór wezwał swój prywatny samolot, aby przyleciał po niego z Madrytu. Warty około 20 milionów euro Bombardier Global Express XRS wylądował na lotnisku w stolicy Danii o godzinie 22.15. Godzinę i 20 minut później wyleciał w drogę powrotną do Madrytu z Ronaldo na pokładzie. Piłkarza nie przekonały żadne tłumaczenia.

Ronaldo upokorzony?

W ostatnich dniach Jorge Jesus robił, co mógł, aby ugasić wzniecony przez siebie pożar. 41-letni Ronaldo, piłkarz saudyjskiego Al-Nassr, przyleciał na zgrupowanie w dobrym nastroju. Z nowym selekcjonerem pracował niedawno w klubie. Powtarzał, że skoro Jesus wysłał mu powołanie, to na pewno nie za zasługuje.

W pierwszym meczu Ligi Narodów z Walią Ronaldo zagrał w podstawowej jedenastce. Oddał siedem nieskutecznych strzałów, Portugalia wygrała 1:0 po bramce Joao Felixa. Można było podejrzewać, że trzy dni później, w trudnym wyjazdowym spotkaniu z Norwegami w Oslo, weteran nie zagra od początku. Tak się stało. Jorge Jesus popełnił jednak błąd (co sam przyznał), każąc się rozgrzewać CR7 od początku drugiej połowy. Mecz był jednak zacięty, w 51. min Erling Haaland doprowadził do wyrównania na 1:1. Co prawda trzy minuty później Portugalia znów prowadziła po golu Goncalo Ramosa, ale gospodarze nacierali. Ronaldo biegał przy linii bocznej przez 45 minut. Na próżno.

I tak jakoś wyszło, że bohater narodowy Portugalii w ogóle nie został wpuszczony na boisko. Wściekły zbiegł do szatni, kiedy jego koledzy dziękowali kibicom za doping. Już wtedy zanosiło się na awanturę, którą próbował ratować drugi kapitan drużyny Ruben Dias (pierwszym był Ronaldo). Tłumaczył, że chwila złości nie unieważnia wszystkiego tego, co Cristiano zrobił dla Portugalii przez 23 lata reprezentowania jej barw. Strzelił 146 goli w 234 meczach. To są rekordy świata w reprezentacyjnej piłce.

CR7 dwa razy wygrał dla kraju Ligę Narodów i mistrzostwo Europy dziesięć lat temu we Francji. Wystąpił na sześciu mundialach, Złotą Piłką wyróżniono go pięć razy. Jest narodowym bohaterem, człowiekiem o największych światowych zasięgach na świecie w mediach społecznościowych. Dziennikarze portugalscy twierdzą, że umowy sponsorskie z piłkarską federacją Portugalii będą wyższe, dopóki będzie w niej grał CR7.

Tak czy siak, selekcjoner i prezes robili co w ich mocy, by skandal wokół bohatera narodowego był jak najmniejszy. Po meczu z Norwegią Ronaldo nie trenował z drużyną. Twierdzono, że ćwiczy indywidualnie w siłowni, aby być gotowym na spotkanie z Danią, a potem na niedzielny rewanż z Norwegami w Porto. Na konferencji prasowej Jorge Jesus tłumaczył, że jego głównym celem jest opieka nad drużyną, a nie jednym zawodnikiem, choćby najwybitniejszym. Dobro wspólne ponad dobro indywidualne. Zrozumiałe? Nie dla wszystkich.

Po co wciąż gra?

Trudno powiedzieć, czy te słowa selekcjonera rozwścieczyły Ronaldo aż tak bardzo, że postanowił opuścić narodową drużynę. W sieci zamieścił enigmatyczne wyjaśnienie. „Po konferencji prasowej selekcjonera reprezentacji i rozmowie z prezesem Portugalskiego Związku Piłki Nożnej postanowiłem opuścić zgrupowanie kadry. W odpowiednim czasie przedstawię Portugalczykom prawdę o powodach, które skłoniły mnie do zostawienia drużyny narodowej – zespołu, któremu zawsze byłem oddany. Teraz nadszedł czas, by życzyć powodzenia Portugalii oraz wszystkim moim kolegom z drużyny, bez wyjątku".

Czy to koniec Ronaldo w reprezentacji? Wszystko na to wskazuje. Odbywa się to jednak w sposób, który nie jest odpowiedni dla takiej legendy. Już na mundialu w Katarze w 2022 r. selekcjoner Fernando Santos sadzał Ronaldo na ławce. Po porażce z Marokiem w ćwierćfinale CR7 płakał i wydawało się, że żegna się z drużyną narodową i wielką piłką, zwłaszcza, że zaczynał wtedy grę w egzotycznej Saudi Pro League.

Przetrwał jednak, a kolejny trener kadry Portugalii Roberto Martinez wciąż wysyłał mu powołania. Ronaldo pojechał na Euro 2024, a w tym roku na mundial w USA, Kanadzie i Meksyku. Cały kraj dyskutował, czy nie jest za stary, by wciąż grać w podstawowym składzie drużyny narodowej. W Niemczech dwa lata temu Portugalia odpadła z Francją w ćwierćfinale. Tegoroczne mistrzostwa świata skończyła, przegrywając 0:1 z Hiszpanią w 1/8 finału. Martineza zastąpił Jorge Jesus.

Kibice na całym świecie byli zdumieni, że Ronaldo wciąż nie mówi „pas". Po mundialu z gry w reprezentacji Argentyny zrezygnował 39-letni Leo Messi. Tymczasem ponad dwa lata starszy Portugalczyk wciąż chciał poprawiać swoje rekordy. Wspominał, że ma zamiar osiągnąć barierę tysiąca goli w karierze. Ma ich teraz 979, a więc brakuje zaledwie 21. Byłby pierwszy w historii piłki, który to osiągnął. Oczywiście Brazylijczycy Pele, czy Romario chwalili się zdobyciem tysiąca bramek, ale część z nich zdobywali w spotkaniach nieoficjalnych.

Ronaldo wyrósł ponad piłkę, ale do końca nie potrafi zapanować nad własnymi emocjami i wybujałym ego. Zawsze był porywczy. Fatalnie jednak, że kariera reprezentacyjna sportowego giganta kończy się w atmosferze skandalu. ●

SPORT.PL
- Czy Jan Urban gra o posadę?
- Przed meczem z Rumunią: eksperckie analizy, newsy i obrazki z kadry
- „Sam się zdiagnozowałem". Dramatyczna historia dziesięcioboisty

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

OGŁOSZENIE PŁATNE
Kraj/34455187

OGŁOSZENIE STAROSTY WOŁOMIŃSKIEGO

o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym

Starosta Wołomiński wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej na podstawie art. 114 ust. 3 i 4 w związku z art. 124 ust. 1 i 124a, art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) informuje

o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego z wniosku PGE Dystrybucja S.A., reprezentowanej przez Panią Martę Adamczak, w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej w obrębie Myszadła, gmina Jadów, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 537, o nieuregulowanym stanie prawny, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji polegającej na budowie odcinka elektroenergetycznej linii kablowej (podziemnej) nN 0,4 kV o długości 5m od strony pasa drogi publicznej oraz wymianie istniejącego stanowiska słupowego napowietrznej linii elektroenergetycznej nN.

W terminie 2 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do nieruchomości zobowiązuje się do zgłoszenia do siedziby Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. Powstańców 8/10, pokój nr 18.

Aby wykazać prawa rzeczowe do nieruchomości, należy okazać tytuł własności lub dokument potwierdzający prawa spadkowe.

Jeżeli po upływie terminu 2 miesięcy nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości.

Szczegółowe informacje w powyższej sprawie można uzyskać w Starostwie Powiatowym w Wołominie, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, przy ul. Powstańców 8/10, pokój nr 18 lub pod numerem telefonu: (22) 346 12 20.

Z up. Starosty Wołomińskiego
Naczelnik Wydziału
Robert Denis
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

1 RP

34453436

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

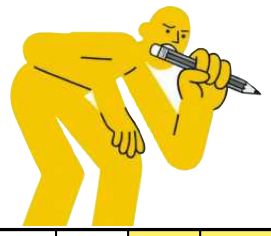
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

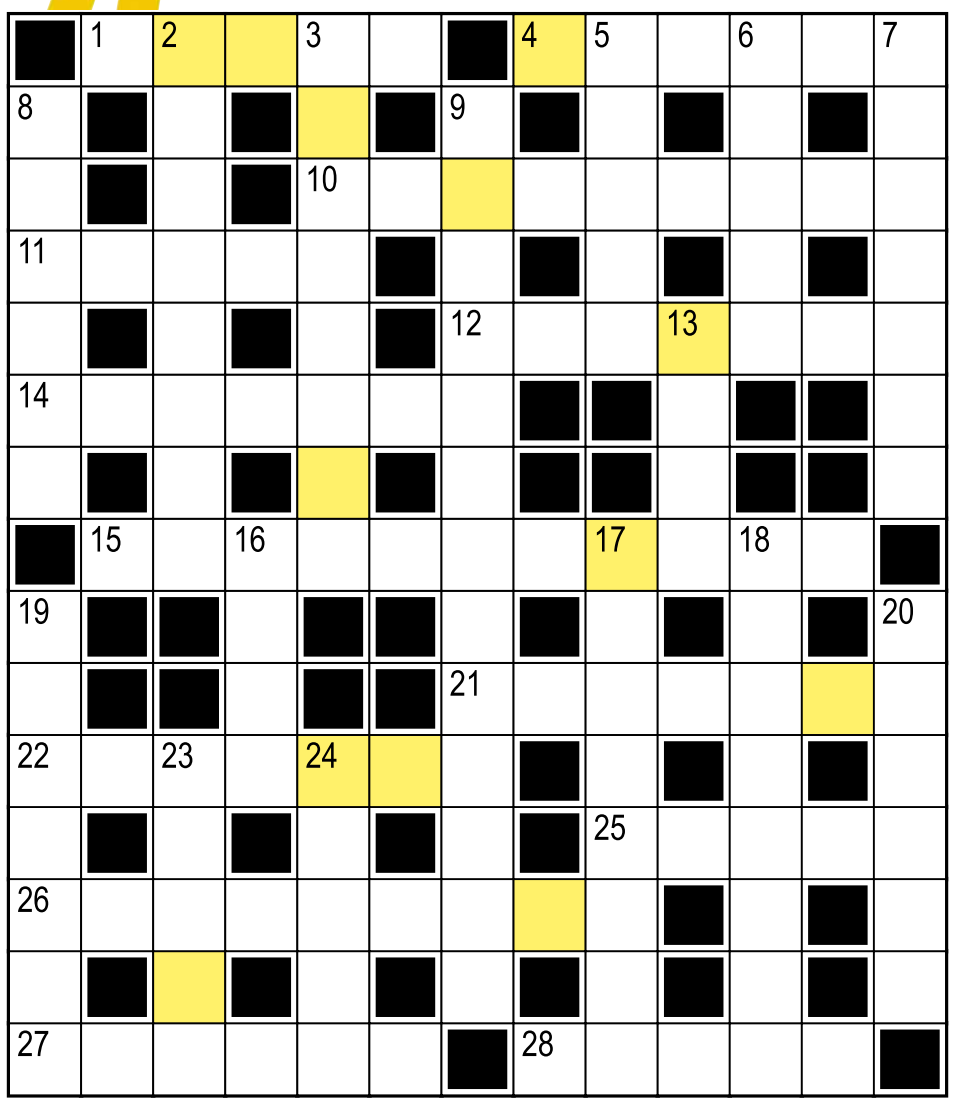
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 6ae443af23

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) obszar pola uprawnego
4) gaz szlachetny o symbolu Xe
10) „odgadywać" lub „wpisywać"
11) dawny przyrząd do mielenia ziarna
12) handluje na odpuście
14) „... i rabusie", w tytule serialu historycznego
15) Beata, jedna z odtwórczyń roli Izabeli Łęckiej
21) gorące źródła z wysoko tryskającą wodą
22) trąba powietrzna nad Zatoką Meksykańską (tak nazywał się koń Zorro)
25) brak postępu w rokowaniach
26) statku – do portowego nabrzeża
27) humorystyczność sytuacji, tekstu, dzieła sztuki
28) państwo z Mandżurią

Pionowo:
2) zamieszki na ulicach
3) więzienie na wyspie w Zatoce San Francisco
5) ... zwrotu inwestycji, termin ekonomiczny
6) Wojownicze Żółwie ...
7) stolica Cypru
8) wzniecane przez piromanów
9) głowią się, jak reklamować i sprzedawać produkty firmy
13) państwo w zachodniej Afryce
16) Madras w Indiach lub Wisconsin w USA
17) imię syna Macieja Szczęsnego, również bramkarza
18) najlepszy z najlepszych; mistrz
19) Emil, biegacz, którego nazywano czeską lokomotywą
20) Natasza, zaśpiewała piosenkę „Kasztany"
23) intelekt, umysł
24) duży owoc z soczystym czerwonym miąższem

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 130 z 1.10:
Poziomo: 1) gromy **4)** Donald **10)** Służewiec **11)** kubki **12)** tancerz **14)** skazani **15)** Romeo i Julia **21)** imperia **22)** tabasco **25)** Edyta **26)** evergreen **27)** szaman **28)** Dekan
Pionowo: 2) Rio Bravo **3)** musicale **5)** ocean **6)** anime **7)** decyzja **8)** Łukasz **9)** multimilioner **13)** Carl **16)** muza **17)** uśpienie **18)** igrzyska **19)** fitness **20)** balans **23)** bieda **24)** sigma
Hasło: Rydwan cesarza.

sudoku

3			9				1	
6		5		1		4		3
		4		5		8		9
9	3	6	1		7	5		4
		7		6		3		
	2		4	3		7	9	
			3	9		6	5	
4	5	9	6	7	8		3	2
	6			2			4	8

	8		3	2	4			7
						2		
						1		8
			8	9		6		1
8	2				6			3
6		5					4	2
			6			3		
5								6
	3			7	5			

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

I	K	A	L	Ś	A	S
T	A	T	U	A	W	O
S	Y	Ż	A	M	Ę	F
T	D	K	Ł	U	Y	K
A	A	K	A	S	R	O
R	R	S	T	Z	U	P
W	E	L	A	C	N	A
O	C	O	M	A	O	Ł
F	I	D	O	Ł	A	K

opałka, nury, fosa, maślaki, tatuażysta, oficer, kłusak, lodołamacz

Hasło z 1.10: amfora

skojarzenia

Republika	Panorama Racławicka	Łowcy głów	Muzeum Guggenheima
Juventus Turyn	Panteon w Rzymie	Zebra	Cyklady
Wojenna ścieżka	Puerto Rico	Sędzia hokejowy	Kraków
Tropy yeti	Buenos Aires	Kraina kangurów	Koloseum

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 1.10:
Te słowa przyszły z języka włoskiego: Pendolino, Frutti di mare, Maestro, Pielgrzym. **Piosenki promujące festiwal Męskie Granie:** Nareszcie, Wataha, Supermoce, Początek. **Rodzaje gier terenowych:** Geocaching, Marsz na orientację, Podchody, Questing. **Kąty:** Widzenia, Azymut, Prosty, Róg

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 2 października 2026 | Redaktor prowadząca **Beata Strąk**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Powstanie krajowy program zwalczania inwazyjnych gatunków?

Roślina praktycznie nie do pokonania

Rośnie szybko, trudno go usunąć, potrafi wracać przez lata. Rdestowiec szkodzi nie tylko innym roślinom, ale i infrastrukturze technicznej. Samorządowcy z Bielska-Białej zaapelowali do premiera i ministra klimatu o pomoc.

Ewa Furtak

Według Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach rdestowce należą do najbardziej ekspansywnych roślin obcych występujących w Polsce. Rdestowiec japoński, rdestowiec sachaliński oraz rdestowiec czeski tworzą zwarte, trudne do usunięcia płaty.

W przypadku znalezienia rdestowca w środowisku, formalne zgłoszenie należy kierować do gminy właściwej dla miejsca występowania. Dotyczy to wszystkich tych trzech gatunków.

– Od kilku lat walczę z jego rozprzestrzenianiem się w Bielsku-Białej. Kolejne interwencje pokazują jedno: gmina sama tego problemu nie rozwiąże – mówi bielski radny Roman Matyja.

Skoszony szybko odrasta

Rdestowce charakteryzuje wyjątkowa żywotność. W okresie wegetacyjnym pędy mają nawet kilka metrów wysokości. Po skoszeniu roślina bardzo szybko odrasta, wykorzystując zapasy zgromadzone w kłączach.

Jeśli już rdestowiec się gdzieś zadomowi, to bardzo trudno się go pozbyć. „Zwalczanie rdestowców jest bardzo trudne i kosztowne, wiąże się z całkowitym wybraniem ziemi na głębokość 4-5 metrów i jej chemiczną lub termiczną utylizacją. Trudność zwalczania związana jest z niezwykłą zdolnością regeneracji tych roślin. Wystarczy 50 gramów tkanki, aby roślina była w stanie zregenerować się i ponownie rozpocząć inwazję" – czytamy na stronie Wigierskiego Parku Narodowego.

Rdestowce są zagrożeniem dla bioróżnorodności. Tworząc zwarte łany, skutecznie eliminują rodzime gatunki roślin.

„Gęste zacienienie oraz gruba warstwa wolno rozkładających się liści i łodyg utrudniają kiełkowanie nasion i rozwój roślinności charakterystycznej dla siedlisk nadrzecznych, nieużytków czy lasów łęgowych" – przypomina RDOŚ.

Obecność rdestowca wpływa na funkcjonowanie całych ekosystemów. A gdy zmniejsza się liczba gatunków roślin, ograniczeniu ulega liczebność owadów, które są podstawowym źródłem pokarmu dla wielu gatunków płazów, gadów, ptaków i ssaków.

• **Zwalczanie rdestowca jest bardzo kosztowne. Gminy wydają na to od kilkudziesięciu do nawet ponad 200 tys. zł rocznie** FOT. SZCZECIŃSKIE INWESTYCJE MIEJSKIE SP. Z O.O.

• **Rdestowce charakteryzuje wyjątkowa żywotność. W okresie wegetacyjnym pędy mają nawet kilka metrów wysokości**
FOT. SHUTTERSTOCK

Inwazyjnym roślinom sprzyjają inwestycje

Podczas podróży pociągiem z Bielska-Białej do Katowic rośliny te można oglądać z okien. Upodobały sobie miejsca przy torach. Mikołaj Siemaszko, specjalista ds. gatunków inwazyjnych i działacz grupy Czechowiczanie dla Przyrody, doliczył się kiedyś 26 stanowisk gatunków inwazyjnych roślin na odcinku liczącym zaledwie 3 km.

Aktywista alarmował, że podczas trwających remontów linii kolejowych takich miejsc przybyło. Ziemia przewożona jest z miejsca na miejsce, więc rośliny inwazyjne zostały przemieszczone praktycznie na całej długości torów.

Rozpowszechnianiu się rdestowca sprzyjają także inwestycje drogowe. Niewielkie fragmenty kłącza lub pędu mogą być przenoszone wraz z ziemią, wodą czy na elementach maszyn wykorzystywanych podczas prac ziemnych.

Jednocześnie ekspansja rdestowca nie stanowi wyłącznie problemu przyrodniczego. Rozrastające się kłącza mogą uszkadzać infrastrukturę techniczną.

„Roślina potrafi wykorzystywać szczeliny i istniejące uszkodzenia, wrastając pod nawierzchnie dróg, chodników, parkingów, murów oporowych czy kanałów melioracyjnych. Wraz z dalszym wzrostem kłączy może dochodzić do rozsadzania elementów konstrukcyjnych oraz pogłębiania istniejących pęknięć. Na terenie województwa śląskiego pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska obserwowali m.in. młode pędy wyrastające ze szczelin muru oporowego oraz przerastające elementy infrastruktury miejskiej" – informuje RDOŚ w Katowicach.

Szczególnie niebezpieczna jest obecność rdestowca w dolinach rzecznych. Gęste płaty mogą przyczyniać się do utrudniania przepływu wody, zwiększać ryzyko zatorów w przepustach oraz wpływać na funkcjonowanie urządzeń hydrotechnicznych.

W Czechowicach-Dziedzicach, miejscowości, która bardzo ucierpiała podczas powodzi w 2024 roku, rdestowiec ostrokończysty porasta nabrzeża rzek.

Bielsko-Biała ma problem

W Bielsku-Białej intruz rozgościł się m.in. na gminnej działce przy ul. Karbowej. Spotkać go także można niemal nad wszystkimi ciekami wodnymi w mieście. Kiedy urzędnicy w 2020 roku pochwalili się plażą urządzoną nad rzeką Białą, ekolodzy od razu im wytknęli, że mieszkańców odgradzają od wody zarośla rdestowca.

Zwalczanie rdestowca jest bardzo kosztowne. Gminy wydają na to od kilkudziesięciu do nawet ponad 200 tys. zł rocznie. Pomysły na walkę z rośliną są różne: przykrywanie siatkami, ostrzykiwanie herbicydami, wykopywanie z kłączami.

Z inicjatywy Romana Matyi z Klubu Radnych Jarosława Klimaszewskiego wystosowano apel do premiera oraz ministra klimatu i środowiska o przygotowanie ogólnopolskiego programu zwalczania inwazyjnych gatunków roślin, takich jak rdestowiec czy barszcz Sosnowskiego.

W uzasadnieniu wskazano, że stanowią zagrożenie dla rodzimej przyrody, krajobrazu, infrastruktury oraz bezpieczeństwa mieszkańców. Obecne działania różnych instytucji i samorządów są rozproszone, doraźne oraz niewystarczające w stosunku do skali zagrożenia. Szczególnie trudne jest skuteczne zwalczanie rdestowca, którego usuwanie wymaga długotrwałych i kosztownych działań.

Autorzy apelu postulują stworzenie krajowego programu obejmującego m.in. inwentaryzację miejsc występowania roślin inwazyjnych, utworzenie ogólnopolskiej bazy danych, opracowanie skutecznych metod zwalczania, prowadzenie badań naukowych, zapewnienie stabilnego finansowania dla samorządów oraz stały monitoring terenów objętych działaniami.

Rada Miejska w Bielsku-Białej apeluje także o utworzenie państwowego funduszu na zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin, wdrożenie mechanizmu szybkiego reagowania na nowe ogniska oraz przygotowywanie corocznych raportów oceniających skuteczność podejmowanych działań.

eprasa.pl 6ae443af23

W siedmiu dzielnicach Katowic zabrakło chętnych do rad

Ludzie są zagonieni

Do Katowic wrócą rady dzielnic, ale nie wszędzie. – Potrzeba długofalowej współpracy miasta i mieszkańców, żeby pokazać, że warto się angażować – mówi jeden z kandydatów na radnego. Głosowanie 8 listopada.

Michalina Bednarek

Rady dzielnic przestały działać w Katowicach pod koniec marca 2025 roku. Wygaszono ich kadencje. – Wszystko przez zamieszanie prawne. Chcieliśmy, aby podczas wyborów do rad dzielnic członkowie komisji wyborczych dostawali po kilkaset złotych diet. Ówczesny wojewoda Jarosław Wieczorek zakwestionował te przepisy. Dopiero niedawno wygraliśmy spór w sądzie – wyjaśniał Łukasz Borkowski, przewodniczący rady miasta. – Najbliższe wybory odbędą się we wszystkich dzielnicach 8 listopada – zapowiadał.

Kandydatów do 22 rad można było zgłaszać do 24 września. Niestety, w siedmiu dzielnicach Katowic do wyborów nie dojdzie, bo nie zarejestrowała się wymagana liczba chętnych.

Nie była to niespodzianka, bo zainteresowanie kandydowaniem w niektórych dzielnicach od początku było znikome. W Śródmieściu na liście znalazły się 32 osoby, co w tej dzielnicy jest minimalną liczbą kandydatów, żeby przeprowadzić wybory.

Wstępne wyniki zgłoszeń wyglądają tak: • Ligota-Panewniki – 42 osoby, • Piotrowice-Ochojec – 34, • Wełnowiec-Józefowiec – 33, • Śródmieście – 32, • Zawodzie – 32, • Giszowiec – 28, • Osiedle Witosa – 27, • Osiedle Tysiąclecia – 27, • Koszutka – 27, • Murcki – 27, • Kostuchna – 27, • Załęże – 25, • Dąb – 25, • Osiedle Paderewskiego-Muchowiec – 23. Tutaj mogą powstać rady.

W tych dzielnicach zgłosiło się zbyt mało kandydatów: • Podlesie – 17, • Bogucice – 16, • Janów-Nikiszowiec – 16, • Załęska Hałda – Brynów część zachodnia – 15, • Szopienice-Burowiec – 11, • Zarzecze – 10, • Dąbrówka Mała – 8, • Brynów część wschodnia – Osiedle Zgrzebnioka – 2.

Teraz rozpoczęła się weryfikacja złożonych dokumentów, w tym list z podpisami poparcia pod kandydaturami, więc w niektórych dzielnicach wybory wciąż pewne nie są.

DLACZEGO TAK MAŁO CHĘTNYCH?

Socjolog i miejski aktywista Mikołaj Buszman, sam kandydat do rady Śródmieścia, przekonuje, że wbrew pozorom mieszkańcy chcą działać.

– Wiem, że obracam się w bańce ludzi zaangażowanych, ale sam nie miałem większego problemu z zebraniem podpisów. Udało mi się też namówić dwie osoby do kandydowania, z których jedna zebrała podpisy w zaledwie 24 godziny. Może chodzić o to, że kompetencje rad dzielnic są mało znane, a jednocześnie bardzo wąskie, ich budżet praktycznie nie istnieje, rola jest bardzo okrojona. Dodatkowo na działalność społeczną i pro bono trzeba mieć po prostu dużo czasu i samozaparcia – mówi Mikołaj Buszman.

Uważa, że informacje o wyborach, terminach i sposobie kandydowania mogły być bardziej widoczne i lepiej dostępne. Zastrzega jednak, że nie chodzi o szukanie winnych. – Potrzeba długofalowej współpracy miasta i mieszkańców, żeby pokazać, że warto się angażować – podkreśla. – Chcę sprawdzić, jak to działa w Gdańsku i Opolu, porozmawiać z tamtejszymi samorządami, a następnie w Katowicach zastanowić się, co możemy zrobić, żeby w kolejnych wyborach żadna dzielnica nie została bez rady.

Na wynik Ligoty miał wpływ m.in. Tomasz Kozłowski, aktywista miejski, który już wcześniej był radnym, a teraz znów kandyduje. Jak mówi, od wielu miesięcy rozmawiał z mieszkańcami i namawiał do współpracy tych, w których widział potencjał do działania.

Diety dla radnych dzielnicowych byłyby game changerem. I nie widzę w tym niczego złego. Jeśli ktoś sumiennie wykonuje swoje obowiązki, to powinien zostać za to nagrodzony. Bardzo jestem ciekaw, jak wielu byłoby kandydatów w wyborach samorządowych, gdyby nie było diety radnego

ADRIAN SZYMURA
działacz społeczny

• **Warsztaty w ramach akcji „Miasta Idei" poświęcone radom dzielnic. Katowice, 29 czerwca 2026 r.** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Walczyliśmy mocno o rady dzielnic i to od dłuższego czasu. Znam grupę zaangażowanych ludzi w dzielnicy, którzy zawsze działali oddolnie, więc prosiłem im, aby się zastanowili nad swoją kandydaturą. Zawsze lepiej mieć sąsiada, do którego można pójść, zapukać i powiedzieć: mam problem. Dlatego tak ważni są radni dzielnicowi – mówi Kozłowski.

Dodaje: – Bardzo mi szkoda dzielnic, gdzie kandydatur zabrakło. Tam pozostaje pomoc wyłącznie radnych miejskich, o ile uda się do nich dotrzeć. Nie chcę nikogo winić za tę sytuację, choć uważam, że miasto mogło bardziej się postarać, by zachęcić mieszkańców do udziału w wyborach. Bez rady pozostaną stare śląskie dzielnice jak Szopienice, Nikiszowiec czy Dąbrówka Mała. A przecież tam są problemy jak wszędzie. Te miejsca powinny mieć swoich reprezentantów. W całych Katowicach około 55 tysięcy ludzi pozostanie bez takiej reprezentacji – podlicza Tomasz Kozłowski.

DECYDUJĄCE SĄ DIETY

Adrian Szymura, działacz społeczny, na łamach Śląskiej Opinii przyczyn małej liczby kandydatów upatruje w czymś innym. – Już pierwszego dnia funkcjonowania okręgowej komisji wyborczej w Śródmieściu mieliśmy kandydatów. To znaczy, że ci ludzie mieli wiedzę o samych wyborach i o miejscu, gdzie złożyć papiery – przekonuje.

Jego zdaniem decydujący byłby czynnik finansowy. – Diety dla radnych dzielnicowych byłyby game changerem – uważa. – I nie widzę w tym niczego złego. Jeśli ktoś sumiennie wykonuje swoje obowiązki, to powinien zostać za to nagrodzony. Bardzo jestem ciekaw, jak wielu byłoby kandydatów w wyborach samorządowych, gdyby nie było diety radnego lub gdyby dieta pokrywała wyłącznie straty finansowe z tytułu pełnienia mandatu w radzie miasta. Kto wie? Może sesje oraz komisje rady miasta zaczęłyby się odbywać w godzinach popołudniowych? – zastanawia się Szymura.

Podkreśla też, że statuty rad dzielnic dają jej członkom bardzo niewielkie uprawnienia. Radom brakuje „twardych" kompetencji oraz prawdziwego budżetu.

CZY RADNY MA NA COŚ WPŁYW?

Adam Lejman-Gąska, katowicki radny, zwraca uwagę na jeszcze inne aspekty. – Ludzie są zagonieni. Jeśli mieliby pracować dla dzielnicy, to kosztem swoich rodzin. Mamy relatywnie małą liczbę osób, które chcą działać społecznie. Druga sprawa to mała sprawczość. Ludzie nie wierzą, że radny dzielnicowy ma na coś wpływ. Przyzwyczaili się, że przez jakiś czas rad nie było i nic się nie stało – tłumaczy.

Jak ocenia, ci aktywni często wolą działać sami, bo w radzie każdy pomysł trzeba poddać pod głosowanie. – Ludzie pamiętają swoje doświadczenia z poprzednich kadencji, kiedy niektórzy radni nie pojawiali się na posiedzeniach i nie można było przegłosować żadnych decyzji – mówi Adam Lejman-Gąska.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34455214

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 KA

eprasa.pl 6ae443af23

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Kakauszale

Fest Literacki

XII Edycja

STACJA BIBLIOTEKA | ul. Dworcowa 33
41-709 Ruda Śląska

7.10.2026 godz. 17.00
XXII Finał Regionalnego Konkursu Poetyckiego im. ks. N. Bonczyka
Godz. 18.00 Stanisław Wywioł: Spotkanie autorskie + wernisaż.

14.10.2026 godz. 12.00-18.00
Targi śląskiej książki wraz z prezentacjami autorskimi.

21.10.2026 godz. 18.00
Gala wręczenia TABULKI wraz z przyznaniem tytułu Optimus Auctor Silesianus Anno Domini – nagrody honorowej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej.

28.10.2026 godz. 17.30
„Śląskie granie" – Vinyl w Stacji Biblioteka.

4.11.2026 godz. 17.30
Gyburstag Karola Goduli.

Województwo Śląskie
Biblioteka Śląska
Instytucja kultury Samorządu Województwa Śląskiego
Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej
STACJA BIBLIOTEKA
MEWA DRUK DRUKARNIA
RUDA Śląska
Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia
TVP3 KATOWICE
TVP Info
TVS
Wachtyrz.eu
Radio Katowice
Silesia 96,2
GOŚĆ
PIEKARY
INFORUDA
DZIENNIK ZACHODNI
eM
RudaSlaska.com.pl
Muzeum w Gliwicach
Instytut Pamięci Narodowej
Centralne Muzeum Jeńców Wojennych
silesia progress
MK Muzeum Historii Katowic
Wydawnictwo Vectra
wydawnictwo biblioteki śląskiej
Śląskie ABC
Almaz
Muzeum Śląskie
Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
JM
Instytut Śląski
Muzeum Hutnictwa w Chorzowie
Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach
LOGRUS
Województwo Śląskie
Instytut im. Wojciecha Korfantego
Regionalny Instytut Kultury im. Wojciecha Korfantego jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego.
fundacja OSOBLIWOŚCI

Katowice/34454447

1 KAL

eprasa.pl 6ae443af23

Historia Fredy Reicher zaczęła się w Sosnowcu

Idąc przez życie, przeszła prz

Carla z Paraiby w Brazylii natknęła się przez przypadek na zdjęcie kamienicy w Sosnowcu i odżyły wspomnienia. – Pierwszy raz zobaczyłam budynek, o którym tyle razy opowiadała moja droga Freda – dzieli się z nami.

Wojciech Todur

Profesor Carla Reichmann wpisuje w pole internetowej wyszukiwarki słowa „kamienica Reicherów", a przed oczami ma ukochaną cioteczną babcię Fredkę. Carla w ostatniej dekadzie życia Fredy stała się jej powierniczką, a przede wszystkim strażniczką jej wspomnień: dokumentów, rodzinnych zdjęć, opowieści. Freda dożyła 105 lat i do ostatnich dni zadziwiała młodym duchem, poczuciem humoru, wytrwałością.

– Była odważną, elegancką kobietą o dociekliwym umyśle i błyszczących oczach – opisuje Carla, która naciska enter i z Paraiby w Brazylii przenosi się do... Sosnowca.

FREDA PRZESZŁA PIEKŁO

Na ekranie komputera wyświetla się zdjęcie kamienicy. Carla tłumaczy tytuł artykułu, do którego było dołączone. Ten ukazał się na internetowej stronie „Wyborczej" w Sosnowcu. – „Kamienica Reicherów zmieni się na swoje stulecie" – czyta.

„Dzięki artykułom w Państwa gazecie na temat kamienicy Reichera mogłam wreszcie zobaczyć budynek, o którym zawsze opowiadała moja droga cioteczna babcia, Freda (Reicher) Wanderer" – pisze w mailu do redakcji.

Freda Reicher zmarła w 2020 roku w Brazylii, ale historia jej życia zaczęła się właśnie w Sosnowcu. Carla nie ma wątpliwości, że idąc przez życie, Freda przeszła też przez piekło.

Kamienica u zbiegu ulic Piłsudskiego i Teatralnej do dziś wygląda okazale i jest ozdobą miasta. – Tym bardziej łatwo zrozumieć i wyobrazić sobie, jak istotna musiała być dla wciąż młodego miasta, gdy wznoszono jej mury – mówi Anna Szczęsna-Urgacz, adiunkt w dziale historii i kultury miasta w sosnowieckim muzeum, która na łamach Klubu Zagłębiowskiego przypominała i opisywała historie wielu kamienic oraz losy ludzi, które się z nimi splotły.

Za inwestycję odpowiadał Maurycy Reicher, ojciec Fredy, który dorobił się na węglu. Freda urodziła się w Sosnowcu podczas I wojny światowej. Prawdopodobnie 7 maja 1915 roku (w dokumentach przywoływane są także inne daty). Miała dwie młodsze siostry, Halinę i Krystynę. Trio Fredka, Hania i Krysia – jak się nazwały – było bardzo zżyte.

NIEBO JUŻ SIĘ ŚCIEMNIA

Maurycy i jego żona Felicja (z domu Josefowicz) zadbali o dobre wychowanie córek. Freda chodziła do prywatnej szkoły. Pasjonował ją język francuski. Chciała studiować romanistykę. Uwielbiała tańczyć, więc gdy poznała Szymona Wanderera, utalentowanego skrzypka z Krakowa, stała się najszczęśliwszą na świecie.

• **Freda w sklepie z pamiątkami swojej przyjaciółki Teresy (Tauby) Druker w Sao Paulo, około 1985 r.** FOT. ARCHIWUM CARLI REICHMANN

• **Dawna kamienica Reicherów w Sosnowcu**
FOT. UM W SOSNOWCU

Profesor Carla Reichmann zastanawia się, czy w związku z renowacją kamienicy Reicherów jest szansa, żeby na murze umieścić chociaż niewielką wzmiankę przypominającą o tym, że to jej przodkowie ją wznieśli

Szymon chodził z nią tańczyć. Freda towarzyszyła mu podczas koncertów. Gdy Freda usłyszała gdzieś wpadającą w ucho piosenkę, to Szymon szybko zapisywał nuty na serwetce, kartce, czymkolwiek, co było w zasięgu. A później grał dla ukochanej melodię.

Freda, gdy opowiadała Carli o tamtych czasach, po latach przyznała, że chociaż była szczęśliwa, to niebo już się ściemniało.

W sierpniu 1939 roku Maurycy Reicher zwołuje w Sosnowcu rodzinną naradę z powodu narastających obaw związanych z wybuchem wojny. Freda przyjeżdża z Warszawy, Hania z belgijskiej Antwerpii, a Krystyna przerywa naukę w szkole medycznej.

Freda miała 24 lata, kiedy o świcie 1 września 1939 roku niemieckie wojska wtargnęły do Polski. Rodzina Reicherów opuszcza Sosnowiec i wyjeżdża do krewnych do Warszawy.

DWIE RODZINY REICHERÓW Z SOSNOWCA

W tym miejscu warto zatrzymać się na chwilę. Bowiem, gdy w Sosnowcu przywołuje się Reicherów, to wymienia się nazwisko nestora rodu Henryka Reichera.

„Kiedy niespełna czterdziestoletni Henryk Reicher (1820-1910) przyjeżdża z Warszawy do Sosnowca nowiutką Koleją Żelazną Warszawsko-Wiedeńską, jest rok 1859. Niedawno oddano do użytku nowoczesny dworzec, nawet trochę podobny do warszawskiego, ale miasta jeszcze nie ma. Formalnie trzeba będzie poczekać na nie jeszcze ponad czterdzieści lat. Nie ma też zakładów przemysłowych, hoteli, licznych sklepów i restauracji, a główną ulicę przy dworcu – dziś 3 Maja – wybrukują dopiero za dwie dekady. Czego zatem Henryk tu szukał?

Musiał być zmyślnym wizjonerem, bowiem Sosnowice, jak nazywano wówczas istniejącą tu wieś, były nadgraniczne, ot co. Dla warszawskiego kupca granica i kolej to istna żyła złota. Osiada więc we wsi z wielkim dworcem i z miejsca zakłada firmę spedycyjną. Nie wie jeszcze, że wkrótce stanie się jednym z najbogatszych mieszkańców Sosnowca i zostanie tu już do końca życia. Nie wie także, że jego potomkowie zapiszą się na kartach polskiej historii, a wnuczka zostanie patronką jednej z sosnowieckich ulic" – pisała przywoływana już Anna Urgacz-Szczęsna.

– Łączenie historii życia Henryka Reichera z rodziną Reicherów, która stała za wybudowaniem kamienicy w centrum Sosnowca to często powielany błąd. To dwa zupełnie niezwiązane ze sobą rody – zaznacza muzealniczka.

Carla na naszą prośbę sprawdza, czy dwie rodziny Reicherów z Sosnowca jednak łączy genealogiczna nić.

– Henryk Reicher miał liczne potomstwo i jeden z jego synów rzeczywiście miał na imię Maurycy. Zmarł jednak w 1934 roku, co nie zgadza się z historią ojca Fredy, bowiem jej rodzice i dwie siostry zginęli w czasie wojny – przekazuje pochodząca z Sao Paulo Carla Reichmann i zapowiada, że będzie jeszcze szukać odpowiedzi na to pytanie z pomocą znajomego genealoga.

LEKARZ MYŚLAŁ, ŻE FREDA NIE PRZEŻYJE

Wróćmy do Fredy i jej bliskich, którzy we wrześniu 1939 roku szukają szansy na przetrwanie w Warszawie. Nie znajdują go. Długimi tygodniami ukrywają się piwnicy. Przetrwali dzięki rodzynkom i wodzie. Gdy bombardowania ustają, wychodzą na ulice w poszukiwaniu chociaż kawałka chleba. Mijają ciała zabitych Warszawiaków.

Freda martwi się nie tylko o bliskich, ale i ukochanego Szymona, który jest z matką Leą we Lwowie. Chce do niego jechać. Ojciec sprzeciwia się. Obawia się, że córka zostanie zesłana na Syberię. – Stamtąd nikt nie wrócił – mówi do Fredy, ale ta stawia na swoim. Mówi, że kocha Szymona i musi odejść.

21 listopada 1939 roku Freda i Szymon biorą ślub w zajętym już przez Rosjan Lwowie. Miastem targają deportacje. 21 czerwca spełnia się zły scenariusz kreślony jeszcze w Warszawie przez ojca Fredy. Wciśnięci do towarowego pociągu jadą w nieznane, na Syberię. Freda jest chora. Ma zapaleniem oskrzeli i czerwonkę. Lekarz mówi jej, że nie przeżyje...

SYBERYJSKI KOSZMAR

Freda, Szymon i Lea trafiają do obozu pracy przymusowej w Kopiejsku, górniczym miasteczku w obwodzie czelabińskim. Freda zapamiętała, jak schodziła po długich drabinach w głąb ziemi, żeby kopać węgiel w prymitywnej kopalni. Myślała wtedy o ojcu.

Syberyjski koszmar trwa do roku 1941. Gdy Niemcy zwracają się militarnie przeciw Rosji, zapada decyzja, że żydowscy więźniowie mogą przenosić się do innych miejsc w Związku Radzieckim. Freda i jej bliscy wskazują na Uzbe-

eprasa.pl 6ae443af23

ez piekło

• **Freda i jej mąż Szymon Wanderer w Sao Paulo, 1949 r.**
FOT. ARCHIWUM CARLI REICHMANN

kistan. Po srogich zimach w Syberii pocieszają się, że tam będzie przynajmniej ciepło.

Trafili do Fergany, gdzie zamieszkali w glinianym domu na obrzeżach uzbeckiego miasta. Freda znowu się uśmiechała, gdy patrzyła na świeże, dorodne warzywa, słodkie winogrona i morele. – Fergana była pięknym miastem, a Uzbecy to piękny naród – mówiła po latach.

W 1944 roku umiera Lea, matka Szymona. Freda wie, co dzieje się na świecie, wyłącznie z listów, które śle do Szymona siostra Fela z Jerozolimy. Pomaga też Erna – druga siostra Szymona – która mieszka z mężem Ludwikiem Wasserbergerem w USA i śle przez Jerozolimę paczki do Uzbekistanu.

Freda dopiero po wojnie dowie się, że jesienią 1939 roku po raz ostatni widziała swoich rodziców i siostry. Zostali wywiezieni do obozu Auschwitz-Birkenau, skąd już nie wrócili

Wspomniany Ludwik uratował wielu członków rodziny Wasserberger. Freda była mu za to dozgonnie wdzięczna.

Freda dopiero po wojnie dowie się, że jesienią 1939 roku po raz ostatni widziała swoich rodziców i siostry. Ci z czasem wrócili do Sosnowca, a później zostali wywiezieni do obozu Auschwitz-Birkenau, skąd już nie wrócili. Freda popada w głęboką depresję. Wspomina, że gdyby nie Szymon, nie poradziłaby sobie z traumą związaną z utratą bliskich.

SPOKOJNY DOM W SAO PAULO

Freda i Szymon przez dwa lata mieszkają w Krakowie. Planują nowe życie. Freda sprzedaje kamienicę w Sosnowcu Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego. Zyskuje też nieco gotówki za kawałek ziemi w Palestynie. W 1948 roku wyjeżdżają do Paryża. Z pomocą rodziny uzyskują wizy brazylijskie. W lutym 1949 roku Freda i Szymon wchodzą na pokład statku Andrea C. w Calais i wyruszają w nieznane za ocean. Ich nowym domem stanie się z czasem Sao Paulo.

Po śmierci Szymona w 1965 roku Freda znowu zmaga się z depresją. Do równowagi pomaga jej wrócić praca w znanej francuskiej księgarni. W końcu jest spokojna i szczęśliwa.

Carla podzieliła się z nami wspomnieniami Fredy, które spisano w związku z wywiadem do projektu „Arquivo Histórico Judaico Brasileiro" (Brazylijskie Żydowskie Archiwum Historyczne).

Sama też spisała wspomnienia Fredy. – Poprzedziły je miliony rozmów – mówi pani profesor, która zastanawia się, czy w związku z renowacją kamienicy Reicherów jest szansa, żeby na murze umieścić chociaż niewielką wzmiankę przypominającą o tym, że to jej przodkowie wznieśli te mury.

W centrum Sosnowca nie brakuje tego typu oznaczeń. Za projektem z 2009 roku stała będzińska Fundacja Brama Cukermana.

Akcja „Hurtownia manufaktury" zakładała, że na fasadach budynków zostaną umieszczone tablice naśladujące reklamy przedsiębiorstw działających w przedwojennym Sosnowcu. – Miały przypominać o dawnym życiu gospodarczym i społecznym w tym mieście – dzieli się z nami Karolina Jakowieńko z fundacji.

TABLICA PRZYPOMNI O REICHERACH?

W centrum Sosnowca, na podstawie zapisów z niemal stuletnich książek adresowych, inicjatorzy tej akcji odkryli ponad 50 lokalizacji dawnych zakładów. – Tablice miały przypominać o historii Sosnowca, ale i być zachętą do spacerów edukacyjnych – wspomina Karolina Jakowieńko.

W projekt – obok Fundacji Brama Cukermana – zaangażował się samorząd Sosnowca. M.in. dzięki temu społecznicy bez problemu uzyskali zgodę na zawieszenie tablic na budynkach należących głównie do miasta.

– Podoba mi się pomysł z oznaczeniem kamienicy Reicherów. Taka jest historia tego miejsca i Sosnowca. Warto ją zachować, przybliżać kolejnym pokoleniom taką wiedzę – mówi Karolina Jakowieńko. W podobnym tonie wypowiada się Anna Urgacz-Szczęsna.

Michał Wcisło, wiceprezydent Sosnowca, któremu przekazaliśmy pytanie Carli Reichmann, zapewnił, że sprawdzi, czy są możliwości, żeby tablica przypominająca rodzinę Reicherów znalazła się na murze kamienicy.

– Zbliżające się stulecie tego budynku oraz planowany remont elewacji to dobry moment, żeby o tym pomyśleć – przyznał, a Carla Reichmann oferuje pomoc przy redakcji napisu, który mógłby trafić na tablicę.

Sama Fundacja Brama Cukermana nie zamierza obecnie kontynuować swojej akcji z tablicami sprzed 17 już lat. – Koncentrujemy się na odsłanianiu historii związanej z Domem Bojowników Getta w Będzinie – mówi Karolina Jakowieńko. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34455061

Prezydent Miasta Mysłowice informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykaz nieruchomości stanowiący własność Skarb Państwa przeznaczony do:

sprzedaży w drodze bezprzetargowej:

– nieruchomości gruntowej przeznaczonej do sprzedaży na rzecz jej użytkownika wieczystego w drodze bezprzetargowej, w trybie art. 198g ustawy o gospodarce nieruchomościami, stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Mysłowicach przy ulicy Karola Miarki.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 399 późn. zm.), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 02.10.2026 r. do 13.11.2026 r.

Katowice/34455059

Prezydent Miasta Mysłowice informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, obiekt gospodarczy, tunel foliowy (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 507,

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, obiekt gospodarczy, (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 506, 505, 504, 503, 502, 498, 497, 495, 494, 493, 492, 491, 490, 489, 488, 487, 486, 485, 484, 526,525, 524, 523, 522

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, obiekt gospodarczy, altana ogrodowa (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 501,

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 500,

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, szklarnia, obiekt gospodarczy, utwardzony chodnik i schody (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 499,

– zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości gruntowej, położonej w rejonie ulicy Krótkiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, obiekt gospodarczy, obiekt WC (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 496,

– na czas nieoznaczony przy ulicy Niepodległości nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, dojście do działki sąsiedniej (zmiana dzierżawcy), zarządzenie 508.

termin wywieszenia: 02.10.2026r.do 23.10.2026r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34454740

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **1 marca 1946 r.** przez **Zjednoczenie Fabryk Cementu Rzeczypospolitej Polskiej** z siedzibą **w Sosnowcu** (ostatnia znana Urzędowi siedziba) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonych **w Warszawie** przy **ul. Pierackiego 12** oznaczonej **nr. hip. 1297,** przy **ul. Zdrojowej** oznaczonej **nr. hip. 8245,** przy **ul. Goplańskiej** oznaczonej **nr. hip. 8191** oraz przy **ul. Czackiego 14** (zwanych dalej „Nieruchomościami"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

eprasa.pl 6ae443af23

FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Religia wróciła do sal katechetycznych

Parafie wystawią uczniom świadectwa

We wrześniu przy kościołach rozpoczęły się katechezy parafialne. Fundacja „Wolność od Religii" uważa, że to dobry moment na kolejny krok ku świeckiej szkole.

Magdalena Warchala-Kopeć

W ogrodach klasztornych Sanktuarium Matki Bożej przy Żłóbku w Kobylinie w piątek 4 września spotkało się około 30 dzieci. Usiadły na ławkach wewnątrz zagrody, w której były dwie owce. Zwierzęta skubały trawę i dały się głaskać, a jeden z franciszkanów opowiadał dzieciom przypowieści o zagubionej owcy i zagubionej drachmie.

W ten sposób sanktuarium rozpoczęło nowy cykl katechez dla najmłodszych, które będą organizowane raz w miesiącu. Tematy zajęć mają zapowiadać animowane filmy, wykonane z pomocą sztucznej inteligencji, których bohaterami są owca Radosna Róża i Pasterz.

Podobne spotkania dla dzieci i młodzieży w różnym wieku odbywały się już w zeszłym roku szkolnym. Dzieci siedziały pod drzewem figowym rosnącym w donicy albo przy drewnianej studni, zaś młodzież dyskutowała w salce katechetycznej.

Nad tym, by katechezy parafialne organizowane były we wszystkich, a nie tylko w wybranych parafiach, pracuje zespół pod kierunkiem biskupa sosnowieckiego Artura Ważnego. Zespół powołany został w marcu podczas 400. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w odpowiedzi na reformy wprowadzane przez ministrę edukacji Barbarę Nowacką. Rok temu zmniejszyła ona liczbę godzin szkolnej religii z dwóch do jednej tygodniowo. Kościół uważa, że to za mało. Dlatego postanowił jedną godzinę tych zajęć przenieść do parafii, choć nie jeden do jednego.

– Głównym celem lekcji religii w szkole jest przekaz wiedzy religijnej i dostarczenie porządku aksjologicznego. Z kolei katecheza parafialna pogłębia formację, wiążąc wychowanie z życiem sakramentalnym. Obok nauczania i wychowania jedynie w parafii może być realizowana trzecia funkcja katechezy, którą jest chrześcijańskie wtajemniczenie – wyjaśniał biskup Ważny.

Dodawał, że w wielu miejscach w Polsce katecheza parafialna świetnie funkcjonuje, tylko trzeba zadbać o jej nową formę. Są też miejsca, gdzie jej nie ma i dopiero będzie wprowadzana. Dlatego zespół pod jego kierunkiem opracował podstawę programową katechezy parafialnej, w oparciu o którą zajęcia prowadzić będą katecheci, katechiści i animatorzy w całej Polsce.

ALTERNATYWNE ZAJĘCIA

W czerwcu przedstawiono nowe wytyczne dotyczące katechezy parafialnej.

– Dokument był konsultowany z dyrektorami wydziałów katechetycznych, również księża biskupi zapoznali się z tymi wytycznymi. Obecnie dokument jest na etapie konsultacji w Komisji Prawnej Konferencji Episkopatu Polski i najprawdopodobniej zostanie przyjęty w październiku na zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski – mówiła w czwartek 24 września Katolickiej Agencji Informacyjnej Magdalena Jóźwik z Zespołu KEP ds. Katechezy Parafialnej.

Pomimo to wiele parafii uruchomiło zajęcia katechetyczne już we wrześniu. Proboszcz parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Zabrzu 29 sierpnia przekazał parafianom za pośrednictwem serwisu społecznościowego informację, że msze szkolne z katechezą organizowane w dni powszednie „zastępują skasowaną drugą godzinę lekcji religii w szkole".

Dla uczniów szkół podstawowych odbywają się one w czwartki o godz. 18, a dla uczniów szkół ponadpodstawowych – we wtorki o tej samej porze. Dodatkowo uczniowie przystępujący do pierwszej komunii lub do bierzmowania muszą uczestniczyć w specjalnych katechezach przygotowujących do tych sakramentów.

Parafia Opatrzności Bożej w Warszawie przekazała z kolei, że w tym roku szkolnym chciałaby zorganizować katechezę parafialną dla dzieci i młodzieży, które z różnych przyczyn nie mają zajęć religii w szkole.

W 2023 roku TVN24 podawał, że w całej Polsce takich szkół jest ponad 1,5 tysiąca. W zeszłym roku w samej Warszawie religii nie organizowano w 372 klasach w technikach (37 proc.), w prawie 300 klasach w liceach (14 proc.) i w 64 klasach w szkołach podstawowych (1 proc.). Powód? Na tego typu zajęcia nie zapisał dziecka żaden rodzic, chęci uczestnictwa nie zgłosili także pełnoletni uczniowie.

Dlatego Parafia Opatrzności Bożej bada zapotrzebowanie na alternatywne zajęcia w kościele, udostępniając w internecie interaktywny formularz. „Dodatkowe szczegóły będziemy przesyłać zgłoszonym osobom, po weryfikacji zainteresowania tą formą katechizacji, na początku nowego roku szkolnego" – informuje parafia.

JEDNE ZACHĘCAJĄ, INNE DYSCYPLINUJĄ

Parafie liczą na to, że katecheza w kościele, organizowana w bardziej swobodny sposób niż ta w szkole, przyciągnie zainteresowanych. Dlatego niektóre, tak jak wspólnota w Kobylinie, stawiają na atrakcyjną formułę zajęć.

Podobnym tropem idzie Parafia pw. Błogosławionej Jolenty w Gnieźnie, która nadała swojemu projektowi tytuł „Korzenie i Skrzydła".

„To nie kolejna szkolna lekcja, ale przestrzeń budowania dobrych relacji, odkrywania wiary żywej i praktycznej oraz bezpiecznego spotkania w rówieśniczym gronie. Dajemy dzieciom solidne fundamenty i skrzydła do lotu!" – zachęcają organizatorzy.

W ramach projektu odbywają się spotkania w trzech grupach wiekowych. Klub Odkrywców przeznaczony jest dla dzieci od zerówki do klasy trzeciej, które podczas zajęć bawią się i rozmawiają o wartościach. Strefa Przyjaźni to nieco poważniejsze zajęcia dla czwarto- i piątoklasistów. Z kolei młodzież z klas 6 i 7 spotyka się w grupie Sens, by rozmawiać o życiu i własnym miejscu we wspólnocie.

Zupełnie odwrotny kierunek obrała Parafia świętego Pio z Pietrelciny w Ostródzie, która stawia na dyscyplinę i przymus. Na początku września poinformowała, że uczestnictwo w katechezie parafialnej jest obowiązkowe dla wszystkich uczniów podstawówek i szkół średnich.

Parafie liczą na to, że katecheza w kościele, organizowana w bardziej swobodny sposób niż ta w szkole, przyciągnie zainteresowanych. Dlatego niektóre stawiają na atrakcyjną formułę zajęć

„Lekcje religii w szkole mają dziś ograniczony czas i charakter bardziej edukacyjny. W parafii możemy stworzyć przestrzeń bardziej wspólnotową – taką, w której jest miejsce na rozmowę, pytania, modlitwę, doświadczenie wspólnoty oraz praktyczne przeżywanie wiary" – wyjaśniają organizatorzy.

13 września dzieci dostały dzienniczki, w których notowana będzie ich obecność na spotkaniach. W ciągu roku zaplanowano ich osiem. Uzupełnione dzienniczki trzeba będzie przedstawić, by zostać dopuszczonym do bierzmowania.

Nawet gdy dzieci będą miały wolne od szkoły, nie zostaną zwolnione z wizyt w kościele. Parafia informuje, że w czasie ferii zimowych, zamiast uczestnictwa w katechezach, uczniowie zobowiązani będą do udziału w Drodze Krzyżowej, zaś dzieci, które wyjadą na zimowiska, mogą uczestniczyć w nabożeństwa w innych parafiach, a fakt ten dokumentować w dzienniczku.

INFORMACJA O PRZEKONANIACH

Pierwsza katecheza dla klas 4-8 już się odbyła. Uczestnicy rozmawiali o tym, dlaczego czasami boją się lub nie mają chęci pójść do spowiedzi.

W czerwcu uczestnicy zajęć w gnieźnieńskiej parafii będą musieli zdać egzamin ustny,

eprasa.pl 6ae443af23

po czym otrzymają świadectwo potwierdzające, że zaliczyli rok katechetyczny.

Świadectwa ukończenia zajęć otrzymają również uczestnicy katechezy dekanalnej, organizowanej w Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego i Świętego Herberta w Katowicach. Jest ona adresowana do uczniów szkół średnich, a organizatorzy informują, że jest ona alternatywą dla katechezy szkolnej.

Fundacja „Wolność od Religii", która walczy o prawa osób niewierzących w przestrzeni publicznej, uważa, że to doskonały moment, by rząd spełnił obietnicę wyborczą złożoną w punkcie 17. „Programu 100 konkretów na pierwsze 100 dni", a która dotyczyła wykreślenia oceny z religii ze świadectw szkolnych.

Na razie dwa lata temu ministra Nowacka zadecydowała jedynie o tym, że ocena z religii nie będzie wliczana do końcoworocznej średniej ocen. Nadal jednak widnieje na świadectwie.

23 września Dorota Wójcik, prezeska fundacji, skierowała do ministry Nowackiej i premiera Donalda Tuska pismo w tej sprawie. Podkreśla w nim, że wyznawana religia (lub jej brak) oraz udział w zajęciach z religii lub etyki powinny pozostawać sprawą prywatną. Przypomina, że zgodnie z Konstytucją RP władze Polski mają zachować bezstronność w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych.

„Świadectwo szkolne jest dokumentem urzędowym wydawanym przez państwo. Umieszczanie na nim ocen z przedmiotów o charakterze wyznaniowym narusza tę neutralność" – podkreśla Wójcik.

Dodaje, że konstytucja gwarantuje równość wobec prawa, prawo do prywatności i wolności sumienia. Stanowi też, że nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.

„Obecność oceny z religii na świadectwie (lub jej brak przy jednoczesnym braku oceny z etyki) wprost informuje kolejne instytucje, pracodawców czy komisje rekrutacyjne o przekonaniach religijnych ucznia lub jego rodziców. Wpływa to negatywnie na prawo do zachowania tych informacji w sferze prywatnej" – zaznacza Wójcik.

SZKOŁA NIE ZASTĄPI PARAFII

Uzupełnia, że ocena z religii w szkołach publicznych zależy od kryteriów ustalanych przez związki wyznaniowe, a nie przez państwo, które nie powinno certyfikować stopnia zaangażowania religijnego lub wiedzy wyznaniowej na państwowym dokumencie.

„Mając na uwadze powyższe argumenty, wnoszę o nowelizację odpowiednich rozporządzeń (...) w taki sposób, aby oceny z religii i etyki były komunikowane zainteresowanym w formie odrębnego zaświadczenia wydawanego przez parafię lub szkołę, przekazywanego przez nauczyciela danego przedmiotu, bez wpisywania ich na blankiet świadectwa szkolnego" – apeluje Wójcik.

Kościół póki co stoi na innym stanowisku. Choć uczestnicy katechezy w Parafii Podwyższenia Krzyża Świętego i Świętego Herberta w Katowicach otrzymają świadectwa ukończenia zajęć, a ich organizatorzy określają je wprost jako „alternatywę dla katechezy szkolnej", przypominają równocześnie, że świadectwo ze szkoły ponadpodstawowej jest wymagane przy protokole przedmałżeńskim.

„W razie jego braku wymagana jest katecheza uzupełniająca" – podkreślają organizatorzy.

Podobnego zdania jest Stowarzyszenie Katechetów Świeckich, które 13 września opublikowało list otwarty:

„Szkoła nie zastąpi parafii. Parafia nie zastąpi szkoły. Każda z tych przestrzeni ma swoje zadania. Nie 'albo–albo'. Potrzebujemy jednego i drugiego" – napisali członkowie stowarzyszenia.

Dominikanin o. Paweł Gużyński nie jest jednak aż tak radykalny.

– Nie jest wykluczone, że w przyszłości religia zostanie przeniesiona całkowicie ze szkół do zajęć parafialnych. To będzie zależało od tempa polaryzacji politycznej i sekularyzacji – skomentował kilka dni temu na łamach „Faktu". ●

1 KA

Na SOR trafiają nieprzytomni nawet z 6 promilami

Kiedy wychodzą, mówią: „Trzeba się za to napić"

• **SOR Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Częstochowie**
FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Z urazami głowy, poranieni, po upadkach ze schodów – tacy są często pijani pacjenci, którzy trafiają do największego szpitala w Częstochowie.

Michał Hyra

Szpitalne oddziały ratunkowe w całej Polsce codziennie przyjmują pacjentów, którzy są pod wpływem alkoholu. Zjawisko nasila się w weekendy. Ze statystyk Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. NMP w Częstochowie wynika, że najwięcej pijanych jest w okresie jesienno-zimowym, głównie dlatego, że osoby w kryzysie bezdomności próbują się ogrzać alkoholem. Ten, choć daje poczucie ciepła, w rzeczywistości powoduje szybsze wychładzanie organizmu.

Często pijani pacjenci trafiają do szpitala nieprzytomni. Dla lekarzy ich stan to nie zwykłe upojenie alkoholowe, ale bardzo często stan bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia. Jak podkreśla Angelika Kawecka, rzeczniczka prasowa szpitala wojewódzkiego w Częstochowie, w historii tej lecznicy zdarzały się przypadki pacjentów z ekstremalnie wysokim stężeniem alkoholu we krwi.

– Pacjent, u którego odnotowano najwyższy poziom alkoholu we krwi w naszym szpitalu, miał w badaniu około 6,8 promila. To wynik na granicy dawki śmiertelnej. Izba Wytrzeźwień nie przyjmuje już takich osób, ponieważ mamy do czynienia z ciężkim zatruciem alkoholowym, które może grozić śmiercią – wyjaśnia.

NIE CZEKA SIĘ, AŻ PACJENT WYTRZEŹWIEJE

Pacjenci pod wpływem alkoholu są przywożeni na SOR przez zespoły ratownictwa medycznego. Zwykle są nieprzytomni, wymagają transportu karetką.

– Trafiają do nas najczęściej z urazem, ranami głowy. Natomiast my traktujemy ich jako potencjalnych pacjentów z urazem wielonarządowym. Przez to, że są nieprzytomni i nie mogą nam powiedzieć, jak doszło do urazu, co ich boli. Konieczne jest wykonanie traumaskanu, czyli tomografii komputerowej całego ciała – wyjaśnia dr n. med. Jolanta Majer, kierownik SOR w szpitalu wojewódzkim w Częstochowie.

Jak dodaje, diagnostyka musi odbyć się natychmiast: – Nie czeka się, aż pacjent wytrzeźwieje, bo wtedy może być już za późno na ratunek. Często tacy pacjenci mają krwiaki w mózgu, uszkodzenia trzustki, obrażenia w obrębie kręgosłupa. Dlatego wykonywane są niezwykle kosztowne badania, aby wykluczyć wszystkie urazy, które mogą zagrażać ich życiu.

Lekarze zwracają uwagę, że zarówno wygląd, jak i zachowanie pacjenta nie zawsze pozwalają ocenić rzeczywisty poziom alkoholu we krwi.

– Wśród pacjentów, którzy trafiają na SOR, mając na przykład 5 promili, są tacy, u których początkowo mamy jedynie podejrzenie, że mogą być pod wpływem alkoholu. Potwierdzają to dopiero wyniki badań. Do tego czasu pacjent może być w kontakcie, rozmawiać z nami całkiem przytomnie – mówi szefowa SOR. Wpływ na to mają m.in. tolerancja organizmu czy predyspozycje.

– Osoby, które piją alkohol długotrwale, mają znacznie większą tolerancję niż przeciętny człowiek, który spożywa alkohol okazjonalnie. Organizm przyzwyczaja się do wysokich stężeń alkoholu, dlatego sama obserwacja pacjenta nie wystarcza – podkreśla dr Majer.

Pacjent, u którego odnotowano najwyższy poziom alkoholu we krwi w naszym szpitalu, miał około 6,8 promila. To wynik na granicy dawki śmiertelnej

ANGELIKA KAWECKA
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie

URATOWALIŚCIE MI ŻYCIE?

Dla personelu medycznego szczególnie trudne są sytuacje, kiedy pacjent po ciężkim zatruciu alkoholowym wraca do zdrowia, ale nie wyciąga żadnych wniosków, co często staje się jasne jeszcze w szpitalu.

– Pacjenci z 3 czy 4 promilami często po zakończonej hospitalizacji, kiedy słyszą, że uratowało się im życie, odpowiadają: „To trzeba się za to napić". Statystyki SOR wskazują jasno, że takie przypadki, niestety, nie są odosobnione – wylicza Angelika Kawecka.

– Statystycznie trzech-czterech pacjentów dziennie na SOR urazowym to osoby pod wpływem alkoholu. Widzimy często, że to ci sami pacjenci, których ratowaliśmy kilka miesięcy wcześniej, a którzy niejednokrotnie pobijają swój wcześniejszy wynik i przekraczają poziom 4,5, a nawet 6 promili – dodaje dr Majer.

Od jednego z ratowników medycznych pracujących na Śląsku usłyszeliśmy historię mężczyzny po trzydziestce. Kilkukrotnie przyjeżdżało do niego pogotowie, bo był już wycieńczony piciem. Badania wykazywały zwykle ponad 5 promili alkoholu w organizmie. Mężczyzna zwykle wychodził ze szpitala po kilkunastu godzinach, które spędzał pod kroplówkami. W końcu pogotowie przyjechało po niego ostatni raz, lekarze walczyli o jego życie na oddziale intensywnej opieki medycznej, ale po kilku dniach zmarł.

Z kolei niedawno w jednym z częstochowskich szpitali zmarła 24-latka, u niej długotrwałe picie alkoholu doprowadziło do marskości wątroby.

Jak podkreśla Angelika Kawecka, dla zespołów ratunkowych najważniejsze jest jedno: nie wolno zakładać, że osoba pod wpływem alkoholu jest „tylko pijana". Za nietrzeźwością może kryć się poważny uraz, udar, krwawienie wewnętrzne czy inne zagrożenie życia. Dlatego osoby z wysokim stężeniem alkoholu we krwi są na oddziałach ratunkowych traktowane jako pacjenci wymagający pełnej diagnostyki i często natychmiastowej pomocy medycznej. ●

eprasa.pl 6ae443af23

Biblioteka Śląska

Nieustannie próbujemy

Przed czym uciekamy? Czy mamy gdzie się schronić? Ucieczka ma potencjał wyzwalający czy jest tylko sposobem unikania niechcianego?

Marta Odziomek-Pawlikowska

O różnych praktykach ucieczkowych sporo będzie się dyskutowało i grało podczas 6. Festiwalu „Przestrzeń Słowa", który odbędzie się w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. Motywem przewodnim tegorocznej edycji międzynarodowej, literacko-muzycznej imprezy jest właśnie „Ucieczka".

UCIECZKA JAK LUSTRO

Celem festiwalu jest kreowanie spójnej, pociągającej opowieści o naszych czasach, o nas samych i o bezradności człowieka żyjącego w XXI wieku. A ucieczka wydaje się być dzisiaj lustrem, w którym zakwita i realizuje się obca dotychczas postać rzeczywistości.

– Wobec galopujących jeden po drugim kryzysów, pragnienie odejścia na bok – dezercji z niepokojącej rzeczywistości – jest jednym z naszych najbardziej dojmujących fantazmatów. Nieustannie próbujemy więc uciekać: oddalamy się od siebie, by za chwilę do siebie wracać, szukamy oddechu od serwisów społecznościowych i przerażeni FOMO zatracamy się w kompulsywnym przeglądaniu rolek z kotami, odchodzimy od innych, by po chwili rozpaczliwie szukać kontaktu z ludźmi. Jesteśmy zagubionymi uciekinierami, którzy coraz wyraźniej przeczuwają, że bezpiecznych miejsc już nie ma – wyjaśnia koncepcję tegorocznego hasła Artur Madaliński, dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

W przestrzeni tej biblioteki od 2 do 24 października odbędzie się 15 wyjątkowych wydarzeń z udziałem wybitnych pisarzy, muzyków, performerów, myślicieli i innych twórców, którzy zaprezentują różnorodne spojrzenia na koncepcję ucieczki we współczesnym świecie.

LITERATURA Z MUZYKĄ

W pierwszym tygodniu festiwalu czekają nas pasjonujące wydarzenia, stawiające pytania o genezę ucieczek, w drugim – rządzić będą czołowi poeci i poetki oraz wyjątkowo ciekawy krąg pisarzy i pisarek. Natomiast trzeci tydzień należał będzie do międzynarodowych gwiazd.

• **Dorota Masłowska** FOT. SZYMON ROGIŃSKI

– Każda edycja Festiwalu „Przestrzeń Słowa" niesie ze sobą autonomiczną wizję. Jest rodzajem szalonego spektaklu, który wymaga całej plejady znakomitych aktorów. Dlatego w programie znalazły się nazwiska intrygujące i wielkie, które obsadziliśmy w głównych rolach – informuje Bartłomiej Majzel, koordynator festiwalu.

Wśród zagranicznych gości znajdą się uznani na świecie autorzy: jeden z najwybitniejszych pisarzy, laureat Nagrody Bookera – Richard Flanagan, laureat Pulitzera Jericho Brown, który zaprezentuje książkę „Tradycja" oraz Graeme Macrae Burnet – autor genialnej książki „Studium przypadku". Zjawi się także liczne grono najciekawszych polskich pisarek i pisarzy. Będą m.in.: Marek Bieńczyk, Dorota Masłowska, Antonina Tosiek, Tomasz Stawiszyński, Jerzy Jarniewicz, Magdalena Bielska, Anna Cieplak czy Emilia Konwerska.

Przestrzeń Słowa od początku łączy literaturę z muzyką, dlatego i w tym roku zaplanowano kilka smakowitych koncertów. Na festiwalowej scenie wystąpi irlandzki singer-songwriter, autor czarujących melodii i nieustannie poszukujący artysta Adrian Crowley. Do alternatywnych korzeni festiwalu nawiążą występy zespołów Dr Misio, Nagrobki, Proszek oraz Tomasza Budzyńskiego. W psychodeliczno-transową przestrzeń wprowadzi duet Dendro. Z kolei Dorota Masłowska i Wacław Zimpel zaprezentują swój premierowy, jazzowy projekt muzyczny „MY I JA".

W programie znalazła się także Impreza taneczna „Depesza literacka – dźwięki subkultury" z udziałem wyjątkowych Dj-ów, a kawałki, które zabrzmią, będą starannie wyselekcjonowaną muzyką subkultur.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Będzie artystycznie, kameralnie, ale też atrakcyjnie, spektakularnie i mądrze. Słowa, dźwięki, obrazy ułożą się w fascynującą, wielowątkową opowieść o skomplikowanych czasach, w których żyjemy i być może podsuną nam tropy do interpretowania zawiłości współczesnego świata.

– Czy ucieczka jest dzisiaj wyzwaniem czy koniecznością, czy można uciec od języka, jak uciekamy od (i do) Boga, dlaczego ciągle chcemy umknąć przed rzeczywistością, czy można uciec od tradycji i jak rysuje się geografia ucieczek – to tylko niektóre z pytań, które postawimy w czasie Festiwalu „Przestrzeń Słowa". Odpowiedzi poszukamy z wspaniałymi gościniami i gośćmi, którzy przyjadą do Katowic – zaprasza dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

REKLAMA
Katowice/34453706

Festiwal Przestrzeń Słowa
Ucieczka
2–24 października 2026
Biblioteka Śląska
Plac Rady Europy 1 / Katowice

5.10.2026 | poniedziałek | godz. 18.00
Uciec od zależności
Spotkanie: Anna Cieplak
Prowadzenie: Adrian Chorębała
Promocja książki Anny Cieplak *Istoty zależne* (Wydawnictwo Poznańskie, 2026)

6.10.2026 | wtorek | godz. 18.00
Ucieczka – wyzwanie, odruch czy konieczność?
Występują: Marek Bieńczyk, Dorota Masłowska, Piotr Sadzik
Prowadzenie: Artur Madaliński
Koncert: MY I JA (Masłowska /Zimpel &…)

7.10.2026 | środa | godz. 18.00
Wieczne ucieczki od/do Boga
Występują: Wacław Oszajca SJ, Tomasz Stawiszyński
Prowadzenie: Monika Ochędowska
Koncert: Tomasz Budzyński

1 KA

eprasa.pl 6ae443af23

uciekać

Richard Flanagan
FOT. MICHAŁ ŁEPECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dr Misio
FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Szczegółowy program: **bs.katowice.pl**

Jericho Brown FOT. MATERIAŁY PRASOWE

– Przed nami 23 festiwalowe dni, 15 znakomitych wydarzeń, ponad 60 artystów i artystek. Festiwal pozostaje, jak w latach ubiegłych, wydarzeniem ekscentrycznym, śmiałym, otwartym na to, co nieoczekiwane i nieodczytane – podsumowuje Bartłomiej Majzel.

Zatem – jeśli uciekać gdzieś w październiku, to tylko do biblioteki! ●

Wszystkie wydarzenia 6. Festiwalu „Przestrzeń Słowa" odbędą się w siedzibie Biblioteki Śląskiej (sala Parnassos) przy Placu Rady Europy 1 w Katowicach, z wyjątkiem Depeszy Literackiej, którą zaplanowano w Drzwiach Zwanych Koniem przy ul. Mariackiej 13 w Katowicach (na nią obowiązują zapisy). Wstęp jest wolny, ale liczba miejsc ograniczona.

6. Festiwal „Przestrzeń Słowa"
Tych wydarzeń nie można przegapić!

JAŚNIEJĄCE GWIAZDY

• **Richard Flanagan.** Jeden z najwybitniejszych żyjących pisarzy świata, pochodzi z Australii. Autor takich arcydzieł jak „Ścieżki północy", „Klaśnięcie jednej dłoni" czy „Żywe morze słów na jawie". Laureat niezliczonych prestiżowych nagród, w tym Nagrody Bookera. Nobel wydaje się kwestią czasu. Richard Flanagan pojawi się w Katowicach nie tylko po to, aby promować swoją najnowszą, fenomenalną książkę „Pytanie numer siedem", ale nade wszystko, aby opowiedzieć o ucieczkach, powrotach, pielgrzymkach i wędrówkach przez realne i wyśnione krainy (16 października).

• **Dr Misio.** Męska, rockowa załoga pod wodzą fantastycznego aktora, scenarzysty i reżysera Arka Jakubika, który każdy koncert potrafi zamienić w emocjonującą podróż, wędrówkę i... ucieczkę. Kto słuchał takich płyt Dr Misio jak „Chory na Polskę" czy „Zmartwychwstaniemy", zakochiwał się w nich od razu. To bezkompromisowa muzyka, spleciona z opowieścią dla wszystkich, którzy poszukują intelektualnych wrażeń oraz refleksji, a zarazem cenią sobie rytualną zabawę i hipnotyczny spektakl emocji i uniesień. Energia, inteligencja i klasa. Znakomita inauguracja Festiwalu „Przestrzeń Słowa"! (2 października).

• **Graeme Macrae Burnet.** Ten szkocki pisarz, dwukrotnie nominowany do Nagrody Bookera, znany jest w Polsce głównie z poruszającej książki „Studium przypadku". To de facto wirtuozerska opowieść o ucieczce, wielowątkowa powieść, w której autor namiętnie myli tropy, zacierając granicę między fikcją a rzeczywistością. Burnet tworzy wybitną literaturę, którą czyta się z zapartym tchem – niczym najlepsze kryminały. Każda z jego pięciu książek była światowym wydarzeniem (22 października).

• **Adrian Crowley.** Jeden z najbardziej niezwykłych singer-songwriterów, nazywany mistrzem opowieści. Wyróżnia się mroczną wrażliwością poetycką oraz głosem o hipnotyzującej, głębokiej barwie. Najnowsze płyty Crowley'a produkował John Parish, wprowadzając muzyka do panteonu poetów rocka. Prestiżowy „Uncut" pisał o nim, że zajmuje miejsce między Nickiem Cave'm, Scottem Walkerem i Leonardem Cohenem. Jego ostatni album – „Measure of Joy" – wydaje się pozostawać jedną z najpiękniejszych płyt ostatnich lat (24 października).

• **Nagrobki.** Już gwiazdy, choć wciąż nieoczywiste. Zespół stworzył we współczesnej polskiej muzyce własny język, legendę i niepodrabialny styl. Brzmienie to autorska mieszanka gitarowego noizu, folku, zimnej fali, big beatu oraz wczesnego black metalu. A teksty wszystkich piosenek traktują o przemijaniu, śmierci i odchodzeniu. Brzmi intrygująco? No tak, bo takie jest! (22 października).

UKRYTE PERŁY

• **Jericho Brown.** Wielka postać światowej literatury. Czarnoskóry poeta z Atlanty w USA, laureat Nagrody Pulitzera, w Polsce wciąż praktycznie nieznany. Ale wygląda na to, że wkrótce się to zmieni. Jericho Brown przyjeżdżając do Katowic, przyjeżdża także, aby promować swą wybitną książkę „Tradycja", która wreszcie ukazuje się po polsku nakładem Wydawnictwa Biblioteki Śląskiej. Spotkanie wzbogacone będzie słowno-muzycznym performancem „Czarność/Białość" z udziałem poety. Występ jest próbą muzycznego i cielesnego odczytania napięć obecnych w „Tradycji" – między czarnością i białością, historią i teraźniejszością, synkretycznymi gatunkami czarnej muzyki i ciszą (20 października).

• **MY I JA.** Nowy projekt muzyczny Doroty Masłowskiej oraz producenta muzycznego Wacława Zimpla, do którego zaprosili jeszcze kilku innych muzyków. Z połączenia potencjałów literackiego i muzycznego powstała twórczość, która nikogo nie pozostawi obojętnym. Artyści prezentują autorskie i uznaniowe wersje standardów jazzowych (6 października).

• **Proszek.** Jeżeli jeszcze nie znacie, poznać powinniście koniecznie. Proszek to supergrupa, w której za mikrofonem stoi wybitny artysta wizualny Oskar Dawicki, a na gitarze gra znakomity... perkusista Hubert Zemler. Ich muzyka to połączenie zabytkowej psychodelii, eklektycznego krautrocka i muzycznej poetyki końca lat 60. Warto dodać, że przed Proszkiem wystąpi cała plejada najciekawszych polskich poetek – m.in Antonina Tosiek i Magdalena Bielska – w ramach imprezy pod hasłem „Dynamiczny Ląd". Literacko-muzyczno-performatywna uczta! (13 października).

• **Kwiat młodej polskiej prozy.** Młode pisarki, o których jest w ostatnim czasie najgłośniej? To chociażby Dorota Grabek, Natalka Suszczyńska, Emilia Konwerska czy Weronika Stancel. Wszystkie wystąpią podczas niezapomnianego wydarzenia „Ucieczka od rzeczywistości". Będą czytania performatywne, rozmowy na ważne tematy i mnóstwo emocji, nie tylko literackich (15 października).

• **Piotr Metz i Jerzy Jarniewicz.** Legendarny dziennikarz muzyczny Piotr Metz oraz czołowy polski poeta, tłumacz i znawca kontrkultury Jerzy Jarniewicz spotkają się na jednej scenie, ponieważ połączyła ich fascynacja zespołem The Beatles. Zapowiada się dowcipna, ekscytująca rozmowa o tym, kto Beatlesów nauczył mówić po polsku, o ich tekstach, fenomenie i wciąż niekończącej się żywotności zjawiska. Spotkaniu towarzyszyć będzie unikatowa wystawa z prywatnej kolekcji Piotra Metza (8 października). ●

REKLAMA

Katowice/34453707

8.10.2026 | czwartek | 18.00
The Beatles: od słowa do słowa – ucieczki znaczeń
(o tekstach i tłumaczeniach piosenek zespołu)
Rozmowa: **Jerzy Jarniewicz, Piotr Metz**
Spotkaniu towarzyszy wystawa poświęcona The Beatles

13.10.2026 | wtorek | godz. 18.00
Dynamiczny Ląd – zlot poetycki
Poeci: **M. Bielska, J. Bociąg, K. Maliszewski, K. Szweda, A. Tosiek**
Muzyka: **Malwina Paszek**
Koncert: **Proszek**

15.10.2026 | czwartek | godz. 18.00
Ucieczka od rzeczywistości – spotkanie „Dziennika Literackiego"
Rozmowa: **Marta Baron-Milian, Jakub Kornhauser**
Czytanie: **D. Grabek, T. Gromadka, E. Konwerska, W. Stencel, N. Suszczyńska**

więcej informacji | program online

1KA

eprasa.pl 6ae443af23

Robotnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa
„HUTNIK" w Częstochowie
Al. Wojska Polskiego 118

informuje, że posiada do wynajęcia lokale użytkowe, przeznaczone na prowadzenie działalności gospodarczej zlokalizowane w Częstochowie:

1. W budynku przy **ul. Jesiennej 44** lokal o powierzchni **351,08 m²**
2. W budynku przy **ul. Jesiennej 44** lokal o powierzchni **88,40 m²**
3. W budynku przy **ul. Jesiennej 44** lokal o powierzchni **26,58 m²**
4. W budynku przy **ul. Górskiej 12/16** lokal o powierzchni **5,70 m²**
5. W budynku przy **ul. Mireckiego 28** lokal o powierzchni **120,80 m²**
6. W budynku przy **ul. Lenartowicza 4** lokal o powierzchni **129,00 m²**
7. W budynku przy **ul. Lechonia 27** lokal o powierzchni **21,20 m²**
8. W budynku przy **ul. Mireckiego 31** lokal o powierzchni **63,80 m²**
9. W budynku przy **Al. Niepodległości 41** lokal o powierzchni **20,50 m²**
10. W budynku przy **Al. Wojska Polskiego 120** lokal o powierzchni **10,80 m²**
11. W budynku przy **Al. Niepodległości 41** lokal o powierzchni **64,77 m²**
12. W budynku przy **ul. Mireckiego 26A** lokal o powierzchni **174,40 m²**
13. W budynku przy **ul. Mireckiego 19** lokal o powierzchni **9,2 m²**
14. W budynku przy **ul. Mireckiego 19** lokal o powierzchni **12,00 m²**
15. W budynku przy **ul. Sportowej 96/110** lokal o powierzchni **19,00 m²**
16. W budynku przy **ul. Równoległej 26/28** lokal o powierzchni **80,30 m².**

Bliższych informacji udziela dział ekonomiczny Spółdzielni – Częstochowa, Al. Wojska Polskiego 118, pokój 18, tel. 34 323-26-36 (34) wew. 119 lub 691-400-793

Częstochowa/34455127

BK-GN.6840.12.2026

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź

1. Do sprzedaży przeznacza się zabudowaną nieruchomość gruntową, stanowiącą własność Gminy Czeladź, położoną w Czeladzi przy ulicy Kaczej 8 oznaczoną **numerem działki 10086 obręb Czeladź** (dawny numer 138 arkusz mapy 21) o powierzchni 0,0213 ha, zapisaną w księdze wieczystej numer KA1B/00006845/0. Symbol użytku z ewidencji gruntów B.

Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: **„G-2MW/U" –** tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy usługowej, **strefa „A"** ochrony konserwatorskiej „Stare Miasto" – układ urbanistyczny miasta Czeladź wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego Nr A/819/2021, strefa OW – ochrony wykopaliskowej – zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Czeladzi numer XXIX/360/2007 z dnia 13 grudnia 2007 r.

W dziale III – Prawa, roszczenia i ograniczenia ujawnione jest ograniczone prawo rzeczowe na rzecz Czeladzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego – ZBK Sp. z o.o., Czeladź. Dział IV – Hipoteki nie wykazuje wpisów.

Nieruchomość będąca przedmiotem zbycia nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi, prawami zobowiązaniowymi innymi niż ujawnione w dziale III i nie ma przeszkód prawnych w rozporządzaniu nią.

2. Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

3. Cena wywoławcza została określona w wysokości: **150.000,00 złotych** (słownie złotych: sto pięćdziesiąt tysięcy 00/100)

Nieruchomość podlega zwolnieniu z podatku VAT na podstawie art. 43 ust.1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm).

4. Kwota wadium ustalona została w wysokości **30.000,00 złotych** (słownie złotych: trzydzieści tysięcy 00/100), płatna do dnia **27 października 2026 r.**

Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

5. Termin i miejsce przetargu: Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 4 listopada 2026 r. o godzinie 10^{00}**.

6. Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:

Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.

7. Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.

Katowice/34454596

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

informuje o wywieszeniu od dzisiaj na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta Rybnika przy ul. Bolesława Chrobrego 2 oraz zamieszczeniu na stronie internetowej www.rybnik.eu wykazu gminnych nieruchomości gruntowych przeznaczonych do oddania w dzierżawę w drodze bezprzetargowej

RYBNIK.EU

Katowice/34454788

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

Katowice/34414054

Słówko · Literówka
Quizy · Sudoku
Krzyżówki

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

INGA IWASIÓW znalazła klucz, który otwiera świat. O jej nowej powieści „Tobiasz i wielki liść" – książce o emeryturze, samotności, końcu pewnego świata i... króliku, który niespodziewanie wypełnia pustkę

ARTUR DOMOSŁAWSKI o legendarnym reporterze i „Operacji Masakra". Pióro, pistolet i srebrnolistne topole, czyli o tym, dlaczego niektóre reportaże stają się legendami

Dlaczego jesteśmy coraz bardziej zmęczeni i czy książki o wypaleniu naprawdę pomagają z niego wyjść?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, przegląd jesiennych nowości, kryminały i powieści z dreszczykiem oraz książki dla młodszych czytelników.

W sprzedaży, również z dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

KAL 1

eprasa.pl 6ae443af23

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokieobcasy extra

TEMAT NUMERU:
100 OBJAWÓW PERIMENOPAUZY

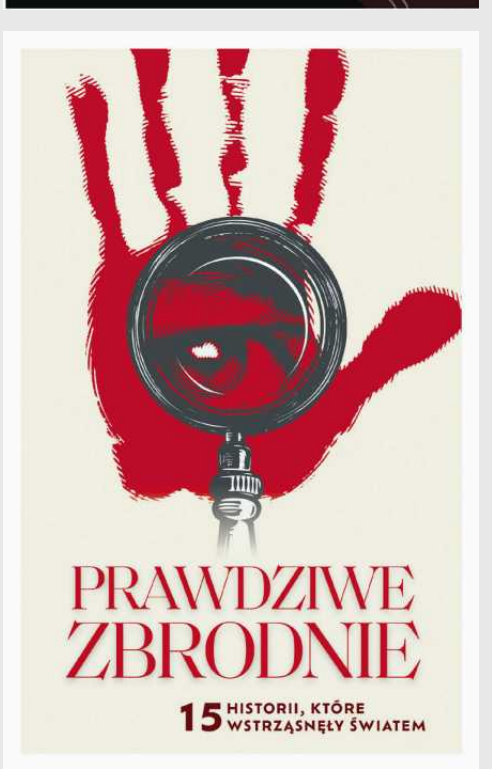
AGATA KULESZA:
SZCZĘŚCIE POJAWIA SIĘ NA CHWILĘ

TRENDY W MODZIE I W KOLORZE JESIEŃ/ZIMA 2026

PSYCHOLOGIA: CUDZY SUKCES.
DLACZEGO SIĘ PORÓWNUJEMY?

Numer dostępny z książką "Prawdziwe zbrodnie.
15 historii, które wstrząsnęły światem"
lub magazynem "Psychologia dla rodziców"

eprasa.pl 6ae443af23

Redaktor prowadzący **Michał Hyra**

Koniec zależności od jednego paliwa

Kilka różnych technologii w jednym miejscu

W Gliwicach powstaje Park Zielonej Energii. To jedna z największych inwestycji ciepłowniczych w Polsce wspieranych środkami Funduszu Modernizacyjnego, którego operatorem jest NFOŚiGW.

Michał Hyra

Inwestycję prowadzi samorząd Gliwic. – Dzięki Parkowi Zielonej Energii zyskamy nowoczesny, bezpieczny i odporny system ciepłowniczy. To oznacza większą niezależność od wahań na rynku paliw, lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i kolejne działania na rzecz poprawy jakości powietrza – podkreśla prezydent Gliwic Katarzyna Kuczyńska-Budka.

Pierwsze pomysły przedsięwzięcia pojawiły się w połowie poprzedniej dekady. W latach 2020–2021 ukształtowała się koncepcja Parku Zielonej Energii, oparta nie na jednym źródle, ale na współpracy kilku uzupełniających się technologii.

To właśnie użycie kilku różnych technologii sprawia, że gliwicki projekt jest wyjątkowy. Celem inwestycji jest zmiana sposobu wytwarzania ciepła dla miasta. Stary system oparty przede wszystkim na paliwach kopalnych zostanie zastąpiony przez zróżnicowany układ zasilany energią słoneczną i paliwami alternatywnymi. Projekt zakłada też odzysk ciepła, także jego magazynowanie.

DWA FILARY KOMPLEKSU

Jak wyliczają przedstawiciele Gliwic, sercem całego kompleksu będzie blok energetyczny z parowym kotłem wielopaliwowym, pracującym w wysokosprawnej kogeneracji, a więc produkującym jednocześnie ciepło i energię elektryczną.

Kocioł ma wykorzystywać przede wszystkim frakcję energetyczną odpadów komunalnych, których nie można poddać recyklingowi, a także rozdrobnione odpady wielkogabarytowe oraz – w mniejszym zakresie – odpowiednio przygotowane osady ściekowe.

Co istotne, nie będzie tu spalany węgiel. Jak szacuje prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Mateusz Pindel, pozwoli to na ograniczenie zużycia węgla o ok. 25 tys. ton rocznie, co z kolei przełoży się na redukcję emisji dwutlenku węgla o ponad 43 tys. ton rocznie.

Drugim filarem Parku Zielonej Energii jest farma solarno-termiczna o powierzchni około 37 tys. m kw. Będzie ją tworzyć ponad 1130 wielkoformatowych kolektorów. Dzięki nim farma da łącznie około 13,2 MWt (megawatów cieplnych) mocy i będzie produkować ciepło na potrzeby miejskiej sieci.

Całość uzupełni wielkoskalowy magazyn ciepła o pojemności około 12 tys. m sześc., czyli około 12 mln litrów wody. Zbiornik ma 37 metrów wysokości i 22 metry średnicy. Jego zadaniem będzie gromadzenie ciepła w momentach, kiedy system produkuje go więcej, niż potrzebują odbiorcy, oraz przekazywanie go do sieci w okresach zwiększonego zapotrzebowania.

Nie będzie to magazyn, w którym będzie można magazynować np. energię na zimę. Jego celem jest przede wszystkim wyrównywanie naturalnych wahań produkcji farmy solarnej i zwiększenie elastyczności całego systemu.

PARK NABIERA KSZTAŁTÓW

Na placu budowy dużo się dzieje. Wiosną zakończył się montaż górnej części konstrukcji zbiornika, który będzie magazynem ciepła, oraz wykonanie i zamknięcie dachu. Teraz prace trwają w środku magazynu. Z kolei w sierpniu zakończył się montaż prefabrykowanych płyt żelbetowych przeznaczonych do budowy bunkra paliwa. Łącznie wykorzystano około 200 prefabrykowanych elementów, z których każdy waży około 14 ton.

Blisko 30-metrowy bunkier paliwa będzie integralną częścią wielopaliwowego bloku energetycznego, czyli serca całej instalacji. W bunkrze będzie magazynowane paliwo wykorzystywane do produkcji ciepła i energii elektrycznej. Trafi tam: frakcja energetyczna odpadów, które nie nadają się do recyklingu (pre-RDF), a także osady ściekowe, choć – jak zapewniają władze miasta – w niewielkiej ilości. Na budowie cały czas trwają prace związane z podziemnymi sieciami technologicznymi.

• **Sercem kompleksu będzie blok energetyczny z parowym kotłem wielopaliwowym pracującym w wysokosprawnej kogeneracji, a więc produkującym jednocześnie ciepło i energię elektryczną** FOT. PARK ZIELONEJ ENERGII

Celem inwestycji jest zmiana sposobu wytwarzania ciepła dla miasta. Stary system oparty przede wszystkim na paliwach kopalnych zostanie zastąpiony przez zróżnicowany układ zasilany energią słoneczną i paliwami alternatywnymi

– Każdy kolejny zakończony etap pokazuje, jak konsekwentnie powstaje Park Zielonej Energii, największa inwestycja w historii PEC-Gliwice. Po zakończeniu budowy połączy w jednym miejscu największą w Polsce farmę kolektorów słonecznych dla ciepłownictwa systemowego, wielkoskalowy magazyn ciepła oraz nowoczesny blok wielopaliwowy, tworząc jeden z najbardziej zróżnicowanych technologicznie systemów produkcji i magazynowania ciepła – podkreśla Krzysztof Szaliński, prezes PEC-Gliwice.

SETKI UNIJNYCH MILIONÓW

Park Zielonej Energii jest jedną największych inwestycji ciepłowniczych w Polsce wspieranych środkami Funduszu Modernizacyjnego. To unijny instrument, który ma pomóc w transformacji energetycznej. Beneficjentami są kraje, w których PKB per capita jest niższe niż 60 proc. średniej dla całej Unii Europejskiej (względem roku 2013), czyli przede wszystkim państwa, które wstąpiły do wspólnoty w XXI wieku. Polsce przypadło 34 proc. wszystkich środków, czyli ok. 60 mld zł.

Operatorem Funduszu Modernizacyjnego jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który udzielił wsparcia Gliwicom przy inwestycji. Dla kotła wielopaliwowego przewidziano 200 mln zł pożyczki oraz blisko 70,8 mln zł dotacji. Część OZE – obejmująca farmę solarno-termiczną i magazyn ciepła – otrzymała natomiast ponad 47,4 mln zł pożyczki oraz ponad 69 mln zł dotacji. ●

Kolumnę dofinansowano ze środków

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja

eprasa.pl 6ae443af23

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 2 października 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Wybory prezydenta miasta

Dlaczego partia Tuska ma problem z Krakowem?

Czy Koalicja Obywatelska straciła Kraków? W tych wyborach walka wciąż trwa, ale w przeszłości partia Tuska zawsze miała tu kłopoty. W ostatnim ćwierćwieczu prezydent z tego środowiska rządził miastem tylko raz i tylko przez dwa lata.

Magdalena Kursa

Prawica forsuje tezę, że jeśli KO ostatecznie straci Kraków (pierwszym krokiem było odwołanie w referendum polityka tej partii, Aleksandra Miszalskiego), to wpłynie to na jej ogólnopolską pozycję.

Nawet Konrad Berkowicz z Konfederacji, która w przyspieszonych wyborach prezydenta Krakowa nie potrafiła zarejestrować swego kandydata, kreśli czarny scenariusz dla KO, której kandydatka zajęła drugie miejsce w pierwszej turze. „Koniec rządów Platformy w Krakowie oznacza koniec jej rządów w Polsce w przyszłym roku" – pisze Berkowicz w triumfalnym tonie w mediach społecznościowych.

Jednak partia Donalda Tuska bez względu na to, czy rządziła krajem, czy nie, zawsze miała problem z Krakowem. Krajowi liderzy wciąż musieli gasić tutejsze pożary, w ich wywoływaniu brał zresztą w przeszłości udział Łukasz Gibała.

Pierwszą turę wyborów prezydenckich w Krakowie, która odbyła się 27 września, obserwowała cała Polska. Wygrał kandydat niezależny Łukasz Gibała – dostał 36,38 proc. głosów. Druga była kandydatka wspierana przez KO i PSL Monika Piątkowska – otrzymała 29,9 proc. głosów. Kandydat PiS zakończył wybory na trzeciej pozycji z poparciem 17,50 proc. głosujących.

Według sondaży zdecydowanym faworytem drugiej tury jest Łukasz Gibała, na którego teraz zagłosuje prawica. Piątkowska nie ma skąd czerpać nowych wyborców. Przez ponad dwie dekady z podobnym problemem mierzyli się inni kandydaci PO, którzy przegrywali z lewicowym Jackiem Majchrowskim. Dopiero po jego odejściu z urzędu, wybory wygrał – pokonując o włos Łukasza Gibałę – Aleksander Miszalski z KO. Po dwóch latach rządów odwołano go jednak w referendum.

Dlaczego w akademickim Krakowie Koalicja Obywatelska, formacja, która świetnie czuje się w wielkomiejskim elektoracie, przez lata nie przyciągnęła do siebie i nie wypromowała osób, które byłyby autorytetem na tyle silnym, by z powodzeniem walczyć o prezydenturę miasta?

• **Monika Piątkowska zapowiedziała, że będzie walczyć do końca**

FOT. KLAUDIA RADECKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Walki frakcyjne

Krakowska czy szerzej małopolska PO przez lata była wewnętrznie skonfliktowana – liderom wrogich frakcji bardziej niż na przyciąganiu autorytetów zależało na pokonaniu wewnątrzpartyjnej konkurencji. Na łamach „Wyborczej" wielokrotnie pisaliśmy o walkach między liberałami a konserwatystami, o liczeniu szabel (czyli liczby członków partyjnych kół, która przekłada się na głosy podczas partyjnych zjazdów) czy o związanym z tym pompowaniem kół. W 2009 roku te wojny nasiliły się do tego stopnia, że krajowe władze PO rozwiązały małopolski zarząd partii.

Te spory przez lata toczyły się między frakcją Ireneusza Rasia a Łukasza Gibały. Tak, Łukasz Gibała, dzisiejszy kandydat niezależny, szef Krakowa dla Mieszkańców, był w przeszłości politykiem Platformy Obywatelskiej. Pełnił funkcję szefa krakowskiej PO. Przewodził frakcji liberalnej, której nie po drodze było z konserwatystami, których twarzą był Ireneusz Raś, szef PO w Małopolsce. Gdy w 2011 roku na liście do Sejmu Gibała dostał odległe miejsce, po raz pierwszy wydał fortunę na politykę, by zdobyć mandat. Rok później był zresztą pierwszym posłem PO, który przeszedł do Ruchu Palikota. Nad ówczesnym rządem Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego zawisła wówczas groźba utraty większości.

W Krakowie głośno było potem o sporach między frakcjami Grzegorza Lipca i Ireneusza Rasia. Ta rozedrgana krakowska polityka nie była atrakcyjna dla ludzi ze środowiska naukowego czy biznesowego. Nie ukrywajmy, że lokalni liderzy PO nie byli też zainteresowani budowaniem konkurencji.

Słabi kandydaci

To wszystko przekładało się na klęski kandydatów PO w kolejnych wyborach prezydenckich w Krakowie. PO je odniosła, bo albo nie miała mocnego kandydata czy kandydatki (Szczypiński czy Patena nie weszli nawet do drugiej tury – wybory w 2006 i 2014 roku), albo w kampanii nie miał kto pracować. Tak było, gdy w 2010 roku na prezydenta wystartował ceniony samorządowiec Stanisław Kracik (dziś jest komisarzem miasta). Apogeum słabości KO osiągnęła w 2014 roku. Wówczas jej kandydatka radna Marta Patena uzyskała mniej niż 10 proc. głosów i zajęła czwarte miejsce. Ówczesny lider PO Grzegorz Lipiec tłumaczył, że była jedyną osobą, która w ogóle chciała wystartować.

Wewnętrzne spory w partii ustały właściwie dopiero wówczas, gdy szefem małopolskiej PO został Aleksander Miszalski, który z kolei otoczył się gronem młodych, choć mało rozpoznawalnych działaczy partyjnych. Zdobył prezydenturę Krakowa, ale gdy go odwołano w referendum, nie miał kto z ramienia KO wystartować w przyspieszonych wyborach. Donald Tusk długo szukał jakiegoś autorytetu np. cenionego profesora czy znanego biznesmena (propozycje dostał m.in. Rafał Sonik), próby te spełzły jednak na niczym. Znani nie garną się do polityki. Poza tym krakowską politykę przepełniał hejt, który wylał się na miasto wraz z kampanią referendalną, wspieraną kwotą prawie dwóch milionów złotych przez Łukasza Gibałę.

W wyborach parlamentarnych łatwiej

W Krakowie od lat mamy do czynienia z pewnym paradoksem. W wyborach parlamentarnych Koalicja Obywatelska nie ma problemu z odnoszeniem zwycięstw w Krakowie. W 2023 roku wraz z Nową Lewicą wygrała tu wybory do Sejmu, zdobywając ponad 34 proc. głosów (Trzecia Droga miała ok. 17 proc.).

W 2019 roku KO też była na pierwszym miejscu dostając ponad 35 proc. głosów (SLD ok. 15 proc., a PSL ok. 6 proc.). Zaufanie krakowian do partii Tuska i jego koalicjantów w polityce ogólnopolskiej widać też w wyborach do rady miasta. Nie przekłada się ono jednak na zwycięstwa w walce o prezydenturę miasta.

W tych wyborach Monika Piątkowska dostała w pierwszej turze prawie 30 proc., a więc nieźle. Problem w tym, że w drugiej turze nie ma skąd czerpać nowych wyborców. Zapowiedziała jednak, że będzie walczyć do końca. ●

Pierwszą turę wyborów prezydenckich w Krakowie obserwowała cała Polska. Wygrał kandydat niezależny Łukasz Gibała, druga była wspierana przez KO i PSL Monika Piątkowska

eprasa.pl 6ae443af23

Najpierw studia, potem państwowy egzamin

Nauczyciel jak lekarz

Możemy żyć w bańce, by nie urazić środowiska, albo zadbać, by nauczyciele nie kończyli studiów, których jakość urąga intelektowi, i przed pracą zdawali egzamin zawodowy – mówi dr Karol Dudek-Różycki.

Olga Szpunar

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

O nauczycieli trzeba zadbać, ale mądrze. Zawsze byłem zwolennikiem tego, by zarabiali przynajmniej 10 tys. zł na rękę, ale pod warunkiem, że zdadzą egzamin zawodowy jak lekarze. I przejdą badania psychologiczne. Dlaczego ma ich nie być dla osób, którym powierzamy nasz największy skarb, nasze dziecko? – mówił nam w 2004 roku dr Karol Dudek-Różycki, nauczyciel, członek Rady ds. Monitorowania Reformy Systemu Edukacji działającej przy Instytucie Badań Edukacyjnych.

O badaniach psychologicznych na razie cicho, za to rada przygotowała właśnie stanowisko, w którym domaga się wprowadzenia państwowego egzaminu zawodowego dla kandydatów na nauczycieli. Dokument lada dzień ma trafić do resortów: edukacji oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

NA PRESTIŻ TRZEBA ZAPRACOWAĆ

Czytamy w nim, że powstał z troski o odpowiedzialność państwa za szkołę, o jakość pracy nauczycieli oraz rangę ich zawodu.

„Prestiż zawodu musi mieć fundament merytoryczny: kandydat do zawodu powinien przechodzić przez wymagający, spójny, praktyczny i rzetelnie monitorowany proces kształcenia, a dyplom lub suplement do dyplomu powinien potwierdzać rzeczywiste, a nie jedynie deklarowane przez uczelnie przygotowanie do pracy z uczniem" – piszą autorzy.

Wyliczają, że w Polsce spośród 310 działających uczelni aż 154 prowadzą studia przygotowujące do zawodu nauczyciela. W sumie oferują 1096 kierunków nauczycielskich na studiach magisterskich, studiach pierwszego lub drugiego stopnia.

Dr Dudek-Różycki mówi wprost: – W Finlandii nauczycieli kształci tylko osiem uniwersytetów, w Niemczech jest po jednym kierunku nauczycielskim w każdym landzie. U nas są ich setki, a jakość niektórych z nich jest naprawdę bardzo niska, wręcz urąga intelektowi.

Na pytanie, skąd to wie, odpowiada, że z codziennego kontaktu z nauczycielami. – Są wśród nich świetni fachowcy, ale są też niestety osoby bardzo mierne. Brakuje im elementarnej wiedzy. Jestem chemikiem i spotkałem się z sytuacjami, że nauczyciele chemii nie potrafili poprawnie rozwiązać zadań maturalnych. W trakcie rejestracji uczniów na olimpiadę chemiczną juniorów, za którą odpowiadam, źle wpisują hasła, nie potrafią ich odzyskać, nie potrafią poprawnie zapisać kandydata, wpisać danych do faktury za konferencję.

Dodaje: – I powiem jeszcze, że w życiu nie widziałem takiego ściągania, jak podczas zdobywania tytułu egzaminatora OKE. Ludzie, litości! Możemy żyć w bańce i zakłamywać rzeczywistość, żeby nie urazić środowiska, ale możemy też zadbać o lepszą jakość jego kształcenia, by zyskały na tym nasze dzieci.

Dla wielu dzieci z biednych rodzin szkoła jest jedynym miejscem, w którym mogą zdobyć wiedzę. Więc jeśli mają złych nauczycieli, to państwo ich zawodzi, niszczy intelektualne życie młodych ludzi już na samym początku.

NIEADEKWATNE PRZYGOTOWANIE

W ocenie Rady ds. Monitorowania Reformy Systemu Edukacji standardy kształcenia nauczycieli, czyli wymagania, jakie muszą spełnić uczelnie przygotowujące do zawodu (ustala je Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego) nie są weryfikowane. Nie są też dostosowane do świata, w którym żyjemy.

„Zmiany w kształceniu nauczycieli nie mogą pozostawać w opóźnieniu wobec zmian wprowadzanych do szkół. Jeżeli standard akademickiego przygotowania do zawodu nie jest zsynchronizowany z reformą podstaw programowych, modelem oceniania, edukacją włączającą, cyfryzacją, wykorzystaniem sztucznej inteligencji oraz nową organizacją pracy szkoły, absolwenci studiów nauczycielskich mogą trafiać do placówek z przygotowaniem nieadekwatnym do rzeczywistych zadań szkoły" – piszą członkowie rady.

Dlatego postulują, by powołać międzyresortowy zespół roboczy do spraw jakości kształcenia nauczycieli z udziałem przedstawicieli obu ministerstw i środowisk eksperckich.

Rada uznaje, że dotychczasowy standard wymaga doprecyzowania, a sposób jego realizacji przez uczelnie musi być monitorowany. „Standard powinien chronić ucznia, rodzica, szkołę, nauczyciela i państwo przed sytuacją, w której formalny dyplom nie odpowiada realnym kompetencjom zawodowym absolwenta. W interesie publicznym leży stworzenie takiego modelu kształcenia nauczycieli, w którym autonomia uczelni jest łączona z odpowiedzialnością, a swoboda programowa nie prowadzi do obniżenia jakości przygotowania do zawodu" – czytamy w dokumencie.

OSTRE PRZEPISY, WIĘKSZE PROBLEMY

Ewelina Gorczyca, rzeczniczka MEN: – Ponieważ list jeszcze do nas nie dotarł, trudno nam go komentować. Ustosunkujemy się do niego, gdy przeczytamy propozycje w całości.

Pod koniec września w polskich szkołach było 6,5 tysiąca wakatów. W wakacje ich liczba sięgała 20 tysięcy.

– Dyrektorzy szkół zrobili, co mogli. Obecnym nauczycielom przyznali nadgodziny, zatrudnili emerytów – informuje Robert Górniak, nauczyciel Sosnowca, założyciel portalu „Dealerzy Wiedzy" śledzącego ruchy kadrowe w oświacie.

O egzaminie zawodowym dla nauczycieli mówi: – Przydałby się, bo w szkole pracują osoby, które nigdy nie powinny się w niej znaleźć. Wykształcone w prowizoryczny sposób, bez pełnych studiów magisterskich, za to po studiach podyplomowych, które pozwalają uczyć przedmiotu niezwiązanego z tym, co się wcześniej studiowało, i które nie są przez resort nauki specjalnie kontrolowane.

Rzecz w tym, że zaostrzenie przepisów może spowodować jeszcze większe problemy kadrowe. Komu po skończonych studiach będzie się chciało zdawać kolejny egzamin, by zdobyć słabo płatną pracę? ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34455010

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:
- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
- Fakty i mity o diecie dziecka

SPONSOR WYDANIA
MÖLLER'S OMEGA-3

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1KR

eprasa.pl 6ae443af23

Turystyka górska

Coraz więcej wypadków

Co się stanie, jeśli na niewielkim obszarze wystąpi kilka niebezpiecznych zjawisk pogodowych jednocześnie? Eksperci z IMGW mówią o ryzyku masowego wypadku.

Piotr Starmach

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jeszcze kilkanaście lat temu latem w góry jechało się m.in. po to, żeby odpocząć od upału. To już jednak przeszłość. Zmiany klimatu, napędzane przez globalne ocieplenie, powodują, że coraz poważniejszym wyzwaniem na górskich szlakach staje się wszechobecny gorąc. Dla wielu z turystów okazuje się on wręcz śmiertelnie niebezpieczny.

CORAZ WIĘKSZY UPAŁ

Tylko tego lata w polskich górach ratownicy odnotowali gwałtowny, aż 53-procentowy wzrost liczby interwencji związanych z nagłymi zachorowaniami. TOPR na pomoc ruszał aż 171 razy. Wielu z turystów zmagało się z wyczerpaniem, odwodnieniem, udarem słonecznym i cieplnym. Palące słońce oraz wysokie temperatury doprowadziły do drastycznego obciążenia służb ratunkowych, co zmusiło załogi śmigłowców do startu aż 156 razy. To blisko 80 procent więcej wylotów do akcji ratujących życie niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Odwodnienie było także jedną z najczęstszych przyczyn wzywania pomocy w Bieszczadach. Tamtejsi ratownicy GOPR tylko w ciągu wakacji przeprowadzili 86 interwencji, pomagając 89 osobom.

W samych Tatrach odnotowano latem 7 wypadków śmiertelnych. Choć bezpośrednią przyczyną zgonów były tragiczne w skutkach upadki z wysokości, to eksperci zwracają uwagę na bezpośredni związek między ekstremalną pogodą a utratą równowagi na szlaku. Przegrzanie organizmu, silne zawroty głowy oraz dezorientacja wywołane udarem słonecznym drastycznie obniżały koncentrację wędrowców, prowadząc do zasłabnięć i krytycznych błędów w wymagającym, wysokogórskim terenie.

– Co roku tych interwencji, patrząc statystycznie, jest więcej. Wypadków mamy ponad trzy razy więcej niż 15 lat temu. Jest to związane ze wzrostem liczby turystów. Kiedy ruch turystyczny jest zwiększony, staramy się koncentrować nasze siły i środki, bo przekłada się to na liczbę wypadków i potrzebną liczbę ratowników – mówi Jerzy Kapłon, naczelnik Grupy Podhalańskiej GOPR.

CIEPLEJSZE ZIMY TO NIE BEZPIECZNIEJSZE

Eksperci nie mają jednak dobrych wiadomości: turyści planujący wybrać się na górskie szlaki w kolejnych latach muszą przygotować się na scenariusz, w którym każdy rok okaże się jeszcze cieplejszy niż do tej pory.

– Z naszych danych widać, że średnie temperatury w dłuższym okresie rosną. Bardzo ważne jest, żeby nie patrzeć tylko na rok, dwa czy pięć lat. Sztuka polega na tym, żeby popatrzeć na kilkadziesiąt lat i zobaczyć, czy faktycznie coś się zmienia w dłuższym czasie, czy są to chwilowe zmiany. Zmiany w klimacie zachodziły od wieków, były okresy chłodu i ciepła. Ale teraz faktycznie widzimy, że od około 30 lat ocieplenie postępuje w sposób dość istotny – mówi „Wyborczej" dr Paweł Chrustek ze Stacji Badań Śniegu i Lawin Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej na Hali Gąsienicowej.

Wzrost temperatur eksperci notują także w innych porach roku i – jak wskazują eksperci – nie jest to dobra wiadomość. Jak tłumaczy dr Chrustek, ogólne ocieplenie powoduje, że tylko podczas jednej zimy warunki mogą zmienić się wielokrotnie. Po okresie ciepła przychodzi chłód, wraca śnieg, a później znów robi się wiosennie. Wysoko w Tatrach szybko zmieniające się warunki zimą okazują szalenie niebezpieczne.

– Wraz ze wzrostem temperatury zwiększa się dynamika zmian. Zimy są krótsze, ale jednocześnie bardziej nieprzewidywalne – tłumaczy ekspert.

To nie jest tylko teoria, że globalnie coś się dzieje, że temperatura rośnie. Musimy przyjrzeć się temu, jak te zmiany przebiegają i jak się na nie przygotować. Nie możemy już patrzeć na góry tak szablonowo, sezonowo: wiosna, lato, jesień, zima. Zimą musimy być przygotowani na częste zmiany pogody, jeśli chodzi o występujące warunki. Także na okresy bardzo ciepłe i bardzo chłodne, które dynamicznie się zmieniają – dodaje.

REKLAMA Kraków/34453480

OGŁOSZENIE PŁATNE 34452019

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

- Nowy zielony cmentarz
- Pierwsza kwatera ekologiczna
- Kolumbaria na urny
- Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

1KR

eprasa.pl 6ae443af23

DPS w Zakopanem

Co się dzieje za drzwiami

Co się dzieje w zakopiańskim Domu Pomocy Społecznej? Jedna z jego mieszkanek opowiada „Wyborczej" o bólu, strachu i upokorzeniu, jakie przeżyła tam w ostatnich tygodniach.

Piotr Starmach

Nie czuję się tutaj bezpieczna. Mam coraz większe problemy z przełykaniem śliny, z oddychaniem. Mówię oddziałowej o tym, ale słyszę: „Będziemy obserwować". Mnie chodzi o to, żeby coś było zrobione zawczasu. Zanim się uduszę – mówi nam Agata. Opowiada nam o infekcji i cierpieniu z powodu źle założonego PEG-a, a potem o złośliwościach personelu i o tym, jak pacjentom zakłada się po kilka pieluch naraz, żeby często ich nie przewijać. Zdecydowała się powiedzieć o tym wszystkim głośno, nie tylko dla własnego bezpieczeństwa, ale też, by chronić tych pacjentów, którzy nie mogą się poskarżyć, a są w pełni zależni od personelu ośrodka. To, co mówi Agata, potwierdzają później niektórzy pracownicy DPS-u.

RURKA, OD KTÓREJ ZALEŻY ŻYCIE

Jesteśmy w Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Zakopanem. Agata Kowal leży w łóżku z podkurczonymi rękami i nogami. Jej wzrok co chwilę zastyga, w oczach widać zmęczenie. Nad łóżkiem wiszą obrazki: kwiaty, koty, drewniane domy w zimowej scenerii. Namalowała je sama. Pędzel trzymała w ustach.

– Maluję akwarelami. Najpierw sobie szkicuję orientacyjnie, a później nanoszę farby. Wszystkiego nauczyłam się sama metodą prób i błędów. Lubię malować, daje mi to radość i satysfakcję. Przede wszystkim jednak udowadniam sobie, że nie chcę się poddawać – opowiada, dodając, że ma za sobą już kilka wystaw.

Kobieta od dzieciństwa choruje na zespół Strümpella-Lorraina. Pierwsze objawy pojawiły się, gdy miała 12 lat. Potem, jak wspomina, chodziła jeszcze przez pięć lat. Choroba odbierała jej kolejne możliwości. Dziś potrzebuje pomocy przy najprostszych czynnościach. Ktoś musi ją umyć, przebrać, poprawić w łóżku, posadzić do malowania.

W zakopiańskim DPS-ie mieszka od lutego 2024 roku. W październiku tego samego roku założono jej PEG. To dostęp do żołądka przez otwór w brzuchu, ze specjalną rurką, którą podaje się pokarm. Dzięki temu można odżywiać osobę, która ma trudności z połykaniem. U Agaty płynny pokarm spływa powoli z podwieszonego pojemnika.

O tym, kto dotyka rurki i jak szybko podaje jedzenie, decydują inni. Agata musi ufać, że człowiek pochylający się nad jej brzuchem wie, co robi. Dwa miesiące temu to zaufanie zostało wystawione na próbę; gdy zgłębnik wypadł, opiekunka włożyła go z powrotem i jeszcze tego samego dnia Agatę zabrało pogotowie.

W rozmowie z „Wyborczą" 48-latka wraca do 10 lipca. Opiekunka dolewa wodę do balonika utrzymującego rurkę na miejscu. Coś poprawia, próbuje ponownie. Agata pyta, czy wszystko jest w porządku. Słyszy, że tak. Następnego dnia jej PEG-iem zajmuje się kolejna opiekunka. Ponownie pojawiają się trudności.

– Twierdziła, że umie, że potrafi. Dolewała wody, potem drugi raz. Pytałam, czy wszystko jest w porządku. Słyszałam, że tak, oczywiście. Ale coś jeszcze nie grało, coś poprawiała – mówi Agata. I dodaje: – Wcześniej oddziałowa kazała jednej z opiekunek dopełnić mojego PEG-a. Opiekunka odmówiła, mówiąc, że nie była do tego przeszkolona. I miała rację.

„NIE UDAWAJ"

Wieczorem 11 lipca Agata dostała gorączki, pojawił się ból brzucha. Zapamiętała dwie rzeczy: wydzielinę, której nie potrafiła odkrztusić, a także obawę pracownicy, czy przez niestabilny PEG można bezpiecznie podać leki.

Przyjechało pogotowie. Ratownicy byli zdumieni informacją, że zgłębnik wymieniała opiekunka, a nie pielęgniarka. Agata trafiła na noc do szpitala, tam personel naprawił PEG-a. Jednak po powrocie do DPS problem nie zniknął.

17 lipca Agata nie mogła już swobodnie oddychać. Jak opowiada, wcześniej zgłaszała oddziałowej zalegającą wydzielinę. Schorzenie 48-latki nie pozwala jej odkrztuszać. Usłyszała, że najpierw zostanie oklepana, a potem okaże się, czy pojedzie do szpitala.

– Zaczęło mnie już zatykać, nie mogłam oddychać. Pokręciłam głową, że nie mogę mówić. Jedna rehabilitantka trzymała mnie tak, żebym nie spadła głową w dół. A opiekunka zaczęła mnie klepać po plecach. To, co ze mnie wypłynęło, przeraziło mnie. Powiedziałam, że już dość, wystarczy – relacjonuje Agata.

Znów pojechała do szpitala. Tam, jak opowiada kobieta, rozpoznano u niej zachłystowe zapalenie płuc. To powikłanie, które występuje, gdy treść żołądkowa cofa się i dostaje do dróg oddechowych. Takie zagrożenie pojawia się właśnie podczas żywienia przez PEG. Podano jej antybiotyki. Lekarz proponował przyjęcie na oddział, ale kobieta odmówiła. Wróciła do DPS-u. Część opiekunek zareagowała na to złością.

– W poniedziałek przyszła oddziałowa. Powiedziała: „Tobie to by się przydał klaps na tyłek". Mówiła, że była na mnie zła, wściekła. Popatrzyłam jej w oczy, bo tak mnie nauczono. „Co tak patrzysz? Tak nie patrz" – mówiła do mnie. Pomyślałam sobie: to jak ja mam patrzeć? – wspomina Agata.

Przyszła opiekunka i powiedziała: „Idziesz na wózek". To było stwierdzenie. Odpowiedziałam, że nie idę, bo nie czuję się na siłach, wolałabym zostać w łóżku. Usłyszałam: „Nie udawaj, tylko bierz się do życia". Powiedziałam, że nie udaję. Bałam się, żeby infekcja się nie rozszerzyła, żeby nie było gorzej – opowiada.

NAWET CZTERY PIELUCHY NA NOC

Pierwszy raz z Agatą spotykamy się w sobotę 5 września. Już wtedy 48-latka tłumaczy nam, że jakość opieki w zakopiańskiej placówce pozostawia wiele do życzenia. Zaledwie dzień po naszej rozmowie dochodzi do kolejnego incydentu.

– Jedzenie, które powinna dostawać kropelkowo przez osiem godzin, pielęgniarka dała jej w ciągu dwóch i pół godziny. A potem Agata wzdychała i płakała z bólu brzucha – słyszymy od jednego z członków jej rodziny.

Docieramy do byłych pracowników tamtejszego DPS-u. Ich relacje są szokujące: opowiadają, że mieszkańcy pozostawiani są na noc w zabrudzonej pościeli, niedomyci, z odparzoną skórą. Niektórym z nich zakładanych jest kilka pieluch naraz – aby zbyt często nie trzeba było ich zmieniać. Mężczyznom penisy owijane są fragmentami kolejnej pieluchy, żeby później wyjąć tylko przemoczony wkład, zamiast porządnie umyć i przebrać człowieka.

– Mieszkańcom zakładano na noc po trzy pampersy. W niektórych przypadkach nadal się to praktykuje. Bywało, że dziewczyny twierdziły, że przebierały mieszkańców, choć w rzeczywistości tego nie robiły. Przychodzisz rano, a mieszkaniec pływa we własnych odchodach. Takie sytuacje były wielokrotnie zgłaszane – mówi jedna z byłych opiekunek. Jej tożsamość chronimy.

Zależy mi, żeby nic nie zostało zamiecione pod dywan. Mówię to też w imieniu tych ludzi, którzy nie mogą poprosić o pomoc, bo na przykład nie mogą mówić. W DPS-ie w Zakopanem jest bardzo dużo takich ludzi

AGATA

Do Agaty wracamy w środę 16 września, już po wysłaniu pytań m.in. do dyrektorki DPS-u. Dzień wcześniej dowiadujemy się, że pojawiły się u niej kolejne odleżyny.

– Jednej nocy poprosiłam nocną pielęgniarkę, żeby mnie poprawiła. Zapytała: „To co, dzienna zmiana nie ułożyła cię tak, jak byś chciała?". Powiedziałam, że minęło już pięć godzin i chciałabym zmienić pozycję na jakąś wygodniejszą. „Ja nie będę tego robić, bo ja nie mam siły". W końcu, po moich namolnych prośbach, poprawiła mnie – wspomina Agata.

I dodaje:

Przyszła do mnie pani dyrektor. Zapytała, dlaczego jej nie ufam i daję znać mediom, zamiast przyjść z problemem do niej.

CHORA MA SIĘ TŁUMACZYĆ

Agata się rozpłakała. Poczuła, że to ona jest winna, bo szukała pomocy poza DPS-em. Najpierw bała się o swoje życie, a teraz musiała się tłumaczyć z tego, dlaczego opowiedziała o tym dziennikarzowi.

– Zależy mi, żeby wszystko skończyło się dobrze i żeby nic nie zostało zamiecione pod dywan. Mówię to też w imieniu tych ludzi, którzy nie mogą poprosić o pomoc, bo na przykład nie mogą mówić. W DPS-ie w Zakopanem jest bardzo dużo takich ludzi – mówi Agata.

Pani Alicja też wie, co znaczy bać się o kogoś, kto pozostaje pod opieką tej placówki. Jej mama mieszkała tu przez dwa lata i osiem miesięcy. Córka przychodziła codziennie. Siedziała przy niej od południa do osiemnastej, czasem jeszcze dłużej. Jak tłumaczy, tylko pilnując opieki osobiście, mogła być spokojna o mamę.

– To był piątek. Mamusia była bardzo osłabiona, nie chciała jeść. Rano oddziałowa pobrała jej krew na badanie. Zbliżała się piętnasta, a ja bałam się, że lekarz już nie przyjedzie. Zadzwoniłam do miejscowego doktora, prosiłam, żeby przyjechał prywatnie. Powiedział, że chętnie by przyjechał, ale jest w Krakowie – opowiada Alicja. – Nie wiem, jak to się stało, ale zaraz przyszła oddziałowa. Pewnie pan doktor do niej zadzwonił. Sprawdziła, jakie mamusia ma CRP. Było bardzo wysokie. Natychmiast przetransportowano ją do szpitala. Na SOR-ze mamusia miała już CRP 204, dostała urosepsy.

Kobieta opowiada nam, że gdyby nie jej starania, mama prawdopodobnie nie dożyłaby rana.

– W ostatnim roku siedziałam już do 19.30. Dopóki dziewczyny nie zmieniły mamusi ostatniej pieluchy. Nie miałam zaufania. Wiem, że moja mamusia była

eprasa.pl 6ae443af23

w miarę dopilnowana, ale dzięki temu, że ja tam byłam.

Najbardziej utkwiły jej w pamięci pieluchy. – Opiekunki zakładały po trzy, a czasem nawet po cztery pampersy na noc. Serce mnie bolało. Kiedyś był taki upał, a mamusia miała założone cztery pampersy. Po obiedzie zawsze wyciągałam jedną z tych dwóch przynajmniej pieluch i mamusia leżała później na suchym pampersie – wspomina Alicja.

Jej interwencje u starosty przynosiły skutek; pieluchy zaczęły być częściej zmieniane. Pojawiła się za to złośliwość. Pewnego razu personel placówki odmówił podania jej matce kurczaka, choć inni mieszkańcy otrzymali go na obiad. Innego dnia zamknięto przed Alicją dostęp do kuchni – choć wcześniej mogła bez przeszkód z niej korzystać.

– Po zmianie dyrekcji w ubiegłym roku miałam wsparcie w pani dyrektor, Dorocie Młynarczyk. Mogłam się do niej zwrócić z każdą sprawą. Miałam jednak wrażenie, że po moich reakcjach w stosunku do mojej mamusi inni, którzy nie mają rodzin, też to wsparcie dostaną i ich sytuacja się zmieni – podsumowuje kobieta.

DYREKTORKA POTWIERDZA „INCYDENT”

Dyrektorkę zakopiańskiego DPS Dorotę Młynarczyk pytamy o wydarzenia z lipca. Chcemy też wiedzieć, kto zajmuje się PEG-iem, czy ma do tego odpowiednie kwalifikacje i jakie zasady obowiązują personel. W odpowiedzi dyrektorka powołuje się na tajemnicę medyczną i prywatność mieszkańców. Potwierdza jednak, że w lipcu w placówce doszło do „incydentu medycznego” z udziałem jednej z mieszkających tam osób.

– O zaistniałym incydencie medycznym został poinformowany organ nadzorujący, PCPR w Zakopanem. Organ ten, po zapoznaniu się ze sprawą, podjął właściwe działania przewidziane prawem, w tym przekazał informację o zdarzeniu Prokuraturze Rejonowej w Zakopanem. Wszelkie okoliczności zdarzenia pozostają przedmiotem postępowania prowadzonego przez właściwe organy – podaje Dorota Młynarczyk.

Dyrektorka nie odpowiada jednak, co przy PEG-u mogą robić opiekunki, co pielęgniarki, a co lekarze. Nie wyjaśnia, kto sprawdza kwalifikacje pracowników ani kto pilnuje tempa karmienia. Czy w zakopiańskim Domu Pomocy Społecznej mogło dojść do złamania przepisów? Ministerstwo Zdrowia, które zapoznało się ze sprawą Agaty Kowal, stawia sprawę jasno.

• Prokuratura sprawdza, czy Agata została narażona na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia FOT. ARCHIWUM

„Opiekun medyczny na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej może jedynie karmić pacjenta m.in. poprzez zgłębnik (sonda) lub gastrostomię, w tym PEG. Zatem opiekun medyczny nie posiada kompetencji zawodowych do zakładania zgłębnika” – czytamy w odpowiedzi resortu.

Organizacji opieki nad mieszkańcami przyjrzało się także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Po kontroli, podczas której wysłuchano również Agaty, PCPR zaleciło, by DPS:

Ustalił, co robić, gdy trzeba uzupełnić wodę w baloniku utrzymującym rurkę do karmienia w żołądku, i wskazał osoby uprawnione do tej czynności. Miał też rozważyć skierowanie pracowników na szkolenie zakończone certyfikatem.

Dokładnie określił na piśmie obowiązki każdego pracownika.

Zakazał opiekunom i opiekunom medycznym wykonywania inwazyjnych czynności przy dostępie do przewodu pokarmowego służącym do karmienia, takich jak wymiana zgłębnika.

Przeszkolił personel, jakie czynności wolno wykonywać na poszczególnych stanowiskach i jak opiekować się osobami karmionymi przez zgłębnik.

Zobowiązał osobę kierującą działem terapeutyczno-opiekuńczym do stałego sprawdzania, czy mieszkańcy otrzymują właściwą opiekę.

Wprowadził zasadę, że każdy zabieg medyczny musi zostać zapisany w dokumentacji mieszkańca przez osobę, która go wykonała.

Do sprawy odniósł się także starosta tatrzański, Andrzej Skupień, który przekonuje, że „mieszkańcy DPS mają zapewnioną stałą opiekę, w tym medyczną, dostosowaną do ich potrzeb i aktualnego stanu zdrowia”.

– W ciągu ostatnich trzech lat w tej placówce były zgłaszane jedynie pojedyncze niewielkie incydenty, które co do zasady nie dotyczyły jakości opieki, obsady kadrowej czy mobbingu. Zgłaszane sytuacje były na bieżąco wyjaśniane przez dyrektora placówki, a w razie konieczności podejmowano przewidziane Kodeksem pracy konsekwencje w stosunku do pracowników oraz prowadzono dla pracowników szkolenia tematyczne – twierdzi Andrzej Skupień.

PROKURATURA SPRAWDZA

Pozostaje pytanie, kiedy o sprawie dowiedzieli się urzędnicy. Starostwo zapewnia, że dyrektorka „niezwłocznie” powiadomiła PCPR. Samo centrum wskazuje jednak, że informację otrzymało 5 sierpnia – ponad trzy tygodnie po wydarzeniach z 10 i 11 lipca. Tego samego dnia zawiadomienie dotarło do starostwa, które wystąpiło o kontrolę.

Sprawą zajmuje się również prokuratura. Sprawdza, czy Agata została narażona na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Za taki czyn grozi kara od trzech miesięcy do pięciu lat pozbawienia wolności.

Agata wie, że opieka nad osobami niesamodzielnymi jest trudną i wymagającą pracą. Uważa jednak, że bez empatii nie powinno się jej wykonywać. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34454966

INGA IWASIÓW znalazła klucz, który otwiera świat. O jej nowej powieści „Tobiasz i wielki liść” – książce o emeryturze, samotności, końcu pewnego świata i... króliku, który niespodziewanie wypełnia pustkę

ARTUR DOMOSŁAWSKI o legendarnym reporterze i „Operacji Masakra”. Pióro, pistolet i srebrnolistne topole, czyli o tym, dlaczego niektóre reportaże stają się legendami

Dlaczego jesteśmy coraz bardziej zmęczeni i czy książki o wypaleniu naprawdę pomagają z niego wyjść?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, przegląd jesiennych nowości, kryminały i powieści z dreszczykiem oraz książki dla młodszych czytelników.

W sprzedaży, również z dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1KR

eprasa.pl 6ae443af23

Pani

dr arch. Elżbiecie Kusińskiej

zastępcy kierownika Katedry

składamy wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

koleżanki i koledzy
z Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego WA PK

www.nekrologi.wyborcza.pl/34454998

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Skawina
Miasto i Gminy

Skawina, dnia 29.09.2026 r.

MG-M.6840.43.2025
MG-M.6840.44.2025
MG-M.6840.45.2025

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O III PRZETARGU
Burmistrz Miasta i Gminy w Skawinie

informuje

że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie ul. Rynek 3, na stronie internetowej www.gminaskawina.pl w zakładce Urząd i Rada – ogłoszenia urzędowe oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o III przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Miasta i Gminy w Skawinie.

Lp.	Numer działki, położenie	Powierzchnia	Numer księgi wieczystej	Cena wywoławcza (netto)	Wysokość wadium	Termin i miejsce przetargu
1	dz. nr 322/3 poł. w Skawinie	0,1076 ha	KR3I/00036395/8	280 000,00 zł	28 000,00 zł	03.11.2026 r g. 12.15
2	dz. nr 322/4 poł. w Skawinie	0,1080 ha	KR3I/00036395/8	280 000,00 zł	28 000,00 zł	03.11.2026 r g. 12.30
3	dz. nr 322/5 poł. w Skawinie	0,1224 ha	KR3I/00036395/8	330 000,00 zł	33 000,00 zł	03.11.2026 r g. 12.45

Wadium wnoszone w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacać w Krakowskim Banku Spółdzielczym – Oddział w Skawinie, ul. Słowackiego 1 na konto nr 36 85910.007.0020 0560 0013 0005 do dnia **26 października 2026 r.** Wpłata wadium dokonywana przelewem winna być na koncie UMiG – Skawina w dniu **26 października 2026 r.** Przetarg odbędzie się w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 1, pok. nr 11.

Szczegółowych informacji w sprawie sprzedaży udziela Wydział Mienia i Geodezji, Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3, pok. nr 5 tel. (12) 277-01-55.

Kraków/34455048

MG-M.6840.7.2025 Skawina,
29.09.2026 r.

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O III PRZETRAGU

Burmistrz Miasta i Gminy w Skawinie ogłasza

III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż działki nr 510/3 o pow. 0,0631 ha, obj. KW KR3I/00024352/8, poł. w Rzozowie.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi – 50 000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100). Do ceny osiągniętej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%.

Przetarg odbędzie się w dniu **3 listopada 2026 r. o godz. 12:00** w Sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 1, pok. nr 11. Wadium wnoszone w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacać w Krakowskim Banku Spółdzielczym – Oddział w Skawinie, ul. Słowackiego 1 na konto nr 36 85910007 0020 0560 0013 0005 do dnia **26 października 2026 r**. Wpłata wadium dokonywana przelewem winna być na koncie UMiG – Skawina w dniu 26 października 2026 r.

W tytule proszę podać nr działki, której dotyczy wpłata.

Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane na stronie internetowej www.gminaskawina.pl w zakładce Urząd i Rada - ogłoszenia urzędowe oraz w Biuletynie Informacji Publicznej a także wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3 i na tablicach ogłoszeń na terenie Skawiny.

Szczegółowych informacji w sprawie sprzedaży udziela Wydział Mienia i Geodezji, Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3, pok. nr 5 tel.(12) 277-01-55.

Kraków/34455046

Komunikat

Wójt Gminy Jodłownik informuje,
że w siedzibie Urzędu Gminy Jodłownik
oraz na stronie internetowej:
www.jodlownik.pl w dniach
od 02.10.2026 r. do 23.10.2026 r.
zostaje wywieszony wykaz
nieruchomości przeznaczonych
do dzierżawy na okres do 3 lat.
Wykaz obejmuje nieruchomości
oznaczone jako:
*działka ewid. nr 87/8 w Jodłowniku
- lokal użytkowy - piwnica nr 2,
z przeznaczeniem na działalność bankową.

Kraków/34455050

NEWSLETTERY WYBORCZEJ
Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery
wyborcza.pl

GAZETA wyborcza **DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI**

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja styp i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

Kraków/34452013

KRL 1

eprasa.pl 6ae443af23

CO JEST GRANE

Wystawa w Cricotece

Wspomnienie Wajdy

Jaka relacja łączyła Andrzeja Wajdę z Tadeuszem Kantorem? Czego mistrz mógł nauczyć się od mistrza? Cricoteka zaprasza od 6 października na wystawę „Byłem asystentem Tadeusza Kantora”.

Marta Gruszecka

6 marca 2026 roku Andrzej Wajda, legenda światowego kina i teatru, skończyłby sto lat. Niestety, wybitnego twórcy nie ma już wśród nas od dziesięciu lat. Kraków pamięta o swoim mistrzu, który był z miastem zaprzyjaźniony, i przypomina o Roku Andrzeja Wajdy. Tym razem dzięki Cricotece, która przygotowała wystawę „Byłem asystentem Tadeusza Kantora”. – Słowa Andrzeja Wajdy, jednego z najwybitniejszych polskich reżyserów filmowych i teatralnych, stają się punktem wyjścia wystawy prezentowanej w Cricotece z okazji stulecia jego urodzin. Tytułowe wyznanie – wielokrotnie przywoływane przez Wajdę w tekstach i wystąpieniach – odsłania szczególny charakter jego relacji z Tadeuszem Kantorem: pełnej fascynacji, artystycznego podziwu i głębokiego zrozumienia dla radykalnego języka twórcy Cricot 2 – podkreśla Natalia Zarzecka, dyrektorka Cricoteki i kuratorka wystawy.

Ekspozycję tworzą niepokazywane dotąd dokumenty związane z realizacją filmowej wersji spektaklu Kantora „Umarła klasa” zrealizowanej przez Andrzeja Wajdę w 1976 roku. Szkice, fotografie, korespondencja i dokumenty formalne pozwalają zajrzeć za kulisy tego wyjątkowego spotkania teatru i filmu oraz zobaczyć proces twórczy z perspektywy archiwalnych świadectw. Drugą część prezentacji tworzą nagrania oraz wypowiedzi Andrzeja Wajdy i Krystyny Zachwatowicz-Wajdy związane z ich wieloletnią bliskością z twórczością Kantora i wizytami w Cricotece.

FOT. ARCHIWUM

– Ich wspomnienia budują osobistą opowieść o przyjaźni, inspiracji i znaczeniu, jakie Tadeusz Kantor miał dla kolejnych pokoleń artystów – podkreśla dyrektorka.

Wystawie towarzyszą również fragmenty filmu zrealizowanego 50 lat temu wspólnie przez Kantora i Wajdę. – Sceny przywołują intensywność ich artystycznego dialogu, a także pozwalają doświadczyć niezwykłej energii „Umarłej klasy” w medium filmowym – mówi Natalia Zarzecka.

Opiekę nad wystawą sprawuje Krystyna Zachwatowicz-Wajda. ●

Wystawa „Byłem asystentem Tadeusza Kantora. Andrzej Wajda” będzie czynna od 6 października 2026 roku (wernisaż o godz. 18) do 10 stycznia 2027 roku. Program Cricoteki na stronie **cricoteka.pl**

REKLAMA

Kraków/34454180

1KR

eprasa.pl 6ae443af23

CO JEST GRANE

Wystawa Zofii Kulik w MuFo

Co zamiast rzeźby?

A gdyby tak spojrzeć na sztukę z perspektywy własnego doświadczenia? Taką przygodę proponuje jesienią MuFo. Na wystawę „Zofia Kulik. Zamiast rzeźby. Przypisy" oraz wspólne tkanie na krośnie zaprasza od 2 października.

• **Zofia Kulik, z cyklu „Zamiast rzeźby", 1968-1971** FOT. ARCHIWUM

Marta Gruszecka

Zofia Kulik jest jedną z najważniejszych polskich artystek współczesnych. – Międzynarodowe uznanie przyniosły jej monumentalne, precyzyjnie konstruowane fotokolaże, w które wplata ornamenty, motywy historyczne i symbole władzy. Zanim jednak wypracowała własny, rozpoznawalny język artystyczny, współtworzyła wraz z Przemysławem Kwiekiem legendarny duet KwieKulik – jedną z czołowych formacji polskiej neoawangardy lat 70. i 80. XX wieku. Ich wspólne realizacje, łączące fotografię, performans, dokumentację i działania konceptualne, podważały tradycyjne rozumienie dzieła sztuki oraz krytycznie odnosiły się do rzeczywistości PRL – mówi Monika Kozień, kuratorka wystawy „Zofia Kulik. Zamiast rzeźby. Przypisy".

KILKA MIESIĘCY PROCESU TWÓRCZEGO

Z twórczością artystki jesienią będzie można spotkać się w MuFo. Nowa ekspozycja w budynku przy Rakowickiej 22 zachęca do spojrzenia na sztukę z otwartością i ciekawością.

– Punktem wyjścia jest praca jednej z najważniejszych postaci polskiej neoawangardy, a jej dopełnieniem „Przypisy", efekt spotkań Otwartej Grupy Roboczej, która przez kilka miesięcy przyglądała się twórczości Zofii Kulik, jednocześnie tworząc przestrzeń do jej wspólnego odkrywania – zapowiada kuratorka.

Wystawa w MuFo to pierwsza muzealna prezentacja dyplomu Zofii Kulik pt. „Zamiast rzeźby". Jej centralnym punktem jest pokaz slajdów – jedna z trzech części realizacji z 1971 roku.

– Trwająca około trzydziestu minut projekcja pozwala wejść w świat artystki i obserwować rozwijający się proces twórczy, w którym formy i kolory pojawiają się i znikają, wzajemnie na siebie oddziałując. Wszystko tu jest w ciągłym procesie przemian, niczym w organicznych procesach, które zachodzą w naturze – mówi Monika Kozień.

Drugą część stanowią „Przypisy" – projekt przygotowany przez Otwartą Grupę Roboczą (w składzie: Aleksandra Adamowicz, Agnieszka Berezowska, Kasia Borysewicz, Annemarie Frascoli, Marta Gelu, Monika Kozień, Karolina Majchrowicz, Barbara Maroń, Tuyet Pham, Izabela Raś, Elżbieta Sobiecka, Anna Szczepańska-Krasoń, Paulina Świca). Przez kilka miesięcy grupa osób z różnych pokoleń wspólnie przyglądała się twórczości Zofii Kulik i teorii Oskara Hansena, architekta, pedagoga i twórcy Teorii Formy Otwartej, którym inspirowała się artystka.

WSPÓLNE TKANIE NA KROŚNIE

Ważnym elementem wystawy jest również możliwość udziału w jej tworzeniu.

– Odwiedzający mogą włączyć się we wspólne tkanie na przygotowanym krośnie. Powstająca z materiałów z recyklingu tkanina będzie zmieniać się przez cały czas trwania ekspozycji, pozostawiając ślad obecności kolejnych osób. To praktyczna realizacja myśli Oskara Hansena o Formie Otwartej, dziele, które zmienia się dzięki zaangażowaniu odbiorców. Całość uzupełnia także cykl cotygodniowych spotkań poświęconych wybranym zagadnieniom związanym z twórczością Zofii Kulik, teorią Formy Otwartej i współczesnym odbiorem sztuki – zapowiada Monika Kozień.

Podkreśla, że spotkania stworzą przestrzeń do rozmowy, wymiany doświadczeń i wspólnego odkrywania ekspozycji. – Można dołączyć do nich w dowolnym momencie – podsumowuje kuratorka. ●

Wernisaż wystawy „Zofia Kulik. Zamiast rzeźby. Przypisy" 2 października (godz. 18) w MuFo (Rakowicka 22 A, poziom -1). Ekspozycja będzie czynna dla zwiedzających od 3 października do 20 grudnia 2026. Szczegółowe informacje o działaniach artystycznych MuFo znajdziemy na stronie **mufo.krakow.pl**

Premiera w Scenie STU

Nauczyciele na rauszu

Co może się wydarzyć, kiedy czterech nauczycieli przedawkuje alkohol w imię... nauki? Jak kontrowersyjny eksperyment wpłynie na ich życie? Premiera „Na rauszu" w reżyserii Artura „Barona" Więcka 3 października na deskach Sceny STU.

Marta Gruszecka

We wrześniu 2020 roku świat nokautowała pandemia koronawirusa. Jedną z poszkodowanych dziedzin życia społecznego była kultura – odwoływano festiwale, premiery i koncerty, ograniczano wejścia do muzeów, przekładano gale i rozstrzygnięcia konkursów. W takich okolicznościach na ekrany kin (również dotkniętych różnymi restrykcjami) wszedł film „Na rauszu" w reżyserii Thomasa Vinterberga z Madsem Mikkelsenem w roli głównej.

• **W rolach głównych występują: Szymon Mysłakowski, Paweł Kumięga, Marcin Kalisz, Tomasz Schimscheiner, Michał Majnicz, Dominik Nowak, Piotr Franasowicz i Łukasz Szczepanowski** FOT. ARCHIWUM

Premierowy pokaz odbył się na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Toronto, a na polskie ekrany produkcja trafiła 11 czerwca 2021 roku. Widzowie pokochali film i duńskiego aktora w roli głównej. „Na rauszu" podbił również serca branży filmowej. Efektem zachwytów był Oscar dla najlepszego filmu międzynarodowego oraz cztery Europejskie Nagrody Filmowe (dla najlepszego filmu, reżysera, aktora i scenarzysty).

Co tak zachwyciło widzów? Film opowiada historię zaprzyjaźnionych nauczycieli szkoły średniej, zainspirowanych teorią, że skromna dawka alkoholu pozwala otworzyć się na świat i lepiej w nim funkcjonować. Przyjaciele postanawiają sprawdzić, ile prawdy kryje w sobie to przeświadczenie. Nie przewidują jednak skutków ubocznych swojego zachowania, a już na pewno nie wpadają na to, że długotrwałe utrzymywanie stałego poziomu alkoholu we krwi może znacznie utrudniać im pracę.

Losy przyjaciół, opowiedziane na wielkim ekranie, na deski teatralne postanowiła przenieść Scena STU.

– „Na rauszu" to przebojowa czarna komedia, sceniczna adaptacja oscarowego filmu z 2020 roku. Czterech zmęczonych życiem nauczycieli postanawia przetestować teorię norweskiego psychiatry Finna Skårderuda, według której ludzka krew zawiera o pół promila alkoholu za mało. A co, jeśli eksperyment wymknie się spod kontroli? – zapowiada Artur „Baron" Więcek, reżyser spektaklu.

W rolach głównych: Szymon Mysłakowski, Paweł Kumięga, Marcin Kalisz, Tomasz Schimscheiner, Michał Majnicz, Dominik Nowak, Piotr Franasowicz i Łukasz Szczepanowski. Autorem przekładu jest Jacek Telenga, scenografię, kostiumy i światło przygotował Łukasz Błażejewski, a za ruch sceniczny odpowiada Karol Miękina. Reżyserowi asystowała Olga Więcek (również w roli inspicjentki). ●

Premiera spektaklu „Na rauszu" 3 października na Scenie STU (Krasińskiego 16-18). Pozostałe pokazy 2 października, 3-4 listopada oraz 9-10 stycznia. Szczegółowy repertuar teatru jest dostępny na stronie **scenastu.pl**

1KR

eprasa.pl 6ae443af23

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 2 października 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Konrad Imiela

Mój Kościuszko nie będzie postacią z brązu

▶ 4-5

eprasa.pl 6ae443af23

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34454742

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **18 października 1948 r.** przez adwokata Józefa Woźnickiego działającego w imieniu **Joska-Bera Rotmila** zamieszkałego **w Warszawie** oraz **Zdzisława Rotmila** zamieszkałego **w** Świdnicy Śląskiej (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie ul. Solnej 15** oznaczonej jako **nr hip. 806** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34454671

Syndyk masy upadłości Wojdyła Nieruchomości Sp. z o.o. z siedzibą w Rabce Zdroju, KRS 0000306031, NIP 7352729560, w ramach prowadzonego postępowania upadłościowego prowadzonego pod sygn. akt KR1S/GUp/100/2024, sprzeda z wolnej ręki nieruchomości gruntowe położone na terenie Osiedla Parkowa przy ul. Parkowej w Wilkszynie, gmina Miękinia, powiat średzki, województwo dolnośląskie, stanowiące składnik majątku upadłej Spółki:

- **prawo własności nieruchomość gruntowej obejmującej działkę nr 70/119 o powierzchni 0,0815 ha, opisaną KW nr: WR1S/00049815/8 wraz z udziałem w wysokości 4/60 w prawie własności nieruchomości obejmującej działki nr 70/94 o powierzchni 0,0005 ha oraz 70/96 o powierzchni 0,1088 ha, opisane KW nr: WR1S/00054551/7, za cenę 115 200,00 zł netto,**
- **prawo własności nieruchomość gruntowej obejmującej działkę nr 70/121 o powierzchni 0,1273 ha, opisaną KW nr: WR1S/00046248/1 wraz z udziałem 7/60 w prawie własności nieruchomości obejmującej działki nr 70/94 o powierzchni 0,0005 ha oraz 70/96 o powierzchni 0,1088 ha, opisane KW nr: WR1S/00054551/7, za cenę 183 600,00 zł netto.**

Szczegółowy opis przedmiotu sprzedaży i jego wycena zawarte są w operacie szacunkowym, który znajduje się do wglądu w kancelarii syndyka przy ul. Goldhammera 10/4 w Tarnowie (tel.: 606 876 456, adres email: konkursofertsjz@op.pl.)

Wymienione składniki będą sprzedawane przez Syndyka za najwyższą oferowaną cenę, jednak nie niższą niż kwota poszczególnych działek z wymienionymi udziałami lub łącznie nie mniej niż **298 800,000 zł netto**. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest złożenie oferty w języku polskim, w terminie do dnia **19 października 2026 r. do godziny 14.00,** w kancelarii notarialnej Marcina Rzońcy przy ul. Dąbrowskiego 8, 33-100 Tarnów i wpłacenie w tym terminie wadium w wysokości 10% ceny netto przedmiotu zainteresowania na konto funduszy masy upadłości. Szczegółowy regulamin konkursu ofert znajduje się w kancelarii syndyka.

Oferty można też przesłać listem poleconym na adres kancelarii notarialnej z tym, że o ważności dotrzymania terminu złożenia oferty decyduje data wpływu oferty do kancelarii, a nie data jej nadania. O ważności wpłaty wadium decyduje data uznania konta funduszów masy upadłości.

Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi w dniu **21 października 2026 r. o godz. 9.00** w kancelarii notarialnej Marcina Rzońcy przy ul. Dąbrowskiego 8, 33-100 Tarnów.

Syndyk zastrzega sobie prawo do odstąpienia od konkursu ofert lub unieważnienia konkursu ofert bez podawania przyczyn na każdym etapie postępowania, tj. do momentu podpisania umowy przeniesienia własności przedmiotu konkursu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34454809

PREZYDENT MIASTA BOLESŁAWIEC
Rynek 41 - Ratusz, 59-700 Bolesławiec
www.um.boleslawiec.pl; BIP: www.um.boleslawiec.bip-gov.pl

Prezydent Miasta Bolesławiec
informuje,

że w siedzibie Urzędu Miasta Bolesławiec
przy Pl. Piłsudskiego 1 (wieżowiec, I piętro)

zostały wywieszone niżej wymienione zarządzenia z wykazami nieruchomości, przeznaczonych do zbycia, do oddania w dzierżawę:

1. Zarządzenie Nr 228/2026 z dnia 14 września 2026 r.
- od dnia 14 września 2026 r. do 05 października 2026 r.
2. Zarządzenie Nr 230/2026 z dnia 14 września 2026 r.
- od dnia 14 września 2026 r. do 05 października 2026 r.
3. Zarządzenie Nr 231/2026 z dnia 14 września 2026 r.
- od dnia 14 września 2026 r. do 05 października 2026 r.
4. Zarządzenie Nr 232/2026 z dnia 14 września 2026 r.
- od dnia 14 września 2026 r. do 05 października 2026 r.
5. Zarządzenie Nr 233/2026 z dnia 14 września 2026 r.
- od dnia 14 września 2026 r. do 05 października 2026 r.
6. Zarządzenie Nr 234/2026 z dnia 21 września 2026 r.
- od dnia 21 września 2026 r. do 12 października 2026 r.

Nagonka na Gizelę Jagielską coraz brutalniejsza

Wieszczą „rzeźnię niewiniątek"

Antyaborcjoniści chcieli wpłynąć na wyniki konkursu we wrocławskiej porodówce na Brochowie, aby tylko nie wygrała go dr Jagielska.

Frelich

Protest przed Szpitalem Specjalistycznym im. A. Falkiewicza na Brochowie przeciwko planowanemu zatrudnieniu Gizeli Jagielskiej. Wrocław, 21.07.2026 r.
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Głośne modlitwy, czy pikiety z ociekającymi krwią bilbordami pod szpitalem – kolejnym zresztą, bo gdy tylko pojawia się pogłoska o zatrudnieniu gdzieś Gizeli Jagielskiej, tam natychmiast przenosi się antyaborcyjny oddział Kai Godek – to był tylko wstęp. Następnie sięgnęli po zastraszanie kobiet, które wybierają porodówkę na Brochowie.

Jagielska zabije ci dziecko

Jak opisywaliśmy w „Wyborczej", pod placówką antyaborcjoniści obecnie stawiają namiot i prowadzą akcję pod hasłem: „Rodzisz na Brochowie? Ostrzegamy!". Pod drzwiami szpitala starają się strwożyć wchodzące osoby, że będzie w nim pracowała „bezwzględna aborterka".

A wtedy... „(...) będzie miała dostęp do bardzo wielu dzieci, bo szpital im. Falkiewicza ma największą porodówkę na całym Dolnym Śląsku. Co to oznacza dla dzieci w łonach matek? Bardzo poważne zagrożenie aborcją. Brochów może stać się prawdziwą rzeźnią niewiniątek".

W ich wizji dr Jagielska miałaby zostać tam przyjęta właściwie tylko po to, by dokonywać masowych aborcji. Najpierw oczywiście bałamucąc chcące rodzić na Brochowie, żeby z porodów rezygnowały i poddawały się przerwaniu ciąży.

To oczywiście totalna bzdura, bo dokonanie terminacji ciąży w Polsce jest możliwe tylko w bardzo rzadkich przypadkach; gdy zagrożone jest życie lub zdrowie kobiety lub gdy ciąża jest następstwem gwałtu lub kazirodztwa (swoją drogą dla antyaborcjonistów życie lub zdrowie kobiety nie jest jakoś szczególnie ważne, powinna rodzić, nawet jakby miała to przypłacić życiem. Dla wielu z nich gwałt też nie jest żadną przeszkodą). Na Brochowie chodzi im o to, by wywołać u ciężarnych stan zagrożenia; zdecydujesz się pójść tu rodzić, to Jagielska zabije ci dziecko.

Rzecznik biskupa dołącza do nagonki

Do tego chóru dokooptował też Maciej Rajfur, pierwszy świecki rzecznik wrocławskiego biskupa – „rzecznik na nowe czasy" – jak go określono przy nominacji. Jako dziennikarz „Wrocławskiego Gościa Niedzielnego" przeprowadził wywiad z dyrektorką brochowskiego szpitala Magdaleną Puziewicz-Karpiak, w którym utrzymywał m.in., że po ewentualnym zatrudnieniu Jagielskiej część personelu stamtąd odejdzie, albo odmówi współpracy z ginekolożką, co wywoła ostry konflikt w placówce. Twierdził też m.in., że Jagielska „Nie ma czystej karty. To może wpływać na zaufanie pacjentek do szpitala" albo że „W mediach pojawiały się materiały o trudnej współpracy z tym lekarzem".

Mówił też oczywiście o tym, że „Gizela Jagielska przeprowadziła aborcję na Felku w 9. miesiącu ciąży. Czy podobna sytuacja mogłaby mieć miejsce w tym szpitalu?", jak również o tym, że „Są jednak lekarze, którzy uważają, że medycyna powinna zawsze dążyć do ratowania życia dziecka, a nie do terminacji ciąży".

Wreszcie pada zdanie: „Wyobraźmy sobie jednak rodzinę, która wybiera miejsce porodu. Część osób może obawiać się, że podejście lekarza do aborcji, z którego jest znany w całej Polsce, wpłynie na sposób prowadzenia ciąży lub proponowane rozwiązania". Czyli nieco bardziej zawoalowane hasło z podszpitalnych pikiet, że dr Jagielska będzie na Brochowie czyhała na rodzące, żeby im robić aborcje.

Jest jasne, że te działania antyaborcjonistów na różnych frontach miały zablokować kandydaturę Gizeli Jagielskiej, wymusić na szefostwie szpitala i władzach regionu, by jej do pracy nie przyjmować, nawet jeśli okaże się w konkursie najlepszą kandydatką, co jest możliwe, gdyż jest cenioną, wysokiej klasy ginekolożką.

Dla nich jednak jest solą w oku, bo nie zasłania się klauzulą sumienia, gdy kobiety potrzebują pomocy – bo ciąża zagraża ich życiu czy zdrowiu – a inni lekarze, głównie ze względów koniunkturalnych, się od nich odwracają.

Dyrekcja szpitala na Brochowie nie dała się antyaborcjonistom zastraszyć i w środę, 30 września poinformowała, że Gizela Jagielska konkurs wygrała i zostanie zatrudniona. To dobra wiadomość dla kobiet, które tę porodówkę wybiorą. ●

Leszek Frelich

1 WR

eprasa.pl 6ae443af23

Alarmujący list pracowników

Na lotnisku we Wrocławiu śpią na służbie?

Pracownicy pionu bezpieczeństwa Portu Lotniczego Wrocław w anonimowym liście opisują problemy, które ich zdaniem mogą wpływać na bezpieczeństwo lotniska. Zarząd portu odpiera zarzuty i podkreśla, że obiekt jest regularnie kontrolowany przez odpowiednie służby.

Magda Nogaj

• **Autorzy listu twierdzą, że bezpieczeństwo lotniska jest podporządkowane ograniczaniu kosztów i maksymalizacji ruchu pasażerskiego**

Pracownicy napisali do „Wyborczej" po tym, jak kilka dni temu do samolotu we Wrocławiu wtargnął 23-letni Tunezyjczyk. Nie miał biletu, ale udało mu się sforsować ogrodzenie lotniska.

Według autorów listu obiekt jest słabo chroniony. Władze lotniska przekonują, że bezpieczeństwo jest regularnie kontrolowane przez odpowiednie instytucje.

WTARGNIĘCIE NA LOTNISKO I WEJŚCIE DO SAMOLOTU

Pracownicy twierdzą, że niedawny incydent jest jedynie „wierzchołkiem góry lodowej". Według nich mężczyzna został zdemaskowany dopiero dlatego, że zajął miejsce należące do innego pasażera.

Bartosz Wiśniewski, rzecznik lotniska, potwierdza, że 22 września Straż Graniczna zatrzymała na pokładzie samolotu lecącego z Wrocławia do Palermo mężczyznę nieposiadającego uprawnień do odbycia podróży. Jednocześnie podkreśla, że trwa postępowanie wyjaśniające prowadzone wspólnie przez Port Lotniczy Wrocław, Straż Graniczną oraz Urząd Lotnictwa Cywilnego. Do czasu jego zakończenia lotnisko nie ujawnia szczegółów zdarzenia. Równolegle prowadzony jest wewnętrzny audyt, który ma być podstawą dalszych decyzji zarządu spółki.

SPÓR O BRAMĘ OTWARTĄ PRZEZ 12 DNI

Jednym z najpoważniejszych zarzutów zawartych w anonimowym liście jest twierdzenie, że przez 12 dni otwarta pozostawała jedna z bram prowadzących do strefy zastrzeżonej lotniska. Autorzy piszą, że brama mogła zostać otwarta przez każdego, a sprawa miała zostać zatajona przed Strażą Graniczną.

Port Lotniczy Wrocław stanowczo temu zaprzecza. Jak wyjaśnia rzecznik, jedyny incydent dotyczący bramy technicznej miał miejsce w maju podczas gwałtownej burzy. Według lotniska awaria trwała 48 minut i została zauważona przez załogę samolotu oraz pracowników Służby Ochrony Lotniska (SOL).

ZA MAŁO KAMER MONITORINGU?

W anonimowym liście pracownicy twierdzą, że od lat zgłaszają braki w systemie monitoringu. Piszą m.in., że na płytę lotniska jest skierowana jedna kamera o bardzo niskiej jakości obrazu.

Lotnisko nie odnosi się do liczby kamer zabezpieczających cały obiekt, argumentując, że jest on elementem infrastruktury o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa. Jednocześnie rzecznik zapewnia, że twierdzenie o jednej kamerze monitorującej płytę lotniska jest „całkowicie nieprawdziwe".

Jak podaje, tylko na obszarze płyt postojowych znajdujących się przed terminalem pasażerskim działa kilkadziesiąt kamer monitoringu.

ZARZUTY DOTYCZĄCE SŁUŻB OCHRONY

Autorzy listu krytykują także organizację pracy służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Twierdzą, że „większość pracowników SOL na nocnych zmianach śpi, schowana w szatniach, na bagażowni, w innych ustronnych miejscach. Nikt tego nigdy nie kontroluje". Utrzymują, że „rzeczywista liczba pracowników SOL jest mniejsza niż wymagana w planie ochrony".

„Dwóch szefów SOL nakazało swoim podwładnym tytułować się komendantami. Jeden ukończył szkołę średnią wieczorowo, zdał maturę eksternistycznie, drugi ukończył MBA na kształt Collegium Humanum. Żaden nie posiada kwalifikacji do zarządzania ludźmi w tak specyficznej branży jak bezpieczeństwo lotnictwa" – twierdzą pracownicy.

Według pracowników „do pracy w SOL zatrudniane są osoby bez doświadczenia, z przysłowiowej ulicy. Kierowane na kursy w zaprzyjaźnionych ośrodkach szkolenia, gdzie zdawalność wynosi 100 proc.".

„Później mamy sytuację, gdzie za bezpieczeństwo lotniska odpowiadają starsze kobiety po 50. roku życia z doświadczeniem w pracy jako obsługa drogerii lub dyskontu spożywczego, mężczyźni z nadwagą, niebędący w stanie przebiec 400 metrów, bez umiejętności podjęcia jakichkolwiek działań w sytuacji zagrożenia" – piszą.

Według rzecznika lotniska to również nieprawda.

– Z całą stanowczością podkreślam, że wszyscy pracownicy Służby Ochrony Lotniska, w tym kadra zarządzająca, posiadają wymagane prawem uprawnienia do wykonywania swoich obowiązków – zaznacza.

Dodaje, że wraz ze wzrostem ruchu pasażerskiego lotnisko zwiększało zatrudnienie w Służbie Ochrony Lotniska. Według danych przedstawionych przez port, obecnie formacja zatrudnia o 50 proc. więcej pracowników niż na początku 2024 roku.

– Jednocześnie koszt wynagrodzeń wypłaconych pracownikom Służby Ochrony Lotniska w całym 2025 roku był o niemal 2,5 mln zł wyższy niż w 2024 roku – podaje Wiśniewski.

Autorzy listu narzekają jednak na przepracowanie: „Za kontrolę bezpieczeństwa odpowiada głównie firma zewnętrzna. Jej pracownicy za przyzwoleniem PLW [Port Lotniczy Wrocław – red.] pracują 16 godzin na dobę kilka dni z rzędu. Zasypiają, prześwietlając bagaże, wielokrotnie były z tego tytułu skargi od pasażerów, rzecz jasna zamiatane pod dywan. Były na ten temat nawet artykuły w gazetach i nic się nie zmieniło."

„Wyborcza" pisała o tym niemal rok temu.

Według pracowników „do pracy w SOL zatrudniane są osoby bez doświadczenia, z przysłowiowej ulicy. Kierowane na kursy w zaprzyjaźnionych ośrodkach szkolenia, gdzie zdawalność wynosi 100 proc."

KONTROLE I INWESTYCJE

Przedstawiciel lotniska podkreśla również, że port funkcjonuje na podstawie programu ochrony zatwierdzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego i uzgadnianego z policją, Strażą Graniczną oraz Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Według rzecznika w ciągu ostatnich dwóch lat ULC przeprowadził w spółce sześć kontroli. W tym czasie urząd zgłosił dwie mniej istotne uwagi dotyczące infrastruktury Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, a nie samego lotniska. Port był także kontrolowany przez policję. Jedyna uwaga dotyczyła nieaktualnego zdjęcia w legitymacji jednego z pracowników.

Bartosz Wiśniewski wskazuje także na prowadzone inwestycje związane z bezpieczeństwem. Wśród nich wymienia zakup 12 urządzeń do automatycznej kontroli paszportowej oraz planowany zakup siedmiu nowoczesnych skanerów do kontroli bagażu o wartości około 30 mln zł. Montaż nowych urządzeń ma rozpocząć się w lutym 2027 r. i zakończyć pod koniec maja 2027 r.

DWIE WERSJE TEJ SAMEJ HISTORII

Autorzy listu twierdzą, że bezpieczeństwo lotniska jest podporządkowane ograniczaniu kosztów i maksymalizacji ruchu pasażerskiego.

„Dla portu lotniczego liczy się tylko ilość odprawionych pasażerów, ponieważ za każdego z osobna port zarabia pieniądze od przewoźnika lotniczego. Kwestia bezpieczeństwa jest traktowana jako uciążliwa konieczność" – podkreślają.

Zarząd Portu Lotniczego Wrocław odpiera te zarzuty, wskazując na wyniki kontroli, wzrost zatrudnienia w służbach ochrony oraz inwestycje w systemy bezpieczeństwa. ●

eprasa.pl 6ae443af23

• **Próba spektaklu o Tadeuszu Kościuszce w reżyserii Konrada Imieli. Wrocławski Teatr Capitol, 30.09.2026 r.**
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Konrad Imiela dla „Wyborczej"

Mój Kościuszko będzie człowiekiem ze słabościami

Kościuszko został skrupulatnie wypolerowany przez historyków. Taki krystaliczny bohater jest dla teatru nieciekawy.

Katarzyna Mikołajewska

Historię Tadeusza Kościuszki zobaczymy tej jesieni w musicalowym wydaniu. Na dużej scenie wrocławskiego Teatru Muzycznego Capitol już w sobotę, 3 października premierowo wystawiony zostanie „Kościuszko" – spektakl w reżyserii, według scenariusza i z tekstami piosenek Konrada Imieli.

ROZMOWA Z
KONRADEM IMIELĄ
aktorem, reżyserem, wokalistą i dyrektorem artystycznym Teatru Muzycznego Capitol

KATARZYNA MIKOŁAJEWSKA: Od jak dawna Tadeusz Kościuszko jako bohater musicalu chodził ci po głowie? Domyślam się, że nie był to krótki okres.

KONRAD IMIELA: Do tak ogromnego przedsięwzięcia trzeba się długo przygotowywać, szczególnie gdy pisze się do spektaklu również scenariusz. Pamiętam moment, w okolicach roku 2017, kiedy Kościuszko wyraźniej zaistniał w przestrzeni publicznej ze względu na obchody dwusetnej rocznicy jego śmierci. Zdarzały się wtedy rozmowy, wywiady, artykuły na temat tej postaci, a ja zapamiętałem powtarzający się przy wszystkich tych okolicznościach refren: Kościuszko musi doczekać się filmu, szerszego opisania jego losów – musi nastąpić jakieś zagarnięcie go przez sztukę. Niedługo później powstał film Pawła Maślony „Kos".

Moje rozmyślanie o Kościuszce zbiegło się wtedy również z nadejściem mrocznych czasów – z jednej strony politycznie, z drugiej pandemicznie. Miałem poczucie, że znikąd nie nadciągnie pomoc dla narodu polskiego, więc może warto byłoby zrobić musical o fikcyjnym wodzu, który poprowadzi nas ku jaśniejszej przyszłości. Na horyzoncie nigdzie nie było niefikcyjnej osoby mogącej odegrać taką rolę.

Czułem, że musical o dźwignięciu się narodu z czasów nacjonalizmu, nietolerancji, o wolności, równości i miłości miałby duże znaczenie.

Chwilę później mój dobry znajomy podarował mi książkę Aleksa Storożyńskiego „Kościuszko. Książę chłopów". Jest to najnowsza biografia, bardzo kompleksowa i napisana świetnym językiem przez jednego z największych psychofanów Kościuszki. Storożyński przez wiele lat był prezesem Fundacji Kościuszkowskiej w Nowym Jorku, jest dziennikarzem, publicystą i historykiem pasjonującym się historią Polski.

Zbiegło się to także z jeszcze jednym ważnym impulsem; obejrzałem „Hamiltona" i pomyślałem, że jego historia była ciekawa, ale moim zdaniem losy Kościuszki są ciekawsze, a jest to ten sam okres historyczny.

Te wszystkie drogi się skrzyżowały i doszedłem do wniosku, że wcale nie muszę robić spektaklu o wyimaginowanym wodzu, skoro mogę przypomnieć historię takiego przywódcy, który faktycznie zjednoczył ten naród i to ponad wszystkie stany, czyli klasy społeczne. Stworzona przez niego armia powstańcza była unikalna – walczyli w niej zmotywowani przedstawiciele magnaterii, wojska, mieszczan, chłopstwa, stronnictw patriotycznych, a nawet mniejszości żydowskiej.

Bazowanie na historii i prawdziwej postaci rodzi jednak pewne zagrożenia. Nasze społeczeństwo lubi rozliczać twórców z tego, co jest zgodne z pierwowzorem, z oryginałem czy z prawdą historyczną. Jak nie narazić się historykom, a jednocześnie zrobić spektakl według autorskiej wizji?

– Jestem w takim momencie mojej drogi artystycznej, w którym najbardziej kręcą mnie musicale biograficzne, o czym mogą świadczyć choćby spektakle „Starzyński" z Warszawy czy „Daisy" z Wałbrzycha. Wrocławski „Mock" może dotyczył postaci literackiej, ale też opowiadał biografię bardzo konkretnego bohatera. Zawsze dużo bardziej wolałem filmy dokumentalne niż fabularne. Obcowanie z prawdą historyczną mnie ekscytuje, bo możemy wtedy trochę przywołać duchy przeszłości, dotknąć przedmiotów z danej epoki czy należących do kogoś, a czasem – jak w przypadku księżnej Daisy lub Starzyńskiego – porozmawiać z osobami, które znały tę postać osobiście.

Natomiast nie chcę być rozliczany z prawdy historycznej, tworząc musical, ponieważ będzie to mój Kościuszko, a nawet nasz – wszystkich twórców i wykonawców spektaklu. Czytamy biografię, oglądamy filmy, analizujemy źródła historyczne, a następnie idziemy spać i na bazie tego wszystkiego śni nam się nasz Kościuszko. Co więcej, możemy czytać te same źródła, mieć te same informacje, a i tak widzieć bohatera w zupełnie inny sposób. Przekonałem się o tym, rozmawiając z różnymi osobami zafascynowanymi Kościuszką, które z tych samych książek wyczytały, że był on wyjątkowo introwertyczny, niedostępny, pozbawiony poczucia humoru albo wręcz przeciwnie – inni badacze twierdzą, że brylował w towarzystwie, był barwną osobą, duszą towarzystwa.

Wniosek jest prosty; tak naprawdę nie wiemy, jaki był Tadeusz Kościuszko, dlatego wszelkie wycieczki interpretacyjne są przy takiej postaci dużo bardziej uprawnione niż w przypadku bohaterów, takich jak wspominany przeze mnie już Starzyński czy jak księżna Daisy, ponieważ z dużo większym prawdopodobieństwem możemy dowiedzieć się, jacy oni byli naprawdę.

Gdzie te wycieczki interpretacyjne zaprowadziły was podczas pracy nad spektaklem? Jaki będzie ten musicalowy bohater?

– Kościuszko został skrupulatnie wypolerowany przez historyków na przestrzeni ostatnich 200 lat, dlatego dziś trudno dokopać się do jakiejś negatywnej cechy jego charakteru. Jedyne, co wprost znalazłem w biografiach, to wzmianki, że był uzależniony od kawy. Taki krystaliczny bohater jest dla teatru nieciekawy, dlatego musiałem czytać między wierszami i zacząłem podejrzewać Kościuszkę o pewne mniej nieskazitelne cechy.

Pracując nad postacią z Rafałem Kozokiem, który wciela się w rolę tytułową, rozmawialiśmy na przykład o ego Kościuszki. Skoro był bohaterem narodowym, uwielbianym przez wszystkich, to oprócz tego, że musiał mieć ogromną charyzmę, musiało być to także groźne dla jego ego.

Studiując źródła historyczne, odkryłem także, że miał duży problem z akceptacją porażki. O tym opowiada jeden z generałów po bitwie pod Szczekocinami, gdzie Kościuszko musiał zarządzić odwrót. Po zakończeniu bitwy, naczelnik dopadł konia, gnał na nim w kółko w jakimś amoku, mówiąc, że chce zostać ustrzelony przez wrogów. To jeden z epizodów świadczących o tym, że Kościuszko nie umiał przegrywać. Z takich drobnych śladów staram się sklecić bohatera, który jednak będzie człowiekiem, a nie postacią z brązu.

eprasa.pl 6ae443af23

A w jakim kontekście Kościuszko pojawia się na scenie Capitolu? Co jest bezpośrednim pretekstem do opowiedzenia jego historii?
– Przede wszystkim w kontekście miłości. Gdy mówimy o bohaterach narodowych, na pierwszy plan wysuwają się wielkie batalie i polityka. Historycy, pisząc o Kościuszce, przywołują wątki miłosne, ale raczej jako pikantne ciekawostki, tymczasem dla mnie jednym z najważniejszych źródeł podczas pracy nad spektaklem były wydane 1947 roku „Pisma Tadeusza Kościuszki". Mam pewność, że w nich jest prawdziwy Kościuszko, są to jego słowa, jego listy. W każdym innym źródle historycznym będzie to już Kościuszko przez kogoś zinterpretowany.

Kiedy czytałem te listy, moją uwagę zwróciło to, że jego największym marzeniem było ustatkowanie się w małym majątku gdzieś pod lasem z ukochaną żoną u boku i właśnie to, a nie kampanie polityczne, było dla niego najważniejsze.

Pierwszy miłosny epizod, bardzo dramatyczny i niezwykle romantyczny, czyli porwanie Ludwiki Sosnowskiej, a następnie udaremnienie tego porwania przez jej ojca, było wydarzeniem skrajnie upokarzającym dla Kościuszki. Upokarzającym, a jednocześnie formującym, będącym bezpośrednim powodem dalszych losów Tadeusza: wyjazdu do Ameryki, jego tamtejszej kariery, kolejnych rozczarowań miłosnych – znów na drodze do miłości staje ojciec ukochanej, gdy nie pozwala na ślub z Teklą Żurowską.

Możemy zadać pytanie: kim byłby Kościuszko, gdyby udało mu się uciec z Ludwiką? Najciekawsze było dla mnie badanie, o ile naszą drogę życiową determinuje miłość, dlatego w spektaklu przyglądam się Kościuszce od strony bardziej intymnej, prywatnej.

W jakich rejonach muzycznych będziemy podróżować w tym spektaklu? Z tego, co już wiemy po obejrzeniu zwiastuna, Kościuszko zaprasza nas na rave, więc muszę dopytać, jak do tego doszło?
– Będzie to mój szósty wspólny spektakl realizowany z Grześkiem Rdzakiem, który jest odpowiedzialny za stworzenie muzyki. Jesteśmy zgodni co do tego, że muzykę adresujemy do wyobraźni współczesnych widzów. Chcemy używać muzyki nowoczesnej, dzisiejszej, bo naszą historię realizujemy dziś, wykorzystując dzisiejsze środki, choć opowiadamy o epoce, którą się inspirujemy – także muzycznie. Z pierwszym aktem nie mieliśmy większych problemów, ponieważ Grzesiek bardzo dobrze poczuł klimat amerykańskiego okresu w życiu Kościuszki oraz jego późniejszy powrót do Polski.

Historię Tadeusza Kościuszki zobaczymy tej jesieni w musicalowym wydaniu

Dużo większym wyzwaniem było to, jak wpleść muzycznie w nasz spektakl moment powstania. Powstańcze piosenki są strasznie wesołe, a kiedy czytam o tym, co działo się na polu bitwy, kompletnie nie rymuje mi się ta rzeź z wesołymi pioseneczkami o jeździe z szabelką na koniku. Szybko porzuciliśmy te inspiracje i zadaliśmy sobie pytanie, jakie słowa klucze odnoszą się do powstania: wspólnota, trans, podwyższona częstotliwość. Jednocześnie jest to też moment przyzwolenia na robienie rzeczy, których normalnie na co dzień się nie robi. Wtedy zrymowało nam się to z ravem, który zawiera w sobie właśnie elementy wspólnotowości, transu, porzucenia pewnych kanonów etycznych i dopuszczenia do głosu jakiejś pierwotnej dzikości. Bardzo podekscytowała nas ta wizja i postanowiliśmy całe powstanie opowiedzieć za pomocą rave'u.

Rave nie będzie już zatem niespodzianką. A co było niespodzianką dla ciebie podczas pracy nad spektaklem i zgłębiania historii Kościuszki?
– Im bardziej wgryzałem się w tę epokę i przede wszystkim w sytuację Polski w czasach Kościuszki, tym bardziej włosy jeżyły mi się na głowie, bo zauważyłem, że my popełniamy ciągle te same błędy historyczne. W zatrważającym stopniu rymuje się to wszystko z dzisiejszymi czasami, z momentem, w którym jesteśmy, jeśli weźmiemy pod uwagę społeczne podziały czy to, jak łatwo dajemy sobie wmówić, że jesteśmy wrogami wobec samych siebie i jak równie łatwo przychodzi nam kolaborowanie z Rosją.

Dziś wisi nad nami zagrożenie wojną ze strony wciąż tego samego państwa, które zagrażało nam najbardziej w czasie zaborów. Wciąż obserwujemy te same zdrady narodowe, ludzi, którzy podkopują nasz wewnętrzny porządek, podkopują Konstytucję, by chronić swoje interesy.

Wielokrotnie w listach pisanych przez Kościuszkę czy też w tych kierowanych do niego spotykałem się z tekstami, które mógłbym przeczytać dzisiaj w gazecie, jako diagnozę naszej rzeczywistości społeczno-politycznej. Myślę, że również z tego powodu moment na przywołanie Kościuszki jest bardzo dobry. Uważam, że jeśli teatr ma dziś mieć wpływ społeczny, to największe prawdopodobieństwo realnego wywierania takiego wpływu ma teatr muzyczny, ponieważ działa na najbardziej masową publiczność.

W przypadku Capitolu jednego wieczoru mamy ponad 700 osób na widowni, a zaplanowaliśmy 40 przedstawień w pierwszym sezonie wystawiania „Kościuszki". Oznacza to, że spektakl zobaczy niemal 30 tysięcy osób tylko w pierwszym sezonie, co daje już podstawy to tego, by wierzyć, że możemy za pomocą sztuki teatralnej próbować zmieniać świat na lepsze.

A Kościuszko jest świetnym materiałem do takiego działania, ponieważ z tą postacią historyczną mogą identyfikować się zarówno przedstawiciele prawicy, jak i lewicy, różnych obozów politycznych. Istotny jest też fenomen tego człowieka, ponieważ analizując zupełnie na chłodno, za co właściwe my Kościuszkę postawiliśmy na piedestale, to szybko okaże się, że był on wielkim przegranym, bezpośrednio przyczyniającym się do całkowitego rozbioru Polski. Przez niego Polska zniknęła z mapy, a my robimy z niego bohatera.

Tymczasem prawda jest taka, że Kościuszko podniósł jakość polskiego społeczeństwa, zaszczepił w nim myśli oświeceniowe i równościowe. Jemu pierwszemu udało się zjednoczyć naród, a to jest lekcja, którą dziś bardzo mocno powinniśmy sobie przypomnieć, bo dziś kłócimy się, dzielimy, ale wobec zagrożenia musimy się zjednoczyć.

Nie ma innego wyjścia, jeśli nie chcemy powtórzyć historii i zniknąć z map. Prawdopodobnie nie brałbym się dziś za opowiadanie o Kościuszce, gdybyśmy nie byli w stanie realnego zagrożenia wojną ze strony Rosji i gdybyśmy nie byli skrajnie podzieleni wewnętrznie tak, jak teraz jesteśmy. Gdyby nie to wszystko, może mógłbym zrobić spektakl o jakimś malarzu... Ale dzisiaj potrzebujemy Kościuszki.

W jaki sposób można realizować spektakl z tak ważną ideą, by jednocześnie zachował wszystkie zalety i sceniczne bogactwo musicalu? Czyli jak sprawić, by to wszystko, o czym opowiadasz, nie zatraciło się gdzieś pod grubą warstwą musicalowych bodźców?
– Najlepszym przykładem takiego połączenia jest musical „Hair", który w znakomity sposób godzi energię musicalową z pacyfistycznym przesłaniem spektaklu i wspólnotowością. Czy uda się to z „Kościuszką"? Staramy się. Robię wszystko, by nie było to przedstawienie edukacyjne, bo to musi być efektowny spektakl, jak na musical przystało. Mamy ogromną ilość kostiumów, które są olśniewające, inspirowane epoką. Mamy też bardzo atrakcyjną muzykę, dużo choreografii, ogromną 30-osobową obsadę, która umie robić to, co trzeba i to na najwyższym poziomie.

Naprawdę robię wszystko, by „Kościuszko" skrzył się atrakcyjnością i różnymi bodźcami. Moje motto to: uwodzić formą, intrygować treścią. Duża scena teatru muzycznego musi uwodzić formą, ale od 20 lat staram się, by treść w Capitolu również była niebagatelna. ●

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na wroclaw.wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34455083

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

informuje,

że wykaz nieruchomości lokalowych przeznaczonych do sprzedaży na rzecz najemców w obrębie: Stare Miasto, Plac Grunwaldzki, Południe, Karłowice, Grabiszyn został wywieszony 30.09.2026 r. na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – budynek przy ulicy Zapolskiej 4, pierwsze piętro/podstawa prawna art.35. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399, 875 i 912).

Wykaz dostępny jest również na stronie internetowej pod adresem: www.bip.um.wroc.pl.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34455102

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cichy Kącik"
Osiedle Bolkowsko-Kruszwickie

z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Inowrocławskiej 63/65
(e-mail: bolkowskie@smcichykacik.pl)

ogłasza przetargi,

które odbędą się w dniu **15.10.2026 r.** pod ww. adresem w zakresie:

I. PRZETARG NIEOGRANICZNY:

Zakres	Adresy	Powierzchnia sprzątania	Godzina przetargu	Wadium
Sprzątanie wewnątrz budynku	ul. Kruszwicka 10-12	2 568 m²	9:30	1 000,00 zł

Specyfikacja przetargowa dostępna od dnia 06.10.2026 r. w siedzibie Zamawiającego pok. nr 16.

Oferty należy składać do dnia 15.10.2026 r. do godz. 8:30 w pok. nr 13.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 15.10.2026 r. o godzinie 9:30 w siedzibie Zamawiającego pok. nr 8 – sala konferencyjna.

Wpłata wadium do dnia 13.10.2026 r. na konto **11 1020 5242 0000 2202 0018 0588**.

II. PRZETARG USTNY OTWARTY O WYSOKOŚĆ CZYNSZU ZA NAJEM LOKALI UŻYTKOWYCH:

L.p.	Adres lokalu	Powierzchnia całkowita m²	Wadium brutto [zł]	Godzina przetargu
1.	ul. Ścinawska 20	**38,70**	3 000,00	10:30
2.	ul. Ścinawska 20	**43,80**	4 000,00	10:45
3.	ul. Czarnieckiego 15	**21,00**	1 000,00	11:00
4.	ul. Czarnieckiego 15	**224,20**	6 250,00	11:15
5.	ul. Kruszwicka 8a – KIOSK	**20,00**	1 700,00	11:30
6.	ul. Zachodnia 16	**180,90** (112 pow. podst.; 68,90 piwnica)	8 000,00	12:00
7.	ul. Litomska 20	**133,70**	5 800,00	12:15
8.	ul. Legnicka 23-25	**74,00**	3 000,00	12:30
9.	ul. Poznańska 5	**35,70**	1 300,00	12:45

W ww. lokalach użytkowych możliwa jest branża dowolna przy uwzględnieniu zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru oraz z zastrzeżeniem: gier hazardowych (z wyłączeniem zakładów bukmacherskich i gier losowych), sex shopu, agencji towarzyskiej, artykułów kolekcjonerskich – dopalaczy, hałaśliwej działalności usługowo – produkcyjnej.

Przedmiotem przetargu jest stawka czynszu najmu netto za 1 m² powierzchni użytkowej, która nie obejmuje podatku VAT.

Przystępujący do przetargu zobowiązany jest do:

1. Wpłacenia wadium **w terminie do 13.10.2026 r.** w wysokości j.w. przelewem na rachunek bankowy Osiedla **PKO BP S. A III O/ Wrocław 97 1020 5242 0000 2902 0156 5118.**

2. Złożenia oferty wraz z określeniem branży, propozycją stawki czynszu netto za 1 m² powierzchni użytkowej, kopią dowodu wpłaty wadium oraz kopią dokumentów założycielskich firmy w zamkniętej kopercie w siedzibie Administracji Osiedla przy ul. Inowrocławskiej 63/65 we Wrocławiu.

3. Zapoznania się z Regulaminem przetargu wraz z załącznikami oraz wzorem umowy najmu.

Przetarg odbędzie się w dniu 15.10.2026 r. (czwartek) o wyżej wymienionych godz. przy ul. Inowrocławskiej 63/65 w pok. nr 8.

Oferty należy składać do dnia przetargu do godziny 10:00 w Sekretariacie Administracji Osiedla przy ul. Inowrocławskiej 63/65 pok. nr 13.

Informacje na temat przedmiotu przetargu można uzyskać w siedzibie Administracji Osiedla Bolkowsko-Kruszwickiego w pok. nr 12 tel. 71 712 05 40, 531 404 387 adres jak wyżej.

Zastrzegamy sobie prawo swobodnego wyboru oferty oraz odwołania lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

eprasa.pl 6ae443af23

Beata Maciejewska

Małe miasteczko, leży tuż pod Wrocławiem (30 minut pociągiem lub samochodem), ale Wrocławianie tej bliskości nie dostrzegają. A Bierutów chciałby być zauważonym i wykorzystuje urodziny, żeby się pokazać. Przekonajmy się, czy warto tu wysiadać – w niedzielę, 29 września, zapraszam na wspólny spacer, ale sama już tam spacerowałam, trasa jest wytyczona.

Do Bierutowa przekonał mnie prof. Przemysław Wiszewski, znakomity mediewista, który razem z prof. Wojciechem Mrozowiczem napisał książkę o „Krainie nad Widawą". Bo to maleńkie miasteczko – niech się nie obraża na taki przymiotnik pięciotysięczny Bierutów – jest jak królicza nora z „Alicji w krainie czarów". Za każdym zakrętem historii pojawia się jakieś dziwo.

• **Urokliwy budynek poczty w Bierutowie**
FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Bierutów

Miasto książąt łowi turystów

Bierutów ma 760 lat i historię z fajerwerkami. Urodził się jako Legnica, w herbie ma wilcze sidła, króla angielskiego w poczcie władców, księcia z pirotechniczną manią, a nawet więzienie z dobrowolnymi mieszkańcami.

PRZEPIS NA MIASTO

Już same narodziny są nietypowe, bo podwójne, z ojcem założycielem stojącym na progu śmierci i zmianą imienia.

– Podwójne, bo pierwsza lokacja, którą przeprowadzono przed 1255 r., się nie udała. Miasto zwane w dokumentach Legnicą (Ligniza) zostało uznane przez księcia Henryka Białego za „miejsce ubogie i zaniedbane". Osobiście więc pofatygował się do Oleśnicy, żeby wystawić nowy dokument lokacyjny dla miasta, które miało zwać się Fürstenwald / Książęcy Las. I wystawił, w wigilię św. Andrzeja 1266 r., cztery dni przed śmiercią – opowiada prof. Wiszewski.

A śmierć księcia Henryka Białego też była dziwna, bo nagła, przed czterdziestką, więc autor Kroniki polsko-śląskiej napisał, że umarł „per vim militum, qui ipsum intoxicari fecerant et Vladislao adherebant" czyli został otruty przez rycerzy wiernych jego bratu Władysławowi.

Konflikty rodzinne Piastów Śląskich były wyjątkowo burzliwe, więc nawet jeśli historycy nie mają dowodów na otrucie Henryka Białego, możemy stworzyć własną wersję „Gry o tron". A poza tym, najważniejsze, że książę zdążył z lokacją Bierutowa.

– Starannie się przygotował, ściągał nowego wójta, Wilhelma z Rychbachu, dziś Dzierżoniowa, który miał naprawić podupadłe miasto, ta lokacja musiała tym razem zakończyć się sukcesem – mówi Przemysław Wiszewski.

Dokument lokacyjny (a właściwie polskie tłumaczenie) wisi w Urzędzie i każdy może przeczytać, że wytyczony wokół miasta okręg zwany weichbildem, podległy miejskiej jurysdykcji, był dwukrotnie większy od dzisiejszej gminy! Łącznie 20 miejscowości, wszystkie do dzisiaj istnieją.

Do tego książę dorzucił prawo połowu ryb w Widawie i prawo mili dla wytwórczości rzemieślniczej i wyszynku. Wyobraźcie sobie, monopol w obrębie siedmiu kilometrów od miasta, żadnej konkurencji. Właściwie Henrykowi Białemu nie udało się tylko nazwać miasta.

Książęcy Las się jednak nie przyjął, do Legnicy wracać nie chciano, więc w końcu stanęło na Beroldesstat, późniejszym Bernstadt czyli mieście Berolda, po polsku Bierutowie.

Jako Bieruthow występuje już w 1561 r., więc podejrzewanie tego zacnego miasta o polityczny handel dla uczczenia Bolesława Bieruta jest krzywdzące acz takie sugestie się pojawiały.

– Między bajki można też włożyć opowieść o upamiętnieniu w nazwie miasta ojca św. Jadwigi Śląskiej. Bertold, książę Meranii, nie przyjeżdżał na Śląsk, żeby pomóc zięciowi zarządzać Śląskiem – mówi prof. Wiszewski.

Berol/Bertold jest więc nadal tajemniczą postacią, ale jego miasto przetrwało i ma turystyczny potencjał.

GENU NIE SPALISZ

Lokacja miasta oznacza nadanie mu nowego kształtu. To prawdziwe narodziny, tworzy się wtedy DNA miejskiego organizmu. Przejdą wieki z wojnami i klęskami naturalnymi, wymienią się mieszkańcy, pokryją się kurzem opowieści o początkach miasta, a pierwotny zamysł urbanistyczny wciąż będzie czytelny.

Najważniejszy jest rynek, wielkości wrocławskiego Nowego Targu, siatka dziewięciu ulic, działki pod kościół i cmentarz oraz mury obronne z nieistniejącymi już trzema bramami. Nazwy – Wrocławska, Brzeska i Namysłowska – dowodzą, które szlaki były dla Bierutowa ważne.

Miasto od początku swego istnienia miało obronny charakter, do dziś się zachowały XIV-wieczne fragmenty murów. Wysokie na 7-8 m, podmurówka z polnych kamieni, 1,5 m szerokości, otwory strzelnicze.

– Są wpisane do rejestru zabytków, chronione i rewitalizowane – mówi burmistrz Piotr Sawicki.

Bierutów to urokliwe miasteczko, choć wymaga dużych nakładów. Ale jeśli mieszkańcy poczują dumę, to wyciągną jego urodę

PRZEMYSŁAW WISZEWSKI
mediewista, współautor książki „Kraina nad Widawą. Bierutowskie dzieje od czasów najdawniejszych po współczesność"

WILKI Z BIERUTOWA

Symbolem każdego miasta jest herb, a ten bierutowski pasuje do krainy nad Widawą. Zamiast świętych (Wrocław ma Jana Chrzciciela i Jana Ewangelistę, Trzebnica Piotra, a Bardo Matkę Boską), orłów, jeleni lub smoków (jak w Żmigrodzie), Bierutów wędruje przez wieki z wilczymi sidłami na sztandarze.

– To tzw. wilczekosy, haki na wilki czyli paść. Były w herbie Reichenbachów (Rychbachów), a więc rodu, z którego wywodził się wójt Wilhelm. Haki umieszczano wewnątrz kawałków mięsa i zawieszano na drzewach. Wilk podskakiwał do mięsa, zaciskał na nim szczęki i opadając w dół – zawisał na haku – opowiada prof. Wiszewski.

Słowa „dzikość", „zdziczenie" są dla Bierutowa kluczowe, choć to nie wilki, ale ludzie stanowili dla miasta zagrożenie. A to husyci, a to armie walczące w wojnie trzydziestoletniej, a to radzieccy żołnierze, którzy dla rozrywki puszczali z dymem miasto.

Szczerby w rynkowej zabudowie i puste miejsce po ratuszu to ślad po takim pożarze, który wybuchł w nocy z 30 na 31 stycznia 1945 r. W mieście długo stacjonowały oddziały Armii Czerwonej, bo Bierutów był jednym z punktów etapowych w transporcie żołnierzy radzieckich na front. Oprócz niewielkiego garnizonu w mieście były „trofiejnyje otriady", które grabiły wszystko, co można było wywieźć.

Ogołocili wytwórnię szczotek, zakład produkujący musztardę i ocet, tartak, wytwórnię uszczelek do weków, a przede wszystkim wywieźli wyposażenie cukrowni.

To przemysłowe serce Bernstadt, dziś już martwe, choć komin wciąż góruje nad miastem. Mieszkańcy opowiadają z dumą, że w latach 30. bierutowska cukrownia była najnowocześniejszą i drugą co do wielkości w Europie. Buraki dowoziła kolejka wąskotorowa, łącząca Bierutów z Wabienicami. Też została zdemontowana i wywieziona przez Rosjan.

ZOSTAŁO WIĘZIENIE

Najbardziej jednak bolało spalenie Ratusza, którego mury rozebrano w latach 50. Została średniowieczna wieża, o remoncie której marzył przez kilka dekad cały Bierutów.

Być może to brzmi przesadnie, ale wydatki Wrocławia zaplanowano w tym roku na prawie 10 mld zł, a wydatki Bierutowa na 70 mln zł (po zaokrągleniu), więc wciśnięcie robót za 3 mln zł nie było proste. W ubiegłym roku jednak się udało odrestaurować jeden z symboli miasta.

– Brakuje jeszcze hełmu, ale już wykonano stalowo-betonową konstrukcję – mówi Grzegorz Zmarzły, dyrektor OKiS w Bierutowie, pokazując z dumą odsłonięte średniowieczne relikty i prowadząc na malutki taras widokowy.

ZAMKOWE NIEDYSKRECJE

Bierutów jest też dumny ze statusu książęcego miasta rezydencjonalnego. Ma zamek i świątynię, która była kiedyś kościołem zamkowym i książęcym mauzoleum.

Zamek z zewnątrz nie wygląda imponująco, zachowała się tylko wolno stojąca wieża (bo już w XIX w. rozebrano skrzydło wschodnie) i skrzydło południowe, z mieszkaniami komunalnymi. Na starych rycinach to okazała rezydencja z wielkimi ogrodami i arkadowym dziedzińcem, dwiema wieżami i osobliwym zegarem, na którym przed wybiciem godziny ukazywały się trykające kozły.

Ale w środku zachowała ślady dawnej świetności, które pokazuje mi Grzegorz Zmarzły.

Stiuki, kominki, herby i amfilada sal wskrzeszają cienie książęcego dworu. W jednym z pokoi leży kapsuła czasu z wieży zamkowej. Została ściągnięta w 2005 r., gdy demontowano zabytkową kopułę, bo wieża groziła zawaleniem. W środku znaleziono gazety, monety i dokumenty podpisane przez zarządcę zamku, von Hahna.

Bierutowem rządzili Piastowie, a potem książęta oleśniccy z rodu Podiebradów i Wirtembergów, Welfowie i Hohenzollernowie, a nawet król Wielkiej Brytanii i Hanoweru, Jerzy IV.

FAJERWERKI KSIĘCIA PANA I BOGATE ŻONY

– Większość dynastów bierutowskich nie rezydowała w tym mieście i mało dbała o nie. Faworyzowali Oleśnicę. A książę Chrystian Ulryk

eprasa.pl 6ae443af23

Wirtemberski przez prawie ćwierć wieku tu mieszkał – mówi prof. Wiszewski.

Osiadł w Bernstadt w grudniu 1673 r., po podziale księstwa oleśnickiego – starszy brat został w Oleśnicy, a młodszy dostał Trzebnicę.

Dobrze sobie radził, Bierutów, liczący niespełna dwa tysiące mieszkańców, skorzystał na obecności książęcego dworu. Chrystian Ulryk nie tylko rozbudował zamek i i urządził w sąsiedztwie zamku dwa eleganckie założenia parkowe, ale odnowił za swoje pieniądze miejski kościół pw. św. Katarzyny.

Ślady hojności Wirtembergów wciąż są w tej świątyni widoczne. Ołtarz główny z 1661 r. został ufundowany jeszcze przez ojca Chrystiana Ulryka, romantycznego Sylwiusza Nimroda (bez grosza przy duszy wżenił się w księstwo oleśnickie, biorąc rękę ostatniej Podiebradówny), ale na loży książęcej są już herby Chrystiana Ulryka oraz jego pierwszej żony, Anny Elisabth von Anhalt – Bernburg (w sumie miał cztery, co podreperowało finanse księstwa, bo żenił się z dużymi posagami).

To Chrystian Ulryk wybudował z własnych środków nowy fronton świątyni wraz z wieżą, ufundował nową chrzcielnicę i organy, powiększył i odnowił kryptę książęcą.

– Miał niezwykły zmysł estetyczny i pociąg do eksperymentów. Uwielbiał fajerwerki, wówczas bardzo kosztowną sztukę elit. Urządził na bierutowskim zamku laboratorium i tworzył efektowne pokazy – mówi prof. Przemysław Wiszewski.

Dzisiaj by się przydały, bo Bierutów chciałby się otworzyć na świat i zadziwić gości.

– Tworzymy trakt historyczny łączący miejsca ważne dla dziejów, pamięci i dziedzictwa Bierutowa – mówi burmistrz Piotr Sawicki. – Wychodzimy z zamku, spod barokowej bramy („odrestaurowanej, czy pani widziała?"), potem udajemy się do kościoła św. Katarzyny, świątyni zamkowej z lożą książęcą (można wewnątrz posłuchać 16-minutowej nagranej opowieści), potem przechodzimy do wieży ratuszowej (będziemy w niej pokazywać proces rozwoju miasta, od lokacji do czasów współczesnych), a następnie idziemy do ruin kościoła Trójcy Świętej, potem do parku.

• **Budynek poczty w Bierutowie, 1913 r.**

Trasa ma 12 punków, jest na niej jeszcze XIX-wieczny budynek urzędu miasta, kawałek odrestaurowanych murów, dwustuletnia synagoga (dzisiaj szkolna aula), płyta z herbem Podiebradów, nieistniejący budynek sądu i dawne więzienie przerobione na mieszkania oraz tablica poświęcona malarzowi Ludwigowi Meidnerowi, niemieckiemu ekspresjoniście żydowskiego pochodzenia.

Zaskakujący zestaw, ale zaakceptowany przez mieszkańców.

-To są miejsca dla nas ważne, wybrane po konsultacjach społecznych. Nasz projekt jest zatytułowany „Ocalić w przestrzeni i w pamięci – budowanie tożsamości lokalnej oraz włączenie społeczne na fundamencie lokalnego dziedzictwa", a tożsamość lokalną buduje się wspólnie – mówi burmistrz.

SPOTKAJMY SIĘ NA CMENTARZU

Dla Ewy Mielcarek, dyrektorki Biblioteki w Bierutowie (mieści się w dawnych koszarach grenadierów przy urokliwej, brukowanej alei lipowej), ważne są ruiny kościoła Trójcy Świętej. Bo to teren dawnego cmentarza miejskiego, dziś porośnięty trawą, z zebranymi ułomkami nagrobków i płytą upamiętniającą nekropolię. Tu Bernstadt spotyka się z Bierutowem.

Wymiana mieszkańców po II wojnie światowej trwała długo i była bolesna. Z 5 tysięcy przedwojennych Bierutowian zostało 1500, ale koniec działań wojennych nie oznaczał spokoju. Z powodu głodu i epidemii tyfusu masowo umierali. Cmentarny kościół był jedyną świątynią, w której mogli spotykać się na niedzielnych nabożeństwach.

Napotkany przy ruinach świątyni mieszkaniec Bierutowa pamięta, że jeszcze w latach 80. przyjeżdżała tu Niemka, żeby zapalić świeczkę na grobie matki.

– Nie było płyty, więc odliczała kroki od murów kościoła i stawiała znicz w trawie – mówi pan Wojciech.

Kościoła i cmentarza nie zniszczyła wojna, dach zawalił się dopiero w latach 60., ewangelicka nekropolia zarosła trawą i zamieniła się w park. Ale w 2005 r. pamięć wróciła, piaskownice zniknęły, pojawił się pamiątkowy obelisk z lapidarium.

– Dla mnie w Bierutowie najważniejsi są ludzie, to ich energia trzyma miasto przy życiu. – mówi Ewa Mielcarek. – Ważny jest dla nich każdy okruch, który świadczy o historii Bierutowa, angażują się w każdą inicjatywę pokazać miasto z jak najlepszej strony.

Trasa historyczna ma być również produktem turystycznym.

– W rynku ulokujemy biurowy kontener z punktem informacyjnym, powstaje gra miejsca, będą ulotki, książki, gadżety, mapy i filmy promocyjne, pokazujące książęce miasto. Wykorzystamy też walory przyrodnicze, rzekę Widawę z siedliskami objętymi ochroną w ramach programu Natura 2000 – opowiada Piotr Sawicki. – Rozstrzygnęliśmy już przetarg na ścieżkę rowerową do Kijowic, które były przed wojną zapleczem rekreacyjnym dla Bierutowa.

To marzenia, które Bierutów śni od co najmniej stu lat. W latach Wielkiego Kryzysu, gdy w Bernstadt padały zakłady produkcyjne, nadzieję budziło otwarcie miasta dla turystów. Bernstadt miał niezłą infrastrukturę, już w połowie XIX wieku działało tu 5 gospód i 16 wyszynków oraz hotel „Błękitny Jeleń". Popularnością cieszył się „Gasthof zur Harmonie" w Kijowicach, który miał kulturalne ambicje. Organizował nie tylko potańcówki, ale i koncerty oraz przedstawienia teatralne. Blisko Breslau, klimat urokliwego miasteczka, natura, ale turyści przyjechać nie chcieli. Wszyscy żyli w Wielkim Kryzysie.

– Bierutów to urokliwe miasteczko, choć wymaga dużych nakładów. Ale jeśli mieszkańcy poczują dumę, to wyciągną jego urodę. Remonty mogą wywołać efekt śnieżnej kuli, tożsamość lokalna ma wielką siłę – mówi Przemysław Wiszewski. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34455134

Łukaszowi Kurkowi oraz całej Rodzinie

wyrazy współczucia oraz głębokiego żalu z powodu śmierci

Taty

składają

współpracownicy z zespołu mis

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34455090

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalowiec"

Wrocław, ul. Inżynierska 17

ogłasza przetarg ofertowy na remont poziomów wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji we Wrocławiu, w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicach:
Zadanie 1 – Bzowa 20-26,
Zadanie 2 – Szwedzka 1-19.

Wymagane wadium w wysokości: Zadanie 1 – 1 200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych)
Zadanie 2 – 2 000 zł (dwa tysiące złotych)
Specyfikację istotnych warunków zamówienia (SIWZ) można odebrać w Dziale Technicznym Spółdzielni, pokój nr 14, w godzinach pracy Spółdzielni.
Oferty przygotowane zgodnie z SIWZ, prosimy składać w Biurze Obsługi Mieszkańców (parter), **w terminie do 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia w prasie**.
Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość unieważnienia przetargu w całości lub ograniczenia zakresu przetargu bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34455154

Prezydent Wrocławia

informuje,

że w dniu 30.09.2026 r. wywieszony został wykaz wolnego lokalu mieszkalnego nr 21-22 położonego w budynku przy ul. Henryka Pobożnego 21, Myśliwskiej 2 (lokal w budynku przy ul. Henryka Pobożnego 21) przeznaczonego do sprzedaży w trybie przetargowym

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399, 875, 912), mogą składać wnioski o jej nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Pełną informację dotyczącą lokalu zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, na I piętrze w Wydziale Sprzedaży Lokali. Wykaz dostępny jest również na stronie internetowej pod adresem www.bip.um.wroc.pl.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pok. 139 Urzędu Miejskiego Wrocławia – ul. G. Zapolskiej 4, tel. 71 777 77 59.

1 WR

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34455116

OBWIESZCZENIE

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu

z dnia 1 października 2026 r., znak: WOOŚ.420.49.2024.JS.39

Na podstawie art. 33 ust. 1, art. 33a oraz art. 79 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.),* zwanej dalej *ustawą ooś,*

podaję do publicznej wiadomości, co następuje:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przystąpił do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i przystępuje do procedury udziału społeczeństwa w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: **„Budowa bazowej infrastruktury do uruchomienia Wrocławskiej Kolei Metropolitalnej. Poprawa jakości połączeń z Legnicy do Wrocławia na odcinku Środa Śląska-Wrocław" realizowana w ramach Programu Uzupełnienia Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2029 roku obejmująca prace na liniach kolejowych nr 274, 757, 758 wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku Wrocław Świebodzki – Wrocław Muchobór"**;
- Postępowanie zostało wszczęte na wniosek PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Targowej 74, dalej zwanym Wnioskodawcą, z dnia 27 sierpnia 2024 r., uzupełniony formalnie w dniu 19 września 2024 r.;
- Planowane przedsięwzięcie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 w związku z § 2 ust. 1 pkt 29 oraz § 3 ust. 2 pkt 2 w związku z § 3 ust. 1 pkt 60 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839 ze zm.)*;
- Planowana inwestycja będzie realizowana na terenie województwa dolnośląskiego, na obszarze miasta Wrocław. Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. t *ustawy ooś* organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu;
- Organami właściwymi do wydania opinii oraz uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia są: Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu w opinii sanitarnej z dnia 18 lutego 2025 r. (data wpływu: 21 lutego 2025 r.), znak: ZNS.9022.5.12.2025.MŚ, wyraził stanowisko o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania ww. przedsięwzięcia na środowisko;
- Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w opinii z dnia 9 kwietnia 20225 r. (data wpływu: 14 kwietnia 2025 r.), znak: V.RZŚ.4901.5.2025.JH, wyraził stanowisko, że dla ww. przedsięwzięcia nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz wskazał na konieczność określenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazanych wymagań;
- Postanowieniem z dnia 22 maja 2025 r., znak: WOOS.420.49.2024.JS.12 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia oraz ustalił zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W dniu 18 listopada 2025 r. Wnioskodawca przedłożył *Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia,* który ostatecznie został uzupełniony pismem z dnia 14 września 2026 r.
- Każdy może zapoznawać się z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz z dokumentacją sprawy w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51-162 Wrocław, w dniach roboczych w godzinach od 8.00 do 14.00. Dodatkowo wniosek wraz z dokumentacją oraz stanowiskami: Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie będą udostępnione cyfrowo poprzez Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu;
- Zainteresowani chcący uzyskać wgląd do akt sprawy proszeni są o wcześniejsze zgłoszenie takiego zamiaru telefonicznie na numer 71 747 93 00 celem umówienia proponowanej daty i godziny przeglądania akt (od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 14.00);
- **Od dnia 5 października 2026 r. do dnia 3 listopada 2026 r. (włącznie)** każdy może zgłaszać uwagi i wnioski do postępowania w formie pisemnej pod ww. adresem siedziby organu, ustnie do protokołu lub w formie elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@wroclaw.rdos.gov.pl lub na adres do doręczeń elektronicznych, tj. AE:PL-32172-91780-DJHHW-27;
- Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W uzasadnieniu decyzji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu poda informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa;
- Uwagi i wnioski wniesione po wyznaczonym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

eprasa.pl 6ae443af23

Serial Netfliksa

„Lalka" dopowiada historię „Portretu młodzieńca"

Czy jest możliwe, by „Portret młodzieńca", jak chcą twórcy netfliksowej „Lalki", trafił w zastaw do żydowskiego handlarza? **Ekspert wcale nie wyklucza, że tak mogło się zdarzyć.**

Agnieszka Dobkiewicz

Serial „Lalka" w reżyserii Pawła Maślony wzbudza dyskusje. Dotyczą przede wszystkim tego, jak bardzo serialowe odczytanie XIX-wiecznej historii miłości kupca do zubożałej arystokratki odbiega od powieści Bolesława Prusa. Nie brakuje pytań, czy Prus już przewraca się w grobie, czy może jeszcze nie.

Fabuła serialu znacznie odbiega od literackiego pierwowzoru. Paweł Maślona przedstawia Izabelę Łęcką jako bohaterkę walczącą o wolność, a Wokulskiego jako mężczyznę balansującego na granicy obsesji. To prowadzi do wielu zmian w znanej historii.

Inne niż u Prusa jest również jej zakończenie. Książkowa opowieść kończy się na stacji kolejowej słynnym „Farewell, miss Iza, farewell" i możliwą próbą samobójczą – losy zawiedzionego kupca pozostają niedookreślone. Serialowy finał historii wygląda zupełnie inaczej.

Serial jednak nieźle radzi sobie w rankingach popularności Netfliksa. Co oznacza, że ta alternatywna historia przyciągnęła przed ekrany widzów, choć trudno nazwać serial wierną adaptacją „Lalki" Prusa – wręcz jest on nazywany „Nie-Lalką".

ORZESZKOWA W ŚWIECIE WOKULSKIEGO

Twórcy wprowadzają na przykład postać pisarki Elizy Orzeszkowej (w książce jej nie ma), akcentując mocno jej zaangażowanie w „Bluszcz", ilustrowany tygodnik kobiecy, który podnosił kwestie emancypacji kobiet. Jednak wbrew serialowemu przekazowi Orzeszkowa nie kierowała pismem, bo w latach 1865-1918 jego redaktorką naczelną była pisarka Maria Ilnicka, a właścicielem Michał Glücksberg, wydawca i księgarz, Żyd polskiego pochodzenia. Po powstaniu styczniowym pisarka faktycznie współpracowała z pismem, ale zdecydowanie bardziej niż publicystyka pochłaniała ją proza. W efekcie w 1888 roku wydała „Nad Niemnem" i „Chama", swoje najważniejsze powieści. W tej pierwszej opisuje zresztą małżeństwo panny z wyższych sfer z mężczyzną pochodzącym z zagrodowej szlachty. To stało się jednak dekadę później, bo akcja „Lalki" – przynajmniej tej książkowej – toczy się w latach 1878–1879.

Poza tym, owszem, Orzeszkowa poświęcała się – jak w serialu – działalności filantropijnej i społecznej, ale po 1894 roku, gdy wyszła za mąż za Stanisława Nahorskiego.

Warto też przypomnieć, co sama pisała o „Bluszczu": „jest to pismo białe, letnie i mgliste;

• **„Portret Młodzieńca" Rafaela Santi w „Lalce" Netfliksa**

dlatego nie miałam nigdy ochoty być jego współpracowniczką. Niewielką tym zapewne wyrządziłam szkodę »Bluszczowi«, ale i sama nic nie straciłam". Jej słowa przypomniała Karolina Dzimira-Zarzycka na stronie premumeratorka.pl.

Skoro już jednak twórcy netfliksowej „Lalki" zdecydowali się wprowadzić postać Orzeszkowej, aż żal, że na ekranie nie pojawia się inna znana pisarka tamtego czasu – Maria Konopnicka. Twórczynie znały się z czasów młodości i przyjaźniły, a jak podają jej biografki – Konopnicka to dopiero była „rozwydrzoną bezbożnicą" i feministką.

PORTRET NA ŚCIANIE ŻYDOWSKIEGO KUPCA

Takiego uatrakcyjniania „Lalki" dla współczesnych czasów jest dużo więcej.

W odcinku drugim w kilku kadrach widzimy „Portret młodzieńca" Rafaela Santi. Obraz wisi na ścianie u Żyda Szlangbauma. W oryginale Prusa to przyjaciel Wokulskiego, który razem z nim był na zesłaniu po klęsce powstania styczniowego, tymczasem w serialu jest nic nieznaczącą postacią. Poznajemy go, gdy serialowa Izabela w przypływie desperacji zastawia bezcenny serwis, „z którego jadali królowie", będący jej posagiem i wysyła w tym celu do Żyda Florentynę. Kobieta mija się tam z baronem Krzeszowskim, odbierającym wcześniej zastawione obrazy i kosztowności, po czym zastawia dobytek Łęckiej rozpaczając, że „to upokorzenie". Podczas transakcji na ścianie jest widoczny właśnie „Portret młodzieńca".

To obraz nie byle jaki. Namalował go włoski mistrz renesansu i jest dziś najcenniejszym dziełem malarskim zaginionym w czasie II wojny światowej, jednym z ponad pół miliona dzieł sztuki uznawanych przez Polskę za „stratę wojenną".

W XIX wieku zakupiła go rodzina książąt Czartoryskich, której członkowie po kądzieli są potomkami Kazimierza Wielkiego. W 1801 roku w Puławach stworzyli oni najstarsze muzeum w Polsce. Trafiła tam między innymi „Dama z gronostajem" Leonarda da Vinci, „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem", jeden z sześciu krajobrazów namalowanych przez Rembrandta i właśnie „Portret młodzieńca" Rafaela Santi. Przez lata były trzonem kolekcji Izabeli Czartoryskiej i jej spadkobierców. A dziś określane są „wielką trójką".

CZARTORYSCY MOGLI ZASTAWIĆ PORTRET?

Czy jest możliwe, by „Portret młodzieńca", jak chcą twórcy netfliksowej „Lalki", oddany w zastaw do żydowskiego handlarza?

– Po klęsce powstania, jakie wybuchło w Wolnym Mieście Krakowie w 1846 roku, miasto stało się częścią zaboru austriackiego. Ze względu na zaangażowanie w próbę odzyskania niepodległości rodzina Czartoryskich utraciła część swojego majątku i zmuszona została wywieźć najcenniejsze zbiory do Paryża – opowiada dr Robert Kudelski, poszukiwacz zaginionego pod koniec II wojny światowej „Portretu młodzieńca" i badacz jego historii. – Ze względu na trudną sytuację finansową Czartoryscy podjęli decyzję o sprzedaniu m.in. obrazu Rafaela Santi. Dzieło trafiło do Londynu i wyceniono je na 1200 ówczesnych funtów szterlingów. „Portretu młodzieńca" nie udało się jednak sprzedać i w 1882 roku najcenniejsze zbiory Czartoryskich, obejmujące m.in. „Damę z gronostajem" Leonarda da Vinci, „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem" Rembrandta van Rijn i „Portret młodzieńca" Rafaela Santi, sprowadzono do Krakowa.

I dodaje: – Ze względu na trudności finansowe można założyć, że próba sprzedaży „Portretu młodzieńca" w Londynie nie była ostatnią inicjatywą zmierzająca do pozyskania środków finansowych. Umieszczenie cennego obrazu w kantorze żydowskiego kupca jest ciekawym zabiegiem marketingowym twórców produkcji Netfliksa, ale nie do końca pozbawionym kontekstu historycznego.

Według niego nie byłoby też niczym zaskakującym, gdyby obraz trafił w ręce żydowskiego kupca trudniącego się lichwą. W średniowieczu i czasach nowożytnych chrześcijanom surowo zabraniano pożyczania pieniędzy na procent. Żydzi, wykluczeni z prawa posiadania ziemi czy wykonywania zawodów rzemieślniczych, wyspecjalizowali się w obrocie gotówką i bankowości. Ich klientami była arystokracja w całej Europie. Rozwijała majątki ziemskie, które stały się źródłem dochodu, ale gdy brakowało gotówki, musiała korzystać z pożyczek i zastawów.

Do dziś stereotyp Żyda lichwiarza funkcjonuje w polskim społeczeństwie. Jego namacalnym wyrazem są wizerunki Żyda trzymającego pieniążka „na szczęście", wieszane w sieniach, sklepach czy restauracjach, co ma przynieść – nie wiadomo, z jakiego powodu – powodzenie finansowe. Traktowane są jako amulety czy talizmany. Według badaczy jest to antysemickie i negatywne wyobrażenie Żyda-wyzyskiwacza, krwiopijcy i oszusta, któremu „od zawsze" przypisuje się nadprzyrodzoną umiejętność skutecznego obracania pieniędzmi, łącząc go z religijną opowieścią o Judaszu, który za srebrniki wydał Jezusa.

TRZY SKRZYNIE HANSA FRANKA I FILM CLOONEY'A

„Portret młodzieńca" nie pierwszy raz rozbudza wyobraźnię twórców. Dość przypomnieć, że jego losy dointerpretował też na ekranie George Clooney w swoim filmie „Obrońcy Skarbów". Obraz „Portret młodzieńca" zostaje tam spalony, jak inne zrabowane przez hitlerowców i ukryte w kopalni. Amerykanie muszą się obejść zapachem spalenizny.

Dlaczego to dzieło wzbudza takie emocje?

Podczas II wojny światowej „wielka trójka" Czartoryskich znalazła się w zainteresowaniu prominentów nazistowskich, ale obrazy ostatecznie trafiły w ręce Hansa Franka, generalnego gubernatora okupowanych ziem polskich. Latem 1944 roku, w ramach ewakuacji, przewieziono je na Dolny Śląsk. Najpierw przyjechały do Sichowa, koło Jawora, a następnie przewieziono je do pobliskiej Morawy. Tam trop się urywa.

– 23 stycznia zapadła decyzja, by zbiory przekazać pod opiekę lokalnych urzędników – podaje dr Robert Kudelski. – Zachował się protokół z tego wydarzenia. Decyzję tę podjęto w związku z postanowieniem Hansa Franka o wyjeździe do Bawarii, co miało miejsce nocą z 24 na 25 stycznia. Gubernator zlecił jednak swojemu adiutantowi, by pojechał do Morawy i zapakował trzy skrzynie najcenniejszych przedmiotów zrabowanych w Polsce. Tak się stało i z Morawy do Bawarii wyjechało wiele obrazów i przedmiotów liturgicznych.

Tyle że „Portret młodzieńca" nie zmieściłby się do skrzyń, którymi adiutant dysponował i dlatego został na miejscu. „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem" i „Damę z łasiczką" wywieziono do Bawarii, do posiadłości Franka w Neuhaus.

Zaraz potem w Morawie pojawił się wiedeński konserwator zabytków dr Ernst Kneisel. I to z nim Kudelski łączy zniknięcie „Portretu młodzieńca", ale i „Chrystusa upadającego pod krzyżem" Rubensa. Według Kudelskiego stali za tym niemieccy urzędnicy. Jeśli tak, to obraz Rafaela Santi spoczywa w jednym ze szwajcarskich banków lub u prywatnego kolekcjonera, czekając na lepszą przyszłość. ●

eprasa.pl 6ae443af23

wyborcza.pl
wyborcza TV
2-8 PAŹDZIERNIKA 2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„GIRLS OF WARSAW". TRAD WIVES MAMY W DOMU
S. 5

BESTSELLEROWA SERIA SŁAWKA GORTYCHA NA EKRANIE
S. 5

Kilty, szkockie góry i seks
S. 2-3

OUTLANDER: KREW Z KRWI

VOD

Kilty, szkockie góry i SEKS

„Outlander" skończył się w maju, ale jego prequel się rozkręca.

Gdy w 1945 roku, krótko po zakończeniu II wojny światowej, Claire Randall wyjeżdżała z mężem Frankiem, historykiem poszukującym swojego przodka, w podróż poślubną do Szkocji, na pewno nie śniło jej się, co wyniknie z tego krótkiego wypadu.

Nieopodal Inverness Claire trafiła na kamienny krąg, który przeniósł ją do XVIII wieku, prosto w łapy przodka jej męża, zwanego Czarnym Jackiem. Uratowali ją z nich szkoccy górale.

Połączenie fantasy z namiętnym romansem z młodym i bardzo przystojnym Jamiem Fraserem, a także z opowieścią historyczną sprawiło, że serial stał się hitem. Zwłaszcza wśród Amerykanek w średnim wieku, ale nie ukrywajmy – nie tylko.

Opowieść o rodzicach Claire i Jamiego

Ósmy sezon serialu „Outlander" zakończył się w maju, ale żeby nie zostawiać fanek opowieści pełnej wielkich słów, odważnych czynów i seksu nieutulonych w żalu, już w ubiegłym roku pojawił się prequel „Outlander: Krew z krwi". Tym razem bohaterami są rodzice Claire i Jamiego.

W pierwszym sezonie dowiedzieliśmy się, jak w trakcie I wojny światowej Julia Moriston poznała Henry'ego Beauchampa. A także tego, że nie zginęli, jak zawsze była przekonana ich córka Claire, w wypadku samochodowym w Szkocji, lecz przenieśli się w czasie do XVIII wieku i zostali rozdzieleni. Oglądaliśmy również narodziny uczucia między bękartem szkockiego lairda Brianem Fraserem a pochodzącą z potężnego klanu MacKenzie Ellen.

Rozdzieleni kochankowie

Julia i Henry cały pierwszy sezon spędzili, próbując się odnaleźć, a gdy w końcu im się to udało, dotarli do kamiennego kręgu. Brian i Ellen pokonywali zaś kolejne przeszkody na drodze swojej miłości, co skończyło się śmiercią człowieka, którego rodzina wybrała na męża dla Ellen. Wokół obu par gęstniała polityczna atmosfera, a szkockie klany przygotowywały się do buntu przeciwko angielskiej władzy.

Jak zaczyna się ich przygoda w drugim sezonie? – Mam wrażenie, że musiałem podpaść scenarzystom, bo Henry jako jedyny przechodzi przez kamienny krąg do swoich czasów i trafia do szpitala psychiatrycznego, gdzie poddawany jest bardzo brutalnej terapii elektrowstrząsowej. Musi więc zmierzyć się z rozbitym umysłem, aby znaleźć drogę powrotną – mówi Jeremy Irvine, grający ojca Claire, Henry'ego Beauchampa.

– W przypadku Ellen i Briana drugi sezon zaczyna się dokładnie tam, gdzie skończył się pierwszy. Dopiero co odnaleźli szczęście i wolność, a już dowiadują się, że wybucha wojna i będą musieli się rozstać. To trudna sytuacja dla nich obojga. Mają jednak coś, o co warto walczyć – tłumaczy grająca Ellen MacKenzie Harriet Slater.

Stawka jest ogromna – zaczyna się pierwsze powstanie jakobickie. W „Outlanderze" widzieliśmy trzecie i ostatnie, zakończone klęską pod Culloden, która przyniosła podporządkowanie szkockich klanów angielskiej władzy, a nawet – na krótko – zakaz noszenia kiltów i klanowych tartanów.

Henry walczy z własnym umysłem, Brian z Anglikami

Bohaterowie ruszają na wojnę. Henry już na niej był – z okopów I wojny światowej wrócił z „nerwicą frontową", dziś opisywaną jako PTSD.

Brian i Ellen mają przed sobą inne zadania – on musi wezwać ludzi pod broń, ona zaś wykorzystać swój bystry umysł, by pomóc klanowi przetrwać.

– Wspaniałe było uwalnianie Briana ze skorupy i odkrywanie jego cech przywódczych. Widzieliśmy już przebłyski, ale tym razem jest praktycznie odpowiedzialny za rekrutację ludzi i dowodzi częścią rebelii. Brian, który zwykle niewiele mówi, nagle wygłasza porywającą przemowę, jakby musiał

FOT. JAMES MINCHIN/HBO MAX (2)

na chwilę wcielić się w zupełnie inną wersję samego siebie – mówi Jamie Roy, grający Briana Frasera, ojca Jamiego.

A Slater dodaje: – Dla mnie najciekawsze było odkrywanie Ellen jako wojowniczki. Zawsze była twardą kobietą, ale w drugim sezonie staje się jeszcze bardziej bezkompromisowa. Widzimy, jak musi walczyć nie tylko intelektem, ale także fizycznie.

Ile jest dzieci w rodzicach?

Briana i Ellen wielbiciel ki „Outlandera" nieco znają. Jego można było nawet zobaczyć w kilku odcinkach, ona zaś wraca w opowieściach.

– Ale tak naprawdę niewiele o nich wiemy poza historiami, które opowiada Jamie. Wiemy, że biorą ślub, budują Lallybroch i mają dzieci. Nie wiemy jednak, jak wyglądało ich codzienne życie, jakie mieli trudności i jak zmieniali się jako ludzie – mówi Roy.

Irvine tłumaczy, że wprost powiedziano im, iż twórcy serialu nie chcą, by próbowali kopiować czy naśladować Caitríonę Balfe i Sama Heughana, którzy wcielali się w ich dzieci.

Coś jednak – poza niezwykłym momentami podobieństwem Roya do Heughana – ich bohaterowie przekazali swoim serialowym dzieciom? – Jamie jest połączeniem Briana i Ellen. Po ojcu ma odwagę, rozwagę i pewną oszczędność w słowach, a jednocześnie odziedziczył wiele godnych podziwu cech po Ellen – mówi Roy.

A Slater dodaje: – Myślę, że od Ellen pochodzi charakterystyczny duch rodu MacKenzie: pasja, upór i odwaga. Z kolei bardziej wrażliwa i romantyczna strona Jamiego mogła pochodzić od Briana. Ostatecznie jednak wydaje mi się, że Jamie nauczył się kochać, obserwując miłość swoich rodziców. I to chyba najpiękniejsza rzecz, jaką mogli mu przekazać.

Seks i miliony funtów z turystyki

Aktorka jest wielbicielką romantycznej strony serialu. Uważa, i nie jest w tym odosobniona, że to właśnie dzięki niej stał się tak popularny:

– Serial pokazuje wyidealizowaną wizję miłości – bardzo namiętnej i czystej. Ludzi, którzy podążają za głosem serca.

Żadne z aktorów nie wspomina o scenach erotycznych, które stały się znakiem rozpoznawczym oryginalnego serialu i na dobre wprowadziły seks do produkcji kostiumowych.

Za to Jamie Roy jest bardzo zadowolony, że jako Szkot może dołożyć swoją cegiełkę do „efektu Outlandera", czyli boomu turystycznego wywołanego przez wielbicieli serialu. Szacuje się, że przyjeżdżający odwiedzać miejsca związane z bohaterami zostawili w Szkocji ponad 150 mln funtów.

– Kilka tygodni temu byłem z siostrzenicą w lodziarni w Glasgow, przed którą przewodnik kończył właśnie taką wycieczkę, opowiadając o serialu „Krew z krwi". Okazało się, że był to jeden z epizodystów, którego pamiętałem z planu. Pomyślałem, że wspaniale jest widzieć ludzi przyjeżdżających z Ameryki i z całego świata, by odwiedzać miejsca związane z serialem, a przy okazji poznawać historię Szkocji. Jestem naprawdę dumny i mam nadzieję, że to będzie trwało jeszcze długo.

Maja Staniszewska

OUTLANDER: KREW Z KRWI

serial dramatyczny, USA, Wielka Brytania 2025-, tw. Matthew B. Roberts, wyk. Harriet Slater, Jamie Roy, Hermione Corfield, Jeremy Irvine, Rory Alexander, Sam Retford

2 sezony, HBO Max. Nowe odcinki w soboty

OUTLANDER

serial dramatyczny, USA, Czechy, Wielka Brytania 2014-2026, tw. Ronald D. Moore, wyk. Caitríona Balfe, Sam Heughan, Richard Rankin, Sophie Skelton, John Bell, Tobias Menzies

8 sezonów, Netflix

eprasa.pl 6ae443af23

VOD

Trad wives mamy w domu

Po kilku minutach oglądania czuję, że wpatruję się w otchłań. Otchłań nie patrzy we mnie. Jest zajęta nagrywaniem rolek na Insta.

Andziaks w serialu „Girls of Warsaw"

GIRLS OF WARSAW
serial dokumentalny, Polska 2026, wyk. Jessica Mercedes-Kirchner, Klaudia Sadownik, Angelika „Andziaks" Trochonowicz, Ola Nowak
6 odc., Prime Video

Wyobraźcie sobie świat, w którym nie istnieją polityka, kultura, wiadomości z kraju i świata. W którym osoba nie potrafiąca policzyć swoich dochodów lekką ręką wydaje trzydzieści tysięcy złotych na przyjemnostki. W którym cztery dorosłe kobiety zajmują się niemal wyłącznie dyskusją o sukcesach i porażkach w poszukiwaniu partnera, z małymi przerwami na rozmowy o designerskich torebkach. I – oczywiście – o sobie.

Wbrew pozorom piszę nie o „Seksie w wielkim mieście", a o „Girls of Warsaw", nowej produkcji Prime Video, w której wystąpiły cztery polskie influencerki: Andżelika Trochonowicz (znana jako Andziaks), Ola Nowak, Jessica Mercedes-Kirschner i Klaudia Sadownik. Z bohaterkami kultowego serialu HBO łączy je zamiłowanie do markowych ubrań i pokazywania się na mieście. Odróżnia kompletny brak poczucia humoru czy wyrazistości. I nieporównywalnie większy konserwatyzm.

W porównaniu z bohaterkami „Girls of Warsaw", Carrie i przyjaciółki wydają się ikonami radykalnego feminizmu o nieprzeciętnie szerokich horyzontach.

Jak zareklamować reklamę?

Po co robić serial dokumentalny o polskich influencerkach? Z tego samego powodu co inne reality show: dla pieniędzy. Dla platformy to dobry interes – bohaterek nie trzeba przedstawiać widzom i kreować od zera. Serial ma zapewnione miejsce na portalach plotkarskich, które z radością pochylą się nad choćby minimalnie kontrowersyjną wypowiedzią.

Przed ekranami siądą i wierni fani dziewczyn, i miłośnicy tzw. hate watchingu: oglądania danej produkcji, by szydzić z tego, jak jest zła.

Po co taki serial oglądać? Bo choć na poziomie fabuły jest piekielnie nudny, pozwala przyjrzeć się osobom, które mają realny wpływ na gusta, poglądy, sposób wydawania pieniędzy i aspiracje niebagatelnej części Polek i Polaków. To nie przesada. Każda z czterech występujących w serialu dziewczyn jest w stanie dzień w dzień skłonić tysiące osób, by dobrowolnie spędzały czas, oglądając niekończący się ciąg reklam, nie przerywanych już nawet dla pozoru innymi treściami.

YouTubowe konto Andziaks śledzi ponad 1,2 mln subskrybentów, jej filmy mają setki tysięcy wyświetleń. Osiemnastominutowe nagranie „Spędź ze mną dzień", na którym idzie na zakupy i pokazuje, co kupiła, ma ponad pół miliona wyświetleń i nie jest bynajmniej najpopularniejszym z jej wideo. Filmik z jej pierwszego porodu obejrzano dotąd 5,8 mln razy. Z drugiego tylko 2,5 mln, ale sytuacja jest rozwojowa.

Oglądanie „Girls of Warsaw" to więc doświadczenie ciekawe, co nie znaczy, że łatwe. Niespełna półgodzinne odcinki wloką się w nieskończoność, twórcy programu stają na rzęsach, by wykrzesać z nagrań jakąkolwiek dramaturgię. Na ogół ponoszą porażkę. Na ich usprawiedliwienie: bohaterki zdecydowanie im nie pomagają.

„Jessica świetnie nosi ubrania"

Osoby, które przed kamerą wypadają jednocześnie swobodnie i interesująco, to święty Graal telewizji reality. Mogłoby się wydawać, że akurat influencerki powinny sobie z tym radzić, w końcu pokazywanie się to sedno ich zawodu. W praktyce okazuje się inaczej. I może nie powinno to dziwić. Andziaks, Ola, Jessica i Klaudia zarabiają na życie, produkując tzw. content: krótkie wideo i zdjęcia, pozwalające zachować pełną kontrolę nad wizerunkiem i skupić się na sobie. Forma serialu dokumentalnego im na to nie pozwala.

W „Girls of Warsaw" zdarzają się momenty zabawne, często niezamierzenie. Dowiedziałam się m.in. że „Jessica świetnie nosi ubrania" i że kiedy była w liceum, nie było jej stać na torebki Balenciagi, ale na szczęście koleżanki z klasy pożyczały jej je do zdjęć. Bywa surrealistycznie, jak wtedy, gdy bohaterki idą zbierać trufle – wyszukuje je pies, odcina i podnosi z ziemi opiekun psa, one łaskawie wąchają.

Ale większości wspólnych scen wypada blado. Trudno powiedzieć, czy między bohaterkami nie ma chemii, czy może trudno im dłużej niż trzy minuty skupić się na czymś innym, niż one same.

Nieco inaczej jest, gdy na ekranie są tylko Andziaks i Ola, które znają się od lat. Dy-

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Graficzki:** Magdalena Birska i Joanna Patyk; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Fot. James Minchin/HBO Max; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.** Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 6ae443af23

FOT. PROME VIDEO

namika scenariusza pokazuje je jako osoby na dwóch etapach życia: Andziaks, mężatka z małą córką i w zaawansowanej ciąży, doradza wychodzącej za mąż Oli. Jedno i drugie prezentowane jest jako osobiste osiągnięcie, przy czym zamążpójście jest sukcesem warunkowym: nie wolno spoczywać na laurach, zegar tyka, ciąża po trzydziestce to ciąża geriatryczna.

Tradycyjne żony?

Oglądając „Girls of Warsaw" zrozumiałam, dlaczego w Polsce na dobrą sprawę nie przyjął się trend tzw. trad wives – influencerek prezentujących wyidealizowane życie „tradycyjnych żon", na ogół w otoczeniu stylizowanym na wyestetyzowaną farmę: wypiekanie chleba, wybieranie jaj z kurnika czy krzątanie się wokół gromadki pyzatych dzieci. Nie chodzi o rozbieżność poglądów; w Polsce po prostu nie potrzeba wydzielać takiej niszy, bo ten sam przekaz promują najpopularniejsze instagramowe celebrytki.

Jeśli chodzi o przekaz prorodzinny, „Girls of Warsaw" mogłyby śmiało stanąć w szranki z Konfederacją. Kobiety po trzydziestce wchodzą w etap desperacji, reprodukcyjne okienko się zamyka, jeśli się zatrzaśnie, czeka nas – przytaczam za Andziaks – życie puste i pozbawione sensu. Te, które partnerów nie mają, podkreślają, jak chciałyby ich mieć (Klaudia nawet modli się o to w kościele); te, które mają, pochylają się nad koleżankami ze współczuciem podszytym lekką wyższością. Ta, która ma dzieci, wygrywa. Ta, która po trzydziestce nie ma nawet partnera, deklaruje, że zamrozi jajeczka (gdyby naprawdę spróbowała, widzki dowiedziałyby się, że polski system tego nie refunduje – ale to nie ten rodzaj programu).

Promacierzyński przekaz powraca w każdym odcinku. Zaprawdę, jeśli po emisji „Girls of Warsaw" problemy demograficzne Polski nie znikną, to tylko przez niedostatek odpowiednich partnerów. A o tych niełatwo. Trudno randkować, gdy w każdej chwili można wylądować na Pudelku.

Czy miarą naszego humanizmu jest umiejętność szczerego współczucia osobom, które zarabiają miliony na pokazywaniu swojego życia, a potem skarżą się na brak prywatności? Które prezentują się setkom tysięcy fanów ostrzyknięte, , umalowane i wyretuszowane, by zwiększyć swoją wartość w oczach reklamodawców, a później żalą się na ciągłą presję atrakcyjnego wyglądu?

Być może jest. Ale jeśli tak, przede mną jeszcze daleka droga.

Płakać i nie płacić (podatków)

Zwłaszcza, że influencerki mają sporo za uszami. Nie tylko nakręcanie bezwstydnej, nadmiarowej, nieetycznej konsumpcji, reklamowanie szemranych suplementów, wykorzystywanie własnych dzieci do produkcji „contentu" czy masowe wypuszczanie na rynek produktów piosenko- i książkopodobnych.

Nie jest tajemnicą, skąd wśród polskich influencerów tak wielka miłość do Dubaju: przenosząc się tam na pół roku unikają płacenia w Polsce podatków od swoich astronomicznych przychodów.

Jeśli kogoś z tej ekipy jest mi autentycznie szkoda, to Jessiki Mercedes, która w ostatnim, sfilmowanym po przerwie odcinku przyznaje, że w czasie poprzednich zdjęć była w depresji i miała ataki paniki. Dodaje, że dostała diagnozę, zaczęła brać leki, wychodzi na prostą, ale nadal jest jej ciężko.

Te zmagania na ekranie widać, choć pewnie łatwiej rozpoznać je po fakcie. Przez pięć odcinków oglądamy osobę, która powtarza, że nie ma siły i ochoty przebywać z ludźmi, że woli siedzieć sama w domu, że boi się odrzucenia, właściwie boi się też wielu innych rzeczy. Że jest zmęczona i smutna.

Oglądamy, jak mimo to staje przed kamerą, lokuje produkty, nagrywa rolki na Instagram, pokazuje się na ściance, lokuje kolejny produkt. Nie jest ubezwłasnowolniona jak Britney Spears, wypychana w trasę przez zarabiającego na niej ojca. Nie walczy o finansowe przetrwanie. Jest dorosła. A jednak trudno mi jej nie współczuć.

Czy to słuszny odruch empatii, czy dałam się producentom zmanipulować, połknęłam haczyk emocjonalnego szantażu? Nie wiem. Ale mam nadzieję – to też piszę nieironicznie – że Jessica czuje się lepiej.

I że nie musi maskować opuchniętych od płaczu oczu kosmetykami Chanel, które ostatnio reklamuje.

Emilia Dłużewska

Karkonosze na ekranie

FOT. ANITA WALCZEWSKA/DZIEN DOBRY TVN/EAST NEWS

Wielbiciele mrocznych historii rozgrywających się w Karkonoszach mogą już zacząć oczekiwanie na „Schronisko". Kiedy? Z kim w rolach głównych? Kto reżyseruje? To wszystko na razie tajemnica gęsta niczym wysokogórska mgła. Wiadomo jednak, że Canal+ przygotowuje serialową adaptację bestsellerowej powieści Sławka Gortycha.

Stacja zapewnia, że przeniesie widzów w pełne tajemnic i niepokoju Karkonosze, gdzie górski krajobraz staje się tłem dla mrocznej historii, w której przeszłość nie daje o sobie zapomnieć.

Producentem wykonawczym serialu będzie Aurum Film, które ma na koncie m.in. seriale „Król" czy „Minuta ciszy". Wiadomość o ekranizacji kryminałów Gortycha cieszy zapewne jego licznych fanów.

Pochodzący z Bolesławca autor, który nie ma jeszcze 30 lat, musiał wybrać między gabinetem stomatologicznym, w którym przyjmował pacjentów, a gabinetem pisarza, w którym samotnie opisywał historie rozgrywające się w Karkonoszach. Góry zachwycają go swoją urodą, ale najbardziej zafascynowała go historia tamtejszych schronisk.

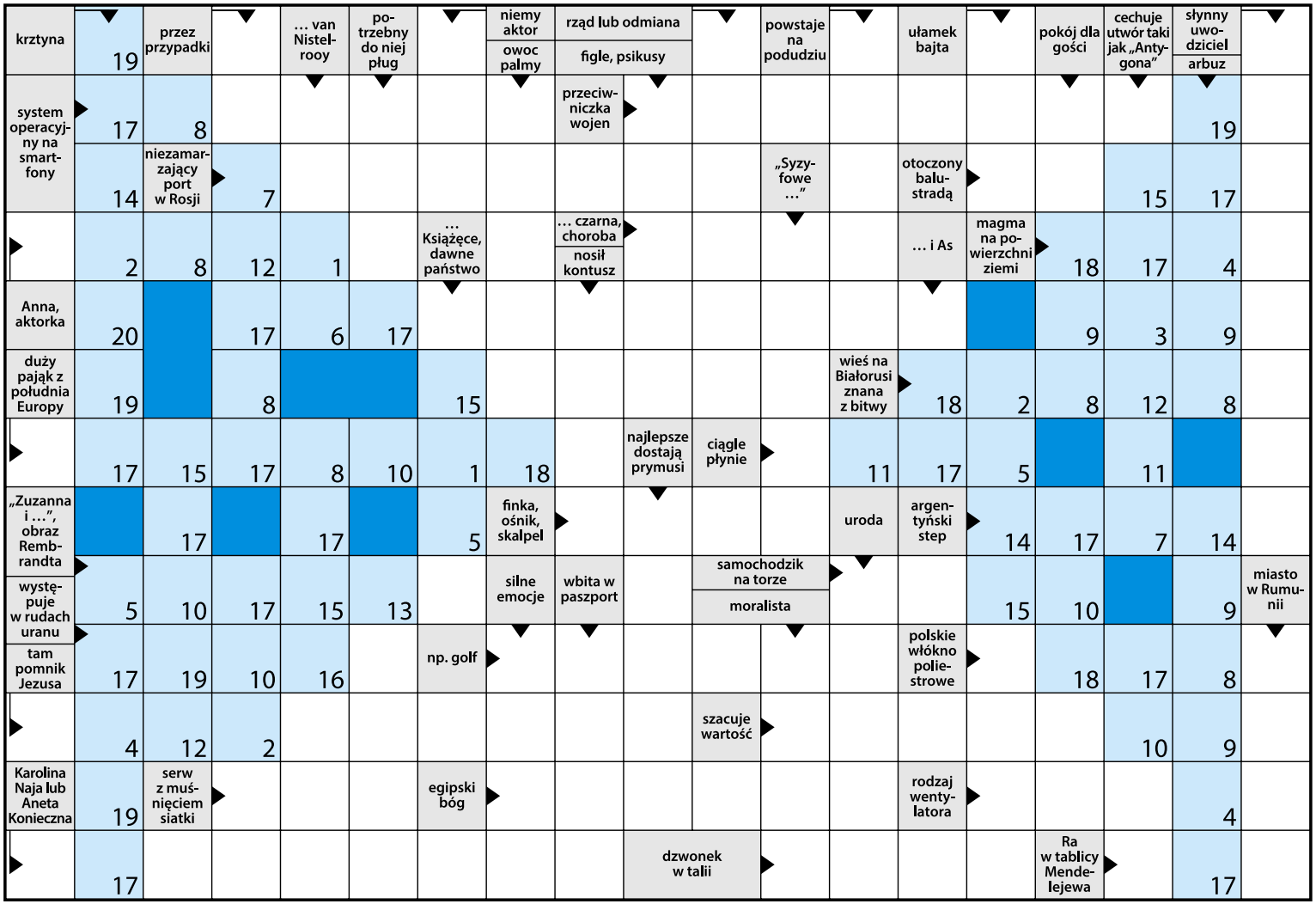
W jednym z nich umieścił akcję swojej debiutanckiej powieści, opublikowanego w 2022 roku kryminału „Schronisko, które przestało istnieć". Książka spodobała się czytelnikom, a kolejne uczyniły z pisarza gwiazdę.

– Okazuje się, że ludzie przez wieki szukali na Dolnym Śląsku schronienia. Zarówno przed prześladowaniami religijnymi, ale też po prostu wojnami, jak choćby wojną trzydziestoletnią w pierwszej połowie XVII wieku. Schronienia udzielały właśnie Karkonosze, dając mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa. Cała historia tych gór to poniekąd historia ludzi szukających dla siebie lepszego miejsca do życia – mówił pisarz.

Maja Staniszewska

eprasa.pl 6ae443af23

szyfropanorama

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Rozwiązanie krzyżówki

8	9	4	16						
10	2	18	2	4	12	11	9	15	

Rozrywka w „Wyborczej”
Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-20).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 25 września:
DYPLOM ZAWODOWY

APLIKACJA WYBORCZEJ
Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

PIĄTEK 2.10

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
3. kolejka grupy B4:
Polska – Rumunia
20:35 | TVP 1, TVP SPORT
Belgia – Turcja
20:35 | POLSAT SPORT EXTRA 2
Francja – Włochy
20:35 | POLSAT SPORT 1
Węgry – Gruzja
20:35 | POLSAT SPORT EXTRA 1

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA KOBIET
Netland MKS Kalisz – PGE Budowlani Łódź
17:30 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2
UNI Opole – LOTTO Chemik Police
20:00 | POLSAT SPORT 3

SNOOKER

• SHENZHEN OPEN
Ćwierćfinały
08:00 | EUROSPORT 1
13:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 13:00 | 15:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – CHINA OPEN
05:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
06:00 | 08:00 | 10:00 | 04:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŻUŻEL

• TAURON INDYWIDUALNE MISTRZOSTWA EUROPY W PARDUBICACH
16:55 | TVP SPORT

SOBOTA 3.10

KOLARSTWO SZOSOWE

• MISTRZOSTWA EUROPY W LUBLANIE
Wyścig ze startu wspólnego elity kobiet
15:15 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• POLSKA LIGA KOSZYKÓWKI
Enea Łaciate Astoria Bydgoszcz – Zastal Zielona Góra
17:30 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Finlandia – Albania
14:50 | POLSAT SPORT 2
Chorwacja – Anglia
17:50 | POLSAT SPORT 1
Hiszpania – Czechy
20:35 | POLSAT SPORT 1
Macedonia Północna – Szkocja
20:35 | POLSAT SPORT 3
Szwajcaria – Słowenia
20:35 | POLSAT SPORT 2
Hiszpania – Czechy
20:40 | TVP SPORT

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
07:00 | POLSAT SPORT 1
11:00 | POLSAT SPORT 2
13:00 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
06:00 | POLSAT SPORT 2
08:00 | POLSAT SPORT 2
11:00 | POLSAT SPORT 3
04:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 15:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 4.10

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX BAHRAJNU
Parada kierowców
07:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
08:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOLARSTWO SZOSOWE

• MISTRZOSTWA EUROPY W LUBLANIE
Wyścig ze startu wspólnego elity mężczyzn
12:20 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• POLSKA LIGA KOSZYKÓWKI
GTK Gliwice – MKS Dąbrowa Górnicza
12:30 | POLSAT SPORT 1
AMW Arka Gdynia – WKS Śląsk Wrocław
17:30 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Kosowo – Austria
17:50 | POLSAT SPORT 3
Grecja – Niemcy
20:35 | POLSAT SPORT 2
Holandia – Serbia
20:35 | POLSAT SPORT 1
Mecz w Porto:
Portugalia – Norwegia
20:35 | TVP SPORT
Portugalia – Norwegia
20:35 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
13:00 | POLSAT SPORT 3
Energa Bank PBS MMTS Kwidzyn – Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
15:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA. Reprezentacja Polski w piątek zmierzy się z Rumunią w ramach rozgrywek piłkarskiej Ligi Narodów. Transmisja w TVP 1 i TVP Sport
· FOT. PIOTR NOWAK

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA KOBIET
#VolleyWrocław – ITA TOOLS Stal Mielec
14:45 | POLSAT SPORT 1
ŁKS Commercecon Łódź – KS Developres Rzeszów
17:30 | POLSAT SPORT 1

SNOOKER

• SHENZHEN OPEN
Finał – 1. sesja
08:00 | EUROSPORT 1
Finał – 2. sesja
13:30 | EUROSPORT 2

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
07:00 | POLSAT SPORT 1
09:00 | POLSAT SPORT 1
13:00 | POLSAT SPORT 2
15:00 | POLSAT SPORT 3

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
06:00 | POLSAT SPORT 2
08:00 | POLSAT SPORT 2
10:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 5.10

KOLARSTWO

• COPPA BERNOCCHI
UCI ProSeries
15:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY DO LAT 21
Włochy – Polska
18:05 | TVP SPORT

• LIGA NARODÓW UEFA
Bośnia i Hercegowina – Polska
20:35 | TVP 1, TVP SPORT
Francja – Belgia
20:35 | POLSAT SPORT 1
Rumunia – Szwacja
20:35 | POLSAT SPORT 3
Włochy – Turcja
20:35 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
13:00 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
1. półfinał
09:00 | POLSAT SPORT 1
2. półfinał
13:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
1. półfinał
09:00 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
11:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 14:30 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 6.10

HOKEJ NA LODZIE

• HOKEJOWA LIGA MISTRZÓW
17:25 | POLSAT SPORT 2

KOLARSTWO

• BINCHE-CHIMAY-BINCHE POUR DAMES
13:00 | EUROSPORT 1

• TRE VALLI VARESINE
UCI ProSeries
15:25 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO SZOSOWE

• MISTRZOSTWA EUROPY W LUBLANIE
Jazda na czas drużyn mieszanych
14:50 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• LIGA NARODÓW UEFA
Anglia – Czechy
20:35 | POLSAT SPORT 2
Chorwacja – Hiszpania
20:35 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 500 – CHINA OPEN
Finał
13:00 | POLSAT SPORT 1

• KINOSHITA GROUP JAPAN OPEN
Finał
11:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | CANAL+ SPORT2 HD
09:00 | CANAL+ SPORT2 HD
11:00 | CANAL+ SPORT2 HD

TRANSMISJA

• TRANSMISJA SPORTOWA
19:50 | TVP SPORT

ŚRODA 7.10

KOLARSTWO SZOSOWE

• MISTRZOSTWA EUROPY
Jazda indywidualna na czas elity kobiet
14:20 | EUROSPORT 1
Jazda indywidualna na czas elity mężczyzn
16:05 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY KOBIET
Polska – Belgia
18:25 | TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• LIGA MISTRZÓW EHF
Industria Kielce – Magdeburg
20:35 | POLSAT SPORT 1
PSG – RK Celje Pivovarna Laško
20:35 | POLSAT SPORT 3

• ORLEN SUPERLIGA KOBIET
KPR Gminy Kobierzyce – Krasoń MKS Piotrcovia
18:00 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – ROLEX SHANGHAI MASTERS
06:30 | 08:30 | 10:30 | 12:30 | 14:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CHINA OPEN
07:00 | 09:00 | 11:00 | 13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 8.10

KOLARSTWO

• GRAN PIEMONTE
UCI ProSeries
14:50 | EUROSPORT 1

SIATKÓWKA

• TAURON 1. LIGA
BKS Bydgoszcz – ICT Pierrot Czarni Radom
20:00 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• ATP MASTERS 1000 – ROLEX SHANGHAI MASTERS
06:30 | 08:30 | 10:30 | 12:30 | 14:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – CHINA OPEN
09:00 | CANAL+ SPORT2 HD
13:00 | CANAL+ SPORT2 HD

eprasa.pl 6ae443af23

Od A do Z

BARRY SEAL: KRÓL PRZEMYTU ★★★
film sens., USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise, Domhnall Gleeson, Sarah Wright
23:35 | cinemax
Oparta na faktach historia pilota, który na zlecenie CIA, w latach 80. XX w. uczestniczył w przemycie narkotyków, z którego finansowano antykomunistyczne siły w Nikaragui. Plus Tom Cruise.

FRANTIC ★★★★
thriller, USA/Francja 1988, reż. Roman Polański, wyk. Harrison Ford, Emmanuelle Seigner, Betty Buckley
23:15 | tvp 1
Polański przerabia Hitchcocka: amerykański chirurg wikła się w sprawy półświatka i aferę szpiegowską, poszukując w Paryżu porwanej żony. Harrison Ford i Emmanuelle Seigner jako jego przewodniczka.

GANGI NOWEGO JORKU ★★★★
film sens., USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz
20:00 | canal+ premium
Zamach Martina Scorsese na Oscary: 10 nominacji i żadnej statuetki. Monumentalny spektakl o narodzinach zorganizowanej przestępczości w Nowym Jorku w dniach wojny secesyjnej.

INTERSTELLAR ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey, Anne Hathaway, Jessica Chastain
22:45 | tvn
Christopher Nolan szuka swojej „2001: Odysei kosmicznej": kiedy zniszczona Ziemia zaczyna buntować się przeciwko człowiekowi, grupa badaczy szuka nowej siedziby, korzystając z tunelu czasoprzestrzennego.

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
22:45 | kino polska
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

Dziwne zbiory

20:00 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W obiecującej konwencji fałszywego dokumentu: policyjni detektywi prowadzą śledztwo w sprawie seryjnego mordercy, który 20 latach jakoby powraca do sennego miasteczka w południowej Kalifornii.

HORROR
USA 2024, REŻ. STUART ORTIZ. WYK. PETER ZIZZO, TERRI APPLE, ANDREW LAUER

KRYPTONIM U.N.C.L.E. ★★★
komedia sensacyjna, USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Armie Hammer, Alicia Vikander
21:45 | warner tv
Guy Ritchie bierze pod lupę kultowy serial z lat 60. XX wieku: w samym środku zimnej wojny agenci CIA i KGB biorą udział we wspólnej akcji przeciwko organizacji, dążącej do pozyskania broni jądrowej.

ONA ★★★★
melodramat, USA 2013, reż. Spike Jonze, wyk. Joaquin Phoenix, Amy Adams, Scarlett Johansson
21:50 | hbo
W świecie przyszłości samotny mężczyzna zakochuje się w kobiecym głosie systemu operacyjnego swego komputera. Uniwersalne przesłanie ku przestrodze i Oscar za scenariusz dla Spike'a Jonze'a.

PODEJRZANA ★★★★
thriller, Korea Południowa 2022, reż. Park Chan-wook, wyk. Hae-il Park, Wei Tang, Lee Jung-hyun
20:05 | tvp kultura
Park Chan-wook sięga po nagrodę reżyserską w Cannes. Detektyw prowadzi śledztwo w sprawie śmierci w górach: zabójstwo czy samobójstwo? Kiedy zjawia się żona zmarłego, pojawiają się wątpliwości.

RAPORT ★★★★
film biograficzny, USA 2019, reż. Scott Z. Burns, wyk. Adam Driver, Annette Bening, T. Ryder Smith
21:35 | cinemax
Adam Driver jako Daniel J. Jones – autor raportu o torturach stosowanych przez CIA na podejrzanych o zamach 11 września 2001 roku, będącego przedmiotem obrad stosownej komisji amerykańskiego Senatu.

SEX STORY ★★★
komedia romantyczna, USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Ivan Reitman, wyk. Natalie Portman, Ashton Kutcher, Kevin Kline
20:00 | tvn 7
Natalie Portman i Ashton Kutcher jako para znajomych, którzy angażują się w związek oparty wyłącznie na seksie, by szybko się przekonać, że w praktyce nie można oddzielić seksu od miłości. Krzepiące.

SOK Z ŻUKA ★★★★
komedia, USA 1988, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton, Alec Baldwin, Geena Davis
20:00 | warner tv
Para duchów pragnie ocalić swój dom przed najściem nowych lokatorów i zwraca się z tym do ducha egzorcysty. Wielkie pole dla wyobraźni Tima Burtona plus brawurowy Michael Keaton jako egzorcysta.

SUPERGIRL ★★
film s.f., USA 2026, reż. Craig Gillespie, wyk. Milly Alcock, Matthias Schoenaerts, Eve Ridley
23:55 | hbo
Z uniwersum DC Comics: Supergirl, kuzynka Supermana, dołącza do pościgu za kosmicznym piratem i wszelkim złem wcielonym, który otruł jej psa, ale ukrywa antidotum, aktywne przez trzy dobry.

SYBERIADA POLSKA ★★★
dramat historyczny, Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krucz
20:00 | kino polska
Dokonane przez Janusza Zaorskiego spojrzenie na gehennę Polaków zesłanych na Syberię w czasie II wojny światowej: losy chłopca, któremu wobec okoliczności historycznych przyszło zbyt szybko dorosnąć.

SZYBCY I MARTWI ★★
western, USA/Japonia 1995, reż. Sam Raimi, wyk. Sharon Stone, Gene Hackman, Russell Crowe
21:55 | stopklatka
Sharon Stone jako najszybsza strzelba na Dzikim Zachodzie, co należy udowodnić w szeregu rewolwerowych pojedynków. Miłośnicy westernu będą rozbawieni, pozostali – znużeni.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

TVP1

07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasa łamie przepisy
09:00 Ranczo II (7/13)
10:00 Komisarz Alex II (7)
11:00 Ojciec Mateusz XXII (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (808)
12:55 Osobliwa planeta (4/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reporterzy (626)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5973)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Ligi Narodów UEFA (na żywo)

20:35 **Piłka nożna: Liga Narodów UEFA:** 3. kolejka grupy B4: Polska – Rumunia (na żywo)
23:15 **Frantic** - thriller ★★★★ USA/Francja 1988, reż. Roman Polański, wyk. Harrison Ford, Emmanuelle Seigner, Betty Buckley, Gérard Klein, Robert Barr (125 min)
01:20 **Kurier** - film sens. PL ★★★ 2019, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Philippe Tłokiński, Julie Engelbrecht (115 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (449) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7694) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7694) - mag. Polska 2026
11:45 Operacja zdrowie (87)
12:25 Koło fortuny (2091) - teleturniej Polska 2026
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1084)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2092)
16:35 Familiada (3057)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1085)
18:50 Jeden z dziesięciu
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (4) - quiz Polska 2026
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (3) - talk-show Polska 2026
23:15 **To jest grane** (106)
23:50 **The Stranger** (7,8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 2020, wyk. Richard Armitage
01:50 **Może to ty (Maybe It's You)** ★★ - komedia USA 2023, reż. Cameron Fay (90 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3214)
11:40 Ewa gotuje (580) - mag. kulinarny Polska 2026
12:20 Gliniarze Śląsk (23)
13:20 Gliniarze XVII (31,32) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (23) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz, Natalia Brudniak
16:55 Gliniarze Śląsk (24) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (88) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1002) - pr. publicystyczny
19:25 Wypasiona Kuchnia (33)

19:55 **Twoja twarz brzmi znajomo** (230) - program rozrywkowy
22:00 **2012** - film katas. ★★ USA 2009, reż. Roland Emmerich, wyk. John Cusack, Amanda Peet, Chiwetel Ejiofor, Thandiwe Newton (215 min)
01:35 **Kapitan Phillips (Captain Phillips)** ★★★ - dramat obyczajowy USA 2013, reż. Paul Greengrass, wyk. Tom Hanks, Catherine Keener (165 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8099) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (30/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Myszęcin – „Gościniec" 28 (9) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5793) - mag. Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje XXVI (7) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: „Restauracja w Borach", Żalno XXIII (15) - reality show
13:40 Ukryta prawda (21,22,25/48) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny IV (25) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (25) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8100) - mag.

20:00 **Creed: Narodziny legendy (Creed)** ★★★ - dramat obycz. USA 2015, reż. Ryan Coogler, wyk. Michael B. Jordan, Sylvester Stallone, Tessa Thompson, Phylicia Rashad (165 min)
22:45 **Interstellar** - film s.f. ★★★ USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey, Anne Hathaway (215 min)
02:20 **Kuba Wojewódzki**

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (19,19/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (12,13/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (19/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (49,50)
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **21 mostów (21 Bridges)** ★★★ - film sens. USA/Chiny 2019, reż. Brian Kirk, wyk. Chadwick Boseman, Sienna Miller, J.K. Simmons, Stephan James (120 min)
22:00 **Alarum** - film sens. ★★★ USA 2025, reż. Michael Polish, wyk. Scott Eastwood (120 min)
00:00 **Snajper: Kolejne starcie (Sniper: Reloaded)** ★★ - film sens. USA/Niemcy/RPA 2010, reż. Claudio Fäh (120 min)

TVN7

05:20 Ten moment (35/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Żony Podlasia (1/10)
06:50 Szkoła (63,64/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (46,42,43/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (43/60)
15:00 Szpital św. Anny IV (15) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (9/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (11/60)
20:00 **Sex Story (No Strings Attached)** ★★★ - komedia romant. USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Ivan Reitman, wyk. Natalie Portman (140 min)
22:20 **Dusza towarzystwa (Life of the Party)** ★★ - komedia USA18, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy (135 min)
00:35 **Ścigany (The Fugitive)** ★★★★ - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford (160 min)

MEZZO

12:35 Mozart: XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado - muzyka klas.
12:55 Intermezzo
13:30 C. Monteverdi: Koronacja Poppei - opera F 2023
16:10 Intermezzo
16:45 Chick Corea Piano Solo
17:25 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974
18:10 John Coltrane – Comblain La Tour Jazz Festival 1965 - koncert
18:50 Hommage à John Coltrane - koncert
20:30 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro - muzyka klasyczna
21:30 Messiaen: „Kwartet na koniec czasów" na Festiwalu w Aix-en-Provence
22:20 Giuseppe Verdi: Traviata - opera Belgia 2024

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:35 Basia II (25,26)
11:10 Gus. Mały II (5,6/26)
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Psi patrol IV (24/26)
12:35 Gumisie VI (6,7/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (9,12/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (25,26/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (14) - serial obycz.
21:00 Żelazny orzeł III – Asy - film sens. USA/Wlk. Brytania 1992, reż. John Glen
23:05 Zdobycz - film sens. USA 2024, wyk. Ryan Phillippe

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (30,31,32/65) - serial obycz. Polska 2020, wyk. Paweł Kowalczyk, Wojciech Sukiennik
11:55 Na ratunek 112 XVI (9,10) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV (27,28,29,25) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (452) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (24,25) - serial obycz.
20:05 A na obiad... (4) - mag. kulinarny Polska 2026
20:25 Patrol - film sens. USA 2006, reż. Andrew Davis
23:10 Gwiazdy kabaretu (186, 185) - kabaret i satyra
01:20 Opowiem ci o zbrodni (4,5,6) - serial dok. Polska 2018

METRO

07:25 Bez kompleksów (1)
08:25 Szpital (51,52/67)
10:20 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:20 Szkoła (67/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
13:20 Brzydula - serial obycz.
14:30 Za głosem serca
15:35 Magda M. IV (8)
16:45 The Floor (3, 4)
18:00 Złomowisko PL V
19:00 Kartoteka VIII (11/30)
20:00 Faceci od kuchni - komedia F/Hiszp. 2012, reż. Daniel Cohen, wyk. Michaël Youn, Jean Reno, Raphaëlle Agogué, Julien Boisselier
21:50 Taskmaster (5) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (5,8)
00:50 Hot Spot – making of
01:05 Szpital (44/67)

eprasa.pl 6ae443af23

PIĄTEK 2.10

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (241) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (12)
09:50 Górski lekarz XVIII (10,11/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:55 Kryminalne zagadki Mazur: Krwawe pieniądze (5) - serial krym. Niemcy 2021
14:00 Hudson i Rex IV (15/16) - serial kryminalny
15:00 Komisarz Rex — Powrót do Wiednia (5/6) - serial kryminalny Austria/Niemcy 26, wyk. Maximilian Brückner
17:00 Katastrofy w przestworzach V (5,1,4/10) - serial dok. Kanada 08
20:00 Ballistic (Ballistic: Ecks vs. Sever) ★ - film sens. USA/Niemcy 2002, reż. Wych Kaosayananda, wyk. Antonio Banderas, Lucy Liu, Gregg Henry (115 min)
21:55 Szybcy i martwi (The Quick and the Dead) ★★ - western USA/Jap. 1995, reż. Sam Raimi, wyk. Sharon Stone (125 min)
00:00 Ekstradycja III (2,3) - serial sensacyjny

KINO POLSKA

07:30 Polska Kronika Filmowa 35B/73 - reportaż Polska 1973
07:45 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (6,7/10) - serial dok. Polska 2023
08:45 Do przerwy 0:1 (2,3)
09:55 Szaleństwa panny Ewy - film dla młodzieży PL 1984
12:20 Potop, cz. 2 II (2) - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek
15:05 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
15:40 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
17:55 Czterej pancerni i pies (6,7) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Roman Wilhelmi
20:00 Syberiada polska - dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krucz, Lera Guliajewa, Igor Gniezdiłow, Jan Peszek, Natalia Rybicka
22:45 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
01:55 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski

ALE KINO+

09:00 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak
10:15 Karen Pirie III (3/3)
12:10 Detektyw Foyle III (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
14:10 Punkty zwrotne (Puntos suspensivos) ★★★ - thriller Hiszpania 2024, reż. David Marqués, wyk. Diego Peretti, José Coronado (110 min)
16:00 Shalako - western ★★ Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/USA 1968, reż. Edward Dmytryk, wyk. Sean Connery, Brigitte Bardot (130 min)
18:10 Detektyw Foyle: Wojna nerwów III (4/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2004
20:10 Gunman: Odkupienie (The Gunman) ★★ - film sens. USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Pierre Morel, wyk. Sean Penn, Javier Bardem, Jasmine Trinca, Ray Winstone (140 min)
22:30 Oddział dla zuchwałych (1,2,3/6) - miniserial Wlk. Brytania 2022, wyk. Connor Swindells

POLSAT FILM

07:35 Doktor Martin II (10)
08:35 Przyjaciółki XXII (1,2/12)
10:35 Świat według Kiepskich
14:05 A więc wojna - film sensacyjny USA 2012
16:20 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
18:40 Stan oblężenia - thriller USA 1999, reż. Edward Zwick
21:00 Bullet Train - film sensacyjny USA/Japonia 2022
23:40 W stronę słońca - thriller USA/Japonia 2005
01:45 Ślad II (11/36) - serial kryminalny Polska 2019

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (3/4)
09:45 Vera V (3/4)
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3/8)
12:55 Poirot XI (2/4)
15:00 Strażnik Teksasu VI (4,5/25) - serial sens.
17:05 Vera V (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
18:55 Poirot V (3/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Haker - film sens. USA 2015, reż. Michael Mann
22:55 Stan zagrożenia - film sensacyjny USA/Meksyk 1994
01:55 Walkiria - dramat wojenny USA/Niemcy 2008

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Rodzina Połanieckich
10:35 Porte des Lilas (The Gates of Paris) ★★★ - dramat kryminalny Włochy/Francja 1957, reż. René Clair (110 min)
12:25 Napisane życie. Wisława Szymborska
13:50 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka (373)
14:30 Na fali wspomnień - koncert Polska 1967
14:40 Muzeum polskiej piosenki (83) - program rozrywkowy Polska 2015
14:55 ABC miłości - komedia ★★ Polska 1935, reż. Michał Waszyński (90 min)
16:25 Rodzina Połanieckich
18:00 Tygodnik kulturalny
18:50 Kroniki Sherlocka Holmesa (5/9)
20:00 Wstęp do filmu (607)
20:05 Podejrzana - thriller ★★★★ Korea Płd 2022, reż. Park Chan-wook, wyk. Hae-il Park (150 min)
22:35 PitBull (4) - serial sens.
23:35 Wstęp do filmu (612)
23:40 Wstręt (Repulsion) ★★★★ - thriller psychologiczny Wlk. Brytania 1965
01:30 Acid Rain - film anim. Polska 2019 (35 min)

WARNER TV

07:55 Prawo Agaty VII (12,13)
09:55 Bajer z Bel-Air IV
10:50 Pełniejsza chata IV
11:50 Teraz albo nigdy! II
13:45 Bajer z Bel-Air IV (6,7,8,9/26) - serial kom.
15:35 Pełniejsza chata IV
17:55 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
20:00 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
21:45 Kryptonim U.N.C.L.E. - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2015
00:00 Doczekać zmroku - film sensacyjny USA 1967

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI (1/15) - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Liga Potworów - film animowany USA 2021
13:00 Czarodziejki V
15:00 Pompeje - film katastroficzny USA/Niemcy 2014
17:25 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
20:00 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
22:20 Dredd - film s.f. Wlk. Brytania/RPA/Indie 2012
00:05 Aviator - film biograficzny USA/Niemcy 2004

HBO

09:10 Królestwo niebieskie ★★★ - dramat historyczny Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/F 2005 (140 min)
11:30 Na planie (40) - mag.
12:00 Życie - dramat obycz. ★★★★ Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (100 min)
13:40 Millerowie - komedia ★★★ USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Rawson Marshall Thurber (110 min)
15:30 The Pitt II (11/15)
16:20 Ostatni strzelec ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/Irl. 2023, reż. Terry Loane (100 min)
18:00 Zmierzch - film fantasy ★★ USA/Wielka Brytania 2008 (120 min)
20:00 21 Jump Street - komedia sens. USA 12, reż. Phil Lord, Christopher Miller (110 min)
21:50 Ona - melodramat ★★★★ USA 2013, reż. Spike Jonze (125 min)
23:55 Supergirl - film s.f. ★★ USA 2026 (115 min)
01:50 Obecność IV: Ostatnie namaszczenie ★★★ - horror USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025 (135 min)

CINEMAX

11:30 Stres party - film krótkometrażowy Dania 2022
11:55 Norah - dramat obycz. Arabia Saudyjska 2023
13:30 Pan i władca: Na krańcu świata - film przyg. USA 2003
15:50 Kod da Vinci - thriller USA/Malta/F/Wlk. Bryt. 2006
18:20 Całe szczęście - komedia romantyczna USA 2006
20:00 Dziwne zbiory - horror USA 2024, reż. Stuart Ortiz
21:35 Raport - film biograf. USA 2019, reż. Scott Z. Burns
23:35 Barry Seal: Król przemytu - film sens. USA 2017

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (3/8)
10:30 Dora Heldt: Ani słowa tacie! - komedia Niemcy 2012
12:25 Käthe i ja (9/10) - serial obyczajowy Niemcy 2024
14:20 Serce ponad rozsądkiem - film obycz. Niemcy 2025
16:15 Rosamunde Pilcher: Śniadanie u Tessy - dramat obyczajowy Niemcy 2024
18:05 Górski lekarz (4/8)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2024
21:55 Najlepsze na koniec - komedia Niemcy 2024
23:50 Górski lekarz (4/8)
01:45 Statek marzeń

CANAL+ PREMIUM

08:55 Fuks - komedia sens. ★★★ Polska 1999 (85 min)
10:20 Kawałek po kawałku ★★★ - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
11:55 Łapu-Capu (235)
12:00 Wszyscy Święci ★★ - dramat obyczajowy Polska 2002, reż. Andrzej Barański (80 min)
13:20 Larger Than Life: Złota era boysbandów
14:55 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 ★★ - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
16:50 Making of Canal+
16:55 Ocaleni - thriller USA/Kanada 2008, reż. Rodrigo García (90 min) ★★
18:25 Łapu-Capu (236)
18:30 Skok na milion ★★ - komedia Francja/Belgia 2025 (90 min)
20:00 Gangi Nowego Jorku ★★★★ - film sens. USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese (160 min)
22:40 Apollo w ogniu: Apollo Has Fallen (4/8)
23:25 Rytuał - horror USA/Indie 2025 (95 min) ★★
01:00 Wcielenie - horror Wlk. Brytania 2024 (95 min) ★★

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (20/50)
10:55 Lekarze V (3)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (21/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (2) - mag. filmowy
17:45 Mean Girls - komedia USA 2024, reż. Samantha Jayne, Arturo Perez Jr.
20:00 Czarna owca - komediodramat Polska 2021
22:25 Och, Karol! - komedia PL 1985, reż. Roman Załuski

AMC

10:10 Kopalnie króla Salomona - film przyg. Niemcy/USA/RPA 2004, reż. Steve Boyum
14:05 Alex i Emma - komedia romantyczna USA 2003
16:10 Mistrz Z: W cieniu Ip mana - film sensacyjny Hongkong/Chiny 2018
18:15 DOA: Żywy lub martwy - film sens. USA/Niemcy/Wlk. Bryt./Jap./Kanada/Aus. 2006
20:00 Redbad - film akcji Holandia 2018, reż. Roel Reiné
23:25 Sasori - film przyg. Japonia/Hongkong 2008
01:35 Żołnierze kosmosu II - horror USA 2004

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:30 Ostry dyżur VI (12/22)
09:30 Castle VIII (8,9/22)
11:15 Rekrut VI (5,6/10)
13:15 Agenci NCIS X (16,17/24)
15:10 FBI VI (9,10/13)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (9,10/24)
19:10 Castle VIII (10,11/22) - serial krym. USA 2016
21:05 Snajper III - film sens. USA 2004, reż. P.J. Pesce
23:00 Snajper: Kolejne starcie - film sens. USA/Niemcy/RPA 2010, reż. Claudio Fäh
00:45 Castle VIII (10/22)

EPIC DRAMA

08:40 Detektyw Murdoch XVII
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (2/6)
10:35 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:10 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
14:05 Agenci NCIS XVIII
15:00 Panna Marple II (4/4)
17:00 Dalgliesh II (5/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII
19:55 Poirot III (4/11)
21:00 A.B.C. (2/3) - serial krym.
22:00 Morderstwo w małym mieście II (4) - serial krym.
22:55 Poirot III (4/11)
00:00 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

11:25 Ostre cięcie (1)
12:25 Ugotowani (6)
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show
15:30 Pojedynek na podróże
16:35 Egzotyczne wakacje na każdą kieszeń - magazyn
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 15, 1) - reality show
20:50 Love the Look (1) - program rozrywkowy Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVIII (1,36/14) - serial dok.
23:50 Kobieta na krańcu świata XVII (4/8) - cykl reportaży
00:50 Apetyt na miłość (12)

TVN TURBO

08:00 Gadżet 4.0 (2, 3)
09:00 Fani czterech kółek XVII
10:00 Raport Turbo (5079)
10:15 Samochód marzeń (2)
11:15 Wojny samochodowe
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5080)
18:15 Mobilni mechanicy (7, 8)
19:45 Moto kombat (4)
20:30 Z drugiej ręki (4, 4)
22:00 Raport Turbo (5080)
22:15 Zawodowi handlarze
23:45 Ciężarówką przez pół świata (4/8) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (5/8)
09:40 Ojciec Brown V (11/15)
10:40 Z pamiętnika położnej XI (1,4,6/8) - serial obyczajowy
13:50 Ojciec Brown V (2,9/15)
15:50 Lewis IV (5/8)
16:55 My Life is Murder V
18:00 Morderstwa w Midsomer XXI (3/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII (2/8) - serial kryminalny
21:00 Po powodzi II (1/6)
22:00 W cieniu podejrzeń (8/8)
23:00 Harry Wild V (5/6)
00:00 Lynley - serial krym.

FX

08:00 Kości II (11/21)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (22/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (15,16/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (11/18)
12:50 FBI V (9/23)
13:45 Agenci NCIS (21,22/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (17,18/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V - serial sens.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (12,13/18)
22:00 Bez twarzy - film sens. USA 1997, reż. John Woo

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży X (10) - serial dok.
09:05 Ekstremalnie wymagający kupujący (1/8) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:55 Odlotowy ogród (5)
12:30 Nowe życie w starym domu: witajcie we Włoszech
14:35 Mieszkanie na miarę
16:30 Polowanie na ogród IX
17:05 Polowanie na ogród
18:20 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:10 Zgłoś remont (5, 1) - reality show Polska 2017
22:05 House Hunters

BBC LIFESTYLE

12:30 10 lat mniej w 10 dni II
13:35 10 lat mniej – powrót II
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywkowy
15:50 Zapraszam do stołu: wielka porcja (6) - reality show
17:50 Prawda o Koronie: dynastia Windsorów (2/5)
18:50 Mistrzowie szycia (10)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - pr. rozrywkowy
21:00 Najlepszy konsultant ślubny (5) - pr. rozrywkowy
22:15 Sex-notowania (1)
23:15 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour
00:10 Wstydliwe choroby II

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (20/24)
08:55 Hoży doktorzy (7,8/24)
09:55 Przyjaciele II (23,24, 1,2/24) - serial kom. USA 1996
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (20,21,22,23,24,1/24)
14:30 Dwóch i pół IV (21,22, 23,24/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (3,4,5,6/25) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy (9,10/24)
19:30 Baywatch: Słoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
22:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex X
09:10 Rodzinka.pl VII (9/13)
09:40 Klan - telenowela
10:15 Ranczo III (7/13)
11:10 Rodzinka.pl XIX (2,3)
12:10 Felicita (10,11)
13:25 Ojciec Mateusz (1,2)
15:30 Komisarz Alex X
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (9,10/13)
19:20 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (8) - mag.
19:35 Ojciec Mateusz (3,2) - serial krym. Polska 2008
21:30 Ranczo III (11,12/13)
23:30 Ojciec Mateusz (4)
00:25 Gra z Cieniem II

CANAL+ KUCHNIA

09:40 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (4, 6) - magazyn
10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Kulisy wielkiej kuchni
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Domowa piekarnia Kucharskiego (1, 2) - magazyn
16:40 Jamie Oliver (21, 22)
17:35 Gotuj taniej z Jamiem (3)
18:30 Jedz, podróżuj, smakuj
19:25 Maximum Foodie V (1,3)
20:20 Jamie: uczta za mniej (4)
21:20 Anthony Bourdain XI
23:55 Top Chef (10)

CANAL+ DOMO

09:00 Patent na zieleń (5,6)
10:00 Gardeners' World (2)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty IX
13:05 W mieście czy na wsi
14:00 Adres: rezydencje marzeń (5) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (16) - lifestyle
15:55 Daleko od miasta XVI
16:50 Gardeners' World (5)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty IV (1/6)
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Adres: rezydencje marzeń (6) - reality show
22:05 Wielkie projekty XII

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże koleją III (1/6) - serial dok.
13:40 Piesze wędrówki po świecie (1/8) - serial dok.
14:45 Afryka z góry (10/10)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII (8,9/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (63,64)
18:40 Pomyśl, zanim zjesz! (2) - serial dok. Holandia 2024
19:45 First Person Shooter
20:50 Sekrety budowniczych piramid II (2/6) - serial dok.
22:00 Wszystko o Marii, Matce Bożej (2) - film dok. F 2025

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Klan z Alaski (3/6)
12:00 Fani czterech kółek XVIII
13:00 Człowiek kontra niedźwiedź (2/8) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska (4)
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (7/11)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Przygody truckerki
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (7,8/16) - serial dok.
21:00 Zawodowcy: drwale II
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (11)

TVP HISTORIA

10:20 Pamięć powstania
11:30 Królowe, które zmieniły świat (4/6) - serial dok.
12:25 Pieszo przez dziką Rumunię - serial dok.
13:30 Flesz historii (781)
14:00 Dom (5/5) - serial obycz.
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Wojenne dziewczyny II
18:30 Wojownicy czasu
19:05 Umrzeć za Warszawę
20:10 Zaginiony w akcji II - film sensacyjny USA 1985
21:55 Powstanie zwykłych ludzi - film dok. Polska 2004
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XX
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (8/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (1/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (2)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie (8/8)
18:10 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (2/8)
22:00 Starożytni kosmici XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami (2)
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Gułag – system śmierci
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (2/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (4/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Tajemnice wojny: Blitzkrieg - serial dok.
22:00 Premiera: III Rzesza: droga do upadku VI
23:00 1946: proces tokijski

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Broń w hollywoodzkich filmach (3,4/8) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Apokalipsa Hitlera – front zachodni (2/2)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (6/20)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Zamki krzyżowców: budowle nie do zdobycia
21:00 Sekrety Biblii (3/6)
22:00 Potęga i mit hitlerowskiego SS (1,2) - serial dok.

BBC EARTH

12:00 Ben Fogle na szkockich wyspach II (3/4) - serial dok.
13:05 Planeta Ziemia II. Dzienniki - serial dok.
14:15 W okowach mrozu VIII
15:15 Życie na pustkowiu XI
16:20 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
17:30 Planeta Ziemia II. Dzienniki - serial dok.
18:40 Ben Fogle na szkockich wyspach II (4/4) - serial dok.
19:45 Przez nieznaną Afrykę
20:55 W okowach mrozu X (4)
22:55 Zabójcza pogoda VI
01:00 Planeta Ziemia II

POLSAT VIASAT HISTORY

09:35 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
10:40 Militarny ranking (4/10) - serial dok. Wlk. Brytania 2016
11:50 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
12:40 Miasta świata podziemi IV (7,8,6,5/8) - serial dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (7/13) - serial dok.
17:45 Militarny ranking (5/10)
18:50 Zakazana historia VII
19:50 Piramidy w Gizie: sięgnąć do gwiazd - film dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:10 Starożytne superbudowle IV - serial dok. F 2026

eprasa.pl 6ae443af23

SOBOTA 3.10

Od A do Z

AD ASTRA ★★★
film s.f., USA/Chiny/Brazylia 2019, reż. James Gray, wyk. Brad Pitt, Liv Tyler, Ruth Negga
23:30 | cinemax
Brad Pitt wyrusza na krańce Układu Słonecznego, by zbadać zakłócenia zagrażające życiu na Ziemi, a przy okazji poznać tajemnicę zaginięcia jego ojca w kosmosie. Plus nieco filozofii do przemyślenia.

BACK TO BLACK. HISTORIA AMY WINEHOUSE ★★★
film biograficzny, Wlk. Brytania/USA/Francja 2024, reż. Sam Taylor-Johnson, wyk. Marisa Abela, Jack O'Connell
21:30 | tvn
Opowieść o gorzkich losach Amy Winehouse – niezwykłej gwiazdy brytyjskiej muzyki pop początku XXI wieku, która nie zdołała udźwignąć ciężaru sławy i oszałamiającego sukcesu. Plus Marisa Abela (oklaski!).

BOŻE CIAŁO ★★★★★
dramat obycz., Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
20:00 | kino polska
Jedenaście polskich Orłów, nominacja do Oscara oraz inne nagrody dla wziętej z życia historii uciekiniera z poprawczaka (Bartosz Bielenia!), który udając księdza, skraca drogę pewnej społeczności do Boga.

CHIEF OF STATION ★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
22:05 | tv puls
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

DZIEWIĄTY LEGION ★★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Kevin Macdonald, wyk. Channing Tatum, Jamie Bell, Donald Sutherland
20:00 | stopklatka
Rzymski centurion w podbitej Brytanii zapuszcza się na tereny barbarzyńców, by odzyskać zagarnięte przez Celtów godło legionu i tym samym przywrócić honor swemu ojcu – dowódcy rozbitej jednostki.

Przepis na morderstwo

20:00 | canal+ premium
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Od umierającej matki mężczyzna dowiaduje się, że jest nieślubnym synem miliardera i zostaje zobowiązany do przejęcia spadku, co oznacza konieczność wyeliminowania pozostałych pretendentów.

KOMEDIODRAMAT
WIELKA BRYTANIA/FRANCJA/USA 2026, REŻ. JOHN PATTON FORD. WYK. GLEN POWELL, MARGARET QUALLEY

JENIEC WOJENNY ★★
film sens., USA/Filipiny 2025, reż. Louis Mandylor, wyk. Scott Adkins, Peter Shinkoda, Donald Cerrone
21:50 | canal+ premium
Znajome, chociaż nie w takim kostiumie: angielski pilot podczas II wojny trafia do japońskiej niewoli, gdzie zostaje zmuszony do udziału w walkach na gołe pięści. Na szczęście, pochodzi z Hongkongu.

LODOWY SZLAK: ZEMSTA ★★
film sens., USA/Australia 2025, reż. Jonathan Hensleigh, wyk. Liam Neeson, Bingbing Fan, Marcus Thomas
21:50 | hbo
Liam Neeson powraca jako nieustraszony kierowca, który przybywa do Nepalu, by rozsypać w górach prochy brata, a przy okazji rozprawia się z grasującymi na krętych drogach bandytami.

LUDZIE HONORU ★★★★
dramat, USA 1992, reż. Rob Reiner, wyk. Tom Cruise, Jack Nicholson, Demi Moore
22:25 | stopklatka
Tom Cruise i Demi Moore kontra Jack Nicholson: w sprawie o koszarową falę młody oficer na sali sądowej przeciwstawia się fałszywie pojmowanemu kodeksowi honorowemu wyznawanemu przez starego wygę.

MAUDIE ★★★★
film biograficzny, Kanada/Irlandia 2016, reż. Aisling Walsh, wyk. Ethan Hawke, Sally Hawkins, Kari Matchett
20:00 | tvp kultura
Sally Hawkins jako Maudie Lewis – cierpiąca na artretyzm malarka, której oryginalne prace są obecnie niezwykle cenione jako czołowe dokonania kanadyjskiego prymitywizmu XX wieku.

MINGHUN ★★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Jan P. Matuszyński, Paul Dugdale, wyk. Marcin Dorociński, Daxing Zhang, Natalia Bui
21:25 | tvp 1
Po śmierci córki, samotny ojciec (Marcin Dorociński – oklaski!) naciskany przez chińskiego teścia zgadza się na tradycyjną konfucjańską ceremonię minghun - znalezienie ducha męża dla zmarłej.

NAJBOGATSZA KOBIETA ŚWIATA ★★★
komediodramat, Francja/Belgia 2025, reż. Thierry Klifa, wyk. Isabelle Huppert, Marina Foïs, Laurent Lafitte
23:45 | canal+ premium
Wokół tzw. afery Betancourt, dziedzictwa fortuny L'Oreal: Isabelle Huppert jako tytułowa multimiliarderka, która ulega niezdrowej fascynacji ekscentrycznym fotografem, co budzi niepokój jej córki.

NIKT ★★★★
film sens., USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk, Aleksiej Serebriakow, Connie Nielsen
20:00 | cinemax
Wizyta domorosłych włamywaczy w domu marzącego o ciszy i spokoju safanduły budzi prawdziwą bestię – maszynę do zabijania, z którą zadziera rosyjska mafia. Plus niezwykle energetyczny Bob Odenkirk.

PRZYSIĘGA IRENY ★★★
dramat wojenny, Polska/Kanada 2023, reż. Louise Archambault, wyk. Sophie Nélisse, Dougray Scott, Andrzej Seweryn
21:05 | tvp historia
Historia Ireny Gut, która podczas okupacji hitlerowskiej ryzykowała życiem, by ocalić co najmniej siedemnaścioro Żydów. Po wojnie osiadła w USA, wyróżniona medalem Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

UCIECZKA Z PRETORII ★★★
thriller, Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe, Daniel Webber, Ian Hart
20:10 | ale kino+ hd
Na faktach: w 1978 roku dwaj biali aktywiści z RPA, przeciwnicy apartheidu, trafiają do więzienia o zaostrzonym rygorze. Dobrze zorganizowana ucieczka będzie świadectwem ich niezłomności.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

SOBOTA 3.10

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1185)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
09:00 Ranczo II (8/13)
10:00 Felicita (10,11)
11:10 Ojciec Mateusz XXII (2)
12:05 Dobre strony (14)
12:25 Złodziej w hotelu (To Catch a Thief) - komedia kryminalna USA 1955, reż. Alfred Hitchcock (120 min)
14:25 Okrasa łamie przepisy (383) - mag. kulinarny
15:00 Rolnik szuka żony (4) - reality show Polska 2026
16:00 Zaraz wracam (15,16)
17:00 Teleexpress
17:35 Ojciec Mateusz 35 (8)
18:20 Przed ekranem
18:40 Jaka to melodia? (5974)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Komisarz Alex XXVI** (5) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Minghun** - dramat obycz. Polska 24, reż. Jan P. Matuszyński, Paul Dugdale, wyk. Marcin Dorociński (105 min)
23:10 **Ucieczka z Los Angeles (Escape from L.A.)** - film s.f. USA 1996, reż. John Carpenter (110 min)
01:00 **Morderstwa w Cantal (Meurtres dans le Cantal)** - thriller Francja 2023 (105 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7695) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7695) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (5) - mag. kulinarny
12:05 Program publicystyczny
12:40 Informacje kulturalne
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3142) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny (2093)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2027 (4) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:15 Panna młoda
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (46) - teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę
19:25 Rodzinka.pl XIX (3,4) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice of Poland: Przesłuchania w ciemno** (7, 8) - program rozrywkowy
23:00 **Program rozrywkowy**
23:30 **Postaw na milion**
00:30 **Anglik, który mnie kochał (Some Kind of Beautiful)** - komedia romant. USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Tom Vaughan (105 min)
02:15 **RoboCop** - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman (120 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3222) - mag. Polska 2026
11:35 SuperMarket Chef (1) - reality show Polska 2026
12:05 Kraina lodu (Frozen) - film animowany USA/Norwegia 2013, reż. Jennifer Lee, Chris Buck (135 min)
14:20 Nie ma mocnych - komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński (130 min)
16:30 Awantura o kasę (294) - teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (1) - pr. muzyczny
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy
19:25 Wypasiona Kuchnia (34) - serial kom. Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Młodzi i moralni. Nad mętną rzeką** (179) - kabaret i satyra
22:00 **Niezniszczalni 4 (Expend4bles)** - film sens. USA 2023, reż. Scott Waugh, wyk. Jason Statham (130 min)
00:10 **Pokusa** - thriller Polska 2023, reż. Maria Sadowska (135 min)
02:25 **7 sekund (7 Seconds)** - film akcji USA/Szwajcaria/Rumunia/Wlk. Bryt. 2005 (145 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży VI (6/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (8100) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (31/60)
06:50 Kobieta na krańcu świata: Nowa Zelandia XVII: Nowa Zelandia (5/8)
07:45 Dzień Dobry TVN (5794) - mag. Polska 2026
11:30 Bez kompleksów (1) - reality show Polska 2026
12:35 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
14:05 MasterChef (4) - show
15:45 Taskmaster (5) - program rozrywkowy Polska 2026, program prowadzi Adam Woronowicz, Cezary Sikora
16:50 The Floor. VIP Challenge (1) - teleturniej Polska 2026
17:50 The Floor. VIP Challenge
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Azja Express** (5) - reality show Polska 2026
21:30 **Back to Black. Historia Amy Winehouse (Back to Black)** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA/Francja 2024, reż. Sam Taylor-Johnson (145 min)
23:55 **Oszukać przeznaczenie (Final Destination)** - horror USA/Kanada 2000, reż. James Wong, wyk. Devon Sawa, Ali Larter (130 min)
02:05 **Lalka – making of**

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (9,10,11/14)
09:00 Taki jest świat (39)
09:25 Boso przez świat: Poganiacz słoni (79)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz. Polska 2024, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński, Agata Szafrańska. 21-letni Olgierd mieszka z rodzicami w Niemczech. Jego marzeniem jest bycie mechanikiem samochodowym, ale ojciec wysyła go do Polski, żeby studiował ekonomię na prywatnej uczelni. Olgierd rzuca studia i zatrudnia się w warsztacie.
20:00 **Murarz. Na granicy spisku (The Bricklayer)** - film sens. USA 2023, reż. Renny Harlin, wyk. Aaron Eckhart, Nina Dobrev (125 min)
22:05 **Chief of Station** - thriller USA/Wlk. Bryt./Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart (120 min)
00:05 **Droga do Zatracenia (Road to Perdition)** - film sens. USA 2002, reż. Sam Mendes, wyk. Tom Hanks (145 min)

TVN7

05:25 Ten moment (36/40)
06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:50 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2022
07:20 Bociany - film animowany USA/Kanada 2016
09:05 The Floor (13, 14) - teleturniej Polska 2026
10:20 Ukryta prawda (34/60) - serial fabularno-dok.
11:25 Mówię Wam (7) - mag.
12:40 Ukryta prawda
14:40 Szpital św. Anny
16:40 Detektywi III (39/60)
17:40 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise, Kelly McGillis, Val Kilmer (140 min)
20:00 **Transformers** - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox, Josh Duhamel, Tyrese Gibson (185 min)
23:05 **Wilk z Wall Street (The Wolf of Wall Street)** - film biograf. USA 2013, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio (210 min)
02:35 **Dom w głębi lasu (The Cabin in the Woods)** - horror USA/Kanada 2011 (115 min)

MEZZO

10:30 Albéric Magnard: Guercoeur - opera F 2024
13:05 Intermezzo
13:30 Archie Shepp All Star: „Tribute to John Coltrane"
14:25 McCoy Tyner: Piano Solo - koncert Niemcy 1983
15:15 John Coltrane Live in Antibes 1965 - koncert
16:05 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
17:40 Orkiestra Symfoniczna Lucerny, Michael Sanderling, W. Kentridge: Szostakowicz
18:35 Orkester Nord, Martin Wåhlberg: Monteverdi – Barokkfest - muzyka klas.
20:30 Steve Reich – Colin Currie Group. Festival international d'Édimbourg - koncert
22:00 Lucerne Festival Orchestra, Riccardo Chailly: Reich, Gershwin, Ives

PULS 2

09:55 Pinokio. Prawdziwa historia - film animowany Rosja/Węgry 2021
11:50 Boso przez świat (66, 68, 81) - cykl reportaży
13:40 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (8, 9)
15:45 Księżniczka na ziarnku grochu - film fantasy Niemcy 2010, reż. Bodo Fürneisen
17:00 Kapitan Szablozęby i skarb piratów - film przyg. Norwegia/Wlk. Brytania 2015
19:00 Piorun i magiczny dom - film anim. Belgia/Francja/Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Jérémie Degruson, Ben Stassen, Mimi Maynard
20:50 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991
22:30 Wielki Stach - komedia sensacyjna USA 2007
00:35 Wstydliwe choroby

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (347) - mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (4)
09:40 Galileo
10:45 Mini Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
11:30 Galileo
12:35 I że ci nie odpuszczę - komedia romant. Meksyk/USA 2018, reż. Rob Greenberg, wyk. Eugenio Derbez
14:55 Policjantki i policjanci XXV (11,12,13,14,15) - serial obyczajowy Polska 2026
20:05 A na deser... (14)
20:20 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (17,18,19,20) - serial krym. Polska 2026
00:20 Gwiazdy kabaretu (184, 183) - kabaret i satyra
02:25 STOP Drogówka (379) - mag. policyjny Polska 2026

METRO

07:05 Gorączka złota XIII (1/26) - serial dok. USA 2022
08:55 Klan z Alaski III (18,19,20/32) - serial dok.
11:55 Złomowisko PL V (9,10) - serial dok. Polska 2017
13:55 Makłowicz w drodze (7, 1) - magazyn kulinarny
15:05 Farma Clarksona II (2/8) - cykl reportaży
16:10 Azja Express (4)
17:55 Kryminalni II (2,3/13) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Miss Agent II: Uzbrojona i urocza - komedia sensacyjna USA 2005, reż. John Pasquin, wyk. Sandra Bullock, Regina King, Enrique Murciano
22:20 Meg - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub
00:35 Kuba Wojewódzki (5) - talk-show Polska 2026

eprasa.pl 6ae443af23

SOBOTA 3.10

STOPKLATKA

08:55 Komisarz Rex VIII (4/13) - serial sensacyjny
09:55 Hudson i Rex IV (16,1/16) - serial krym.
11:55 Kryminalne zagadki Mazur (6) - serial krym. Niemcy 2021
13:55 Lassie - film przygodowy USA 1994, reż. Daniel Petrie (120 min) **
15:55 Ostatni pociąg z Gunhill (Last Train from Gun Hill) - western USA 1959, reż. John Sturges (115 min) ****
17:50 Nie lubię poniedziałku - komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder (130 min) ***
20:00 Dziewiąty legion (The Eagle) - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Kevin Macdonald, wyk. Channing Tatum, Jamie Bell (145 min) ***
22:25 Ludzie honoru (A Few Good Men) - dramat USA 1992, reż. Rob Reiner (160 min) ****
01:05 Joanna - dramat wojenny Polska 2010, reż. Feliks Falk (140 min) ***

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 8A/72 - reportaż Polska 1972
08:00 Polska Kronika Filmowa 49A/72 - reportaż Polska 1972
08:10 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001
10:40 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973
12:40 Chłopi: Jagna (2) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
14:30 Konopielka - komedia Polska 1982, reż. Witold Leszczyński, wyk. Krzysztof Majchrzak, Anna Seniuk, Joanna Sienkiewicz
16:30 Krzyżacy - film przygodowy Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska, Grażyna Staniszewska, Andrzej Szalawski, Henryk Borowski
20:00 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna
22:35 Ostatnia misja - film sensacyjny Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos
00:45 Bo we mnie jest seks - film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota

ALE KINO+

10:20 Thelma i Louise. Smak wolności - film dokumentalny Francja 2024
11:35 Sny o miłości (Drømmer) - komediodramat Nor. 2024, reż. Dag Johan Haugerud, wyk. Ella Øverbye (135 min) ****
13:50 Prosta przyjaźń (Les choses simples) - komedia F 2022, reż. Eric Besnard (120 min) ***
15:50 Patience II (7,8) - serial krym. Wlk. Brytania 2026
18:05 Siła przetrwania (Miracle on the Mountain) (1) - film przyg. USA 2017, reż. Scott Waugh, wyk. Josh Hartnett, Mira Sorvino, Sarah Dumont (125 min) ***
20:10 Ucieczka z Pretorii (Escape From Pretoria) - thriller Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe, Daniel Webber, Ian Hart, Nathan Page (130 min) ***
22:20 Oddział dla zuchwałych (4,5,6/6) - miniserial Wlk. Brytania 2022, wyk. Connor Swindells, Tom Glynn-Carney

POLSAT FILM

10:20 Angry Birds Film - film anim. Fin./USA/Wlk. Brytania/Australia/Kan./Słowacja 2016
12:25 Dziennik cwaniaczka - kom. USA/Wlk. Brytania 2010
14:20 Fałszywa dwunastka - komedia USA 2022
16:35 Zew krwi - film przygodowy USA/Kanada 2020
18:35 47 roninów - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch
21:00 Kraven Łowca - film s.f. USA 2024, reż. J.C. Chandor
23:40 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart

FILMBOX+ ONE

08:55 Strażnik Teksasu V
10:55 Vera VI (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
12:50 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
15:15 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
18:00 Morderstwa według Agathy Christie: A... B... C... (1) - film krym. F/Szwajcaria 2009, reż. Eric Woreth
20:00 Vera VII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
22:00 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
00:40 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992

TVP KULTURA

09:20 ABC miłości - komedia Polska 1935, reż. Michał Waszyński (90 min) **
10:50 Kosmos 1999 II (13/24)
11:55 Wydarzenie aktualne
12:30 Paul Signac: złoty wiek dopiero nadejdzie - film dok.
13:40 Dzień z życia artysty (9) - mag. kulturalny
14:20 Dama Kameliowa - melodramat Polska 1994, reż. Jerzy Antczak, wyk. Anna Radwan, Anna Dymna (120 min) **
16:20 Nad Niemnem (3/4) - serial obycz. Polska 86
17:30 Tamte lata, tamte dni
18:10 Porte des Lilas (The Gates of Paris) - dramat kryminalny Włochy/Francja 1957, reż. René Clair (110 min) ***
20:00 Maudie - film biograficzny Kanada/Irlandia 2016, reż. Aisling Walsh, wyk. Ethan Hawke, Sally Hawkins (125 min) ****
22:05 63. KFPP w Opolu (220)
23:10 Wstęp do filmu (607)
23:20 Podejrzana (Heojil kyolshim) - thriller Korea Płd. 2022, reż. Park Chan-wook (140 min) ****
01:40 Wydarzenie aktualne

WARNER TV

11:40 Uwolnić orkę IV: Ucieczka z Zatoki Piratów - film przyg. USA 2010
13:45 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
15:45 Dziedzic Maski - komedia USA/Niemcy/F/Australia 2005, reż. Lawrence Guterman
17:35 Superman - film s.f. USA/Kan./Szwajc./Wlk. Bryt. 1978, reż. Richard Donner
20:35 Rewolwer i melonik - film sensacyjny USA 1998
22:20 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
00:00 Hannibal - serial grozy

PARAMOUNT

08:55 Liga Potworów - film animowany USA 2021
11:00 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
12:50 Tajna baza - komedia USA 2022, reż. Henry Joost
15:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
17:20 Top Gun: Maverick - film sens. USA 2022
20:00 Iluzja - thriller USA/F 2013, reż. Louis Leterrier
22:30 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014
01:30 Hellboy - film fantasy USA 2004, reż. Guillermo del Toro, wyk. Ron Perlman

HBO

08:50 Pasażerowie - film s.f. USA/Australia/Hongkong 2016 (115 min) ***
10:45 Eddie zwany Orłem - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min) ***
12:30 Leonardo. Odkrywca - film anim. Irlandia/F/USA/Iran 2023, reż. Jim Capobianco, Pierre-Luc Granjon (100 min) ***
14:10 Na rauszu - komediodramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min) ****
16:05 Green Book - film biograficzny USA/Chiny/Japonia 2018 (130 min) ****
18:15 Zgadnij kto - komedia romantyczna USA 2005 (105 min) ***
20:00 22 Jump Street - kom. sens. USA 2014, reż. Phil Lord, Christopher Miller (110 min) ***
21:50 Lodowy szlak: Zemsta - film sensacyjny USA 2025 (110 min) **
23:40 Królowa ringu - film biograf. USA 2024, reż. Ash Avildsen (130 min) ***
01:50 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014, reż. David Fincher (145 min) ****

CINEMAX

12:00 Barry Seal: Król przemytu - film sens. USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise
13:55 Dziewięć Królowych - film krym. Argentyna 2000
15:50 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
17:40 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
20:00 Nikt - film sensacyjny USA/Japonia/Chiny 2021
21:30 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
23:30 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019

ROMANCE TV

09:30 Górski lekarz (8,1/8)
13:20 Inga Lindström: Meandry miłości - film obycz. Niemcy 2007, reż. Oliver Dommenget
15:05 Statek marzeń
17:00 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - dramat obycz. Niemcy/A 2009, reż. Holger Barthel
18:55 Falk (3/6) - serial obycz.
20:00 Kryminalne zagadki Mazur: Krwawe pieniądze - serial krym. Niemcy 2024
21:55 Mój brat, jego spadek i ja - komedia Niemcy 2011
23:50 Miłość jak ze snu? - dramat obycz. USA 2019

CANAL+ PREMIUM

09:55 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008 (120 min) **
11:55 Łapu-Capu (237)
12:10 Nowa fala - film bio graficzny Francja/USA 2025 (105 min) ****
13:55 Wicked - musical USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu, wyk. Cynthia Erivo, Ariana Grande (165 min) ***
16:40 Cudowne życie - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min) ***
18:20 Pod gwiaździstym niebem - komedia romant. USA 2025, reż. Michelle Danner, wyk. Alex Pettyfer (100 min) **
20:00 Przepis na morderstwo - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2026 (110 min) ***
21:50 Jeniec wojenny - film sens. USA/Filipiny 2025, reż. Louis Mandylor, wyk. Scott Adkins (115 min) **
23:45 Najbogatsza kobieta świata - komediodramat F/B 2025 (120 min) ***
01:45 3000 metrów nad Ziemią - film sensacyjny USA 2025 (90 min) **

TVN FABUŁA

08:00 Lekarze IV (6,7)
10:00 Sonic 2. Szybki jak błyskawica - film anim. USA/Japonia/Kan./Wlk. Bryt. 2022
12:40 Mean Girls - komedia USA 2024, reż. Samantha Jayne, Arturo Perez Jr.
15:00 Tajna baza - kom. USA 2022, reż. Henry Joost, Ariel Schulman, wyk. Owen Wilson
17:20 Top Gun: Maverick - film sensacyjny USA 2022
20:00 Nietykalni - komediodramat Francja 2011
22:30 Simona Kossak - film biograficzny Polska 2024

AMC

08:50 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
10:45 Uliczny wojownik - film sens. USA/Japonia 1994
12:45 Powrót na błękitną lagunę - film przyg. USA 1991
14:50 Legenda Zorro - film przygodowy USA 2005
17:40 Ip Man 4 - film przyg. Hongkong/Chiny 2019
19:50 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
22:00 Droga do Palomy - thriller USA 2014, reż. Jason Momoa, wyk. Jason Momoa
23:55 Kraina złoczyńców - film sens. USA 2014

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:55 FBI: Most Wanted V (5/13) - serial krym. USA 2024
09:55 Rekrut: Feds (19,20,21,22/22) - serial sens.
13:55 Rekrut VI (1/10)
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (14,15,16,17,18/23) - serial krym. USA/Kan. 2001
20:00 Snajper: Kolejne starcie - film sens. USA/Niemcy/RPA 2010, reż. Claudio Fäh
21:55 Snajper: Duch wojnika - thriller USA 2016
23:50 Maksimum ryzyka - film akcji USA 1996

EPIC DRAMA

08:00 Panna Scarlet V (5,6,1/6) - serial krym.
11:20 Agenci NCIS XVIII (3,4/16) - serial krym.
13:10 Agenci NCIS: Los Angeles XVIII (21/24)
14:00 Agenci NCIS XVIII
15:55 Panna Marple (1/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2004
17:55 Poirot: Zło czai się pod słońcem VIII (1/2) - serial krym.
20:00 Detektyw Murdoch: Panika w parku XIX - serial krym. Kan./Wlk. Brytania 2026
21:00 Inspektor Ricciardi II
23:15 Hiszpańska księżniczka
00:30 Panna Scarlet V

TVN STYLE

11:30 Love the Look (1) - program rozrywkowy Polska 2026
12:30 Teraz one (1)
13:00 Jestem z Polski XVIII (1,4/14) - serial dok.
15:00 Bitwa o gości (9)
16:00 Ostre cięcie (1)
17:00 Zgłoś remont (10)
18:00 Ugotowani w parach (13) - reality show Polska 2023
19:00 Kuchenne rewolucje
21:05 Teraz one (1) - program rozrywkowy Polska 2026
21:40 Top Model (5)
23:05 Nagi raj. Wielka Brytania - reality show Wlk. Bryt. 2025

TVN TURBO

09:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (4/17)
09:30 Jeździć, obserwować II
10:15 Moto kombat (4)
11:00 Ciężarówką przez pół świata (4/8) - serial dok.
12:00 Mobilni mechanicy (7)
12:45 Wojny samochodowe
15:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (16,4/17)
16:45 Zawodowi handlarze (4)
17:30 Jeździć, obserwować VIII
18:15 Z drugiej ręki (4)
19:00 Wojny samochodowe
20:00 MMA: King's Arena: Gala w Łodzi (na żywo)
00:05 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:00 Co ludzie powiedzą? IV
08:30 Shakespeare i Hathaway
10:30 Morderstwa w Midsomer VI (4) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown XI (5,6,7/10) - serial krym.
15:35 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
17:35 Z pamiętnika położnej XI
18:50 Śmierć z dala od palm III
19:55 Śmierć pod palmami XII
21:00 Lynley (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:00 Milczący świadek XXV
00:00 Po powodzi II (1/6)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (5,6/18)
10:30 Z Archiwum X III (10,11,12,13/24) - serial s.f.
14:10 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 1996, reż. Roland Emmerich
17:15 Szklana pułapka - film akcji USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis
19:50 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett
22:50 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008
00:45 Zakłamanie

HGTV

09:05 Nowa Maja w ogrodzie (22, 23, 24) - magazyn
10:40 Uratuj swój ogród (27)
11:35 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (9,10/12)
12:35 Dobrze zrobione w domu (2) - mag. Polska 2026
12:45 Zgłoś remont (1)
13:40 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
15:35 Polowanie na ogród IX
17:15 House Hunters (7, 8, 9)
18:55 Weekendowa metamorfoza (1, 2, 3) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę
23:35 Aloha, nowy dom! (1, 2)

BBC LIFESTYLE

07:50 Mistrzowie ceramiki
10:10 Ekskluzywne hotele
11:10 Najdroższe brytyjskie domy II - serial dokumentalny
12:15 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (2/6) - serial dok.
13:20 Mistrzowie szycia (1, 2)
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (2) - reality show
17:45 Najlepszy konsultant ślubny (5) - pr. rozrywkowy
19:00 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
20:00 Wielkie amerykańskie wypieki (7, 8) - pr. rozrywkowy
22:00 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour

COMEDY CENTRAL

08:00 Hoży doktorzy (5/24)
08:30 Teoria wielkiego podrywu VI (6,7,8,9,10,11,12,13,14,15, 16, 17/24) - serial kom. USA 2012
13:30 Przyjaciele II (11,12,13, 14,15,16/24) - serial kom.
16:35 Duchy II (9,10/22)
17:50 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
20:00 Planeta Singli. Osiem Historii (2/8) - serial obycz.
21:00 The Office PL IV (10,11,12) - serial komediowy
22:55 Comedy Club (7, 8)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo III (5/13)
11:20 Na dobre i na złe
12:20 Rodzinka.pl XIX (2,3)
13:35 Ojciec Mateusz 34 (8,9) - serial krym. Polska 2026
15:30 Komisarz Alex XXVI (4)
16:30 Ranczo III (6/13) - serial komediowy Polska 2008
17:30 Czarne chmury (8)
18:35 Stawka większa niż życie (5/18) - serial wojenny
19:40 Ojciec Mateusz 34 (10,11,12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Piotr Polk
22:35 Ranczo III (7,8/13)
00:30 Komisarz Alex XXVI

CANAL+ KUCHNIA

14:35 Domowa piekarnia Kucharskiego (3, 4)
15:30 Nie bój ryby! (11)
16:00 Jamie: uczta za mniej (4)
17:05 Jamie Oliver (9)
18:05 Jakubiak rozgryza Maltę
18:35 Wyjątkowe smaki miast
19:50 Poza Bali: podróż do serca Indonezji (2) - serial dok.
20:50 Włoska uczta (9,10)
21:50 James Martin: hiszpańska przygoda (6) - serial dok.
22:45 Tajemnice indyjskich smaków (8) - pr. rozrywkowy
23:10 W ogródku warzywnym Julie (3) - mag. poradnikowy

CANAL+ DOMO

09:30 Patent na zieleń (5)
10:00 Daleko od miasta XVI (7)
10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Nasz nowy dom w Grecji
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo
14:10 Wielkie projekty
15:20 Gardeners' World (26)
16:30 Tomasz Pągowski (5)
17:00 Kupione i co dalej? (5)
17:30 Room service. Hotele od kuchni (1/6) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XVI
19:00 Dom w miesiąc (3, 4)
20:00 Generalna odbudowa
21:00 Wielkie projekty X
22:00 W mieście czy na wsi

PLANETE+

11:25 Krajobrazy świata
12:30 Średniowieczne serce Czech (1) - serial dok.
13:05 Polska z góry. Nad wodą
13:35 Ocalić raj II (1)
14:45 Najdziksze ostępy Europy II (5/5) - serial dok.
15:50 Wielki powrót łososia
16:55 Podróż do wnętrza chmur (1) - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (65,66)
18:40 Polska z góry IV (2,3/10)
19:40 Johnny Depp - film dok.
20:50 Mia Farrow. Cienie sławy
22:00 Yvan Jayne - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Od samochodu do domu
12:00 Kroniki policyjne
13:00 Złomowisko PL V
15:00 Nic do zgłoszenia (7/8)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty - serial dok.
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (7/7) - serial dok.
18:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (1) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek: w trasie II (4) - serial dok.
20:00 W oku cyklonu III (9)
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (11)
22:00 Alaska: Przetrwać na krańcu świata - serial dok.

TVP HISTORIA

14:30 Popiełuszko. Wolność jest w nas (1) - serial hist.
15:55 Flesz historii (781)
16:25 Powstanie warszawskie. Pragnienie wolności - film dok.
17:00 Królowe, które zmieniły świat (4/6) - serial dok.
17:55 Na kłopoty Bednarski (6)
19:05 Zapomniane dyktatury w Europie (1/2) - serial dok.
20:00 Największe tajemnice monarchii (5) - serial dok.
21:05 Przysięga Ireny V - dramat wojenny Polska/Kan. 2023
23:15 Zaginiony w akcji II - film sensacyjny USA 1985

HISTORY

10:10 Wojny magazynowe XVII
11:10 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (2/8)
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Jak to wyjaśnić: tajemnice UFO (5/6) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (10/22)
14:55 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (1/8)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Dziki Zachód: legenda Siedzącego Byka (2/2)
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (7,8/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Katastrofy pod lupą (3,4/8) - serial dok. USA 2024
10:00 Katastrofa w przestworzach XI (2,3,4,5,6,7/13)
16:00 Morskie megamaszyny
17:00 Krwawe pieniądze: tajemnice nazistowskiej gospodarki - serial dok.
19:00 Spacer bez końca: Chiny (3,4/4) - serial dok.
20:00 **Premiera:** Afryka: dom dzikiej przyrody - serial dok.
00:00 Ciemna strona świata V (10/10) - serial dok. USA 2025
01:00 Złapać przemytnika IX

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII
09:00 Wielkie wycieczkowce
11:00 Architektura z odzysku
12:00 Straż graniczna IX (8,10)
13:00 Rolnicy. Podlasie (7)
16:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (5,6) - serial dok.
17:00 Olimpia. Narodziny igrzysk - film dok. F 2017
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły (2) - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić III (9/20)
20:00 Świat z góry. Zamki II
21:00 Mont Saint-Michel
22:00 Wygrać z żywiołem (8)
23:00 Poza kontrolą (16) - serial dok. Francja 2018

BBC EARTH

08:55 Planeta doskonała: kulisy
10:05 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
11:10 Przez nieznaną Afrykę
12:10 W okowach mrozu V (7)
15:15 Malownicze trasy kolejowe V (1,2/10) - serial dok.
17:15 David Attenborough i cuda natury IV - serial dok.
17:50 Dziki połów (3/8)
18:45 Planety (4/5) - serial dok.
19:55 Ziemia widziana z orbity
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
22:00 W okowach mrozu (7/10) - serial dok. USA 2013

POLSAT VIASAT HISTORY

07:20 1945: dni, które zmieniły świat (2) - serial dokumentalny Wlk. Brytania 2025
08:25 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej - serial dokumentalny Australia 2025
10:35 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
13:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
18:10 Historia sprawiedliwości (1,2,3/10) - serial dokumentalny Kanada 2026
21:00 Świta Hitlera (1,2,3/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
00:30 II wojna światowa: cena imperium (3/13) - serial dok.

eprasa.pl 6ae443af23

Od A do Z

BATMAN ★★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 1989, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton, Jack Nicholson, Kim Basinger
20:00 | **warner tv**
Pierwsza opowieść z kinowego cyklu o stróżu prawa w toczonym przez zbrodnię Gotham City: sugestywna wersja popularnego komiksu w ujęciu Tima Burtona. Przebój na miarę kanonu gatunku.

BŁĄD ★★
thriller, Nowa Zelandia/Wlk. Brytania 2024, reż. Christine Jeffs, wyk. Elizabeth Banks, Simon McBurney, Mickey Sumner
20:00 | **canal+ premium**
Pytanie o lekarską odpowiedzialność: podczas rutynowej operacji doświadczona pani chirurg zleca studentowi dokończenie zabiegu, a jego błąd prowadzi do nieoczekiwanych komplikacji i śmierci pacjentki.

CHRISTY ★★★
film biograficzny, USA 2025, reż. David Michôd, wyk. Sydney Sweeney, Ben Foster, Merritt Wever
21:45 | **canal+ premium**
Sydney Sweeney w zaskakującej roli Christy Martin, mistrzyni zawodowego boksu z przełomu wieków, walczącą o wyniki sportowe, ale i zmagającą się z przemocą domową i nie do końca określoną seksualnością.

COMA ★★
thriller, USA 1978, reż. Michael Crichton, wyk. Geneviève Bujold, Michael Douglas, Richard Widmark
22:30 | **warner tv**
Zdaniem Michaela Crichtona nawet amerykańscy lekarze muszą dorabiać do pensji. Ale żeby od razu handlować ludzkimi organami do przeszczepów? Z czasem jednak kamień milowy w rozwoju gatunku.

ELEKTRA ★★
film sens., USA/Kanada/Szwajcaria 2006, reż. Rob Bowman, wyk. Jennifer Garner, Goran Višnjić, Kirsten Prout
21:55 | **stopklatka**
Komiksu „Daredevil" na ekranie ciąg dalszy: wojowniczka przyszłości, zabójczyni na zlecenie, zamiast zamordować samotnego ojca i jego córkę, broni ich przed innymi zbirami.

Arco

10:00 | **canal+ premium**
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Nagrodzona w Annecy, wyróżniona Feliksem i nominowana do Oscara opowieść o dziewczynie z przyszłości, która ochrania podróżującego w czasie tęczowego chłopca i pomaga mu wrócić do jego rzeczywistości.

FILM ANIMOWANY
FRANCJA/USA/WIELKA BRYTANIA 2025, REŻ. UGO BIENVENU

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
23:45 | **hbo**
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

INCEPCJA ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio, Ellen Page, Joseph Gordon-Levitt
22:10 | **cinemax**
Christopher Nolan igra z podświadomością: Leonardo Di Caprio jako ścigany przez wszystkich złodziej snów, który ma szansę na rehabilitację, jeśli zaszczepi pewną ideę w cudzym umyśle. Intrygujące.

INTERSTELLAR ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey, Anne Hathaway, Jessica Chastain
23:45 | **tvn**
Christopher Nolan szuka swojej „2001: Odysei kosmicznej": kiedy zniszczona Ziemia zaczyna buntować się przeciwko człowiekowi, grupa badaczy szuka nowej siedziby, korzystając z tunelu czasoprzestrzennego.

KOLIBER ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Jason Statham, Agata Buzek, Vicky McClure
22:05 | **tv puls**
Jason Statham jako żołnierz po przejściach, który ukrywa się w mrocznych zakamarkach Londynu, korzystając z możliwości zmiany tożsamości, lecz w poczuciu zagrożenia zmienia się w maszynę do zabijania.

KRAWIEC Z PANAMY ★★★
thriller, USA/Irlandia 2001, reż. John Boorman, wyk. Pierce Brosnan, Geoffrey Rush, Jamie Lee Curtis
22:40 | **ale kino+ hd**
Czytając Johna Le Carré: skompromitowany szpieg na zesłaniu w Panamie, szukając możliwości powrotu do centrali, wymusza współpracę na krawcu, który zamiast informacji podsuwa mu fałszywki.

LUSTRA ★★★
horror, USA/Rumunia/Niemcy/Francja 2008, reż. Alexandre Aja, wyk. Kiefer Sutherland, Paula Patton, Cameron Boyce
23:50 | **stopklatka**
Były policjant po przejściach zostaje nocnym stróżem, ale złe demony przeszłości nie przestają go atakować i próbują wedrzeć się do jego świata za pośrednictwem luster. Plus Kiefer Sutherland.

PSZCZELARZ ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, Emmy Raver-Lampman, Josh Hutcherson
20:00 | **tv puls**
Kiedy sąsiadka agenta na emeryturze zabija się w wyniku internetowego oszustwa, Jason Statham postanawia ją pomścić. Nie wie, z kim zadarł, ale oni także nie wiedzą, jak bezwzględnym jest przeciwnikiem.

SKĄD WIESZ? ★★
komedia romantyczna, USA 2010, reż. James L. Brooks, wyk. Reese Witherspoon, Paul Rudd, Owen Wilson
22:40 | **polsat**
Młoda kobieta na życiowym zakręcie i mężczyzna w podobnej sytuacji: być może będą do siebie pasować, jeśli tylko uda im się odnaleźć. Niestety, niewypał Jamesa L. Brooksa („Czułe słówka"). Szkoda.

VANILLA SKY ★★★
thriller, USA/Hiszpania 2001, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Penélope Cruz, Cameron Diaz
22:45 | **tvp 1**
Z hiszpańskiego na hollywoodzkie: głośne „Otwórz oczy" na nowo. Bogaty utracjusz między zazdrosną narzeczoną i nieznaną dziewczyną. Penelope Cruz i Tom Cruise jako kochankowie także poza kadrem.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

TVP1

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1101)
08:30 Pociąg do Polski (5) - serial dok. Polska 2026
09:05 U Pana Boga w ogródku
09:55 Ojciec Mateusz XXII (3) - serial krym. Polska 2019
10:55 Komisarz Alex XXVI (5)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Taize – Dom serca (2)
13:05 Ssaki (2/6) - serial dok.
14:10 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (4) - serial dok.
14:30 Lalka (5) - serial obycz.
16:00 Zaraz wracam (17,18)
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (45) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5975)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Gra z Cieniem II** (5) - serial krym. Polska 26, wyk. Natalia Rybicka
21:25 **Rolnik szuka żony** (5)
22:20 **Rolnik szuka żony. Odwiedziny** (5)
22:45 **Vanilla Sky** - thriller ★★★ USA/Hiszp. 2001, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Penélope Cruz (145 min)
01:10 **Minghun** - dramat ★★★ obycz. PL 2024, reż. Jan P. Matuszyński, Paul Dugdale, wyk. Marcin Dorociński (100 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7696) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7696) - mag. Polska 2026
11:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:40 The Voice of Poland
14:00 Familiada (3143) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny (2094)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (5) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (5) - teleturniej Polska 2026, program prowadzi Katarzyna Zielińska
17:15 Tak to leciało! (90)
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (47) - teleturniej
19:10 Rodzinka.pl XIX (4)

20:00 **Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE 2026** - transmisja
21:40 **Kocham Cię, Polsko!** (4) - quiz Polska 2026
23:10 **Kwiatki polskie duże** (13) - mag. Polska 2026
00:10 **Dzień z życia artysty** - mag. kulturalny
00:50 **Point Break – na fali (Point Break)** ★★ - film sens. Chiny/Niemcy/USA/Austria/Włochy/Kanada 2015, reż. Ericson Core, wyk. Édgar Ramírez (115 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (3229) - mag. Polska 2026
11:50 Mulan - film akcji USA/Chiny 2020, reż. Niki Caro, wyk. Yifei Liu, Donnie Yen, Gong Li, Jet Li, Jason Scott Lee
14:15 Twoja twarz brzmi znajomo (230) - program rozrywkowy Polska 2026
16:30 Awantura o kasę (295) - teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (2) - program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Wypasiona Kuchnia (35) - serial kom. Polska 2026
19:35 Być gwiazdą (5) - cykl reportaży Polska 2026

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (188) - program rozrywkowy Polska 26
22:40 **Skąd wiesz? (How Do You Know)** ★★ - komedia romantyczna USA 2010, reż. James L. Brooks, wyk. Reese Witherspoon, Paul Rudd, Owen Wilson (145 min)
01:05 **W jak morderstwo** ★★ - komedia kryminalna Polska 2021, reż. Piotr Mularuk (145 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VI (7/14) - serial dok. USA 2019
05:35 Uwaga! (7745) - mag.
05:50 Ukryta prawda (32/60)
06:40 Kuchenne rewolucje: Karpacz – Izba pod Śnieżką 33 (5) - reality show Polska 2026
07:35 Lalka – making of
07:45 Dzień Dobry TVN (5795) - magazyn Polska 2026
11:30 Kobieta na krańcu świata XVII: Republika Konga (6/8) - cykl reportaży Polska 26
12:40 Co za tydzień (1263) - magazyn Polska 2026
13:20 Azja Express (5)
15:05 Skarb Mikołajka (Le trésor du Petit Nicolas) - komedia Francja/Belgia 21, reż. Julien Rappeneau (140 min)
17:25 Program rozrywkowy
17:55 Nowa Szelągowska (2)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **MasterChef** (5) - show Polska 2026
21:20 **Poskromienie złośnicy** ★★★ - komedia romantyczna Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Magdalena Lamparska, Mikołaj Roznerski, Piotr Cyrwus (145 min)
23:45 **Interstellar** - film s.f. ★★★ USA/Wlk. Brytania/Kanada 2014, reż. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey (215 min)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (39)
06:35 Kobra – oddział specjalny XXVI (12/14)
07:30 Don Matteo: Boski detektyw XIII - serial krym.
09:35 Rodzinny interes
11:35 Goście, goście III: Rewolucja - komedia Francja/Belgia/Czechy 2016
13:50 Król rozrywki (The Greatest Showman) - film biograf. USA/Chiny 2017 (125 min)
15:55 Był sobie pies (A Dog's Purpose) - film przygodowy USA/Indie 2017 (120 min)
17:55 Był sobie pies 2 (A Dog's Journey) - film przyg. USA/Chiny/Indie/Hongkong 2019, reż. Gail Mancuso (125 min)
20:00 **Pszczelarz (The Beekeeper)** ★★★ - film sens. USA/Wielka Brytania 2024, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, Emmy Raver-Lampman, Josh Hutcherson (125 min)
22:05 **Koliber (Hummingbird)** ★★★ - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2013 (120 min)
00:05 **Tropem mordercy (Damaged)** ★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024 (125 min)

TVN7

05:30 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III - serial dok.
06:35 Bez kompleksów (1)
07:25 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2022
07:55 Lassie, wróć! - film przygodowy Niemcy 2020, reż. Hanno Olderdissen
10:00 The Floor (15, 16)
11:25 Top Model (5)
12:50 Ukryta prawda (37,38/60) - serial fab.-dok.
14:50 Szpital św. Anny (45,46/50) - serial obycz.
16:50 Detektywi III (40/60) - serial fabularno-dok.
17:50 Ostatni władca wiatru (Le dernier maître de l'air) - film przyg. USA 2010 (130 min)
20:00 **Top Gun: Maverick** ★★★★ - film sens. USA 2022, reż. Joseph Kosinski, wyk. Tom Cruise, Miles Teller, Jennifer Connelly, Val Kilmer, Jon Hamm (170 min)
22:50 **Godziny szczytu II (Rush Hour 2)** ★★ - film sens. USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (115 min)
00:45 **Ścigane (Close)** ★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA 2019 (120 min)

MEZZO

13:35 Steinway & Sons
14:00 Francesco Tristano: Frescobaldi, Berio, Franceschini, Bach – muzyka klas.
15:20 Mozart: XXXVIII symfonia – Deutsche Kammerphilharmonie, Gerd Albrecht
15:45 Ensemble Correspondances, Sébastien Daucé: Lully – Prague Spring Festival
17:20 Brahms: Kwintet smyczkowy G-dur, nr 2 op. 111 – Takács Quartet, Nabuko Imai
18:00 Giuseppe Verdi: Trubadur - opera Włochy 2022
20:30 Orkiestra Filharmonii Narodowej, Krzysztof Urbański: Mozart, Górecki
22:00 Sinfonia Varsovia, Jacek Kaspszyk: Mahler, Krauze – Wratislavia Cantans
23:25 Renaud Capuçon: skrzypce bez granic

PULS 2

08:05 Aukcja w ciemno II
08:35 Boso przez świat
09:45 Zemsta Różowej Pantery - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 1978
11:50 Na tropie Różowej Pantery - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA/Francja/Włochy/Hiszpania 1982
13:50 Książę i kowal - film fantasy Czechy/Słowacja 2014
16:05 Szkoła czarów - film fantasy Czechy 2025
18:45 Stoliczku nakryj się - film fantasy Niemcy 2008
20:00 Grizzly - horror USA/Kanada 2015, reż. David Hackl, wyk. James Marsden, Thomas Jane, Piper Perabo, Scott Glenn
21:50 Żelazny orzeł 2 - film sens. USA/Kanada/Izrael 1988
00:00 Dzielnica strachu IV (3,4) - serial kryminalny

TV4

07:00 Wielkie tajemnice historii IV (19,11/25)
08:50 A na deser... (14)
09:00 Galileo
11:00 Mini Galileo
11:10 Sztuka ścigania się w deszczu - komediodramat USA 2019, reż. Simon Curtis
13:35 Patrol - film sens. USA 2006, reż. Andrew Davis, wyk. Kevin Costner, Ashton Kutcher
16:35 Speed – niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994, reż. Jan de Bont
18:55 Uroczysko V (7,8) - serial krym. Polska 2026
20:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (17,18,19,20) - serial krym. Polska 2026
00:05 STOP Drogówka (380) - mag. policyjny Polska 2026
01:05 Wielkie tajemnice historii IV (20,18/25)

METRO

08:20 Klan z Alaski III (21/32) - serial dok. USA 2016
09:20 The Floor (9, 10)
10:45 Step Up 4 Revolution - film muzyczny USA 2012
12:45 Twarzą w twarz (5) - serial obyczajowo-sens.
13:50 Diagnoza IV (5,6) - serial obycz. Polska 2019
15:50 Belle Epoque (9,10/10) - serial krym. Polska 2017
17:50 Kryminalni II (4,5) - serial krym. Polska 2005
20:00 Wallander - serial krym. Wlk. Brytania/Szwecja/USA/Niemcy 2008, wyk. Kenneth Branagh, Richard McCabe
22:05 Chyłka – Kasacja (2,3/6) - serial kryminalny
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (7/14)
01:00 Szpital (46/67)
02:00 Szkoła (8/67)

eprasa.pl 6ae443af23

NIEDZIELA 4.10

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex VIII (12,10/13) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex V (2,3,4/20) - serial krym.
13:00 Komisarz Rex – Powrót do Wiednia (6/6) - serial krym.
15:05 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Ewa Bem (140 min)
17:25 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny
20:00 Incydent (Breakdown) - thriller USA 1997, reż. Jonathan Mostow, wyk. Kurt Russell, J. T. Walsh, Kathleen Quinlan, M.C. Gainey (115 min)
21:55 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006, reż. Rob Bowman, wyk. Jennifer Garner, Goran Višnjić (115 min)
23:50 Lustra (Mirrors) - horror USA/Rumunia/Niemcy/F 2008, reż. Alexandre Aja, wyk. Kiefer Sutherland (140 min)
02:10 Fuga - dramat obyczajowy Czechy/Polska/Francja/Szwecja 2018, reż. Agnieszka Smoczyńska (130 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 43B/73 - reportaż Polska 1973
07:55 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
09:45 Ada, to nie wypada - komedia Polska 1936
11:40 Gdzie jest generał - komedia Polska 1964
13:45 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska
16:40 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Zoltán Bezerédy
18:35 C.K. dezerterzy, cz. 2 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
20:00 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela, Magdalena Walach
22:25 Zabawa, zabawa - dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska
00:00 Kamienie na szaniec - dramat woj. Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki, Magdalena Koleśnik

ALE KINO+

10:15 Gorzko - film krótkom. Polska 2024 (45 min)
11:00 Tim Burton: Potwór w kinie - film dok.
12:15 Pan Tadeusz - film kostiumowy Polska/Francja 1999, reż. Andrzej Wajda (180 min)
15:15 Monster - thriller Japonia 2023, reż. Hirokazu Kore-Eda, wyk. Sakura Andō (150 min)
17:45 Moi synowie (Jouer avec le feu) - dramat obycz. F/Belgia 2024, reż. Delphine Coulin, Muriel Coulin, wyk. Vincent Lindon (145 min)
20:10 Oddział dla zuchwałych II (1,2/6) - miniserial Wlk. Brytania 2025, wyk. Jack O'Connell
22:40 Krawiec z Panamy (The Tailor of Panama) - thriller USA/Irl. 2001, reż. John Boorman, wyk. Pierce Brosnan (135 min)
00:55 Wszystkie odcienie światła (All We Imagine as Light) - dramat obycz. Francja/Indie/Luksemburg/Holandia/Włochy/Szwajcaria/USA/Belgia 2024 (140 min)

POLSAT FILM

08:05 Był sobie kosmos
09:55 Jeźdźcy smoków III
10:55 Prezent nocnej furii - film anim. USA 2011
11:30 Zew krwi - film przyg. USA/Kanada 2020
13:35 Pani Doubtfire - kom. USA 1993, reż. Chris Columbus
16:05 Stan oblężenia - thriller USA 1999, reż. Edward Zwick
18:35 Planeta Małp - film s.f. USA 2001, reż. Tim Burton
21:00 W stronę słońca - thriller USA/Japonia 2005
23:00 Randka na weselu - komedia USA 2016

FILMBOX+ ONE

07:55 Strażnik Teksasu VI
10:55 Vera VI (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
12:50 Tootsie - komedia USA 1982, reż. Sydney Pollack
15:10 Znachor - melodramat PL 1981, reż. Jerzy Hoffman
18:00 Morderstwa według Agathy Christie: Entliczek pentliczek (2) - film krym. Francja/Szwajcaria 2009
20:00 Vera VII (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2017
22:00 Kod Merkury - film sensacyjny USA 1998
00:10 Czerwony świt - film sensacyjny USA 2012

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna
09:05 Ojciec Leoncjusz
09:40 Przystań nad Biblią (31) - program religijny
10:05 Kroniki Sherlocka Holmesa - serial krym.
11:15 Kosmos 1999 II (11/24) - serial sensacyjny
12:20 Panna Maliczewska - spektakl teatralny
14:15 Fanfan Tulipan (Fanfan la Tulipe) - film przyg. F 2003, reż. Gérard Krawczyk (110 min)
16:05 Nad Niemnem (4/4) - serial obyczajowy
17:15 Studio Kultura (708)
18:05 Biała bluzka - spektakl teatralny Polska 2025
20:00 Gala wręczenia Nagrody Literackiej NIKE 2026 - transmisja
21:45 Porozmawiajmy szczerze (25)
22:25 Intymność na planie - film dok. Austria 2024
23:25 Acid Rain - film anim. Polska 2019 (40 min)
00:05 63. KFPP w Opolu (220) - festiwal Polska 2026
01:05 Maudie - film biograficzny Kanada/Irlandia 2016, reż. Aisling Walsh, wyk. Ethan Hawke, Sally Hawkins (120 min)

WARNER TV

10:50 Dziedzic Maski - komedia USA/Niemcy/F/Australia 2005, reż. Lawrence Guterman
12:40 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
14:35 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
16:10 Rewolwer i melonik - film sensacyjny USA 1998
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Batman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1989
22:30 Coma - thriller USA 1978, reż. Michael Crichton

PARAMOUNT

08:30 Psi Patrol: Wielki Film - film anim. Kanada/USA 2023
10:25 Dzień Dobry TV - kom. USA 2010, reż. Roger Michell
12:50 Ostatni władca wiatru - film przygodowy USA 2010
14:55 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
17:30 Iluzja - thriller USA/F 2013, reż. Louis Leterrier
20:00 Uprowadzona - thriller USA/F 2008, reż. Pierre Morel
22:00 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
00:00 Dredd - film s.f. Wlk. Brytania/RPA/Indie 2012

HBO

09:25 Rodzina Potwornickich - horror USA/Węgry 2022, reż. Rob Zombie (110 min)
11:15 Mój mistrz - komedia Wł. 2025, reż. Andrea Di Stefano (120 min)
13:15 Król rozrywki - film biograficzny USA/Chiny 2017, reż. Michael Gracey (105 min)
15:00 W stronę słońca - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007 (105 min)
16:45 Wasza Wysokość - komedia USA 2011, reż. David Gordon Green, wyk. Danny McBride (100 min)
18:25 Anakonda - horror USA 2025, reż. Tom Gormican (95 min)
20:00 Motocykliści - dramat obycz. USA 2023, reż. Jeff Nichols, wyk. Austin Butler (115 min)
21:55 Koszmar minionego lata - horror USA/Aus./Kan. 2025, reż. Jennifer Kaytin Robinson, Jim Gillespie (110 min)
23:45 Holland - thriller USA 2025 (105 min)
01:30 Piekielne wakacje - horror USA/Kanada 2023 (90 min)

CINEMAX

13:35 Wallace i Gromit – Klątwa królika - film anim. Wlk. Brytania/USA/Francja/Irl. 2005
15:00 Kłamca, kłamca - kom. USA 1997, reż. Tom Shadyac
16:25 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
18:15 Ave, Cezar! - komediodramat USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Ethan Coen, Joel Coen, wyk. Josh Brolin
20:00 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
22:10 Incepcja - film sens. USA/Wlk. Brytania 2010
00:40 Prawo ulicy (1,2/13)

ROMANCE TV

13:20 Inga Lindström: W letnim domu - romans Niemcy 2005, reż. Heidi Kranz
15:05 Lost w Fusecie: Ślad cieni, część 2. - film kryminalny Niemcy 2024
17:00 Katie Fforde: Moja szalona rodzina - komedia romantyczna Niemcy 2017
18:55 Falk (4/6) - serial obycz.
20:00 Przepis na miłość - film obyczajowy USA 2019
21:50 Lena Lorenz: Rodzice dla mojego dziecka (1/4) - serial obycz. Niemcy/Austria 2021
23:45 Bachmannowie. Stan zagrożenia - kom. Niemcy 2026

CANAL+ PREMIUM

08:20 Zmiennokształtni 2 - film fantasy Niemcy 2026 (100 min)
10:00 Arco - film animowany Francja/USA/Wlk. Brytania 2025 (85 min)
11:25 Miss Potter - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2006 (90 min)
12:55 Kawałek po kawałku - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
14:30 Premierowa jazda
14:45 Morderstwo w ambasadzie - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
16:10 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
18:20 Kopnięci w czasie - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
20:00 Błąd - thriller Nowa Zelandia/Wlk. Brytania 2024 (105 min)
21:45 Christy - film biograficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)
23:55 Królestwo - dramat obycz. PL 2025 (110 min)
01:45 Stara wariatka - horror Argentyna/Hiszpania 2025 (95 min)

TVN FABUŁA

08:05 Lekarze IV (9,10)
10:00 Kosmiczny mecz 2: nowa era - film anim. USA/Wlk. Bryt./Kan./Aus./Singapur 2021
12:35 Kompas szkieletora - film przyg. USA 2022
14:20 Mój przyjaciel delfin - film przyg. USA/Kanada 2011
16:40 Diuna: Część druga - film przyg. USA/Kanada 2024
20:00 Legion samobójców - film sens. USA 2016
22:40 Domówka - komedia USA 2023, reż. Calmatic
00:45 Och, Karol! - kom. Polska 1985, reż. Roman Załuski

AMC

07:30 Czyste szaleństwo - komedia USA 1980
09:45 Uciekająca panna młoda - komedia USA 1999
12:10 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
14:15 Lepiej być nie może - komedia USA 1998
17:10 Pogromcy duchów - komedia sens. USA 1984
19:20 Zapowiedź - thriller USA/Wlk. Brytania/Aus. 2009
22:00 Droga smoka - film sensacyjny Hongkong 1972
00:15 Klient - film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:05 Walker: Strażnik Teksasu III (3,4/18) - serial krym.
10:00 Rekrut VI (2,3,4,5,6/10)
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19,20,21,22,23/23) - serial krym. USA/Kan. 2001
20:00 Snajper: Duch wojnika - thriller USA 2016, reż. Don Michael Paul, wyk. Chad Michael Collins, Billy Zane
22:15 Snajper: Ostatni strzał - film akcji USA 2017
00:00 Underworld: Przebudzenie - horror USA/Kan. 2012, reż. Måns Mårlind, Björn Stein

EPIC DRAMA

08:50 Panna Marple VI (3/3)
10:45 Poirot: Przegrany gość V
11:55 Poirot V (3,4,5/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
15:15 Dalgliesh (2,5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
19:05 Projekt Błękitna Księga II (8/10) - serial s.f.
20:00 Rodzina Hardacre'ów (2/6) - serial obycz. Wlk. Brytania/Irlandia 2024
21:00 Morderstwo w małym mieście II (4) - serial krym.
21:55 A.B.C. (2/3)
22:55 Rodzina Hardacre'ów
23:55 Detektyw Murdoch XVII (15,16/24) - serial krym.

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (2)
12:30 Love the Look (2) - program rozrywkowy Polska 2026
13:30 Jestem z Polski XVIII (2,16,11/14) - serial dok.
16:35 Teraz one (2)
17:10 Do zobaczenia III (2/10)
17:45 Bitwa o gości (10)
18:45 Kuchenne rewolucje (2, 3) - reality show
20:45 Ostre cięcie (2)
21:50 Kobieta na krańcu świata XVII: Nowa Zelandia (5/8) - cykl reportaży
22:50 Azja Express (5)
00:35 No to lecę! (1)

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (5)
11:45 Z drugiej ręki (5) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować
13:15 Duda kontra Szafrański
14:00 Polski supersamochód
14:45 Zawodowi handlarze (5)
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Kupione, zrobione, sprzedane (1/10) - serial dok.
17:15 Ciężarówką przez pół świata (5/8) - serial dok.
18:15 Raport końcowy (838)
18:40 Mobilni mechanicy (9)
19:25 Wojny samochodowe
21:25 Zawodowi handlarze (5)
22:10 Kupione, zrobione, sprzedane (1/10) - serial dok.

BBC FIRST

08:30 Śmierć z dala od palm III
09:35 Duma i uprzedzenie
11:40 Ale akcja! - serial kom.
13:35 Morderstwa w Midsomer
17:50 Z pamiętnika położnej XI
18:55 Detektyw z Chelsea III
19:55 Śmierć pod palmami XII (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Francja 2023
21:00 Pomost (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny III (6/6)
23:45 Lynley (3/4)
00:45 Po powodzi II (1/6)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (8/18)
09:35 Z Archiwum X III (14,15,16,17/24) - serial s.f.
13:15 The Hunting Party II (11/13) - serial krym. USA 2026
14:10 Szklana pułapka - film akcji USA 1988
16:45 2012 - film katas. USA 2009, reż. Roland Emmerich
20:00 Ghost Rider - film sensacyjny USA/Australia 2007, reż. Mark Steven Johnson
22:20 Szklana pułapka II - film akcji USA 1990
00:50 Z Archiwum X III (18/24) - serial s.f. USA/Kanada 1996

HGTV

08:00 Uratuj swój ogród (27)
08:55 Nowa Maja w ogrodzie
11:05 Polowanie na ogród III
12:40 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy (9,10/12)
13:40 Letnia chata na lata XIII
15:45 Zgłoś remont (1)
16:45 Weekendowa metamorfoza (4, 5, 6) - reality show
19:45 House Hunters (10, 1, 2) - reality show Polska 2018
21:25 Dorota inspiruje (4, 5)
23:20 Ekstremalnie wymagający kupujący (1/8) - serial dok.
00:15 Najbrzydszy dom Ameryki VII (1/6) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

10:45 Mistrzowie szycia
14:15 Na bogato: sekrety pierwszej klasy - serial dok.
15:10 12 smaków miasta
16:25 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1)
16:55 Stacey Dooley wpada na weekend II - serial dok.
17:55 W 80 kilo dookoła świata
18:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (3/6) - serial dok.
20:00 Karaiby: raj miliarderów
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
22:00 Najlepszy konsultant ślubny (5) - pr. rozrywkowy
23:15 Glukozowa Bogini

COMEDY CENTRAL

08:00 Hoży doktorzy (10/24)
08:30 Teoria wielkiego podrywu VI - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu VII (4,5/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele II
17:30 Baywatch: Słoneczny patrol - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Chiny 2017
20:00 Planeta Singli. Osiem Historii (3,2/8) - serial obycz.
22:00 The Office PL (1,2/12)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park X (6,7,8/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:15 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
08:50 Stawka większa niż życie (4,5) - serial wojenny
11:15 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial woj. Polska 1970
13:35 Ojciec Mateusz 34
15:30 Komisarz Alex XXVI (5) - serial krym. Polska 2026
16:25 Ranczo III (9/13)
17:30 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny Polska 1970, wyk. Janusz Gajos
19:50 Ojciec Mateusz 35 (8,12,13) - serial krym.
22:45 Ranczo III (10,11/13)
00:40 Rodzinka.pl XIX (3,4)

CANAL+ KUCHNIA

11:40 Klejnoty Morza Śródziemnego - serial dok.
12:30 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo - serial dok.
13:30 Poza Bali (3)
14:30 James Martin: hiszpańska przygoda (7/20)
15:25 Jelita vs. mózg
15:50 Bosacka rusza w Polskę
16:25 Włoska uczta (9,10)
17:30 U sąsiadów w kuchni XVI
18:55 Jakubiak rozgryza Polskę
19:25 Nie bój ryby! (12, 1)
20:15 m jak mięso (6, 7)
21:15 Anthony Bourdain X
23:45 Hongkong od kuchni (1)

CANAL+ DOMO

09:10 Twój kawałek ogrodu
10:10 Gardeners' World (32)
11:20 Pokochaj swój ogród (5)
12:15 Ucieczka na wieś XXV
14:15 Wielkie projekty X
15:15 Mały metraż w wielkim stylu II (1,2) - serial dok.
16:15 W mieście czy na wsi
17:15 Projekty marzeń (6/12)
18:10 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (4) - mag.
18:35 Daleko od miasta XVI (8)
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Wielkie amerykańskie rancza (1,2) - serial dok.
22:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5/20) - serial dok.

PLANETE+

13:30 Ocalić raj II (2)
14:40 Wielki powrót łososia
15:50 Sekretne życie fok
16:55 Podróż do wnętrza chmur (2) - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (67,68)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (4,5/10)
19:40 Henry Ford. XX-wieczny życiorys - film dok.
20:50 Opowiedz nam Iggy
22:00 Premiera: Śmierć na Cyprze (5) - serial dok.
23:10 Jimmy Sommerville. I Feel Love - film dok. F 2025

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Być jak da Vinci
09:00 Złomowisko PL V
11:00 Kwatery Hitlera (3/10)
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty - serial dok.
13:00 Wyścigi po antyki
14:00 Ocalić dom: Interwencja - reality show
16:00 Zawodowcy: drwale II
17:00 Nic do zgłoszenia (7/8)
18:00 Od samochodu do domu
19:00 Kroniki policyjne:
20:00 Ocalić dom: Interwencja - reality show USA 25
22:00 W oku cyklonu III (9)
23:00 Kroniki policyjne: Szwecja II - serial dok.

TVP HISTORIA

14:00 Flesz historii (781)
14:30 Popiełuszko. Wolność jest w nas (2) - serial hist.
16:00 Ostatni szpieg (1)
16:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (5/8)
17:55 Na kłopoty Bednarski (7)
19:00 Gry wojenne (2/6)
20:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (4/10)
20:55 Polskie 100 lat (16)
21:25 Dom pod Dwoma Orłami
22:25 Przysięga Ireny V - dramat woj. Polska/Kanada 2023
00:35 Być we Lwowie - film dokumentalny Polska 1993

HISTORY

13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (9/18)
14:00 Tajemnice Dolnego Śląska II (4) - serial dok.
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (17)
15:20 Starożytni kosmici XVIII
16:10 Największe tajemnice świata VII (5) - serial dok.
17:10 Naziści: droga do kapitulacji (1,2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (15/20) - serial dok.
21:00 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (1/8)
22:00 Absurdy przeszłości II

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Premiera: Eva Zu Beck: przekroczyć granice II (5/6)
13:00 Odkopać historię
14:00 Makro inżynieria IV (4)
15:00 Premiera: Burzliwa historia Tudorów - serial dok.
16:00 Premiera: Klucz do przepowiedni (8/10)
17:00 Tajemnice wojny: Blitzkrieg (1,2/3) - serial dok.
19:00 Śladami tajemnic: Ziemia Święta - film dok.
20:00 Premiera: Afryka: dom dzikiej przyrody - serial dok.
23:00 Burzliwa historia Tudorów

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (42)
09:00 Z klimatem i z pasją
10:00 Działkowcy III (5)
12:00 Wojny magazynowe IX (7,8,15/20) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (7,8/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (37,38,39,40) - serial dok.
21:00 Podglądacze przyrody (1, 1) - mag. przyrodniczy
22:00 Rolnictwo w Ameryce: Kraina śmieciowego jedzenia - film dok. Francja 2024
23:00 Najsłynniejsze napady (2/8) - serial dok. USA 2023

BBC EARTH

11:00 Niezwykłe wyspy tropikalne (2/3) - serial dok.
12:05 David Attenborough i cuda natury III (4/6)
12:35 W okowach mrozu V
13:35 Przez nieznaną Afrykę
14:40 Planeta doskonała (5/5)
15:40 Planeta doskonała: kulisy
16:45 Życie na pustkowiu IV
18:40 Gordon Buchanan: przez Gobi na wielbłądzie
19:50 Błękitna Planeta II (4/7)
21:00 Niezwykłe wyspy tropikalne (2/3) - serial dok.
22:10 W okowach mrozu (8/10) - serial dok. USA 2013

POLSAT VIASAT HISTORY

08:35 Zaginione mumie Inków (2/2) - serial dokumentalny Wielka Brytania 2025
09:40 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok.
10:50 Historia Troi - serial dok. Wlk. Brytania 2025
13:05 Zaginione miasta Czyngischana (1,2) - serial dok.
15:10 Linie frontu - serial dok. Wlk. Brytania 2020, wyk. Trevor Nichols
21:00 Ci, którzy przeżyli: katastrofa w Andach (1,2,3/3) - serial dok. Wlk. Bryt. 2024
00:00 Militarny ranking (1,2/10) - serial dokumentalny

eprasa.pl 6ae443af23

Od A do Z

BLACK ADAM ★★★
film s.f., USA 2022, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Dwayne Johnson, Aldis Hodge, Pierce Brosnan
22:40 | tvn
Z kolejną wizytą w uniwersum DC Comics, gdzie po 5 tysiącach lat powraca staroegipski potężny heros, gotów wymierzać swoiście pojmowaną sprawiedliwość. Ale czy świat XXI wieku jest na nią gotowy?

CASH OUT ★★
film sens., USA 2024, reż. Randall Emmett, wyk. John Travolta, Kristin Davis, Lukas Haas
20:00 | tv puls
John Travolta jako włamywacz uwięziony wraz z bratem w banku, który właśnie mieli obrabować. Sytuacja wydaje się bez wyjścia, ale policyjnym negocjatorem okazuje się dawna kochanka. Do przewidzenia?

DAMA Z SZANGHAJU ★★★★
dramat krym., USA 1948, reż. Orson Welles, wyk. Rita Hayworth, Orson Welles, Everett Sloane
20:00 | tvp kultura
Kino gatunków Orsona Wellesa: łowca przygód zamieszany w rywalizację dwóch graczy o atrakcyjną kobietę. A w tle hollywoodzka legenda o Wellesie próbującym zniszczyć mit swej żony Rity Hayworth.

DIABEŁ ★★
dramat społeczny, Polska/USA 2024, reż. Blazej Jankowiak, wyk. Eryk Lubos, Paulina Gałązka, Aleksandra Popławska
20:40 | polsat
Były komandos, weteran wielu misji, wraca w rodzinne strony, wstrząsane bezpardonową wojną gangów, która dotyka także jego rodzinę. Wkracza do akcji, przyjmując brutalne reguły gry – znane z pola walki.

FANFAN TULIPAN ★★
film przyg., Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Vincent Perez, Penélope Cruz, Didier Bourdon
21:40 | tvp kultura
Gerard Krawczyk przypomina bohatera z czasów Ludwika XV – w kolorze, z Vincentem Perézem i Penélope Cruz zamiast Gérarda Philipe'a i Giny Lollobrigidy, wprawdzie z polskim udziałem, ale i tak oryginał lepszy.

Rozejm

20:00 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W sowieckim gułagu w 1941 r. spotykają się dwie grupy hiszpańskich jeńców: więzionych przez Stalina obrońców republiki w wojnie domowej i faszystowskich żołnierzy wspierających Hitlera w podczas II wojny.

DRAMAT WOJENNY
HISZPANIA 2025, REŻ. MIGUEL ÁNGEL VIVAS. WYK. MIGUEL HERRÁN, ARÓN PIPER, JAVIER PEREIRA

NACIĄGACZE ★★★
kom. krym., USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott, wyk. Nicolas Cage, Sam Rockwell, Alison Lohman
22:00 | warner tv
Drobny oszust dowiaduje się, że jest ojcem nastoletniej córki: znaleźć z nią wspólny język nie będzie łatwo, chociaż dziewczyna okaże się nieodrodną córką swego ojca. Plus brawurowy Nicolas Cage.

PO ŚLADACH MORDERCY ★★
film sens., USA 2021, reż. Randall Emmett, wyk. Emile Hirsch, Megan Fox, Bruce Willis
20:00 | stopklatka
Bruce Willis i Megan Fox jako para agentów FBI na tropie handlu żywym towarem, co nieoczekiwanie wiąże się z serią zabójstw na Florydzie. Po uprowadzeniu agentki jej towarzysze mają niewiele czasu.

PODZIEMNY KRĄG ★★★★
dramat psychologiczny, USA/Niemcy 1999, reż. David Fincher, wyk. Edward Norton, Brad Pitt, Helena Bonham Carter
22:30 | cinemax
David Fincher o stresach japiszonów: młody biznesmen na krawędzi załamania spotyka przewodnika, który pomaga mu zagospodarować skrywaną dotąd agresję. Mroczne, dwuznaczne, kontrowersyjne.

POPIEŁUSZKO. WOLNOŚĆ JEST W NAS ★★★
film biograficzny, Polska 2008, reż. Rafał Wieczyński, wyk. Adam Woronowicz, Józef Glemp, Marcin Klejno
23:15 | tvp 2
Filmowa biografia księdza Jerzego Popiełuszki, kapłana "Solidarności" zamordowanego przez funkcjonariuszy SB w 1984 roku i wyniesionego na ołtarze w 2010 roku. Plus Adam Woronowicz w roli tytułowej.

RUST. LEGENDA ZACHODU ★★★
western, USA 2024, reż. Joel Souza, wyk. Travis Fimmel, Alec Baldwin, Frances Fisher
21:50 | canal+ premium
Alec Baldwin jako starzejący się znużony rewolwerowiec, który uwalnia spod szubienicy wnuka, skazanego za zabicie lokalnego ranczera. Film głośny ze względu na przypadkową śmierć operatorki na planie.

SMAK WIŚNI ★★★★
dramat psychologiczny, Iran/Francja 1997, reż. Abbas Kiarostami, wyk. Homayoun Ershadi, Abdolrahman Bagheri, Afshin Khorshidbakhtari
23:30 | tvp kultura
Złota Palma w Cannes '97 dla eseju irańskiego mistrza Abbasa Kiarostamiego: dlaczego nie warto popełniać samobójstwa? Pytanie raczej szokujące, odpowiedź zaskakująca głębią i mądrością.

SWEAT ★★★
dramat obycz., Polska/Szwecja 2019, reż. Magnus von Horn, wyk. Magdalena Koleśnik, Julian Świeżewski, Aleksandra Konieczna
23:45 | ale kino+ hd
Osiem nagród w Gdyni. Instruktorka fitnessu zawdzięczająca sukces social mediom, nierozważnym zdaniem doprowadza do ciężkiego pobicia swego psychofana.

WARTOŚĆ SENTYMENTALNA ★★★★
komedia, Norwegia/Francja/Niemcy/Dania/Szwecja/Wlk. Brytania/Turcja 2025, reż. Joachim Trier, wyk. Renate Reinsve, Stellan Skarsgård, Inga Ibsdotter Lilleaas
21:40 | hbo
Grand Prix w Cannes, Oscar (i osiem nominacji) oraz kilkadziesiąt innych nagród dla opowieści o wstrząsie, jaki dotyka dwie siostry, kiedy pojawia się ich ojciec, niewidziany od dzieciństwa.

ZAUŁEK KOSZMARÓW ★★★★
thriller, USA/Meksyk/Kanada 2021, reż. Guillermo del Toro, wyk. Bradley Cooper, Cate Blanchett, Toni Collette
23:55 | hbo
W czasach Wielkiego Kryzysu wędrowny kuglarz uczy się manipulowania swoją widownią, ale posuwa się o krok za daleko. Efekt w ujęciu Guillerma del Toro: cztery nominacje do Oscara (w tym film roku).

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

PONIEDZIAŁEK 5.10

TVP1

07:30 Studio Raban (451)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam (15)
09:00 Ranczo II (9/13)
10:00 Komisarz Alex II (8)
11:00 Ojciec Mateusz XXII (4)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Ssaki (2/6) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (627)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5976)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Ligi Narodów UEFA (na żywo)

20:35 **Piłka nożna: Liga Narodów UEFA:** 4. kolejka grupy B4 – mecz w Zenicy: Bośnia i Hercegowina – Polska (na żywo)
23:15 **Ostatni pojedynek** - film dok. Hiszpania 26
00:25 **Balans bieli** (143) - mag. Polska 2025
01:05 ★★★ **Ucieczka z Los Angeles (Escape from L.A.)** - film s.f. USA1996, reż. John Carpenter, wyk. Kurt Russell, A.J. Langer (110 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7697) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7697) - mag. Polska 2026
11:45 Okrasa łamie przepisy (383) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2094)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1085)
14:35 Na sygnale
15:00 Koło fortuny – extra
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2095)
16:35 Familiada (3058)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1086)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1678)
20:50 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:20 **Berlin Ku'damm '77 IV** (5/6) - serial obycz. Niemcy 2025
23:15 **Popiełuszko. Wolność jest w nas** - film biograficzny Polska 2008 (165 min)
02:00 **Zaślubiona**

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Trudne sprawy XXIII - serial fab.-dok. Polska 2022
09:00 Dlaczego ja? 29 (53/60) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (20)
10:15 Dlaczego ja? 29 (54,55/60) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (24)
13:20 Gliniarze XVII (33,34)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (24) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (25)
18:00 Pierwsza miłość 50 (89) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:10 Wieczór Rymanowskiego (1)
19:35 Wypasiona Kuchnia (36)
19:55 Milionerzy (139)

20:40 **Diabeł** - dramat społeczny Polska/USA 2024, reż. Blazej Jankowiak, wyk. Eryk Lubos (140 min)
23:00 **Wyścig śmierci (Death Race)** - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2008, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Jason Statham, Joan Allen (145 min)
01:25 **Bez hamulców (Premium Rush)** - film sens. USA 2012, reż. David Koepp (115 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży VI (8/14) - serial dok. USA 2019
05:40 Uwaga! (7746)
05:55 Ukryta prawda (33/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Kalinowiec – „Schabowy i spółka" 28 (10) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5796)
11:20 Doradca smaku (21) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje: Karpacz – Izba pod Śnieżką 33 (5) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Bartoszyce – Gościnna/Piwem Podlane XXIV (1)
13:40 Ukryta prawda
15:45 Młode gliny II (1) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (26)
17:55 Detektywi VII (26)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8101) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor. VIP Challenge** (1) - teleturniej
21:30 **Taskmaster** (6)
22:40 **Black Adam** - film s.f. ★★★ USA 2022, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Dwayne Johnson, Aldis Hodge (150 min)
01:10 ★★★ **Back to Black. Historia Amy Winehouse (Back to Black)** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA/Francja 2024 (150 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami V (19,1/22) - serial krym. USA 1989, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (13,14/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (20/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (51,52) - serial obyczajowy Polska 2024
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Cash Out** - film sens. ★★ USA 2024, reż. Randall Emmett, wyk. John Travolta, Kristin Davis, Lukas Haas (115 min)
21:55 **21 mostów (21 Bridges)** - film ★★★ sensacyjny USA/Chiny 2019, reż. Brian Kirk, wyk. Chadwick Boseman (120 min)
23:55 **Tajna broń (Broken Arrow)** - film sens. ★★ USA 1996, reż. John Woo (125 min)
02:00 **Dzielnica strachu III**

TVN7

05:20 Ten moment (37) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (65,66,67/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (47,44,45/51) - serial fabularno-dok. Polska 2022
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (44/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (16) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (10/67)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (20) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (26/60)
20:00 **Hotel Paradise** (23) - real tv Polska 2026
21:00 ★★★ **Notre-Dame płonie (Notre-Dame brûle)** - thriller Francja/Włochy/Wlk. Brytania/USA 2022, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Samuel Labarthe, Jean-Paul Bordes (145 min)
23:25 ★★★ **Sex Story (No Strings Attached)** - komedia romant. USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Ivan Reitman (130 min)
01:35 **Mówię Wam** (7) - mag.

MEZZO

11:40 Ensemble Correspondances, Sébastien Daucé: Lully – Prague Spring Festival
13:10 Intermezzo
13:30 Giuseppe Verdi: Otello - opera Hiszpania 2025
16:00 „Exhibition" w choreografii Sidi Larbi Cherkaoui , „Ma mère l'Oye" w choreografii Jeroena Verbruggena
17:20 Intermezzo
17:30 Laurent Couson: Requiem XIX - muzyka klas.
18:20 Jonas Kaufmann i Ludovic Tézier w Baden-Baden: Verdi, Ponchielli
20:30 Richter, enigma
23:00 Berliner Philharmoniker, Kirill Gerstein, Kirill Petrenko: Waldbühne 2022
00:35 Zoltán Kodály: Closed: Balet z prawdziwego życia - balet Norwegia 2017

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (1,2)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz II (6,1/26) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
12:00 Lwia straż (1/26)
12:35 Gumisie VI (7,8/18)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (1) - serial anim.
17:00 SpongeBob Kanciastoporty IX (26,1/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (15) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby: nietypowe przypadłości

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (33,34,35/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (11,12) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (453) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (25,26) - serial obycz.
20:05 Uroczysko VI (21) - serial krym. Polska 2026
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (21)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (21) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II
23:10 We krwi - film sens. USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2014, reż. John Stockwell
01:30 Love Island (25)
02:30 Gwiazdy kabaretu (77)

METRO

07:30 Szpital (53,54,55/67)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (2/67)
13:30 Bez kompleksów (2)
14:30 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:35 Magda M. IV (9) - serial obycz. Polska 2007
16:45 The Floor (5, 6)
18:00 Złomowisko PL V (9) - serial dok. Polska 2017
19:00 Kartoteka VIII (12,13/30) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2015
21:05 Kryminalni II (13,1/13) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal II (9/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII - serial dok.
01:20 Szpital (47/67)

eprasa.pl 6ae443af23

PONIEDZIAŁEK 5.10

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (244) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (13)
09:45 Górski lekarz XVIII (11,12/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (4,5/8)
14:00 Hudson i Rex: Koniec złych dni IV (16/16) - serial krym. Kan. 2022
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (20,21) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach V (6,2,5/10) - serial dok. Kan. 2008
20:00 Po śladach mordercy ** **(Midnight in the Switchgrass)** - film sensacyjny USA 2021, reż. Randall Emmett, wyk. Emile Hirsch, Megan Fox (125 min)
22:05 Ekstradycja III (4,5) - serial sensacyjny Polska 1998, wyk. Marek Kondrat, Janusz Gajos, Henryk Bista
00:35 Naczelny dowódca * **(General Commander)** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Filipiny/Węgry 2018 (115 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska Kronika Filmowa 37A/77 - reportaż Polska 1977
07:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (7,8/10)
08:45 Do przerwy 0:1 (3,4) - serial młodzieżowy
09:55 Wracając do Marka
10:55 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Mieczysław Pawlikowski, Hanka Bielicka
14:30 Dzięcioł - komedia Polska 1971, reż. Jerzy Gruza, wyk. Wiesław Gołas
16:30 Ostatnie dni - film wojenny Polska 1969
18:05 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Janusz Gajos
20:00 Prawo ojca - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Małgorzata Foremniak, Piotr Machalica, Dorota Landowska, Jeremi Jemiołowicz, Łukasz Nowicki
22:10 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski
00:05 Ciało - komedia Polska 2003, reż. Andrzej Saramonowicz, Tomasz Konecki, wyk. Rafał Królikowski

ALE KINO+

08:35 The Office PL (5,6/12) - serial kom. Polska 2021
09:45 Patience (1,2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
11:45 Detektyw Foyle III (4/4) - serial krym.
13:45 Siła przetrwania *** **(Miracle on the Mountain)** - film przyg. USA 2017, reż. Scott Waugh (120 min)
15:45 Perfect Days - komedia **** Niemcy/Jap. 2023, reż. Wim Wenders, wyk. Kōji Yakusho (150 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (1/2) - serial krym. Niemcy 2023
20:10 Sicario - film sens. USA/**** Meksyk/Hongkong 2015, reż. Denis Villeneuve, wyk. Emily Blunt, Benicio del Toro (145 min)
22:35 Edukacja XD (9,10/10) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Tomasz Włosok, Michał Balicki
23:45 Sweat - dramat *** obycz. Polska/Szwecja 2019, reż. Magnus von Horn, wyk. Magdalena Koleśnik, Julian Świeżewski (130 min)
01:55 Belfer III (6/8) - serial krym. Polska 2023

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III
08:35 Przyjaciółki XXII (3,4)
10:30 Świat według Kiepskich (5,7,30,8,11,6/38) - serial kom.
14:15 To musi być miłość - komedia romant. Polska 2021
16:25 47 roninów - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch
18:45 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
21:00 Ukojenie - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart
23:05 Bez skrupułów Toma Clancy'ego - film sens. Niemcy/USA 2021, reż. Stefano Sollima

FILMBOX+ ONE

07:45 Panna Marple V (4/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2010
09:45 Vera V (4/4) - serial krym.
11:45 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (1/4)
12:50 Poirot XI (3/4)
14:55 Morderstwa według Agathy Christie III (1)
17:05 Vera X (1/4)
18:55 Poirot V (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Czułe słówka - komediodramat USA 1983
22:50 Liberator - film sensacyjny USA/Francja 1992
01:05 Wykidajło - film sens. USA 89, reż. Rowdy Herrington

TVP KULTURA

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Rodzina Połanieckich (5) - serial obycz.
10:35 Jezioro Bodeńskie ** - dramat obyczajowy Polska 1985 (100 min)
12:15 Paul Signac: złoty wiek dopiero nadejdzie - film dok.
13:10 Mąż pod łóżkiem - film krótkometrażowy Polska 1967 (40 min)
13:50 Kosmos 1999 II (13/24)
14:55 Fuks - komedia sens. PL *** 1999, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Agnieszka Krukówna (100 min)
16:35 Rodzina Połanieckich (6) - serial obyczajowy
18:15 Dobry tytuł (55)
18:55 Rawhide III (21)
20:00 Dama z Szanghaju **** **(The Lady from Shanghai)** - dramat krym. USA 1948, reż. Orson Welles (100 min)
21:40 Fanfan Tulipan - film ** przygodowy Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk (110 min)
23:30 Smak wiśni (Ta'm e guilass) **** - dramat psychologiczny Iran/Francja 1997 (110 min)
01:20 Intymność na planie

WARNER TV

08:05 Prawo Agaty (2)
09:05 Bajer z Bel-Air IV
10:05 Pełniejsza chata IV
11:15 Teraz albo nigdy! II (13,1)
13:15 Bajer z Bel-Air IV
15:10 Pełniejsza chata IV (8,9,10,11/13) - serial kom.
17:30 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
19:05 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
22:00 Naciągacze - kom. krym. USA/Wlk. Brytania 2003
00:20 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:20 Pingwiny z Madagaskaru
10:50 Pompeje - film katas. USA/Niemcy 2014
13:00 Czarodziejki V
14:55 Pingwiny z Madagaskaru III (7/15) - serial anim.
15:20 Przyjaciel gangstera - kom. krym. F/Włochy 2003
17:15 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
20:00 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015
23:15 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008

HBO

10:10 Harry Potter i komnata tajemnic *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2002 (155 min)
12:45 Okiem Oscara - dramat *** obycz. USA 2024, reż. Jay Silverman (110 min)
14:35 I'll Be Right There *** - komedia USA 2023, reż. Brendan Walsh (95 min)
16:10 La Grazia - dramat **** obycz. Wł. 2025, reż. Paolo Sorrentino (130 min)
18:20 Czas kruka - dramat ** obycz. Wlk. Brytania 2025, reż. Dylan Southern (100 min)
20:00 Latarnie (8) - serial sens. USA 2026
21:05 Druga młodość (4) - serial obycz. USA 2026, wyk. Sharon Horgan
21:40 Wartość sentymentalna **** - komedia Norwegia/F/Niemcy/Dania/Szwecja/Wlk. Brytania/Turcja 2025, reż. Joachim Trier, wyk. Renate Reinsve, Stellan Skarsgård (135 min)
23:55 Zaułek koszmarów **** - thriller USA/Meksyk/Kanada 2021, reż. Guillermo del Toro, wyk. Bradley Cooper (150 min)

CINEMAX

07:50 Vitrival - kom. B 2025
09:50 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
12:00 Bez twojej miłości - film krótkom. Kanada 2024
12:20 Zapach kobiety - dramat obyczajowy USA 1992
14:55 Między nami bliźniętami - komediodramat USA 2014
16:30 Vitrival - kom. B 2025
18:25 Małe miłości - dramat obycz. Hiszpania/Francja 2024
20:00 Rozejm - dramat wojenny Hiszpania 2025
22:30 Podziemny krąg - dramat psych. USA/Niemcy 1999

ROMANCE TV

08:30 Górski lekarz (4/8)
10:25 Diagnoza Betty (21,22/29) - serial obycz.
12:20 Statek marzeń
14:15 Piękna i miliarder na Bali - dramat obycz. USA 2024
16:05 Rejs ku szczęściu - serial obycz. Niemcy 2019
18:05 Górski lekarz (5/8)
20:00 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022
21:55 Gabinet z widokiem na morze: Uparciuchy z Rugii (16) - serial obycz. Niemcy 2023
23:50 Górski lekarz (5/8)
01:40 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022

CANAL+ PREMIUM

08:50 Łapu-Capu (237)
09:05 Długi weekend - film *** obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
10:20 Kiedy nadchodzi jesień - dramat obycz. Francja 2024, reż. François Ozon (100 min)
12:00 MTV Unplugged
13:20 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
14:55 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
16:40 Niania w Nowym Jorku *** - komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
18:25 Łapu-Capu (238)
18:30 Thelma - komedia USA/**** Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
20:05 Ekspedycja XD - kom. Polska 2026, reż. Maciej Bochniak (55 min)
21:00 Apollo w ogniu: Apollo Has Fallen (5/8) - serial sensacyjny Francja/Wlk. Brytania/USA 2026
21:50 Rust. Legenda Zachodu *** - western USA 2024 (135 min)
00:05 Kopnęłabym cię, gdybym mogła **** - thriller USA 2025, reż. Mary Bronstein (110 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (21/50)
10:55 Lekarze V (4)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (22/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (3) - mag. filmowy
17:50 Tajna baza - kom. USA 2022, reż. Henry Joost, Ariel Schulman, wyk. Owen Wilson
20:00 Jack Reacher: Jednym strzałem - film sens. USA 2012
22:50 Magic Mike: Ostatni taniec - komedia USA 2022

AMC

09:00 Godzina do tyłu - romans USA 2017
10:55 Ip Man 4 - film przyg. Hongkong/Chiny 2019
13:15 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Aus./Francja/Kanada 2002
15:15 Dzień Świstaka - komedia USA 1993
17:20 Uliczny wojownik - film sens. USA/Japonia 1994
19:25 Jeniec: Jak daleko nogi poniosą - dramat woj. Niemcy 01
22:00 Terror III - serial grozy
22:50 Anakonda III: Potomstwo - film s.f. USA/Rum. 2008

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:30 Ostry dyżur VI (14/22)
09:30 Castle VIII (10,11/22)
11:20 Rekrut VI (7,8/10)
13:15 Agenci NCIS X (18,19/24)
15:15 FBI VI (11,12/13)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (11,12/24)
19:05 Castle VIII (12,13/22)
21:05 FBI VI (3/13) - serial sensacyjny USA 2024
21:55 FBI: Most Wanted V (6/13) - serial krym.
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (11,12/24)
00:45 Castle VIII (12/22)

EPIC DRAMA

08:25 Detektyw Murdoch XVII (19/24) - serial krym.
09:20 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (2,3/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII (7/16)
15:00 Panna Marple (4/4)
17:10 Dalgliesh (2/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (8/16)
19:55 Poirot V (7/8)
21:00 Montmartre (3/8)
22:10 Sherlock i córka (8/8)
23:05 Poirot V (7/8)
00:15 Agenci NCIS XVIII (8/16)
01:05 Panna Scarlet VI (3/6)

TVN STYLE

11:20 Dobrze zrobione w domu (5) - mag. Polska 2026
11:30 Zgłoś remont (10)
12:25 Ugotowani (7)
13:30 Kuchenne rewolucje
15:40 Ugotowani (3)
16:40 Mniej znaczy więcej. Live Better For Less (4, 5)
17:45 Kuchenne rewolucje
20:50 Kobieta na krańcu świata XVII: Nowa Zelandia (5/8)
21:50 Jestem z Polski XII (4/18) - serial dok. Polska 2023
22:50 Hotel Paradise (23)
23:45 Mój sąsiad morderca X
00:50 Apetyt na miłość (1)

TVN TURBO

08:25 DeFacto (4, 5)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (1)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5081)
18:15 Wojny samochodowe (5)
19:15 Kupione, zrobione, sprzedane (1/10) - serial dok.
20:15 Ciężarówką przez pół świata (5/8) - serial dok.
21:15 Zawodowi handlarze (5)
22:00 Raport Turbo (5081)
22:15 Polski supersamochód

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown V (5,6/15)
12:35 McDonald i Dodds (1/2)
14:15 Tajemnice Majorki (1/10)
15:10 Powrót do raju (1/6)
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer XXI (4/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII (5/8) - serial kryminalny
21:00 Harry Wild V (6)
22:00 Dyplomatki (5,6/6)
00:00 Zbrodnie Saint-Pierre (9/10) - serial kryminalny

FX

08:00 Kości II (13/21)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (1/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (17,18/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (13/18)
12:50 FBI V (10/23)
13:45 Agenci NCIS (23,1/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (19,20/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (12/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (14,15/18)
22:00 The Hunting Party II (12/13) - serial krym. USA 2026

HGTV

11:00 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
12:00 Wymarzony dom w 100 dni VI (10) - serial dok.
14:00 Odlotowy ogród (6)
14:35 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród – tarasy (3,4,5/5) - serial dok.
18:10 Najbrzydsze podwórko w dzielnicy - serial dok.
19:10 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
20:05 Zgłoś remont (1)
21:05 Dorota was urządzi III
22:35 Dobrze zrobione w domu (3) - mag. Polska 2026

BBC LIFESTYLE

10:15 Bake off: zawodowcy (5)
11:15 Prawda o Koronie: dynastia Windsorów (3/5)
12:20 Mistrzowie ceramiki
13:20 Najlepszy konsultant ślubny (5) - program rozrywkowy Wlk. Brytania 2023
14:35 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - pr. rozrywkowy
15:50 Mistrzowie szycia (1)
17:00 Zapraszam do stołu (1)
17:40 Masterchef: Australia
19:15 Zapraszam do stołu (1)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - pr. rozrywkowy
21:00 Hotel Savoy (4)
22:00 Karaiby: raj miliarderów

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IV (24/24)
08:55 Hoży doktorzy (9,10/24) - serial kom. USA 2001
09:55 Przyjaciele III (3,4, 5,6/25) - serial kom. USA 1996
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (8,9,10,11,12,13/24)
14:30 Dwóch i pół V
16:30 Przyjaciele III
18:30 Hoży doktorzy
19:30 Duchy II (11,12/22)
20:30 Przyjaciele II
22:30 The Office PL (3/12)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex X
09:20 Rodzinka.pl VII (10/13)
09:50 Klan - telenowela
10:30 Ranczo III (8/13)
11:20 M jak miłość
12:20 Komisarz Alex XXVI (5)
13:15 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (19) - felieton
13:30 Ojciec Mateusz (2,3)
15:30 Komisarz Alex X
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz (4,3) - serial krym. Polska 2008
21:30 Ranczo III (12,13/13)
23:30 Ojciec Mateusz (5)
00:25 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Kulisy wielkiej kuchni
12:45 Czy na pewno umiesz gotować zdrowo? (1, 2)
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Domowa piekarnia Kucharskiego (2, 3) - mag.
16:40 Jamie Oliver (23, 24)
17:35 Gotuj taniej z Jamiem (4)
18:30 Jedz, podróżuj, smakuj
19:25 Maximum Foodie V (3,2)
20:20 Klejnoty Morza Śródziemnego - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Top Chef (11)

CANAL+ DOMO

09:00 Patent na zieleń (7,8)
10:00 Gardeners' World (3)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty IX
13:05 W mieście czy na wsi
14:00 Adres: rezydencje marzeń (6) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (17) - lifestyle
15:55 Meblokreacje (11, 1)
16:50 Gardeners' World (6)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty IV (2/6)
20:00 Daleko od miasta XI (7,8)
21:00 Adres: rezydencje marzeń (7) - reality show
22:05 Wielkie projekty X

PLANETE+

14:45 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
15:45 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII (9,10/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (69)
18:15 Polska z góry. Blokowiska
18:40 Premiera: Polska z góry. Blokowiska (6) - serial dok.
19:10 Mam zamek III (5)
19:45 Polowanie na króla piratów (1/3) - serial dokumentalny
20:50 Sekrety budowniczych piramid II (3/6) - serial dok.
22:00 Co kryje „Straż nocna" Rembrandta? - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę V
09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Klan z Alaski (4/6)
12:00 Fani czterech kółek XVIII
13:00 Człowiek kontra niedźwiedź (3/8) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska (5)
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Kroniki policyjne
17:00 Od samochodu do domu
18:00 Przygody truckerki
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (9/16) - serial dok.
21:00 Nic do zgłoszenia (8/8)
22:00 Od samochodu do domu

TVP HISTORIA

11:10 Marzenia są ciekawsze
11:50 Plaże Europy (2/6)
13:00 Zapomniane dyktatury w Europie (1/2) - serial dok.
14:00 Stawka większa niż życie (1/18) - serial wojenny
15:10 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny II
18:25 Ex libris - mag.
18:55 Akcja Burza. To był zbiorowy obowiązek - film dok.
20:00 Zatoka szpiegów II (10)
20:55 Berlin 1945. Dziennik miasta (2) - historia
22:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (4/10)

HISTORY

11:10 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (3)
12:10 Gwiazdy lombardu XX
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (11/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (9/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII (5)
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (2/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (1/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (5) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Spacer bez końca: Chiny
12:00 Katastrofa w przestworzach XIX (3,4,1,3/10)
16:00 Ukryte pod miastami (3)
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Gułag – system śmierci
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (3/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa (9/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Niezwykłe megakonstrukcje ZSRR - serial dok.
12:30 Broń w hollywoodzkich filmach (5) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Okręty wojenne III (1/8)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (7/20)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Hitler i jego władza (1/3)
22:00 Jak Niemcy przegrały wojnę (4,5/6) - serial dok.

BBC EARTH

10:25 Życie na pustkowiu XI
11:25 Skarby przeszłości i ich tajemnice (3/5) - serial dok.
12:30 Ben Fogle na szkockich wyspach II (4/4) - serial dok.
13:35 Planeta Ziemia III III (1/8)
14:40 W okowach mrozu VIII
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:40 Przez nieznaną Afrykę
17:40 Planeta Ziemia III III
18:40 Wyspy Pacyfiku II (1/3)
19:45 Fenomeny współczesnego życia III (1/5) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu X
22:55 Przez nieznaną Afrykę
23:55 Alaska z Sue Perkins

POLSAT VIASAT HISTORY

10:10 Militarny ranking (5/10)
11:15 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
12:10 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
14:45 Lądowanie w Normandii: historia żołnierza (1,2/2)
16:45 II wojna światowa: cena imperium (8/13) - serial dok.
17:50 Militarny ranking (6/10)
18:55 Historia sprawiedliwości (1/10) - serial dokumentalny
19:55 Najstraszniejsze polowanie na czarownice
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:10 Konstantyn Wielki (1)
23:10 Naziści: korzenie zła

eprasa.pl 6ae443af23

WTOREK 6.10

Od A do Z

BANDYCI ★★
western, USA 2001, reż. Les Mayfield, wyk. Colin Farrell, Scott Caan, Ali Larter
22:40 | ale kino+ hd
Farmerzy Środkowego Zachodu buntują się przeciwko budowniczym kolei, którzy za ich plecami zagarnęli ich ziemię: narodziny legendy Dzikiego Zachodu, której bohaterami zostali bracia Frank i Jesse James.

CHŁOPCY Z FERAJNY ★★★★★
film sens., USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci
22:10 | tvp 1
Martin Scorsese według skruszonego gangstera o nowojorskiej mafii. Najlepszy film gangsterski końca stulecia: dokumentalny charakter, perfekcyjna reżyseria, wyśmienite aktorstwo. Koniecznie.

DAMA Z SZANGHAJU ★★★★
dramat krym., USA 1948, reż. Orson Welles, wyk. Rita Hayworth, Orson Welles, Everett Sloane
23:35 | tvp kultura
Kino gatunków Orsona Wellesa: łowca przygód zamieszany w rywalizację dwóch graczy o atrakcyjną kobietę. A w tle hollywoodzka legenda o Wellesie próbującym zniszczyć mit swej żony Rity Hayworth.

HIACYNT ★★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski, Marek Kalita
22:30 | kino polska
W połowie lat 80. XX wieku młody milicjant angażuje się w poszukiwania na własną rękę seryjnego mordercy, polującego na homoseksualistów, co odciśnie się piętnem na jego życiu osobistym i zawodowym.

HISTORIA DEWEYA COXA ★★★
komedia, USA 2007, reż. Jake Kasdan, wyk. John C. Reilly, Jenna Fischer, Tim Meadows
23:50 | hbo
Opowieść o wzlocie i upadku ikony popkultury, w której odbijają się losy Elvisa Presley, Beatlesów, Boba Dylana i Johnny'ego Casha, bo to pastisz filmów w rodzaju „Spacer po linie".

Noc 12 października

21:30 | tvp kultura ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Trzy Cesary, w tym za film roku: nowy szef wydziału kryminalnego w Grenoble podejmuje pierwsze śledztwo. Kto i dlaczego zamordował dziewczynę? Mimo wysiłków dochodzenie stoi w miejscu. Na faktach.

THRILLER
FRANCJA/BELGIA 2022, REŻ. DOMINIK MOLL, WYK. BASTIEN BOUILLON, BOULI LANNERS, THÉO CHOLBI

KOD ZŁA ★★★
thriller, USA 2024, reż. Oz Perkins, wyk. Maika Monroe, Nicolas Cage, Blair Underwood
23:55 | tv puls
Początkująca agentka FBI zostaje oddelegowana do szukania seryjnego mordercy i zarazem okultysty, który – co odkryje - przed laty korzystał ze wsparcia jej matki. Plus ponownie zaskakujący Nicolas Cage.

LUCY ★★★
film s.f., Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada/Wlk. Brytania/USA 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi
20:35 | polsat
Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

NIE MA DUCHÓW W MIESZKANIU NA DOBREJ ★★★★
dramat obycz., Polska 2025, reż. Emi Mazurkiewicz, wyk. Bartłomiej Deklewa, Izabella Dudziak, Tymoteusz Rozynek
20:00 | canal+ premium
Jeden z najciekawszych debiutów dekady, obsypany nagrodami w Gdyni (w tym za reżyserię Emi Buchwald) i nie tylko: czwórka rodzeństwa z warszawskiego Powiśla szuka swej drogi do dorosłości.

OBCY: PRZYMIERZE ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 2017, reż. Ridley Scott, wyk. Michael Fassbender, Katherine Waterston, Billy Crudup
22:20 | polsat
Ridley Scott powraca do „Obcego" – bez Sigourney Weaver ale z Michaelem Fassbenderem: osadniczy prom kosmiczny znajduje rajską planetę, pozornie przyjazną ludziom, ale piekielnie niebezpieczną.

SZPICA ★★
film akcji, Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong, wyk. Jackie Chan, Yang Yang, Miya Muqi
22:40 | stopklatka
Jackie Chan w swoim stylu – jako szef tajnej organizacji ochrony dla klientów VIP w akcji ratunkowej, mającej na celu odnalezienie porwanej córki ważnego klienta, który zadarł z mafią.

SZYBCY I WŚCIEKLI: HOBBS I SHAW ★★★
film sens., USA 2019, reż. David Leitch, wyk. Dwayne Johnson, Jason Statham, Idris Elba
21:35 | hbo
Oficjalny reboot popularnego cyklu: stróż prawa i bandyta łączą siły, by powstrzymać szaleńca, wcielającego w życie plan przejęcia kontroli nad całym światem. Plus Dwayne Johnson i Jason Statham.

ŚWIAT W PŁOMIENIACH ★★
thriller, USA 2013, reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx, Maggie Gyllenhaal
20:00 | cinemax
Biały Dom atakują terroryści z Korei Północnej. Na szczęście na miejscu jest policjant, który towarzyszy swej córce w wycieczce po siedzibie prezydenta. Świat może spać spokojnie.

WIECZNIE MŁODY ★★★
film s.f., USA 1992, reż. Steve Miner, wyk. Mel Gibson, Jamie Lee Curtis, Elijah Wood
20:00 | warner tv
Eksperymentalnie hibernowany w latach 30. XX wieku pilot Daniel McCormick (Mel Gibson) budzi się po półwieczu, by rekompensując sobie utratę bliskich, naprawić życie dwunastolatka i jego samotnej matki. Wciąga.

WYGRANY ★★★
dramat, Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska
20:00 | kino polska
Świetnie zapowiadający się pianista gwałtownie kończy karierę, by idąc za wskazówkami wytrawnego gracza (bo przecież nie hazardzisty), spróbować życia od nowa. Plus wielki Janusz Gajos.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

WTOREK 6.10

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (738)
08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam (16)
09:00 Ranczo II (10/13)
10:00 Komisarz Alex II (9/13) - serial krym. Polska 2012
11:00 Ojciec Mateusz XXII (5)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (809)
12:55 Osobliwa planeta (5/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (628)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5977)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (12) - serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
21:05 **Sekielski wieczorową porą** (40) - magazyn
22:10 **Chłopcy z ferajny (Goodfellas)** ★★★★★ - film sens. USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci, Lorraine Bracco (155 min)
00:45 **Vanilla Sky** ★★★ - thriller USA/Hiszp. 2001, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise (140 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Powrót Łemków do prawosławia - reportaż
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7698) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7698) - mag. Polska 2026
11:45 Rosół polski (41)
12:30 Koło fortuny (2095)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1086)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2096)
16:35 Familiada (3059)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1087)
18:50 Jeden z dziesięciu (1) - teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:35 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1679)
20:50 **M jak miłość** - serial obycz. Polska 2026
21:50 **Na sygnale**
23:00 **Tonia** - dramat obycz. ★★★ PL 2023, reż. Marcin Bortkiewicz (95 min)
00:35 **Popiełuszko. Wolność jest w nas** ★★★ - film biograficzny Polska 2008 (155 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Trudne sprawy XXIII (3/40) - serial fab.-dok.
09:00 Dlaczego ja? 29 (56/60)
10:05 Wypasiona Kuchnia (21)
10:15 Dlaczego ja? 29 (57,58/60) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (25)
13:20 Gliniarze XVII (35,36) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (25) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (26) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (90) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń"
19:25 Wypasiona Kuchnia (37)
19:55 Milionerzy (140)

20:35 **Lucy** - film s.f. Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada/Wlk. Brytania/USA 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson (105 min) ★★★
22:20 **Obcy: Przymierze (Alien: Covenant)** ★★★ - film s.f. USA/Wlk. Bryt. 2017, reż. Ridley Scott, wyk. Michael Fassbender (160 min)
01:00 **Detonator** - thriller ★★ USA/Rum. 06, reż. Po-Chih Leong, wyk. Wesley Snipes (135 min)

TVN

05:10 Zamieszkać na plaży VI (9/14) - serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (8101) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (34/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Tarnowskie Góry – „Art-smaku" 28 (11) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5797)
11:20 Doradca smaku (22) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (8) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje
13:40 Ukryta prawda (25,26/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (2) - serial kryminalny Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (27)
17:55 Detektywi VII (27) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8102) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor. VIP Challenge** (2) - teleturniej
21:30 **Kuba Wojewódzki** (6) - talk-show Polska 26
22:45 **Kolekcjoner (Kiss the Girls)** ★★ - dramat krym. USA 1997, reż. Gary Fleder, wyk. Morgan Freeman, Ashley Judd, Cary Elwes (135 min)
01:00 **Superwizjer** (1353)
01:40 **Uwaga!** (8102)
02:00 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI**

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (1,1/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXVI (14,10/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (21/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (53,54) - serial obyczajowy Polska 2024
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (26,27) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Kod 211 (211)** ★ - film akcji USA/Bułgaria 2018, reż. York Alec Shackleton, wyk. Nicolas Cage, Sophie Skelton (110 min)
21:50 **Historia zemsty (Vengeance: A Love Story)** ★★ - thriller USA 2017, reż. Johnny Martin (125 min)
23:55 **Kod zła (Longlegs)** ★★★ - thriller USA 2024, reż. Oz Perkins, wyk. Maika Monroe (125 min)
02:00 **Dzielnica strachu III**

TVN7

05:20 Ten moment (38/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (68,69,1/69) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (48,46,47/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (45/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (17) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (11/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (21) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (27/60)
20:00 **Hotel Paradise** (24) - real tv Polska 2026
21:00 **Ścigany (The Fugitive)** ★★★★ - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward, Julianne Moore, Joe Pantoliano (165 min)
23:45 **Dom w głębi lasu (The Cabin in the Woods)** ★★★ - horror USA/Kanada 2011, reż. Drew Goddard, wyk. Kristen Connolly (125 min)
01:50 **Hotel Paradise** (23)

MEZZO

13:30 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu: Goubaïdoulina, Sibelius, Chopin - muzyka klas.
15:05 INSO-Lviv Orchestra, Dalia Stasevska, Joshua Bell: Bacewicz, de Hartmann, Skoryk, Stankowycz, Chopin
16:30 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974
17:15 Intermezzo
17:25 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klas.
19:35 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34 – Takács Quartet, Zoltán Kocsis - muzyka klasyczna
20:30 Felix Mendelssohn-Bartholdy, G. Ligeti: Sen nocy letniej - balet Niemcy 2021
22:30 Koncert Bożonarodzeniowy w Concertgebouw pod batutą Klausa Mäkeli

PULS 2

09:00 Świnka Peppa
09:30 Bing (32,33,34/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (12)
10:35 Basia (3,4) - serial anim.
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (1,2/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! 28 (1,2)
12:00 Lwia straż (1/26)
12:35 Gumisie VI (8,9/18)
13:35 Smerfy (29/39)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (1,2/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX (1,2/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (16) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (36,37,38/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (13,14) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV (33,34,35,27) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (454) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (26,27) - serial obycz.
20:05 Uroczysko VI (22)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (22)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (22) - serial kryminalny
22:45 Opowiem ci o zbrodni II (3) - serial dok. Polska 2019
23:10 Źle się dzieje w El Royale - dramat krym. USA 2019, reż. Drew Goddard
02:05 Love Island V (26)

METRO

07:25 Szpital (56,57,58/67)
10:20 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:20 Szkoła (3/67)
13:20 Brzydula - serial obyczajowy Polska 2009
14:30 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:35 Magda M. IV (10)
16:45 The Floor (7, 8)
18:00 Złomowisko PL V (10/16) - serial dok.
19:00 Kartoteka VIII (14,15) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni III (2,3) - serial krym. Polska 2005
23:15 Hannibal II (10/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VIII - serial dok.
01:20 Szpital (48/67)
02:20 Szkoła (10/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019

eprasa.pl 6ae443af23

WTOREK 6.10

STOPKLATKA DVB T

08:45 Robert Makłowicz (134) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (14)
09:45 Górski lekarz XVIII (12,13/16) - serial obycz. Niemcy/Austria 2025
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8) - serial krym. Aus. 2015
14:05 Hudson i Rex V (1/20) - serial kryminalny
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (21,22)
17:00 Katastrofy w przestworzach V (7,3,6/10) - serial dok. Kan. 2008
20:00 Jennifer 8 - dramat ★★ krym. USA 1992, reż. Bruce Robinson, wyk. Andy Garcia, Uma Thurman, Lance Henriksen (160 min)
22:40 Szpica (Vanguard) ★★ - film akcji Chiny/Hongkong/Indie/Korea Południowa/Tajwan/Wlk. Brytania 2020, reż. Stanley Tong (125 min)
00:45 Gangsterzy i filantropi ★★ - komedia Polska 62, reż. Jerzy Hoffman, Edward Skórzewski, wyk. Wiesław Michnikowski, Gustaw Holoubek (120 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (8,9/10) - serial dok. Polska 2023
08:35 Do przerwy 0:1 (4,5)
09:45 Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdocji (1) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
11:35 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
13:10 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
13:45 Papierowe małżeństwo - komedia romant. Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Gary Kemp
15:45 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte
17:45 Czterej pancerni i pies (8) - serial wojenny Polska 66
18:45 Stawka większa niż życie (1/18) - serial wojenny
20:00 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Paweł Szajda, Janusz Gajos, Grażyna Barszczewska, Wojciech Pszoniak, Wenanty Nosul
22:30 Hiacynt - dramat krym. Polska 2021, reż. Piotr Domalewski, wyk. Tomasz Ziętek, Hubert Miłkowski
00:45 Och, Karol! - komedia Polska 1985, reż. Roman Załuski, wyk. Jan Piechociński

ALE KINO+

08:10 The Office PL (7,8/12)
09:20 Patience (3,4/6)
11:20 Zbrodnie na wybrzeżu (1/2) - serial krym.
13:20 Pod Starym Dębem (The Old Oak) ★★★ - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
15:35 Bulion i inne namiętności (La passion de Dodin Bouffant) ★★★ - dramat obycz. Francja/Belgia 2023, reż. Tran Anh Hung, wyk. Juliette Binoche (160 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (2/2) - serial krym. Niemcy 2023
20:10 Stan gry (State of Play) ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald, wyk. Russell Crowe, Ben Affleck, Jason Bateman (150 min)
22:40 Bandyci (American Outlaws) ★★ - western USA 2001, reż. Les Mayfield, wyk. Colin Farrell, Scott Caan (125 min)
00:45 Chleb i sól ★★★★ - dramat obycz. Polska 2022, reż. Damian Kocur, wyk. Jacek Bies (125 min)

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXII (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
14:15 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta - komedia romant. USA 2005
16:45 Planeta Małp - film s.f. USA 2001, reż. Tim Burton
19:20 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka - kom. PL 1970, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak
21:00 Randka na weselu - komedia USA 2016
23:00 W domu innego - dramat obycz. Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Arabia Saudyjska 2019

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X (1/4) - serial krym.
11:50 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (2/4)
12:50 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film krym. Wlk. Bryt. 2008, reż. Ashley Pearce
15:00 Morderstwa według Agathy Christie III: Cyjanowodór (2) - film krym. Francja/Szwajcaria 2013
17:05 Vera X (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
18:55 Poirot V (5/8)
20:00 Stan zagrożenia - film sens. USA/Meksyk 1994
22:55 Czarny deszcz - film sensacyjny USA 1989

TVP KULTURA DVB T

08:20 Porozmawiajmy szczerze (25)
09:00 Rodzina Połanieckich
10:40 Fuks - komedia sens. ★★★ Polska 1999 (100 min)
12:20 Z pamiętnika mej duszy. Marek Grechuta - film dok.
13:20 Gry i zabawy dziecięce - film dok.
13:50 Kosmos 1999 II (11/24)
14:55 Ceremonia pogrzebowa ★★★ - dramat psychologiczny Wlk. Brytania/Polska 1984 (105 min)
16:40 Rodzina Połanieckich (7/7) - serial obycz.
18:15 W poszukiwaniu dobrego filmu (52)
18:55 Rawhide III (22)
20:00 Teatr Telewizji: Rajski ogródek – szkice z Różewicza - spektakl teatralny Polska 2003
21:30 Noc 12 października (La nuit du 12) ★★★★ - thriller Francja/Belgia 2022, reż. Dominik Moll (125 min)
23:35 Dama z Szanghaju (The Lady from Shanghai) ★★★★ - dramat krym. USA 1948, reż. Orson Welles (90 min)
01:05 Oni wszyscy byli w Montreux - serial dok.

WARNER TV

08:25 Prawo Agaty (3,4/15)
10:20 Bajer z Bel-Air IV (10,11/26) - serial kom.
11:15 Pełniejsza chata IV (10,11/13) - serial kom.
12:20 Teraz albo nigdy! III (1,2)
14:20 Bajer z Bel-Air IV (10,11,12,13/26) - serial kom.
16:10 Pełniejsza chata IV
18:20 Przygoda Felicity - film dla dzieci USA 2005
20:00 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992
22:00 4 Blocks (6,1/6)
00:15 Cela - horror USA/Niemcy 2000, reż. Tarsem Singh

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:25 Pingwiny z Madagaskaru
10:55 Ostatni władca wiatru - film przygodowy USA 2010
13:00 Czarodziejki V
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
16:00 Człowiek, który wiedział za mało - kom. krym. Niemcy/USA 1997, reż. Jon Amiel
18:00 Liga Potworów - film animowany USA 2021
20:00 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018, reż. Christopher McQuarrie
23:05 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015

HBO

09:40 Pan Aznavour - film ★★★★ biograf. Francja 2024, reż. Grand Corps Malade, Mehdi Idir (130 min)
11:50 Spider–Man - film ★★★ s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi (120 min)
13:50 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (24)
14:35 Przypadek Harolda Cricka ★★★★ - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Marc Forster (110 min)
16:25 Scott Pilgrim kontra świat ★★★ - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
18:15 Życie - dramat obycz. ★★★★ Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (105 min)
20:00 The Pitt II (12/15) - serial obycz. USA 2026
20:50 Niebo. Rok w piekle (6/6) - serial obycz.
21:35 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw ★★★ - film sens. USA 2019 (135 min)
23:50 Historia Deweya Coxa ★★★ - komedia USA 2007, reż. Jake Kasdan (95 min)
01:25 Podróż z seryjnym zabójcą ★★ - thriller USA/Wlk. Bryt. 2023 (95 min)

CINEMAX

11:05 Ostatni pociąg do Fortune - western USA 2025
12:40 Wybuchowa para - komedia sens. USA 2010
14:30 Botanik - dramat obycz. Chiny 2025, reż. Jing Yi
16:05 Nowe życie - dramat obycz. Hiszpania 2024
17:50 Śniadanie na Plutonie - komediodramat Irlandia/Wlk. Brytania 2005, reż. Neil Jordan
20:00 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
22:10 Bezwstydne - thriller Szwajcaria/Bułgaria/Francja/Tajwan/Indie 2024

ROMANCE TV

08:05 Górski lekarz (5/8)
10:00 Rodzina Andersów (1/4)
11:55 Zabójcza układanka (1/3)
13:55 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024
16:15 Gabinet z widokiem na morze (16) - serial obycz.
18:05 Górski lekarz (6/8)
20:00 Rosamunde Pilcher: Magia miłości - film obyczajowy Niemcy 1999
21:55 Gabinet z widokiem na morze - serial obyczajowy
23:50 Górski lekarz (6/8)
01:45 Rosamunde Pilcher: Magia miłości - film obyczajowy Niemcy 1999

CANAL+ PREMIUM

08:25 Kiler - komedia Polska ★★★★ 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
10:10 Łapu-Capu (238)
10:15 Być kochaną - dramat ★★★ obycz. Norwegia/Szwecja 2024, reż. Lilja Ingolfsdottir (105 min)
12:00 LARP. Miłość, trolle i inne questy ★★★ - komedia Polska 2025, reż. Kordian Kądziela (95 min)
13:35 Girl Climber. Wspinaczka - film dok.
15:00 Tożsamość Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
16:55 Premierowa jazda
17:10 Łapu-Capu (239)
17:15 Wicked - musical USA/Wlk. Bryt./Kanada 2024, reż. Jon M. Chu (165 min)
20:00 Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej ★★★★ - dramat obycz. Polska 2025 (90 min)
21:30 Wyznania szwedzkiego mężczyzny - film dok. Szwecja 2025
23:10 Piła III - horror USA/Kanada 06, reż. Darren Lynn Bousman (105 min)
00:55 The Wasp - thriller ★★★ psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (22/50)
10:55 Lekarze V (5)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (23/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Lalka – making of
17:30 Seriaale kultowe
17:40 Mean Girls - komedia USA 2024, reż. Samantha Jayne, Arturo Perez Jr.
20:00 Jack Reacher: Nigdy nie wracaj - film krym. USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick
22:40 Uwierz w ducha - melodramat USA 1990

AMC

09:20 Czarne złoto - film przygodowy USA 2002
11:20 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
13:15 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
15:25 Powiedz „tak" - komedia romant. USA/Niemcy 2001
17:40 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
19:40 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006, reż. Neil Burger, wyk. Edward Norton
22:00 Żołnierze kosmosu III: Grabieżca - film s.f. USA/Niemcy/RPA 2008

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:25 Ostry dyżur VI (16/22) - serial obycz. USA 2000
09:25 Castle VIII (12,13/22)
11:20 Rekrut VI (9,10/10)
13:10 Agenci NCIS X (20,21/24)
15:10 FBI VI (13/13)
16:05 FBI: Most Wanted II
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (13,14/24)
19:05 Castle VIII (14,15/22)
21:05 Rekrut V (11/22)
22:00 Rekrut: Feds (11/22)
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (13,14/24)
00:40 Castle VIII (14/22)

EPIC DRAMA

08:15 Detektyw Murdoch XVII
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:20 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (3,4/6)
14:05 Agenci NCIS XVIII (8/16)
15:00 Panna Marple II (1/4)
17:05 Dalgliesh (5/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (9/16) - serial kryminalny USA 2021
19:55 Poirot V (8/8)
21:00 Hiszpańska księżniczka II (5/8) - serial historyczny
22:15 Domina II (5/8)
23:25 Poirot V (8/8)
00:35 Agenci NCIS XVIII (9/16)
01:25 Panna Scarlet VI

TVN STYLE

11:20 Love the Look (2) - program rozrywkowy Polska 2026
12:20 Ugotowani (8)
13:25 Kuchenne rewolucje (15, 14) - reality show
15:35 Ugotowani - reality show
16:40 Babski biznes (1/8)
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Ostre cięcie (2) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XII (6/18)
22:50 Hotel Paradise (24)
23:45 Mój sąsiad morderca X
00:45 Hot Spot – making of
01:00 Apetyt na miłość (2)

TVN TURBO

08:30 Najpopularniejsze auta świata (7, 8) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (3)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5082)
18:15 Z drugiej ręki (5)
19:00 Duda kontra Szafrański
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (5/17)
20:15 Wojny samochodowe (5)
21:15 Polski supersamochód
22:00 Raport Turbo (5082)

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown V (7,8/15)
12:35 McDonald i Dodds (2/2)
14:15 Tajemnice Majorki (2/10)
15:10 Powrót do raju (2/6)
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer XXII (1/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII (6/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre (10) - serial krym. Kanada 2025
22:00 Rozstania (1,2/2)
00:00 Tajemnice Majorki

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (2/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (19,21/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (15/18)
12:50 FBI V (12/23)
13:45 Agenci NCIS II (2,3/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (21,1/21)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (13/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (16,17/18)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Pociąg z forsą - komedia sensacyjna USA 1995

HGTV

09:55 Poszukiwacze domów
11:00 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
12:00 Nowe życie w starym domu VII (6,5) - serial dok.
13:55 Odlotowy ogród (7)
14:25 Mieszkanie na miarę II
16:25 Polowanie na ogród
18:10 Weekendowa metamorfoza (5) - reality show
19:00 Zgłoś remont (1)
20:00 Dobrze zrobione w domu (3) - mag. Polska 2026
20:10 Dorota inspiruje (6)
21:05 Dorota was urządzi III
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:15 Bake off: zawodowcy (6)
11:15 Prawda o Koronie: dynastia Windsorów (4/5)
12:15 Mistrzowie ceramiki
13:15 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (4/6) - serial dok.
14:25 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy
15:30 Mistrzowie szycia (2)
16:35 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia
19:10 Zapraszam do stołu (2)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - pr. rozrywkowy
21:00 12 smaków miasta
22:00 Matthew Perry i Ketaminowa Królowa - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół V (4/19)
08:55 Hoży doktorzy
09:55 Przyjaciele III (7,8, 9,10/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu
14:30 Dwóch i pół V (5,6,7,8/19) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (11,12,13,14/25) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy
19:30 The Office PL (1/12)
20:00 Przyjaciele IV
22:00 The Office PL (4,5)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex X
09:30 Rodzinka.pl VII (11/13) - serial kom. Polska 2015
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (9/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Zaraz wracam (15,16)
13:35 Ojciec Mateusz (3,4)
15:30 Komisarz Alex XI
16:20 Na sygnale - serial obycz.
17:25 Ranczo III (11,12/13)
19:30 Ojciec Mateusz (5,4) - serial krym. Polska 2008
21:30 Ranczo III (13,1/13)
23:30 Ojciec Mateusz (6)
00:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (1)
12:45 Czy na pewno umiesz gotować zdrowo? (3, 4)
13:45 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Domowa piekarnia Kucharskiego (3, 4) - mag.
16:40 Gotuj taniej z Jamiem
18:35 Jedz, podróżuj, smakuj
19:45 Maximum Foodie V (2)
20:20 Nie bój ryby! (1)
20:45 Bosacka rusza w Polskę
21:15 Anthony Bourdain IX
23:55 Top Chef (12)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (4)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie Projekty IV (1/6)
13:05 W mieście czy na wsi
14:00 Adres: rezydencje marzeń (7) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (18) - lifestyle
15:55 Kupione i co dalej? (3, 4)
16:50 Gardeners' World (7)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty IV (3/6)
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Adres: rezydencje marzeń (8) - reality show
21:55 Wielkie projekty XI
23:05 Pokochaj lub sprzedaj

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże koleją
13:35 Piesze wędrówki po świecie (3/8) - serial dok.
14:40 Najdzikssze ostępy Europy (2/5) - serial dok.
15:45 360° – świat bez granic
16:50 Świat z góry VII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (70,71)
18:35 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi - serial dok.
19:45 Polowanie na króla piratów (2/3) - serial dok.
20:55 Sekrety budowniczych piramid II (4/6) - serial dok.
22:00 Lombard - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Klan z Alaski (5/6)
12:00 Fani czterech kółek XVIII
13:00 Człowiek kontra niedźwiedź (5/8) - serial dok.
14:00 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (8/11)
18:00 Przygody truckerki
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (12,10/16) - serial dok.
21:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.
22:00 W oku cyklonu III (10)

TVP HISTORIA

10:10 Ostatni wyrok Podziemia
11:15 Marzenia są ciekawsze
11:55 Kraina górskich szczytów i rzek (2) - film dok.
12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium - serial dok.
14:00 Stawka większa niż życie (2) - serial wojenny
15:05 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny III
18:20 Odnaleźć zaginione (19)
18:55 Kilof zamiast karabinu
20:00 Sfora (1/9) - serial krym.
21:00 Kroniki Hitlera (6/13)
22:00 Gry wojenne (2/6)
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:10 Starożytni kosmici XVIII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (12/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (13/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (3/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (16/20) - serial dok.
22:00 II wojna światowa: walka o Europę (7,8/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Pogodowe anomalie
12:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5,6,7,9) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami (4)
17:00 Zaginione skarby Biblii: tajemnice wiary - serial dok.
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (1/3)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (4/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (6/10) - serial dok.
21:00 Burzliwa historia Tudorów (1/6) - serial dok.
22:00 Odkopać historię

FOCUS TV

10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Niezwykłe megakonstrukcje ZSRR - serial dok.
12:30 Broń w hollywoodzkich filmach (6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii V (4,5) - serial dok. Polska 2016
14:00 Okręty wojenne III (2/8)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Hitler i jego władza (2/3)
22:00 Jak Niemcy przegrały wojnę (3,6/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici VI

BBC EARTH

10:35 Życie na pustkowiu XI
11:35 Skarby przeszłości i ich tajemnice (4/5) - serial dok.
12:35 Wyspy Pacyfiku II (1/3)
13:35 Planeta Ziemia III (2/8)
14:40 W okowach mrozu VIII
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:40 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
17:40 Planeta Ziemia III
18:40 Wyspy Pacyfiku II (2/3)
19:45 Niezwykłe wyspy tropikalne (2/3) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu X
22:55 Na pokuszenie: ultraprzetworzona żywność

POLSAT VIASAT HISTORY

10:05 Militarny ranking (6/10)
11:10 Naziści: korzenie zła (1)
12:15 Najstraszniejsze polowanie na czarownice - film dok.
13:20 Odnaleziona: tajemnica szamanki - film dokumentalny
14:30 Zaginione mumie Inków (1,2/2) - serial dokumentalny
16:40 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
17:45 Militarny ranking (7/10)
18:55 Historia sprawiedliwości
19:50 Czarna śmierć: pacjent zero (1/2) - serial dok.
21:00 Linie frontu - serial dok.
22:10 Konstantyn Wielki
23:15 Naziści: korzenie zła

eprasa.pl 6ae443af23

ŚRODA 7.10

Od A do Z

AKADEMIA POLICYJNA ★★
komedia, USA 1984, reż. Hugh Wilson, wyk. Steve Guttenberg, Kim Cattrall, G.W. Bailey
19:55 | **warner tv**
Klasyka humoru dla niewybrednych: do szkoły policyjnej trafiają sami nieudaczni nieudacznicy, by z czasem stać się gwarantami spokoju w mieście. Popis głupoty plus garść naprawdę śmiesznych żartów.

BRIDGET JONES: SZALEJĄC ZA FACETEM ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/Francja/USA 2025, reż. Michael Morris, wyk. Renée Zellweger, Chiwetel Ejiofor, Leo Woodall
20:00 | **canal+ premium**
Bridget Jones (oczywiście, niezawodna Renée Zellweger) po raz czwarty: wdowa i samotna matka dwójki dzieci po okresie żałoby za radą życzliwych przyjaciół podejmuje poszukiwania nowego partnera.

CICHE MIEJSCE ★★★★
horror, USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski, Millicent Simmonds
23:40 | **hbo**
W postapokaliptycznym świecie opanowanym przez wszystkosłyszące bestie pięcioosobowa rodzina usiłuje żyć w ciszy zapewniającej bezpieczeństwo. Ale czy bezszelestne życie jest w ogóle możliwe?

CO SIĘ WYDARZYŁO W MADISON COUNTY ★★★★
melodramat, USA 1995, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Meryl Streep, Annie Corley
22:00 | **warner tv**
Clint Eastwood (także za kamerą) i Meryl Streep jako para dojrzałych kochanków w najbardziej wzruszającej opowieści o miłości z amerykańskiej prowincji. Ściska gardło i twardzielom.

DZIEDZICTWO KRWI ★★
film akcji, Francja/USA 2016, reż. Jean-François Richet, wyk. Mel Gibson, Erin Moriarty, Diego Luna
20:00 | **tv puls**
Mel Gibson powraca – ale jeszcze nie do Hollywood – jako były gangster, który porzuca emeryturę, by ratować nastoletnią córkę prześladowaną przez handlarzy narkotyków. No to łubu-du.

Buntownik z wyboru

20:00 | **stopklatka** ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Czy genialny matematyk ma prawo marnotrawić swój talent, miast służyć ludzkości i pokrzepiać przyjaciół ze społecznych nizin? Plus Oscar dla Robina Williamsa, który pchnie chłopaka na właściwą drogę.

DRAMAT OBYCZ.
USA 1992, REŻ. GUS VAN SANT, WYK. MATT DAMON, BEN AFFLECK, ROBIN WILLIAMS

FILIP ★★★★
dramat wojenny, Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm, Victor Meutelet, Caroline Hartig
20:00 | **tvp kultura**
Czytając prozę Tyrmanda: Eryk Kulm (Nagroda Cybulskiego 2022) jako uciekinier z warszawskiego getta, ukrywający się wśród obsługi hitlerowskiego hotelu. Srebrne Lwy i nagroda za zdjęcia w Gdyni.

HISTORIE MIŁOSNE ★★★★
dramat obycz., Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska
22:05 | **kino polska**
Jerzy Stuhr za i przed kamerą w hołdzie Krzysztofowi Kieślowskiemu: cztery nowele o miłości, przed którą nie powinno się uciekać. Na poły zabawne, na poły poważne. Skłania do refleksji.

OBCY MUSI FRUWAĆ ★★
komediodramat, Polska/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Piotr Fronczewski, Krzysztof Bauman, Henryk Niebudek
23:55 | **kino polska**
Odnaleźć się w nowej rzeczywistości: Berlin po upadku muru okiem polskiego reżysera, próbującego wystawić tam swój spektakl. Na szczęście, oglądanie nie jest konieczne.

PATRIOTA ★★★
dramat historyczny, USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Joely Richardson
20:00 | **cinemax**
Spokojny Amerykanin chwyta za broń: Mel Gibson dołącza do amerykańskiej rewolucji, czyli wojny George'a Washingtona z Anglią króla Jerzego III. Sporo patosu, ale bez ambicji historycznych.

PIĘĆ MINUT NIEBA ★★★
dramat krym., Irlandia/Wlk. Brytania 2009, reż. Oliver Hirschbiegel, wyk. Liam Neeson, Mark Ryder, Niamh Cusack
22:45 | **cinemax**
Na faktach: w 1975 roku nastoletni katolicki aktywista zastrzelił protestanta, za co odsiedział wyrok. Po latach telewizja próbuje doprowadzić przed kamerami do pojednania mordercy i brata ofiary.

ROCKY ★★★★
dramat obycz., USA 1976, reż. John G. Avildsen, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young
21:05 | **tvp 1**
Wielki pean na cześć ludzkich możliwości i amerykańskiej demokracji: przeciętny bokser dostaje szansę wyjścia na ring z mistrzem świata. Oscary plus Sylvester Stallone jako gwiazda i sprawca fenomenu.

TRICK ★★
film sens., Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
20:00 | **kino polska**
Siły specjalne próbują wykorzystać genialnego fałszerza pieniędzy do swoich brudnych interesów, ale on znów okazuje się sprytniejszy. Przesłanie wątpliwe, ale warsztat realizatorski sprawny.

WYMIERZYĆ SPRAWIEDLIWOŚĆ ★★
film sens., USA 2021, reż. Christian Sesma, wyk. Paul Sloan, Richard Dreyfuss, Taryn Manning
21:50 | **tv puls**
Twardziel, były żołnierz oddziałów specjalnych, szuka uprowadzonej córki i w rezultacie trafia na piętrową aferę korupcyjną z udziałem mafii i lokalnych polityków. No i czas na łubu-du.

ZE WSZYSTKICH SIŁ ★★★
dramat obycz., Francja/Belgia 2013, reż. Nils Tavernier, wyk. Jacques Gamblin, Alexandra Lamy, Fabien Héraud
23:20 | **tvp 2**
Poruszający się na wózku osiemnastolatek decyduje się na start w prestiżowym wyścigu triatlonowym, co jest szczególnym wyzwaniem dla jego ojca, który postanawia wspierać chłopaka na trasie. Krzepiące.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

ŚRODA 7.10

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:25 Zaraz wracam (17)
09:05 Ranczo II (11/13)
10:05 Komisarz Alex II (10/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXII (6)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (795)
12:55 Osobliwa planeta (6/6)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (629)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5978)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Felicita** (13) - serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
21:05 **Rocky** - dramat obycz. ★★★★ USA1976, reż. John G. Avildsen, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young, Carl Weathers (130 min)
23:15 **Cegła i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda**
00:20 **Ukryta sieć** - thriller ★★★ PL 2023, reż. Piotr Adamski, wyk. Magdalena Koleśnik (110 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (385)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7699) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7699) - mag. Polska 2026
11:50 Gwiazdorska kuchnia Ani (51) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2096)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1087)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2097) - teleturniej Polska 2026
16:35 Familiada (3060)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1088)
18:50 Jeden z dziesięciu (2)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia** (21)
20:50 **Na dobre i na złe**
21:50 **Na sygnale**
22:20 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:20 **Ze wszystkich sił (De toutes nos forces)** ★★★ - dramat obycz. Francja/Belgia 2013, reż. Nils Tavernier, wyk. Jacques Gamblin, Alexandra Lamy (100 min)
01:00 **Peaky Blinders II** (3/6) - serial gangsterski

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Trudne sprawy XXIII (4/40) - serial fab.-dok. Polska 2022, wyk. Piotr Dobosz
09:00 Dlaczego ja? 29 (59/60) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (22)
10:15 Dlaczego ja? 29 (60,1/60) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (26) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVII (37,38)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (26)
16:55 Gliniarze Śląsk (27)
18:00 Pierwsza miłość 50 (91) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń"
19:25 Wypasiona Kuchnia (38)
19:55 Milionerzy (141)

20:30 **Kabaret K2. Jedziemy po bandzie** (3) - kabaret i satyra
22:00 **Kochaj albo rzuć** ★★ - komedia Polska 1977, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Władysław Hańcza, Irena Karel, Anna Dymna, Wacław Kowalski, Halina Buyno-Łoza (160 min)
00:40 **Ted** - kom. USA 2012, ★★★★ reż. Seth MacFarlane, wyk. Mark Wahlberg, Mila Kunis, Seth MacFarlane (135 min)

TVN

05:05 Jak to jest zrobione? X
05:40 Uwaga! (8102) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (35/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Suwałki – „Fresco" 28 (12)
07:45 Dzień Dobry TVN (5798) - magazyn Polska 2026
11:20 Doradca smaku (23) - mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (9) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Racibórz – Imperia XXIV (3)
13:40 Ukryta prawda (27,28/48) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
15:45 Młode gliny II (3)
16:50 Szpital św. Anny IV (28) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (28)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8103) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **The Floor. VIP Challenge** (3) - teleturniej
21:30 **Top Model** (6) - reality show Polska 2026
23:05 **Creed: Narodziny legendy (Creed)** ★★★ - dramat obycz. USA 2015, reż. Ryan Coogler, wyk. Michael B. Jordan, Sylvester Stallone, Tessa Thompson, Phylicia Rashad (155 min)
01:40 **Nowa Szelągowska** (2) - reality show

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (1,2/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (10,8/14)
10:00 Zaklinaczka duchów V (22/22) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 **Dziedzictwo krwi (Blood Father)** ★★ - film akcji F/USA 2016, reż. Jean-François Richet, wyk. Mel Gibson, Erin Moriarty (110 min)
21:50 **Wymierzyć sprawiedliwość (Every Last One of Them)** ★★ - film sens. USA 2021, reż. Christian Sesma, wyk. Paul Sloan (95 min)
23:25 **Pomścić córkę (Vendetta)** ★ - film sens. USA 2022 (120 min)
01:25 **Dzielnica strachu III**

TVN7

05:20 Ten moment (39) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (2,3,4/72) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (49,48,49/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:55 Detektywi III (46/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (18) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (12/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (22/40)
19:00 Ukryta prawda (28/60)
20:00 **Hotel Paradise** (25) - real tv Polska 2026
21:00 **Wilk z Wall Street (The Wolf of Wall Street)** ★★★★ - film biograficzny USA 2013, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Jonah Hill, Margot Robbie, Matthew McConaughey (215 min)
00:35 **Polowanie na druhny (Wedding Crashers)** ★★ - komedia romantyczna USA 2005, reż. David Dobkin (145 min)

MEZZO

13:05 Intermezzo
13:30 Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado: Beethoven, Brahms, Dvořák, Verdi - muzyka klasyczna Włochy 2002
15:20 Claudio Abbado 10 lat później - portret muzyczny
16:10 Mozart: VIII koncert fortepianowy – Christian Zacharias - muzyka klasyczna
16:35 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
18:15 : Phénix - balet Francja 2022, reż. Nathan Benisty
19:05 Igor Stravinsky: Ognisty ptak i Święto wiosny w wykonaniu Malandain Ballet Biarritz - balet Francja 2021
20:30 Modest Petrowitsch Mussorgski: Borys Godunow - opera Holandia 2025
23:30 John Coltrane – Comblain La Tour Jazz Festival 1965

PULS 2

09:30 Bing (35,36,37/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (5,6)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (2,3/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia Straż (2/26)
12:35 Gumisie VI (9/18)
13:35 Smerfy (30/39)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (2,3/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX (2,3/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (17) - serial obycz.
21:00 Córka wilka - thriller Kanada/USA 2019
23:00 Zulu - dramat kryminalny Francja/RPA 2013

TV4

07:00 Strażnik Teksasu IV (11/27) - serial sens. USA 1996
07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (39,40,41/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (15,16) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XV (36,37,38,28) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (455) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (27,28) - serial obycz.
20:05 Uroczysko VI (23)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (23)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (23) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II (4) - serial dok. Polska 2019
23:10 W lesie dziś nie zaśnie nikt - horror Polska 2020

METRO

07:25 Szpital (59,60,61/67) - serial fabularno-dok.
10:20 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:20 Szkoła (4/67)
13:20 Brzydula - serial obycz.
14:30 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:35 Druga szansa (1)
16:45 The Floor (9, 10)
18:00 Złomowisko PL V (14/16) - serial dok. PL 2017
19:00 Kartoteka VIII (16,17) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni III (4,5) - serial krym. Polska 2005
23:15 Hannibal II (11/13) - serial grozy USA 2014
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VIII (4/7) - serial dokumentalny USA 2024
01:25 Szpital (49/67)
02:20 Szkoła (11/67)

eprasa.pl 6ae443af23

ŚRODA 7.10

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (159) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (15) - mag. kulinarny
09:45 Górski lekarz XVIII (13,14) - serial obycz.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (6,7/8)
14:00 Hudson i Rex: Cios i rękawica V (2/20) - serial krym. Kanada 2022, wyk. John Reardon
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (22,1)
17:00 Katastrofy w przestworzach V (8,4,7/10) - serial dok.
20:00 Buntownik z wyboru ★★★★ **(Good Will Hunting)** - dramat obycz. USA 1992, reż. Gus Van Sant, wyk. Matt Damon, Ben Affleck (165 min)
22:45 Ballistic (Ballistic: Ecks vs. Sever) ★ - film sens. USA/Niemcy 2002, reż. Wych Kaosaya-nanda, wyk. Antonio Banderas (115 min)
00:40 Dead Trigger – Oddział śmierci ★ - film sens. USA 2017, reż. Mike Cuff, Scott Windhauser, wyk. Chris Galya (120 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (9,10/10)
08:35 Do przerwy 0:1 (5,6)
09:45 Moja mama - film krótkom. Polska 2024
10:15 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973
12:00 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973
13:55 Potop, cz. 1 - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
17:40 Stawka większa niż życie (1,3/18) - serial wojenny Polska 1968, wyk. Stanisław Mikulski, Seweryn Butrym
20:00 Trick - film sens. Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra, Robert Więckiewicz, Marian Dziędziel, Agnieszka Warchulska, Jerzy Trela
22:05 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Dominika Ostałowska, Karolina Ostrożna
23:55 Obcy musi fruwać - komediodramat Polska/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Piotr Fronczewski, Krzysztof Bauman, Henryk Niebudek

ALE KINO+

08:35 The Office PL (9,10/12) - serial kom. Polska 2021
09:45 Patience (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
11:45 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (2/2) - serial krym. Niemcy 2023
13:45 Shalako - western ★★ Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/USA 1968, reż. Edward Dmytryk (135 min)
16:00 Strefa interesów ★★★★★ **(The Zone of Interest)** - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer, wyk. Christian Friedel (135 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 1 II (1/3) - serial krym. Niemcy 2024, wyk. Hendrik Duryn, Pia-Micaela Barucki, Yasemin Cetinkaya
20:10 Koniec lata (1,2/6) - serial obycz. Szwecja 2023, wyk. Julia Ragnarsson, Erik Enge
22:30 Oddział dla zuchwałych II (1,2/6) - miniserial Wlk. Brytania 2025, wyk. Jack O'Connell, Connor Swindells
00:55 Black Sands II (1/8) - serial kryminalny

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXII (7,8/12) - serial obycz. Polska 2023
10:25 Świat według Kiepskich
13:50 47 roninów - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch
16:10 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
18:35 Niewidzialny - film sens. USA 2005, reż. Rob Cohen
21:00 Bez skrupułów Toma Clancy'ego - film sensacyjny Niemcy/USA 2021
23:10 Dżentelmeni - komedia sensacyjna Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Guy Ritchie

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X (2/4)
11:50 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (3/4)
12:50 Poirot XII (2/4)
15:00 Morderstwa według Agathy Christie III: Niemy świadek (3) - film krym. Francja/Szwajcaria 2013
17:05 Vera X (3/4)
18:55 Poirot V (6/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Olimp w ogniu - film sens. USA 2013, reż. Antoine Fuqua, wyk. Gerard Butler
22:40 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Rodzina Połanieckich
10:35 Ceremonia pogrzebowa ★★★ - dramat psychologiczny Wlk. Brytania/Polska 1984 (105 min)
12:20 Oni wszyscy byli w Montreux (1/3)
13:40 Nad Niemnem (3/4) - serial obyczajowy
14:50 Złote Koło - film krym. ★★ Polska 71, reż. Stanisław Wohl, wyk. Tadeusz Janczar (110 min)
16:40 Dyrektorzy (1) - serial obycz. Polska 1975
18:15 Kolekcja (11) - mag.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide III (23) - western USA 1961
20:00 Filip - dramat wojenny ★★★★ Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm, Victor Meutelet, Caroline Hartig (130 min)
22:10 Wstęp do Teraz taniec! - rozmowa
22:15 Mourad Merzouki: Mosaik - spektakl teatralny Francja 2024
23:30 Mel Gibson – portret ekscentryka - film dok.
00:40 Noc 12 października ★★★★ **(La nuit du 12)** - thriller Francja/B 2022 (115 min)

WARNER TV

09:05 Bajer z Bel-Air IV
10:00 Pełniejsza chata IV
11:05 Teraz albo nigdy! III (2,3)
13:05 Bajer z Bel-Air IV
15:00 Pełniejsza chata IV
16:05 Cudotwórcy (1,2/7)
17:00 Superman - film s.f. USA/Kanada/Szwajcaria/Wlk. Bryt. 1978, reż. Richard Donner
19:55 Akademia policyjna - komedia USA 1984
22:00 Co się wydarzyło w Madison County - melodramat USA 1995, reż. Clint Eastwood
00:35 Batman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1989

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki V
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Przyjaciel gangstera - komedia krym. F/Wł. 2003
13:00 Czarodziejki V
14:55 Tysiąc słów - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins
16:50 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
20:00 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011
22:20 Dredd - film s.f. Wlk. Brytania/RPA/Indie 2012
00:00 Bang - film sensacyjny Tajlandia 2025

HBO

09:15 Mój mistrz - komedia ★★★ Wł. 2025, reż. Andrea Di Stefano (125 min)
11:20 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw ★★★ - film sens. USA 2019, reż. David Leitch (135 min)
13:35 Człowiek z bieguna ★★★ - komediodramat USA 2014 (90 min)
15:05 Bliżej - melodramat ★★★★ USA/Wlk. Brytania 2004, reż. Mike Nichols, wyk. Julia Roberts (105 min)
16:50 Kot w butach - film ★★★ anim. USA 2011, reż. Chris Miller (90 min)
18:20 Kot w butach: ostatnie życzenie ★★★★ - film anim. USA/Japonia 2022, reż. Joel Crawford, Januel Mercado (100 min)
20:00 Odwilż III (4) - serial obycz. Polska 2025
20:45 Motocykliści - dramat ★★★ obycz. USA 2023 (115 min)
22:40 Latarnie (8) - serial sensacyjny USA 2026
23:40 Ciche miejsce ★★★★ - horror USA 2018, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt (90 min)
01:10 Rewolwerowcy ★★ - western USA 2025, reż. Brian Skiba (100 min)

CINEMAX

11:35 Marzyciel - dramat obycz. Francja/Belgia 2023
13:10 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
15:20 Dla dobra Adama - dramat obycz. Belgia/F 2025
16:40 Profesor - komediodramat Argentyna/Włochy/Niemcy/Francja/Brazylia 2023
18:30 Tymczasem na Ziemi - film s.f. Francja/Belgia 2024
20:00 Patriota - dramat historyczny USA/Niemcy 2000
22:45 Pięć minut nieba - dramat krym. Irl./Wlk. Brytania 2009, reż. Oliver Hirschbiegel

ROMANCE TV

08:40 Górski lekarz (6/8)
10:30 Rodzina Andersów (2/4) - serial kom. Niemcy 2023
12:25 Inga Lindström: Farma nad jeziorem Mälar - film obyczajowy Niemcy 2004
14:20 Rosamunde Pilcher: Zawsze z tobą - film obyczajowy Niemcy 2010
16:15 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
18:05 Górski lekarz (7/8)
20:00 Portret miłości - film obyczajowy USA 2022
21:55 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
23:50 Górski lekarz (7/8)

CANAL+ PREMIUM

08:20 Moje pieczone kurczaki ★★★ - film obycz. Polska 2002 (65 min)
09:25 Cudowne życie ★★★ - komediodramat F/Kan. 2025 (100 min)
11:05 Chopin, Chopin! ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
13:15 Premierowa jazda
13:30 Co ukrywa Elon Musk?
15:00 Krucjata Bourne'a ★★★ - thriller USA/Niemcy 2004 (105 min)
16:45 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
17:15 Niemożliwe - film ★★★★ katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (110 min)
19:05 Łapu-Capu (240)
19:10 Kaśka Sochacka – Ta Druga na Bis (Live)
20:00 Bridget Jones: Szalejąc za facetem ★★★ - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2025 (120 min)
22:00 Eksperyment: Odsiadka (1,2/6)
23:50 Przepis na morderstwo ★★★ - komediodramat Wlk. Brytania/Francja/USA 2026, reż. John Patton Ford (110 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (23/50)
10:55 Lekarze V (6)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (24/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Seriaale: Rozmowy (1)
17:55 Showtime - komedia sensacyjna USA/Aus. 2002
20:00 Ghost in the Shell - film s.f. USA/Hongkong/Chiny 2017
22:25 Pod ścianą - dramat obycz. Wlk. Brytania 2022
00:45 Czarna owca - komediodramat Polska 2021

AMC

08:55 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
10:55 Godzina do tyłu - romans USA 2017
12:55 Ip Man 4 - film przyg. Hongkong/Chiny 2019
15:05 Zapowiedź - thriller USA/Wlk. Brytania/Aus. 2009
17:45 Kumple - film przyg. USA 1992, reż. Aaron Norris
20:00 Przekręt - komedia krym. Wlk. Brytania/USA 2000
22:05 Krwiożerczy postrach miasta - inny Holandia 2016
00:20 Mroczny turysta - thriller USA 2012

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:20 Ostry dyżur VI (18/22)
09:15 Castle VIII (14,15/22)
11:15 Rekrut VII (1,2/18)
13:15 Agenci NCIS X
15:10 FBI: Most Wanted II
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (15,16/24) - serial krym. USA/Kanada 2009
19:05 Castle VIII (16,17/22) - serial krym. USA 2016
21:05 Walker: Strażnik Teksasu III (5,6/18) - serial krym.
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (15,16/24)
00:45 Castle VIII (16/22)

EPIC DRAMA

08:20 Detektyw Murdoch XVII (21/24) - serial kryminalny
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe III (7) - serial obycz.
10:25 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (4,5/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII (9/16)
15:00 Panna Marple II (2/4)
17:00 Dalgliesh II (1/6)
18:55 Agenci NCIS XVIII
19:50 Poirot III (2/11)
21:00 Panna Scarlet VI (1/6) - serial krym. USA 2025
22:05 Montmartre (3/8)
23:15 Poirot III (2/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
00:20 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

11:20 Teraz one (2, 1)
12:30 Ugotowani (9)
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 17) - reality show
15:35 Ugotowani (5)
16:40 Babski biznes (2/8)
17:40 Kuchenne rewolucje (11, 12, 13) - reality show
20:50 Bitwa o gości (10)
21:50 Jestem z Polski XII (9/18)
22:50 Hotel Paradise (25) - real tv Polska 2026
23:45 Mój sąsiad morderca X (8) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość (3) - reality show Polska 2017

TVN TURBO

08:15 Wszystko co naj... (5, 6)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (5)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5083)
18:15 Zawodowi handlarze (5)
19:00 Naprawy nie do naprawy
19:45 Co tu się odjechało? (1)
20:15 Jeździć, obserwować VIII
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (5083)
22:15 Z drugiej ręki (5)
23:00 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown V (9,10/15)
12:35 McDonald i Dodds II
14:15 Tajemnice Majorki (3/10)
15:10 Powrót do raju (3/6)
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer XXII (2/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII
21:00 Detektyw z Chelsea IV
22:00 Rozstania (2/2)
22:40 Line of Duty – Wydział wewnętrzny III (6/6)
00:25 Tajemnice Brokenwood

FX

09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (3/22)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (21,1/21)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17/18)
12:50 FBI V (13/23)
13:45 Agenci NCIS II (4,5/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (2,3/25)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 FBI V (13/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (18,1/18)
22:00 Matlock II (8/16)
22:55 W pogoni za zemstą - film sensacyjny USA 2010

HGTV

10:50 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
11:55 Nowe życie w starym domu VI (6,7/14) - serial dok.
13:50 Odlotowy ogród (8)
14:25 Mieszkanie na miarę III
16:30 Polowanie na ogród
18:10 Dobrze zrobione w domu (3) - magazyn
18:20 Zgłoś remont (1)
19:15 Weekendowa metamorfoza (6) - reality show
20:15 Dorota inspiruje (7)
21:10 Dorota was urządzi III
22:40 House Hunters
00:45 Poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

08:15 Masterchef: Australia
09:35 Zapraszam do stołu (2)
10:05 Bake off: zawodowcy (7)
11:10 Prawda o Koronie
12:10 Mistrzowie ceramiki
13:10 12 smaków miasta
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - pr. rozrywkowy
15:25 Mistrzowie szycia (3)
16:35 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia (3) - program rozrywkowy
18:45 Zapraszam do stołu
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
21:00 Bake off: zawodowcy (1)
22:00 Zapraszam do stołu (19)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół V (8/19)
08:55 Hoży doktorzy
09:55 Przyjaciele III
11:55 Teoria wielkiego podrywu
14:30 Dwóch i pół V
16:30 Przyjaciele III (15,16,17,18/25) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy (15,16/24) - serial kom.
19:30 The Office PL (2/12)
20:00 Przyjaciele V (9,11, 14,24/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (6,7/12)
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XI
09:25 Rodzinka.pl VII (12/13)
10:00 Klan - telenowela
10:30 Ranczo III (10/13)
11:25 Na dobre i na złe
12:25 Zaraz wracam (17,18)
13:35 Ojciec Mateusz (4,5) - serial krym. Polska 2008
15:30 Komisarz Alex XI (2)
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo III (12,13/13)
19:30 Ojciec Mateusz (6,5) - serial krym. Polska 2009
21:30 Ranczo IV (1,2/13)
23:30 Ojciec Mateusz (7)
00:30 Czas niedokonany (4) - serial obycz. Polska 2024

CANAL+ KUCHNIA

10:40 U sąsiadów w kuchni
11:50 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (2)
12:45 Czy na pewno umiesz gotować zdrowo? (5, 6)
13:45 Azjatycka kuchnia Evy Pau (1, 2) - mag. kulinarny
14:40 U sąsiadów w kuchni
15:45 Domowa piekarnia Kucharskiego (4, 5)
16:40 Gotuj taniej z Jamiem
18:35 Jedz, podróżuj, smakuj
19:45 Maximum Foodie V (4)
20:20 Jamie Oliver (2/4)
21:15 Anthony Bourdain IX
23:50 Ekoporady z Julią Oleś

CANAL+ DOMO

09:00 Twój kawałek ogrodu
10:00 Gardeners' World (5)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie Projekty IV (2/6)
13:05 W mieście czy na wsi
14:00 Adres: rezydencje marzeń (8) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (19) - lifestyle
15:55 Tomasz Pągowski (2, 3)
16:50 Gardeners' World (8)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty
20:00 Daleko od miasta XII (2)
21:00 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
22:00 Tomasz Pągowski

PLANETE+

13:40 Piesze wędrówki po świecie (4/8) - serial dok.
14:45 Najdzikse ostępy Europy (3/5) - serial dok.
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (72,73)
18:35 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi - serial dok.
19:45 Polowanie na króla piratów (3/3) - serial dok.
20:50 Sekrety budowniczych piramid II (5/6) - serial dok.
22:00 Premiera: Czas dobrej śmierci (1) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Zoom na architekturę V
09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Wyprawa w nieznane VII
11:00 Klan z Alaski II (1/16)
12:00 Fani czterech kółek XVIII
13:00 Awantura o furę (2/10)
13:30 Nagi instynkt przetrwania: Ameryka Łacińska
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (9/11)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Ciężarówką przez Route 66 (1/7) - serial dok.
19:00 Złomowisko PL V
22:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa

TVP HISTORIA

09:05 Stawka większa niż życie (2) - serial wojenny
10:15 Szafa polska 1945-1989
11:15 Marzenia są ciekawsze
11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Kroniki Hitlera (6/13)
14:00 Stawka większa niż życie (3) - serial wojenny
15:00 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny III
18:20 Fake czy historia?
19:00 Platerówki - film dok.
20:00 Sfora (2/9) - serial krym.
21:05 Putin i Zachód (3/3)
22:15 Auschwitz nie spadło z nieba - film dokumentalny

HISTORY

11:10 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (1/8)
12:10 Gwiazdy lombardu XX (5/95) - serial dok. USA 2019
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (13/22)
14:50 Największe tajemnice świata VI (14/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (4/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (5) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny II (18)
22:00 Ranczo kosmitów VII (6)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Złapać przemytnika
15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (10/11) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami
17:00 Odkopać historię (3/10)
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (2/3)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (5/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (7/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię - serial dokumentalny
22:00 Premiera: Makro inżynieria IV (5) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Niezwykłe megakonstrukcje ZSRR - serial dok.
12:30 Broń w hollywoodzkich filmach (7) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Okręty wojenne III (3/8)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Hitler i jego władza (3/3)
22:00 Krwawe pieniądze

BBC EARTH

11:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice (5) - serial dok.
12:35 Wyspy Pacyfiku II (2/3)
13:35 Planeta Ziemia III III
14:40 W okowach mrozu VIII - serial dok. USA 2020
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:40 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
17:40 Planeta Ziemia III
18:40 Wyspy Pacyfiku II (3/3)
19:45 Na tropie egipskich grobowców (1) - dokument
20:55 W okowach mrozu X
22:55 Wielkie archeologiczne odkrycia II (2/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Militarny ranking (7/10)
11:25 Naziści: korzenie zła
12:30 Tajemnice mumii
15:30 Najstraszniejsze polowanie na czarownice
16:35 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
17:45 Militarny ranking (8/10) - serial dok. Wlk. Brytania 2016
18:55 Historia sprawiedliwości (3) - serial dokumentalny
19:50 Czarna śmierć: pacjent zero (2/2) - serial dok.
21:00 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
22:10 Cesarz: powstanie i upadek dynastii - serial dok.

eprasa.pl 6ae443af23

CZWARTEK 8.10

Od A do Z

DROGA DO ZATRACENIA ★★★★
film sens., USA 2002, reż. Sam Mendes, wyk. Tom Hanks, Paul Newman, Tyler Hoechlin
23:55 | tv puls
W tradycji kina noir: trzynastolatek poznaje prawdziwą profesję swego ojca, płatnego mordercy, co może kosztować go życie. Plus Paul Newman w kreacji, która dała mu dziesiątą nominację do Oscara.

DZIEWCZYNA Z TATUAŻEM ★★★
film sens., USA/Szwecja/Norwegia 2011, reż. David Fincher, wyk. Daniel Craig, Rooney Mara, Christopher Plummer
23:15 | tvp 2
David Fincher czyta bestseller Stiega Larssona. Daniel Craig na zlecenie nestora rodu ma odnaleźć zaginioną przed laty bratanicę. Plus brawurowa Rooney Mara jako jego wspólniczka i hakerka.

DZIEWIĄTY LEGION ★★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Kevin Macdonald, wyk. Channing Tatum, Jamie Bell, Donald Sutherland
22:35 | stopklatka
Rzymski centurion w podbitej Brytanii zapuszcza się na tereny barbarzyńców, by odzyskać zagarnięte przez Celtów godło legionu i tym samym przywrócić honor swemu ojcu – dowódcy rozbitej jednostki.

EX MACHINA ★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Alex Garland, wyk. Alicia Vikander, Domhnall Gleeson, Oscar Isaac
21:50 | cinemax
Oscar za efekty i nominacja za scenariusz dla opowieści o informatyku, któremu przychodzi sprawdzić doskonałość sztucznej inteligencji zainstalowanej w androidzie o wyglądzie atrakcyjnej kobiety.

FILIP ★★★★
dramat wojenny, Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm, Victor Meutelet, Caroline Hartig
23:55 | tvp kultura
Czytając prozę Tyrmanda: Eryk Kulm (Nagroda Cybulskiego 2022) jako uciekinier z warszawskiego getta, ukrywający się wśród obsługi hitlerowskiego hotelu. Srebrne Lwy i nagroda za zdjęcia w Gdyni.

Dusza idealna

20:00 | hbo
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Lekarka, obdarzona darem rozmawiania ze zmarłymi, uczestniczy w wypadku drogowym, po którym czule opiekuje się nią pewien muzyk. Sęk w tym, że mężczyzna nie zdaje sobie sprawy, że już nie żyje.

KOMEDIA
FRANCJA 2025, REŻ. ALICE VIAL. WYK. JONATHAN COHEN, MAGALIE LÉPINE-BLONDEAU, FLORENCE JANAS

LOKAL ZAMKNIĘTY ★★
komedia, Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki
20:00 | kino polska
Kino pandemiczne po polsku: panowie planują włamanie do domu skorumpowanego polityka przez sąsiadującą z nim agencję towarzyską. Nagle sanepid zamyka lokal wraz z jego klientami na okres kwarantanny.

MATNIA ★★★★
dramat psychologiczny, Wlk. Brytania 1966, reż. Roman Polański, wyk. Donald Pleasence, Françoise Dorléac, Lionel Stander
21:55 | tvp kultura
Makabreska w stylu Romana Polańskiego: odcięte od świata zamczysko i niespodziewana wizyta gangsterów, która przyspiesza rozwiązanie konfliktu nękającego gospodarzy.

MIŚ ★★★★
komedia, Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Christine Paul-Podlasky
20:00 | stopklatka
Polska schyłku gierkowskich lat 70. XX wieku w obiektywie Stanisława Barei według scenariusza Stanisława Tyma. Gryząca ironia, ale prawdziwe aż do bólu. Wręcz obiekt kultu – wstyd nie znać.

MROCZNE CIENIE ★★★
komedia, USA/Australia/Wlk. Brytania 2012, reż. Tim Burton, wyk. Johnny Depp, Michelle Pfeiffer, Helena Bonham Carter
21:30 | warner tv
Tim Burton nie bez wdzięku próbuje wskrzesić serial telewizyjny sprzed pół wieku: zamieniony w wampira arystokrata po dwustu latach powraca, by odzyskać swoją pozycję i ukochaną. Plus Johnny Depp.

OBSŁUGIWAŁEM ANGIELSKIEGO KRÓLA ★★★★
komedia, Czechy/Słowacja 2006, reż. Jiří Menzel, wyk. Ivan Barnev, Julia Jentsch, Milan Lasica
23:40 | cinemax
Jirzi Menzel wraca do Bohumila Hrabala, by opowiedzieć barwne koleje losu pewnego kelnera: zaprawiony ironią rozrachunek z systemem, który nie potrafił docenić ludzkiej przedsiębiorczości.

PROJEKTANTKA ★★★
komediodramat, Australia 2015, reż. Jocelyn Moorhouse, wyk. Kate Winslet, Judy Davis, Liam Hemsworth
22:55 | polsat
Sensacja z antypodów: Kate Winslet jako fałszywie oskarżona o morderstwo, która powraca do domu, by pojednać się z matką (Judy Davis) i przy pomocy maszyny do szycia wziąć odwet za doznane upokorzenia.

ROMERIA ★★★
dramat obycz., Hiszpania/Niemcy 2025, reż. Carla Simón, wyk. Llúcia Garcia, Mitch Martín, Tristán Ulloa
23:20 | canal+ premium
Osierocona w dzieciństwie 18-latka przybywa do Galicji, by uzyskać administracyjne potwierdzenie pochodzenia, przy okazji natrafia na swoich krewnych i odkrywa skrywaną – wstydliwą – tajemnicę rodzinna.

SKAŻENIE ★★★
horror, USA/Francja 2026, reż. Jonny Campbell, wyk. Joe Keery, Georgina Campbell, Liam Neeson
21:45 | canal+ premium
Jak trwoga, to do Liama Neesona, tym razem emerytowanego agenta do walki z bioterroryzmem, który - przy odpowiednim wsparciu – poradzi sobie z grzybem-pasożytem, który opanował zrujnowaną bazę wojskową.

ZATAŃCZ ZE MNĄ ★★★
komedia, USA 2004, reż. Peter Chelsom, wyk. Richard Gere, Jennifer Lopez, Susan Sarandon
22:40 | tvn
Hollywood z japońskiej inspiracji: prawnik, oczarowany instruktorką tańca, zapisuje się do jej szkoły, by zdobyte tam umiejętności ofiarować swej kochanej, choć zaniedbywanej żonie. Urocze!

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 6ae443af23

CZWARTEK 8.10

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (124)
08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam (18)
09:00 Ranczo II (12/13)
10:00 Komisarz Alex II (11/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXII (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (238)
12:55 Mała myszka – opowieść o dzielnej matce
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (630)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5979)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Ojciec Mateusz 35 (9) - serial krym. Polska 2026, wyk. Kinga Preis
21:25 Sprawa dla reportera (1596) - cykl reportaży
22:30 Czas niedokonany (5) - serial obycz. Polska 2024, wyk. Krystian Modzelewski
23:25 Gra z Cieniem II (5) - serial kryminalny
00:25 Chłopcy z ferajny (Goodfellas) ★★★★★ - film sens. USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro (150 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (87)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7700) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:45 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu
12:25 Koło fortuny
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1088)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2098)
16:35 Familiada (3061)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1089)
18:50 Jeden z dziesięciu (3) - teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Postaw na milion (395) - teleturniej
21:40 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (9)
22:15 Europa da się lubić – nowe pokolenie (5)
23:15 Dziewczyna z tatuażem (The Girl with the Dragon Tattoo) ★★★ - film sens. USA/Szwecja/Norwegia 2011, reż. David Fincher (165 min)
02:00 Rodzinka.pl XIX

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Trudne sprawy XXIII (5/40) - serial fab.-dok.
09:00 Dlaczego ja? XXI (2) - serial fabularno-dok.
10:05 Wypasiona Kuchnia (23)
10:15 Dlaczego ja? XXI (3,4) - serial fabularno-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (27)
13:25 Gliniarze XVII (39,40) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (27) - serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (28) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (92)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń"
19:25 Wypasiona Kuchnia
19:55 Milionerzy (142)

20:30 Nasz nowy dom (378) - reality show Polska 26
21:45 Zdrada (6) - serial krym. Polska 2023, wyk. Anna Karczmarczyk, Dawid Ogrodnik
22:55 Projektantka (The Dressmaker) ★★★ - komediodramat Australia 2015, reż. Jocelyn Moorhouse (145 min)
01:20 Downton Abbey ★★★★ - melodramat Wlk. Brytania/USA/Chiny 2019, reż. Michael Engler (165 min)

TVN

05:10 Jak to jest zrobione? X
05:40 Uwaga! (8103) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (36/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Piccownia 29 (1) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5799)
11:20 Doradca smaku (24)
11:30 Kuchenne rewolucje XXVI (10) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Staropolska", Szczucin XXIV - reality show
13:40 Ukryta prawda (29,30/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (4)
16:50 Szpital św. Anny IV (29) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (29)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8104) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor. VIP Challenge (4) - teleturniej
21:30 Kuchenne rewolucje: Szpetal Górny – Sezon 33 (6) - reality show Polska 2026
22:40 Zatańcz ze mną (Shall We Dance?) ★★★ - komedia USA 2004, reż. Peter Chelsom (125 min)
00:45 Uwaga! (8104) - mag.
01:05 Kwatery Hitlera (9/10) - serial dok.
02:10 Młode gliny (30/50)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (2,3/23) - serial krym. USA 1984, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (8,9/14)
10:00 Zaklinaczka duchów III (3/18) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIV (57,58)
17:00 Rodzinny interes - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX - serial obycz.
20:00 Odsiecz (American Siege) ★ - film sens. Kanada/USA 2021, reż. Edward Drake, wyk. Bruce Willis, Rob Gough (115 min)
21:55 Detektyw Knight: Łotr (Detective Knight: Rogue) ★ - film sens. USA 2022, reż. Edward Drake (120 min)
23:55 Droga do Zatracenia (Road to Perdition) ★★★★ - film sens. USA 2002, reż. Sam Mendes, wyk. Tom Hanks (150 min)

TVN7

05:20 Ten moment (40/40) - serial fabularno-dok.
05:55 Szkoła (5,6,7/72) - serial fabularno-dok.
08:45 Ukryta prawda (50,50,51/51) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2010
13:55 Detektywi III (47/60) - serial fabularno-dok.
15:00 Szpital św. Anny IV (19) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Szpital (13/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (23) - serial fab.-dok.
19:00 Ukryta prawda (29/60)
20:00 Hotel Paradise (26) - real tv Polska 2026
21:00 Ocean's Eleven: Ryzykowna gra (Ocean's Eleven) ★★★ - film sens. USA 2001, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon (150 min)
23:30 Taskmaster (6) - program rozrywkowy
00:35 Transformers ★★★★ - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox, Josh Duhamel (175 min)

MEZZO

13:15 Claude Debussy, Maurice Ravel: „Dafnis i Chloe", „Popołudnie fauna" w wykonaniu Baletu Kapitolu - balet Francja 2022
14:30 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021
15:00 Orkiestra Filharmonii Rotterdamskiej, Lahav Shani: Strauss, Mahler - muzyka klas.
16:55 Vincenzo Bellini: Capuleti i Montecchi - opera B 2024
19:20 Bruce Liu w Maison Chaumet: Recital Chopinowski
20:30 Bayfront Jazz Festival: Roy Ayers - koncert USA 2021
21:25 Lionel Hampton All Star Big Band – Berliner Jazztage 1979 - koncert Niemcy 1979
22:15 Oregon – Berliner Jazztage - koncert

PULS 2

09:30 Bing (38,39,40/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (7,8)
11:10 Gus. Mały (3,4/52)
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia Straż (1/26)
12:35 Gumisie VI (11)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI
16:00 Patryk Rozgwiazda Show (3,4/26) - serial anim.
17:00 SpongeBob IX (3,4/26)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (18) - serial obycz.
21:00 Poznaj moich Spartan - komedia USA 2008
22:40 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991
00:20 Lombard - serial obycz.

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom VIII (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XII (42,43,44/65) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI
12:55 Trudne sprawy XV (39,40,1,29) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (456) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (28,29) - serial obycz.
20:05 Uroczysko VI (24)
20:40 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (24)
21:40 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (24) - serial krym.
22:45 Opowiem ci o zbrodni II (5) - serial dok. Polska 2019
23:10 W lesie dziś nie zaśnie nikt II - horror Polska 2021
01:20 Love Island V (28/55)
02:25 Hardkorowy lombard (67) - real tv USA 2012

METRO

07:25 Szpital (62,63,64/67)
10:20 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:20 Szkoła (5/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
13:20 Brzydula - serial obycz.
14:30 Za głosem serca - telenowela Brazylia 2023
15:35 Druga szansa (2) - serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (11, 12)
18:00 Złomowisko PL V (15/16) - serial dok.
19:00 Kartoteka VIII (18,19) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni III (6,7) - serial krym. Polska 2005
23:20 Kuba Wojewódzki (6)
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VIII (1) - serial dok.
01:30 Szpital (50/67)
02:30 Szkoła (12/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019

eprasa.pl 6ae443af23

CZWARTEK 8.10

STOPKLATKA

08:40 Robert Makłowicz (151) - mag. kulinarny
09:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (16)
09:45 Górski lekarz XVIII (14,15/16) - serial obycz.
11:45 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8) - serial krym. Australia 2015
14:00 Hudson i Rex V (3/20) - serial krym. Kan. 2022
15:00 Zajazd. Będzie się działo II (1,2) - serial fabularno-dok.
17:00 Katastrofy w przestworzach V (9,5/10)
20:00 Miś - komedia Polska ★★★★ 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Christine Paul-Podlasky, Bronisław Pawlik (155 min)
22:35 Dziewiąty legion (The Eagle) ★★★ - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2011, reż. Kevin Macdonald, wyk. Channing Tatum, Jamie Bell, Donald Sutherland, Mark Strong (135 min)
00:50 Krzyk IV (Scream 4) ★★ - horror USA 2011, reż. Wes Craven, wyk. Neve Campbell, David Arquette (140 min)

KINO POLSKA

07:35 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace IV (10/10) - serial dok. Polska 2023
08:05 Polska z góry. Nad wodą II (1) - serial dok.
08:40 Do przerwy 0:1 (6,7) - serial młodzieżowy Polska 68
09:55 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
10:05 Konopielka - komedia Polska 1982, reż. Witold Leszczyński, wyk. Krzysztof Majchrzak, Anna Seniuk
12:05 Szaleństwa panny Ewy - film dla młodzieży PL 1984
14:30 Potop, cz. 2 - film historyczny Polska 1974, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski
17:15 Stawka większa niż życie (3,2) - serial wojenny
20:00 Lokal zamknięty - komedia Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki, Paweł Koślik, Eryk Kulm
21:45 Na układy nie ma rady - komedia Polska 2017
23:35 Chemia - dramat obycz. Polska 2015, reż. Bartosz Prokopowicz, wyk. Agnieszka Żulewska, Tomasz Schuchardt
01:50 Syberiada polska - dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski

ALE KINO+

08:35 The Office PL (11,12/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak, Vanessa Aleksander
09:45 Patience II (1,2/8) - serial kryminalny Wielka Brytania 2026
11:45 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 1 II (1/3) - serial krym. Niemcy 2024
13:45 Prosta przyjaźń (Les choses simples) ★★★ - komedia Francja 2022, reż. Eric Besnard, wyk. Lambert Wilson (120 min)
15:45 Stan gry (State of Play) ★★★ - thriller USA/Wlk. Bryt./F 2009 (150 min)
18:15 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 2 II (2/3) - serial krym. Niemcy 2024
20:10 Nie będzie litości (Sans pitié) ★★★ - thriller Francja/Belgia 2025, reż. Julien Hosmalin, wyk. Adam Bessa (120 min)
22:10 Więcej niż Walkiria: Upadek Czwartej Rzeszy (Beyond Valkyrie: Dawn of the 4th Reich) ★★ - dramat woj. USA 2016 (125 min)
00:15 Inni ludzie - dramat obyczajowy Polska/Francja 2021 (125 min) ★★★

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (4/7)
08:30 Przyjaciółki XXII (9,10)
10:30 Świat według Kiepskich
14:00 Cyrano - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania/Kan. 2021
16:40 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka - kom. PL 1970, reż. Tadeusz Chmielewski
18:30 Gra dla dwojga - thriller USA/Niemcy 2009
21:00 W domu innego - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Arabia Saudyjska 2019, reż. James Kent
23:20 Czerwona jaskółka - film sens. USA/Węgry 2018

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X - serial krym.
11:50 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher - serial kryminalny Australia 2018
12:55 Poirot XII (3/4)
15:00 Morderstwa według Agathy Christie III: Krok w nicość (4) - film krym. Francja/Szwajcaria 2013
17:05 Vera X - serial krym.
18:55 Poirot V (7/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
20:00 Kod Merkury - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis
22:30 Haker - film sens. USA 2015, reż. Michael Mann

TVP KULTURA

08:25 Dzień z życia artysty
09:00 Dyrektorzy (1)
10:40 Złote Koło - film krym. ★★ Polska 71, reż. Stanisław Wohl, wyk. Tadeusz Janczar (110 min)
12:30 Reżyserzy VIII (8)
13:25 Nad Niemnem (4/4) - serial obyczajowy
14:35 Sportowiec mimo woli - komedia Polska 1939, reż. Mieczysław Krawicz (95 min) ★★
16:10 Dyrektorzy (2) - serial obycz. Polska 1975
17:50 Kulturalni (39) - mag.
18:45 17. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego
20:50 Hala odlotów - talk-show Polska 2026
21:45 Wstęp do filmu (613)
21:55 Matnia (Cul-de-sac) ★★★★ - dramat psychologiczny Wlk. Bryt. 66, reż. Roman Polański, wyk. Donald Pleasence (120 min)
23:55 Filip - dramat wojenny ★★★★ Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm (130 min)
02:05 Girl Guide - komedia ★★★ sens. Polska 1995, reż. Juliusz Machulski, wyk. Paweł Kukiz (100 min)

WARNER TV

07:50 Prawo Agaty (6,7,8)
10:35 Bajer z Bel-Air IV (14,15/26) - serial kom.
11:30 Cudotwórcy (1,2/7)
12:30 Teraz albo nigdy! III (3,4)
14:25 Bajer z Bel-Air IV (14,15,16,17/26) - serial kom.
16:25 Cudotwórcy (1,2,3,4/7)
18:15 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
20:00 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
21:30 Mroczne cienie - komedia USA/Australia/Wlk. Brytania 2012, reż. Tim Burton
23:50 Coma - thriller USA 1978

PARAMOUNT

10:30 Pingwiny z Madagaskaru III (12/15) - serial anim.
11:00 Tysiąc słów - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins
13:00 Czarodziejki V
14:55 Pingwiny z Madagaskaru III (23/30) - serial anim.
15:20 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
17:55 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
20:00 Złap mnie, jeśli potrafisz - film biograf. USA/Kan. 2002
23:00 Sin City – miasto grzechu - thriller USA 2005

HBO

09:05 Kot w butach: ostatnie życzenie ★★★★ - film animowany USA/Japonia 2022 (100 min)
10:45 Green Book - film biograficzny USA/Chiny/Japonia 2018 (130 min) ★★★★
12:55 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (110 min) ★★★
14:45 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Justin Kurzel (110 min) ★★★
16:35 W stronę słońca - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Danny Boyle (105 min) ★★★
18:20 Leonardo. Odkrywca - film anim. Irlandia/F/USA/Iran 2023, reż. Jim Capobianco, Pierre-Luc Granjon (100 min) ★★★
20:00 Dusza idealna - komedia Francja 2025, reż. Alice Vial, wyk. Jonathan Cohen, Magalie Lépine-Blondeau (100 min) ★★★
21:40 Ślady przynależności
23:00 Zabójcza historia (2/3)
23:50 Księgowy - film sens. USA 2016, reż. Gavin O'Connor (130 min) ★★★

CINEMAX

12:35 Hamlet - dramat obyczajowy Wlk. Brytania 2024
14:35 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
16:35 Krótka historia rodziny - thriller Chiny/Dania 2024
18:15 Jak być normalną - dramat obycz. Austria 2025
20:00 Prawo ulicy (3,4/13) - serial krym. USA 2002
21:50 Ex Machina - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2015
23:40 Obsługiwałem angielskiego króla - komedia Czechy/Słowacja 2006
01:40 Prawo ulicy (3/13)

ROMANCE TV

08:45 Górski lekarz (7/8)
10:30 Rodzina Andersów (3/4)
12:25 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obyczajowy Niemcy 2022
14:20 Katie Fforde: Sercowa sprawa - film obycz. Niemcy 2017, reż. Helmut Metzger
16:15 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
18:05 Górski lekarz (8/8)
20:00 Inga Lindström: Droga do ciebie - romans Niemcy 2005, reż. Helmut Förnbacher
21:55 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
23:50 Górski lekarz (8/8)

CANAL+ PREMIUM

09:00 Brat - dramat obycz. ★★★ Polska 2025 (95 min)
10:35 Łapu-Capu (240)
10:40 Thelma - komedia USA/★★★★ Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
12:15 Benek - komediodramat ★★ Polska/Austria 2007 (100 min)
13:55 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
15:20 Piękna łąka kwietna - film krótkom. Polska 2022 (30 min)
15:50 Ultimatum Bourne'a ★★★★ - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
17:45 Hollywood Buzz (19)
18:10 Łapu-Capu (241)
18:15 Pompeje - film ★★ katastroficzny USA/Niemcy 2014 (105 min)
20:00 Bracia - dramat wojenny USA 2009, reż. Jim Sheridan, wyk. Tobey Maguire (105 min) ★★★
21:45 Skażenie - horror USA/★★★ Francja 2026 (95 min)
23:20 Romeria - dramat ★★★ obycz. Hiszpania/Niemcy 2025 (115 min)
01:15 Bad Man - komedia ★★ sens. USA 25 (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Młode gliny (24/50)
10:55 Lekarze V (7)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (25/50)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Seriaale kultowe
17:25 Wielki Mike - dramat obyczajowy USA 2009
20:00 Klątwa - kom. Polska 2023, reż. Tomasz Konecki
22:30 Nietykalni - komediodramat Francja 2011
00:40 Jack Reacher: Jednym strzałem - film sens. USA 2012

AMC

09:30 Dzieci Diuny
15:15 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
17:45 To nie jest kolejna komedia dla kretynów - komedia USA 2001, reż. Joel Gallen, wyk. Chyler Leigh, Chris Evans
19:40 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
22:00 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel, wyk. Nicolas Cage
23:55 Redbad - film akcji Holandia 2018, reż. Roel Reiné

eprasa.pl 6ae443af23

AXN

08:30 Ostry dyżur VI (20/22)
09:30 Castle VIII (16,17/22)
11:25 Rekrut VII (3,4/18)
13:25 Agenci NCIS X (24,1/24)
15:15 FBI: Most Wanted II (4,5/15) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (17,18/24)
19:05 Castle VIII (18,19/22)
21:05 Agenci NCIS XX (1,2/22) - serial krym. USA 2022
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IX (17,18/24)
00:45 Castle VIII (18/22) - serial krym. USA 2016

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (1/6)
10:25 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Panna Scarlet VI (6/6)
14:10 Agenci NCIS XVIII
15:05 Panna Marple II (3/4)
17:05 Dalgliesh II (3/6)
19:00 Agenci NCIS XVIII (11/16) - serial krym. USA 2021
19:55 Poirot III (3/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (14/20)
22:55 Poirot III (3/11)
00:00 Agenci NCIS XVIII

TVN STYLE

11:20 Poukładani (3, 4)
12:25 Ugotowani (10)
13:30 Kuchenne rewolucje (13, 12) - reality show
15:35 Ugotowani (6)
16:40 Babski biznes (3/8)
17:40 Kuchenne rewolucje (1, 2, 3) - reality show
20:50 Zgłoś remont (10) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski VIII (11/17) - serial dok.
22:50 Hotel Paradise (26)
23:45 Mój sąsiad morderca X (9/10) - serial dokumentalny
00:50 Apetyt na miłość

TVN TURBO

09:20 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XI
11:15 Wojny samochodowe (7)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować V
18:00 Raport Turbo (5084)
18:15 Duda kontra Szafrański
19:00 Ciężarówką przez pół świata (5/8) - serial dok.
20:00 Co tu się odjechało? (1)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (5/17)
21:00 Kupione, zrobione, sprzedane (1/10) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (5084)

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown V
12:35 McDonald i Dodds II
14:15 Tajemnice Majorki (4/10)
15:10 Powrót do raju (4/6)
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer XXII (3/6) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami XII (8/8) - serial kryminalny Wlk. Brytania/Francja 2023
21:00 Line of Duty IV (1,2/6)
23:15 Po powodzi II (1/6)
00:15 Koroner II (2/10)

FX

08:00 Kości II (19/21)
09:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (4/22) - serial krym. USA/Kanada 2013
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (2,3/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (1/17)
12:50 FBI V (13/23)
13:45 Agenci NCIS II (6,7/23)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (4,5/25)
17:25 Z Archiwum X IV (2,3/24)
19:15 FBI V (14/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (2,3/17)
22:00 Zakłamanie

HGTV

10:00 Ekstremalnie wymagający kupujący (2) - serial dok.
10:55 Wymarzony dom za granicą - serial dok. USA 2025
11:55 Nowe życie w starym domu VI (8,6/14) - serial dok.
13:55 Odlotowy ogród (9)
14:25 Dobrze zrobione w domu (3) - mag. Polska 2026
14:35 Mieszkanie na miarę III
16:35 Polowanie na ogród II
18:20 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:10 Dorota was urządzi III
21:40 Dorota inspiruje (1)
22:40 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:10 Bake off: zawodowcy (8)
11:10 Pięciogwiazdkowe święta: Hotel Corinthia
12:15 Mistrzowie ceramiki
13:10 Bake off: zawodowcy (1)
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (10) - pr. rozrywkowy
15:25 Mistrzowie szycia (4)
16:35 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia (4) - program rozrywkowy
18:50 Zapraszam do stołu
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - pr. rozrywkowy
21:00 Liftingi i wypełniacze
22:10 W 80 kilo dookoła świata (4) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół V (12/19)
08:55 Hoży doktorzy
09:55 Przyjaciele III
11:55 Teoria wielkiego podrywu
14:30 Dwóch i pół V (13,14,15,16/19) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (19,20, 21,22/25) - serial kom.
18:30 Hoży doktorzy
19:30 The Office PL (3/12)
20:00 Przyjaciele VI (9,25, 24,2/25) - serial kom.
22:00 The Office PL (8,9/12)
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XI (2)
09:15 Rodzinka.pl VII (13/13)
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo III (11/13)
11:15 Ojciec Mateusz 35 (8)
12:05 Felicita (11,12)
13:25 Ojciec Mateusz (5,6)
15:25 Komisarz Alex XI - serial kryminalny Polska 2018
16:15 Na sygnale - serial obycz.
17:20 Ranczo III (13,1/13)
19:25 Ojciec Mateusz (7)
20:25 Komisarz Alex XXVI (5) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo IV (2,3/13) - serial kom. Polska 2009
23:30 Ojciec Mateusz (8)

CANAL+ KUCHNIA

12:45 Czy na pewno umiesz gotować zdrowo? (7, 8)
13:45 Azjatycka kuchnia Evy Pau (2, 3) - mag. kulinarny
14:40 ABC gotowania
15:45 Domowa piekarnia Kucharskiego (5, 6) - mag.
16:40 Gotuj taniej z Jamiem (3)
17:35 Jamie: uczta za mniej (1)
18:35 Jedz, podróżuj, smakuj
19:10 Maximum Foodie V (4,5)
20:20 Poza Bali: podróż do serca Indonezji (2) - serial dok.
21:20 Anthony Bourdain IX
23:55 Top Chef (14)
01:00 m jak mięso (5) - mag.

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (6)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie Projekty IV (3/6)
13:05 W mieście czy na wsi
14:00 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
15:00 Wakacyjne domy na wynajem (20) - lifestyle
15:55 Pogotowie remontowe Wieśka (6, 7) - magazyn
16:50 Gardeners' World (9)
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (5/6) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (3)
21:00 Liczy się miejsce (1)
22:00 Pokochaj swój ogród

PLANETE+

12:30 Niezwykłe podróże koleją III (5/6) - serial dok.
13:40 Piesze wędrówki po świecie II (1) - serial dok.
14:45 Najdzikse ostępy Europy (1/5) - serial dok.
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VII
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (74,75)
18:35 Związani z ziemią (3)
19:45 Ludwik XIV, król tajnych agentów - serial dok.
20:50 Sekrety budowniczych piramid II (6/6) - serial dok.
22:00 Kobiety i pieniądze (1)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Parker na złotym szlaku
10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski II (2/16)
12:00 Fani czterech kółek XVIII
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita V (1/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL X
16:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (10/11)
17:00 Kroniki policyjne
18:00 Ciężarówką przez Route 66 (2/7) - serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania IV (11,13/16) - serial dok.
21:00 Ocalić dom: Interwencja
23:00 Poszukiwacze przeklętego złota V - serial dok.

TVP HISTORIA

10:15 Ex libris - magazyn
10:45 Wszystkie kolory świata
11:45 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (2/3) - serial dok.
12:45 Putin i Zachód (3/3)
14:00 Stawka większa niż życie (4) - serial wojenny
15:10 Sensacje XX wieku
17:35 Wojenne dziewczyny III
18:25 Fotograf Solidarności
19:30 Flesz historii (782)
20:00 Sfora - serial krym.
21:00 Największe tajemnice monarchii - serial dok.
22:00 Doktórka - film dok.
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:10 David Duchovny: archiwum tajemnic II (18)
12:10 Gwiazdy lombardu XX
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (1/18)
14:50 Największe tajemnice świata VI (2/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (5/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (2/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Jak to wyjaśnić V (2)
22:00 Wojny magazynowe XVI
23:00 Gwiazdy lombardu XXV

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Niszczycielskie żywioły
11:00 Pogodowe anomalie
12:00 Zaginione miasta
15:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (11/11) - serial dok.
16:00 Ukryte pod miastami (6)
17:00 Odkopać historię (2)
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (3/3)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa IV (6/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (8/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Superfabryki
22:00 Megametro - serial dok.

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici X
10:00 Gwiazdy lombardu XXIV
12:00 Niezwykłe megakonstrukcje ZSRR - serial dok.
12:30 Broń w hollywoodzkich filmach (8/8) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Okręty wojenne III (4/8)
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (10/20)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Historie zaginionych okrętów podwodnych

BBC EARTH

10:30 Życie na pustkowiu XI
11:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice (2/5) - serial dok.
12:30 Wyspy Pacyfiku II (3/3)
13:35 Planeta Ziemia III III
14:40 W okowach mrozu VIII
15:40 Życie na pustkowiu XI
16:40 Fenomeny współczesnego życia III (1/5) - serial dok.
17:40 Planeta Ziemia III III
18:45 Wyspy Atlantyku
19:45 Czy naukowcy uratują Ziemię? - film dokumentalny
20:55 W okowach mrozu X (12)
22:55 Cała prawda o kaloriach - film dok. Wlk. Brytania 2015

POLSAT VIASAT HISTORY

10:15 Militarny ranking (8/10)
11:25 Naziści: korzenie zła
12:30 Tajemnice mumii (4,6/8)
15:30 Odnaleziona: tajemnica szamanki - film dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (11/13) - serial dok.
17:40 Militarny ranking (9/10)
18:50 Historia sprawiedliwości (4) - serial dokumentalny
19:50 Najstraszniejsze polowanie na czarownice
21:00 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
22:10 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (2/3) - serial dok. Wlk. Brytania 2024

eprasa.pl 6ae443af23

REKLAMA

W hołdzie dla św. Jana Pawła II – wielkiego papieża Polaka

Olbrzymi medal platerowany czystym złotem

Platerowany czystym złotem (próby 999/1000)

Teraz tylko 99 zł! WYSYŁKA GRATIS!

Średnica ok. **70** mm

Brak zobowiązań do dalszych zakupów!

- Wyjątkowy projekt wykonany przez mistrzów medalierstwa
- Edycja limitowana – tylko 9999 wyjątkowych egzemplarzy na całym świecie
- Najwyższa jakość mennicza – stempel lustrzany

Ponad **3 razy większy** i ponad **22 razy cięższy** niż moneta 1 zł.

W PREZENCIE

Piękny breloczek w postaci krzyżyka

- Ozdobiony błyszczącymi kryształkami
- Z kółkiem na klucze dla bezpiecznego zamocowania

Mennica-Numizmaty, marka Eldora World AG.
Administratorem danych osobowych i stroną umowy jest: Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria.

Ten medal z pewnością szybko się wyprzeda. Zamów już teraz!

☑ **TAK!** Chcę otrzymać ten ogromny medal upamiętniający wybitnego papieża Polaka **(art. nr 953-160-5)** za jedyne 99 zł – **WYSYŁKA GRATIS.**
Najniższa cena w ciągu ostatnich 30 dni: 99 zł.

Mam prawo do zwrotu kolekcji w ciągu 60 dni i nawet wtedy mogę zatrzymać otrzymany breloczek. Płatność przy odbiorze przesyłki (za pobraniem). Średni czas realizacji zamówienia to 7-10 dni. Firma kurierska poinformuje Państwa SMS-em o dokładnym terminie dostawy i kwocie do zapłaty gotówką u kuriera.

Administratorem Twoich danych osobowych jest Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria. Twoje dane osobowe (imię, nazwisko, adres) przetwarzane są w celu wysłania materiałów promocyjnych dotyczących monet i medali (art. 6 ust. 1 lit. f) RODO). Jeżeli nie życzysz sobie ich otrzymywania, możesz zgłosić sprzeciw wobec przetwarzania Twoich danych w celach reklamowych, wysyłając go pocztą (na adres Mennica-Numizmaty, ul. Paderewskiego 167, 05-070 Sulejówek) lub e-mailem (na adres: bok@mennica-numizmaty.pl). Więcej informacji o sposobie przetwarzania danych osobowych jest dostępnych na stronie www.mennica-numizmaty.pl/prywatnosc.

Chcę otrzymywać drogą *(zaznacz)*:
❑ telefoniczną ❑ elektroniczną
informacje o promocjach produktów Eldora World AG. Wiem, że mogę wycofać moją zgodę, dzwoniąc pod nr 22 489 48 68 albo wysyłając informację na adres bok@mennica-numizmaty.pl lub MENNICA-NUMIZMATY, Biuro Obsługi Klienta, ul. Paderewskiego 167, 05-070 Sulejówek

Zamów szybko i wygodnie przez telefon: 22 211 65 99
(Biuro Obsługi Klienta czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-17:00 oraz w sobotę w godzinach 9:00-15:00)
Stawka za połączenie z numerem stacjonarnym zgodna z taryfą operatora.

Mój adres: ❑ Pani ❑ Pan

517C-03

Imię i nazwisko:

Ulica, numer domu i mieszkania:

Kod pocztowy Miejscowość

Nr telefonu (wymagany)

E-mail

Obowiązują *Ogólne warunki handlowe* Mennica-Numizmaty, dostępne na stronie www.mennica-numizmaty.pl lub (na żądanie) na piśmie. Stroną umowy jest Eldora World AG, Leubernstrasse 6, CH-8280 Kreuzlingen, Szwajcaria.

Data Podpis

Możesz też wypełnić kupon i wysłać go niezwłocznie na adres:
Mennica-Numizmaty • ul. Paderewskiego 167 • 05-070 Sulejówek • www.mennica-numizmaty.pl

eprasa.pl 6ae443af23

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 2 października 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

Po ataku nożownika w Jarosławiu

Ksiądz Adrian: Nie wińcie całego narodu

Proszę was, abyście nie winili narodu, z którego był oprawca, bo zła dokonał konkretny człowiek – mówił podczas mszy w opactwie w Jarosławiu ks. Adrian, ranny podczas czwartkowego ataku nożownika z Ukrainy.

Agata Kulczycka

W niedzielę, trzy dni po ataku nożownika w opactwie w Jarosławiu, w którym zginął ks. Stanisław, a cztery kolejne osoby zostały ranne, ks. Adrian wygłaszał homilie na mszach o godz. 7.30, 10, 11.30 i 17.

Za każdym razem apelował, by nie obarczać winą całego narodu za czyny jednej osoby. Wzywał do szacunku, solidarności i wsparcia dla Ukraińców mieszkających w Polsce, przypominając o chrześcijańskim obowiązku troski o każdego człowieka oraz reagowania na przejawy prześladowania i dyskryminacji.

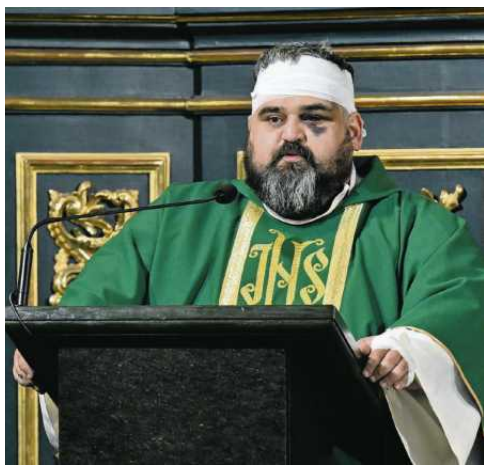
Przypominał, że kapłani w opactwie służą, żeby ci, którzy tam przychodzą, otrzymali pomoc, wsparcie, życzliwość i mogli odejść pocieszeni.

W swoim imieniu, ale też w imieniu ciężko rannego ks. Marka i ks. Stanisława, który zginął, wybaczył sprawcy i prosił o modlitwę za niego: – Mówię to z głębi swojego serca. Jemu ta modlitwa jest najbardziej potrzebna. Zło, które się wydarzyło w naszym opactwie, musimy przezwyciężyć dobrem, miłością i przebaczeniem. Dlatego proszę was, abyście i wy przebaczyli, bo to również was wszystkich dotknęło – zaapelował do wiernych.

– Zła dokonała konkretna osoba, która ma swoje imię, swoje życie i odpowiada za swoje czyny. Nie dokonali tego inni ludzie. Mówił o miłości, wsparciu, zrozumieniu, trosce i szacunku dla Ukraińców mieszkających w opactwie, mieście i całej Polsce. – Proszę, byście się szanowali i wspierali, jako dwa bratnie narody – przemawiał do wiernych ks. Adrian.

Dokładnie wskazał, że chodzi mu o wszystkich bez względu na to, kim są ci inni, z jakiego narodu pochodzą, jakiej są religii i koloru skóry. – Są ludźmi, którzy mają swoją godność. Nie pozbawiajmy ich tej godności. A kiedy będziemy widzieli, że ktoś kogoś prześladuje, nie pozostańmy cicho, ale upomnijmy, bo każdy ma się u nas czuć jak w domu. Nie tylko w naszym opactwie, ale w całym naszym narodzie – zwracał się do zgromadzonych ks. Adrian.

Słowa ks. Adriana zostały bardzo dobrze przyjęte. – Jestem pod ogromnym wrażeniem tych homilii. Z jednej strony to gest przebaczenia

• **Ks. Adrian wybaczył sprawcy i prosił o modlitwę za niego** FOT. PIOTR POLAK

i słowa pojednania, z ust księdza, który o mało nie stracił życia. Z drugiej wezwanie, by nie wykorzystywać tego, co się wydarzyło, aby budzić nastroje antyukraińskie. Mamy tu najprawdopodobniej do czynienia z chorobą psychiczną. Pochodzenie i narodowość sprawcy nie mają żadnego znaczenia. Ta homilia uspokaja nastroje społeczne – mówi ks. prof. Andrzej Kobyliński, etyk z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

I dodawał: – Bardzo dobrze, że te słowa padły, wypowiedziane stanowczo i przekonująco, dotarły do bardzo wielu ludzi. Na pewno jednak to wydarzenie powinno być sygnałem do tego, by przygotować się do tego, co będzie po zakończeniu wojny. Kiedy z frontu wróci kilkaset tysięcy żołnierzy i weteranów okaleczonych psychicznie przez wojnę. Musimy się do tego przygotować, jak im pomóc.

Do kazania ks. Adriana odniósł się również Marcin Piotrowski, socjolog i działacz społeczny, pracujący na rzecz Ukrainy.

– Słowa ks. Adriana padły na miejscu zbrodni, wygłosił je ksiądz, który był bezpośrednią ofiarą. Taką twarz polskiego Kościoła chciałbym widzieć na co dzień i takich pasterzy życzę wszystkim wiernym – mówi Marcin Piotrowski.

Nastroje społeczne po ataku nożownika

Pod udostępnieniami homilii w internecie są także komentarze zarzucające księdzu, że to jego homilia to próba wyciszenia morderstwa, że uprawia ideologię, bo „życie to nie Ewangelia", a „prawdziwe życie" ma się nijak do retoryki Kościoła. Że słowa księdza są przyzwoleniem, a wręcz zachętą dla Ukraińców do zamachów na Polakach. Że kazanie zostało wygłoszone na zlecenie „ukraińskiej agentury". Autorzy wpisów przypominają, że przy opactwie jest przedszkole i że mogło dojść „do znacznie większej tragedii". Straszą kolejnymi atakami na Polaków, do których – ich zdaniem – będzie dochodzić.

Jacek Kotula, były radny PiS w sejmiku województwa, zarzuca, że zdarzenie jest wykorzystywane, by „zamknąć usta Polaków na oburzenie wobec niesprawiedliwego traktowania we własnej Ojczyźnie". – Chyba nie o to chodzi w przebaczeniu i prawdziwym pojednaniu, prawda? – dopytuje w jednym ze swoich komentarzy Jacek Kotula.

Ks. Adrian nie chce się do tego odnosić. – Wszystko, co miałem do powiedzenia w tej sprawie, powiedziałem podczas homilii – mówi „Wyborczej".

Po ataku nożownika i śmierci księdza nastroje w Jarosławiu były bardzo gorące. Władze, obawiając się działań odwetowych, skierowały dodatkowe siły do ochrony miasta.

Na sobotę 26 września narodowcy zwołali marsz. Obawiano się eskalacji napięcia. Ale marsz odbył się w całkowitym milczeniu. Uczestnicy w zadumie przeszli ulicami miasta. Nie było żadnych incydentów, nikt nie zakłócał ciszy. Z zaproszenia na marsz skorzystali mieszkańcy miasta, których tragedia szczególnie poruszyła, ale byli też działacze Ruchu Narodowego. Od wykrzykiwania nienawistnych i podburzających nastroje społeczne haseł antyukraińskich, zapewne powstrzymała ich zapowiedź kolejnego marszu, który ma się odbyć za dwa tygodnie, 10 października. Organizatorzy obiecali, że wtedy „przyjdzie na to czas".

Konfederata: Polityka wobec migrantów powinna być bardzo restrykcyjna

Homilia ks. Adriana nie wpłynęła na zmianę planów Konfederacji. – Słyszałem tylko fragmenty homilii, a jak wiadomo, to może nie oddawać intencji całego wystąpienia. Ale to typowa postawa dla duchownego. Nie mamy takich tradycji, jak nasi sąsiedzi zza wschodniej granicy, gdzie księża greckokatoliccy błogosławili widły, które później służyły do mordowania Polaków – mówi Marcin Kowalski, lider Konfederacji Ruchu Narodowego na południu Podkarpacia.

Zgadza się z tym, co mówił ks. Adrian, że szacunek należy się każdemu i nie wszyscy Ukraińcy ponoszą winę za to, co wydarzyło się w czwartek w opactwie w Jarosławiu.

– Ale to nie znaczy, że nie należy się domagać od państwa poważnej polityki migracyjnej. 10 października będziemy apelować o bezpieczeństwo Polek i Polaków i poważną politykę migracyjną, której nasze państwo nie prowadzi. Uważamy, że ta polityka powinna być bardzo restrykcyjna, a Polska w ostatnich latach, zwłaszcza za rządów PiS, była krajem zbyt otwartym na emigrację i przyjechało do nas zbyt dużo ludzi, którzy stanowią zagrożenie. W związku z tym przez najbliższy czas Polska nie powinna w ogóle wydawać nowych wiz pracowniczych i studenckich dla obcokrajowców – uważa Kowalski.

Przypominam mu, że sprawca czwartkowego ataku w Polsce był przejazdem, a motywem jego działań były najprawdopodobniej problemy psychiczne. – O polityce migracyjnej należy mówić w każdej możliwej sytuacji. To kwestie dotyczące nie tylko Polski, ale także pozostałych krajów unijnych – kończy Marcin Kowalski.

Liczy, że, jak w sobotę, w manifestacji 10 października wezmą udział także mieszkańcy Jarosławia.

Jedna osoba zginęła, cztery zostały ranne

Do ataku nożownika doszło rano. Do kuchni Ośrodka Kultury i Formacji Chrześcijańskiej na terenie jarosławskiego opactwa wszedł mężczyzna, chciał się napić wody. Opiekujący się ośrodkiem ksiądz Adrian próbował go wyprosić. Mężczyzna zdenerwował się i zaczął zrzucać naczynia. Kiedy ksiądz próbował go powstrzymać, mężczyzna sięgnął po nóż i zranił księdza. Później ranił kolejne cztery osoby, jedną śmiertelnie.

Wezwana na miejsce policja ujęła sprawcę. Nie protestował. Ranni zostali przewiezieni do szpitala. Wśród nich byli dwaj księża. Księdza Stanisława nie udało się uratować, ks. Marek, dyrektor ośrodka, jest w ciężkim stanie. Oprócz nich ranne zostały dwie osoby świeckie: kobieta i mężczyzna. W piątek prokuratura informowała, że ich życiu już nic nie zagraża.

31-letni Ihor M. do Polski przyjechał z Niemiec. Kilkanaście godzin przed atakiem przekroczył granicę w Świecku. Chciał wrócić do Ukrainy. Pojechał na przejście graniczne w Korczowej, ale nie został przepuszczony przez polskie służby, bo jego auto nie miało ważnego ubezpieczenia OC. Bez samochodu wrócił z granicy do Jarosławia.

Ze względu na jego stan zdrowia śledczy nie mogli go do tej pory przesłuchać. Biegli psychiatrzy stwierdzili u niego „ostre wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne". Mężczyzna ma odpowiadać za zabójstwo, usiłowanie zabójstwa oraz spowodowanie ciężkich obrażeń ciała. Grozi za to dożywocie. W sobotę został aresztowany, ale ze względu na stan zdrowia areszt odbywa w warunkach szpitalnych.

W poniedziałek w Jarosławiu rozpoczęły się uroczystości pogrzebowe ks. Stanisława Zbojnowicza. Pogrzeb odbył się we wtorek 29 września w rodzinnej Grzęsce.

eprasa.pl 6ae443af23

Łochowo pod Bydgoszczą

Jak koń Tadzik stał się viralem

Tadzika celebrytę śledzi już niemal 3,2 mln wielbicieli.

Agata Szczygielska-Jakubowska

Jestem w szoku, jakie poruszenie wzbudził post – mówi Patrycja Nikodem, właścicielka Tadzika i Stajni Patitaj w Łochowie (województwo kujawsko-pomorskie). – Chciałam tylko poinformować sąsiadów, bo dzwonili do mnie często z informacją, że uciekł mi koń, a teraz post ma 3,2 mln wyświetleń, dostaję mnóstwo ciepłych słów.

Post z informacją o chodzącym luzem, starszym i schorowanym koniu, który spaceruje w okolicy stadniny, pani Patrycja zamieściła w piątek 25 września. „Każdy, kto kiedykolwiek był w naszej stajni, zna Tadzika, wykształcił setki dzieci, jest z nami ponad 15 lat i od dłuższego czasu cieszy się zasłużoną emeryturą. Ostatnio zauważyliśmy, że na wybiegu cały dzień stoi w jednym miejscu. Dlatego w ramach urozmaicenia i dla poprawy jego nastroju puszczamy go luzem, kiedy pracownicy przebywają na terenie stajni" – napisała.

Tadzik jest maści myszatej, co jest charakterystyczne dla rasy konik polski. Geneza tej prymitywnej rasy jest ściśle związana z Ordynacją Zamojską. To właśnie w „Zwierzyńcu" hrabiów Zamoyskich były utrzymywane ostatnie na ziemiach polskich dzikie leśne konie tarpany, odłowione w puszczy białowieskiej w drugiej połowie XVIII wieku. Dzięki staraniom prof. Tadeusza Vetulaniego w 1925 roku udomowieni potomkowie dzikich tarpanów z okolicznych miejscowości byli poddani pracom hodowlanym, tworząc prawdopodobnie pierwszą na świecie hodowlę zachowawczą. Koniki polskie stały się unikalną, jedyną autentycznie rodzimą rasą polskich koni.

– Tadzika kupiłam w marcu 2011 roku – opowiada pani Patrycja. – Właśnie otwieraliśmy Stajnię Patitaj, on był pierwszym z koni nabytych z przeznaczeniem do powstającej szkółki jazdy konnej. Miałam już wtedy trzy konie sportowe, ale planowałam uczyć jazdy konnej dzieci i potrzebowałam kuca. Znalazłam ogłoszenie. Koń do sprzedania był niedaleko, więc pojechaliśmy z tatą go zobaczyć. Na miejscu się przeraziliśmy. Koń był strasznie zaniedbany, kopyta nie widziały kowala od kilku lat, stał na wysokiej warstwie gnoju w ciemnej oborze, nie był wypuszczany na wybieg. To nie był koń, jakiego szukałam, jeszcze nigdy nie pracował w siodle, ale zdecydowaliśmy natychmiast, że nie możemy go tam zostawić.

• **Aby uspokoić spacerowiczów, Tadzik dostał derkę informującą o tym, że nie uciekł**
FOT. ARCHIWUM

JAK HULAKA ZOSTAŁ TADZIKIEM

Według paszportu wydanego przez Polski Związek Hodowców Koni świeżo nabyty koń miał na imię Hulaka, ale nowi właściciele uznali, że to imię do niego nie pasuje. Na początku nowego życia został nazwany Tadzikiem.

– Nigdy nie żałowałam decyzji o jego kupnie – zapewnia właścicielka stadniny. – Tadzik rozkwitł, bardzo łatwo dał się ułożyć do pracy pod siodłem, był chętny do współpracy z ludźmi. Wykształcił setki jeźdźców. To mój najlepszy i najbardziej godny zaufania pracownik. Nigdy nie zrobił umyślnie nikomu krzywdy, przy małych dzieciach jest tak ostrożny, że nie reagował, nawet kiedy moje dzieci dopiero uczyły się chodzić i go szczotkowały. Jest to koń „do tańca i do różańca", pracował zarówno na festynach w gwarze, hałasie, jak i brał udział w treningach skokowych. Absolutnie wyjątkowy koń.

Niestety, z powodu bardzo złych warunków, w jakich Tadzik przebywał w okresie od pierwszego do piątego roku życia, zanim zamieszkał w Stajni Patitaj, w wieku 12 lat objawiła się u niego końska astma. Przeszedł wielokrotne sterydoterapię.

– Ta choroba jest bezlitosna i utrudnia mu oddychanie, więc zdecydowałam, że już nie będzie pracował, zasłużył na emeryturę – mówi Patrycja Nikodem. – Nigdy nie brałam pod uwagę innego scenariusza, niż taki, że on dożyje swoich dni w mojej stajni, niezależnie od tego, czy będzie pracował, czy nie. Dzieci zaznały dużo radości na jego grzbiecie przez te lata. Chcemy, aby on był szczęśliwy do końca. Jemu się to po prostu należy, u nas jest jego dom – dodaje.

WESOŁE JEST ŻYCIE STARUSZKA

„Tadzik nie kopie, nie gryzie, nie płoszy się, przemieszcza się wyłącznie stępem. Aby uspokoić spacerowiczów, dostał derkę informującą o tym, że nie uciekł" – informuje pani Patrycja w swoim poście. „Tadzik nie odchodzi dalej niż 100 metrów od terenu stadniny, tylko w czasie, gdy mamy go na oku. Nocuje w swoim boksie, więc bez obaw, wilki mu niestraszne. Można głaskać, tylko prosimy nie dawać mu jedzenia, ma różne alergie i je tylko jeden rodzaj paszy".

Pytam, skąd pomysł, by emerytowany koń – staruszek chodził luzem, gdzie ma ochotę?

– Na tej emeryturze zauważyłam u niego spadek nastroju – wyjaśnia opiekunka Tadzika. – Może to zmęczenie chorobą, może poczucie, że nie jest już tak potrzebny. Obserwowałam, że większość dnia na wybiegu stoi bezczynnie. Zaczęłam go puszczać luzem, aby obgryzał trawę dookoła. I to był strzał w dziesiątkę. Jakby wstąpiło w niego nowe życie. Czasem idzie na łąkę i spędza tam kilka godzin, czasem pilnuje wolontariuszy ścielących boksy, bywają dni, że staje przed wejściem na wybieg, jakby prosił o wpuszczenie go do kolegów, to go tam wpuszczam. Puszczamy go luzem, kiedy pracujemy na terenie stajni i jest w zasięgu wzroku.

Tadzik, mimo choroby, jest aktywny i sam naznacza sobie obowiązki. Oprócz nadzorowania wolontariuszy, kontroluje przejezdnych, stojąc przy wybiegach, chętnie nawiązuje kontakty z ludźmi, podstawiając myszaty bok do głaskania. – Śmieję się, że jest kontrolerem paszarni, bo często chodzi sprawdzać, czy na pewno jest zamknięta, marzy mu się włamanie tam i obżarstwo – dodaje pani Patrycja.

Konia można spotkać niemal codziennie przy ulicy Leszczynowej w Łochowie, w okolicach Stajni Patitaj. Choroba nie pozwala mu na bieganie, więc robi tylko spokojne przechadzki. A to coś skubanie, a to postoi, tak mu mija emerytura, a kiedy konie są sprowadzane z padoków, on też idzie do swojego boksu.

– Bardzo mu służy to chodzenie luzem, ale kilka razy dziennie dzwonili do mnie zatroskani sąsiedzi z informacją, że uciekł mi koń. Więc stwierdziłam, że zamiast informować każdego z osobna, zrobię mu derkę z napisem i wrzucę na naszego Facebooka. A teraz, dzięki udostępnieniom ludzi, nasz Tadzik jest viralem – śmieje się właścicielka stadniny Patitaj.

INTERNAUCI DOPYTUJĄ SIĘ O TADZIKA

Internetowi wielbiciele myszatego konika bardzo się troszczą o jego zdrowie i bezpieczeństwo. Patrycja Nikodem pracowicie wyjaśnia np. że Tadzik w gorące dni się nie przegrzeje nosząc derkę, bo jest to specjalna, przewiewna derka siatkowa przeciw owadom, do stosowania latem. Zimą ma być zastąpiona innym okryciem, wodoodpornym.

Zapewnia, że Tadzik podczas spacerów jest bezpieczny. – Stajnia znajduje się w spokojnej okolicy, z dała od jezdni. Już od miesiąca tak go puszczam i jeszcze nie było sytuacji, aby się oddalił. Gdy tylko coś nas zaniepokoi, to zaprzestaniemy puszczania go luzem. Aczkolwiek, nawet jak był młodszy i konie rozwaliły wybieg, to nie uczestniczył w ucieczkach, zostawał w domu – mówi właścicielka stadniny. – Jeśli ktoś chciałby zrobić coś złego jemu lub pozostałym koniom, to myślę, że nie robi różnicy czy chodzi luzem, czy za linką ogrodzenia elektrycznego. Nie spotkałam się przez 15 lat ze złośliwościami względem moich koni, zawsze jest to troska i chęć pomocy – dodaje.

Do spacerującego Tadzika można podchodzić, głaskać, zagadywać, bo bardzo lubi kontakt z ludźmi. – Nie należy go niczym dokarmiać. Ma wiele alergii, w tym alergię na zboża i lucernę, więc nie może tego jeść, aby jego stan się nie pogorszył – podkreśla Patrycja Nikodem. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Lublin/34454789

GME-SN-I.6840.122.2025

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
podaje do publicznej wiadomości

Na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14 VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 2 października 2026 r. został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Świetlistej i w pobliżu ul. Świetlistej przeznaczonych do sprzedaży w drodze ustnych przetargów nieograniczonych.
Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości w myśl art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.) mogą składać wnioski o nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Mdok: 101365/09/2026

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34454955

INFORMACJA

Na podstawie art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 i poz. 912) Urząd Miejski w Brodnicy, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji, uprzejmie informuje, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Miejskiego został wywieszony – na okres od dnia 02.10.2026 r. do dnia 23.10.2026 r. – wykaz nieruchomości położonych przy ul. Nad Drwęcą, przeznaczonych do dzierżawy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Lublin/34454874

GME-SN-I.6840.3.2026

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
podaje do publicznej wiadomości

Na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1, na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin – ul. Wieniawska 14 VII piętro oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.bip.lublin.eu w dniu 2 października 2026 r. został wywieszony na okres 21 dni wykaz części nieruchomości stanowiących własność Gminy Lublin położonych w Lublinie przy ul. Laurowej przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz współwłaścicieli.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości w myśl art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.) mogą składać wnioski o nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

Obwieszczenie o drugiej licytacji ruchomości

informuję się o sprzedaży w drodze licytacji publicznej ruchomości

Termin licytacji
08.10.2026 rok, godz. 8:30

Miejsce licytacji
ul. Wieniawska 14, piętro 12 pok. 1206a

Sprzedawane ruchomości
samochód osobowy MERCEDES-BENZ, S 320 CDI MR'05 221
- nr rej. LU0777H, VIN WDD2210221A141224, rok produkcji 2007
- wartość szacunkowa 30 000 PLN brutto
- cena wywoławcza 15 000 PLN brutto
- wadium 3 000 PLN brutto

Wadium
Warunkiem przystąpienia do licytacji ruchomości jest wpłata wadium.
Wadium proszę wpłacić na rachunek bankowy w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413. W treści przelewu proszę zamieścić słowo wadium i nr rejestracyjny pojazdu. Wadium będzie uznane za złożone, jeżeli wpłata zostanie uznana na ww. rachunku bankowym najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień licytacji lub uiszczona gotówką w Wydziale Egzekucji, pracownikowi obsługującemu organ egzekucyjny 20-071 Lublin ul. Wieniawska 14 pok.404B, nie później niż na godzinę przed terminem oznaczonym w obwieszczeniu o licytacji.

Wadium złożone przez licytanta, któremu udzielimy przybicia zostanie zatrzymane i zaliczone na cenę nabycia.

Pozostałym licytantom wadium zostanie zwrócone nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia licytacji (gdy złożenie nastąpiło bezgotówkowo) lub niezwłocznie (gdy złożenie nastąpiło gotówkowo).

Termin i miejsce oglądania ruchomości
1-2 październik 2026r. w godzinach 10:00-12:00
Żabia Wola 116b, 23-107 Żabia Wola za stacją benzynową Safari
w celu obejrzenia należy udać się do pracowników biura za stacją

Pozostałe informacje
Pojazd jest otwarty, nie ma dowodu rejestracyjnego ani kluczyków.
Sprzedaż jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług.
Nabywca niezwłocznie po udzieleniu mu przybicia płaci cenę nabycia w całości albo w części równej co najmniej cenie wywołania. Pozostałą do zapłaty część wylicytowanej kwoty należy wpłacić na w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413 organowi egzekucyjnemu niezwłocznie, nie później niż w dniu następującym po dniu licytacji, a jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub w dzień ustawowo wolny od pracy – w dniu następującym po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Egzekucji Urzędu Miasta Lublin lub telefonicznie pod numerem 81 466-14-66, 81 466-14 65.

Podstawa prawna
Art. 105 – art. 107 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 268).

Lublin/34453827

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

Obwieszczenie o drugiej licytacji ruchomości

informuję się o sprzedaży w drodze licytacji publicznej

Termin licytacji
08.10.2026 rok, godz. 10:30

Miejsce licytacji
ul. Wieniawska 14, piętro 12 pok. 1206a

Sprzedawane ruchomości
samochód ciężarowy MERCEDES-BENZ, 814D E2 7.5t
- nr rej. LU1910H, VIN WDB6743181K229976, rok produkcji 1997
- wartość szacunkowa 14 000 PLN brutto
- cena wywoławcza 7 000 PLN brutto
- wadium 1 400 PLN brutto

Wadium
Warunkiem przystąpienia do licytacji ruchomości jest wpłata wadium.
Wadium proszę wpłacić na rachunek bankowy w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413. W treści przelewu proszę zamieścić słowo wadium i nr rejestracyjny pojazdu. Wadium będzie uznane za złożone, jeżeli wpłata zostanie uznana na ww. rachunku bankowym najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień licytacji lub uiszczona gotówką w Wydziale Egzekucji, pracownikowi obsługującemu organ egzekucyjny 20-071 Lublin ul. Wieniawska 14 pok.404B, nie później niż na godzinę przed terminem oznaczonym w obwieszczeniu o licytacji.

Wadium złożone przez licytanta, któremu udzielimy przybicia zostanie zatrzymane i zaliczone na cenę nabycia.

Pozostałym licytantom wadium zostanie zwrócone nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia licytacji (gdy złożenie nastąpiło bezgotówkowo) lub niezwłocznie (gdy złożenie nastąpiło gotówkowo).

Termin i miejsce oglądania ruchomości
1-2 październik 2026r. w godzinach 10:00-12:00
Żabia Wola 116b, 23-107 Żabia Wola za stacją benzynową Safari
w celu obejrzenia należy udać się do pracowników biura za stacją

Pozostałe informacje
Pojazd jest otwarty, nie ma dowodu rejestracyjnego ani kluczyków.
Sprzedaż jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług.
Nabywca niezwłocznie po udzieleniu mu przybicia płaci cenę nabycia w całości albo w części równej co najmniej cenie wywołania. Pozostałą do zapłaty część wylicytowanej kwoty należy wpłacić na w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413 organowi egzekucyjnemu niezwłocznie, nie później niż w dniu następującym po dniu licytacji, a jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub w dzień ustawowo wolny od pracy – w dniu następującym po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Egzekucji Urzędu Miasta Lublin lub telefonicznie pod numerem 81 466-14-66, 81 466-14 65.

Podstawa prawna
Art. 105 – art. 107 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 268).

Lublin/34453829

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

Obwieszczenie o drugiej licytacji ruchomości

informuję się o sprzedaży w drodze licytacji publicznej

Termin licytacji
08.10.2026 rok, godz. 12:30

Miejsce licytacji
ul. Wieniawska 14, piętro 12 pok. 1206a

Sprzedawane ruchomości
samochód osobowy MERCEDES-BENZ, B 180CDI MR'08 245
- nr rej. LU3738T, VIN WDD2452071J689814, rok produkcji 2011
- wartość szacunkowa 17 100 PLN brutto
- cena wywoławcza 8 550 PLN brutto
- wadium 1 710 PLN brutto

Wadium
Warunkiem przystąpienia do licytacji ruchomości jest wpłata wadium.
Wadium proszę wpłacić na rachunek bankowy w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413. W treści przelewu proszę zamieścić słowo wadium i nr rejestracyjny pojazdu. Wadium będzie uznane za złożone, jeżeli wpłata zostanie uznana na ww. rachunku bankowym najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień licytacji lub uiszczona gotówką w Wydziale Egzekucji, pracownikowi obsługującemu organ egzekucyjny 20-071 Lublin ul. Wieniawska 14 pok.404B, nie później niż na godzinę przed terminem oznaczonym w obwieszczeniu o licytacji.

Wadium złożone przez licytanta, któremu udzielimy przybicia zostanie zatrzymane i zaliczone na cenę nabycia.

Pozostałym licytantom wadium zostanie zwrócone nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia licytacji (gdy złożenie nastąpiło bezgotówkowo) lub niezwłocznie (gdy złożenie nastąpiło gotówkowo).

Termin i miejsce oglądania ruchomości
1-2 październik 2026r. w godzinach 10:00-12:00
Żabia Wola 116b, 23-107 Żabia Wola za stacją benzynową Safari
w celu obejrzenia należy udać się do pracowników biura za stacją

Pozostałe informacje
Pojazd jest otwarty, nie ma dowodu rejestracyjnego ani kluczyków.
Sprzedaż jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług.
Nabywca niezwłocznie po udzieleniu mu przybicia płaci cenę nabycia w całości albo w części równej co najmniej cenie wywołania. Pozostałą do zapłaty część wylicytowanej kwoty należy wpłacić na w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413 organowi egzekucyjnemu niezwłocznie, nie później niż w dniu następującym po dniu licytacji, a jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub w dzień ustawowo wolny od pracy – w dniu następującym po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Egzekucji Urzędu Miasta Lublin lub telefonicznie pod numerem 81 466-14-66, 81 466-14 65.

Podstawa prawna
Art. 105 – art. 107 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 268).

Lublin/34453828

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

Obwieszczenie o drugiej licytacji ruchomości

informuję się o sprzedaży w drodze licytacji publicznej ruchomości

Termin licytacji
09.10.2026 rok, godz. 8:30-14:30
Licytacje będą się odbywać kolejno, zgodnie z numeracją pojazdów w obwieszczeniu

Miejsce licytacji
ul. Wieniawska 14, piętro 12 pok. 1206a

Sprzedawane ruchomości:
1. samochód ciężarowy MERCEDES-BENZ, 410D
   - nr rej. LU97089, VIN WDB6114181P313491, rok produkcji 1993
   - wartość szacunkowa 2 000 PLN brutto
   - cena wywoławcza 1 000 PLN brutto
2. samochód ciężarowy do 3.5t MERCEDES-BENZ, 208 Diesel 2,8t
   - nr rej. LU98122, VIN WDB601.327.10979588, rok produkcji 1989
   - wartość szacunkowa 2 500 PLN brutto
   - cena wywoławcza 1 250 PLN brutto
3. samochód ciężarowy do 3.5t MERCEDES-BENZ, 308 Diesel 3.5t
   - nr rej. LU95703, VIN WDB6023271P376216, rok produkcji 1994
   - wartość szacunkowa 1 700 PLN brutto
   - cena wywoławcza 850 PLN brutto
4. samochód ciężarowy do 3.5t RENAULT Clio dCi MR'02 E3/4 1.5t,
   - nr rej. LU1323L, VIN VF1SB07CF28329731, rok produkcji 2003
   - wartość szacunkowa 700 PLN brutto
   - cena wywoławcza 350 PLN brutto
5. samochód ciężarowy do 3.5t MERCEDES-BENZ, 308 Diesel 3.5t
   - nr rej. LU75382, VIN WDB6023161P410035, rok produkcji 1995
   - wartość szacunkowa 2 900 PLN brutto
   - cena wywoławcza 1 450 PLN brutto
6. samochód ciężarowy do 3.5t MERCEDES-BENZ, 308 Diesel 3.5t
   - nr rej. LU2743J, VIN WDB6023271P347703, rok produkcji 1994
   - wartość szacunkowa 2 700 PLN brutto
   - cena wywoławcza 1 350 PLN brutto

Termin i miejsce oglądania ruchomości
1-2 październik 2026r. w godzinach 10:00-12:00
Żabia Wola 116b, 23-107 Żabia Wola za stacją benzynową Safari
w celu obejrzenia należy udać się do pracowników biura za stacją

Pozostałe informacje
Pojazdy są otwarte, nie maja dowodów rejestracyjnych ani kluczyków.
Sprzedaż jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług.
Nabywca niezwłocznie po udzieleniu mu przybicia płaci cenę nabycia w całości albo w części równej co najmniej cenie wywołania. Pozostałą do zapłaty część wylicytowanej kwoty należy wpłacić na w Bank Polska Kasa Opieki S.A. nr 78 1240 1503 1111 0010 2198 7413 organowi egzekucyjnemu niezwłocznie, nie później niż w dniu następującym po dniu licytacji, a jeżeli ten dzień przypada w sobotę lub w dzień ustawowo wolny od pracy – w dniu następującym po dniu lub dniach wolnych od pracy.
Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Egzekucji Urzędu Miasta Lublin lub telefonicznie pod numerem 81 466-14-66, 81 466-14 65.

Podstawa prawna
Art. 105 – art. 107 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 268).

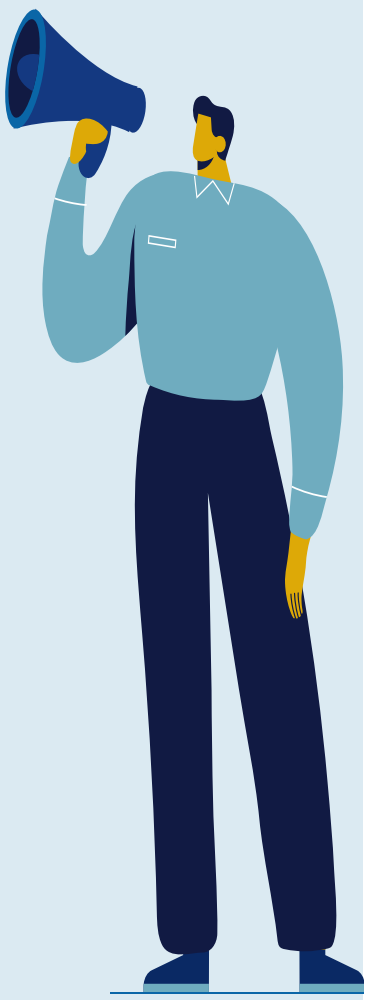
Lublin/34453824

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

eprasa.pl 6ae443af23

Łysołaje

Marszałek z PiS chce sprzedać pałac. A co z ludźmi?

W dawnych mieszkaniach służbowych przy Pałacu Popławskich w Łysołajach od ponad roku nie ma prądu, a woda doprowadzana jest gumowym wężem.

Kamil Kulig

Już teraz pierzemy ręcznie, a zaraz okaże się, że w ogóle nie będziemy, bo woda przy pierwszych mrozach zamarznie. Chyba jeszcze za mało nam zdrowia zmarnowali... Mnie to już dużo nie zostało, chcę tylko godnie jeszcze żyć... – mówi 76-letnia Aleksandra Kowalska. Do budynku, w którym mieszka, woda dostarczana jest gumowym wężem leżącym na ziemi. Prądu nie ma już ponad 13 miesięcy.

Nieruchomością zarządza Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii, instytucja województwa lubelskiego rządzonego przez Jarosława Stawiarskiego z Prawa i Sprawiedliwości.

Marszałek chce sprzedać cały zespół pałacowo-parkowy w Łysołajach, razem z budynkiem zamieszkiwanym przez dwie rodziny. To dawni pracownicy byłego szpitala psychiatrycznego, który mieścił się w Pałacu Popławskich.

Nieruchomość trafiła pod młotek już pięć razy. Urząd marszałkowski ogłaszał przetargi w latach 2023-24, cena wywoławcza w pierwszym przetargu wynosiła 1,9 mln zł, a w ostatnim 1,3 mln zł. Nie zgłosił się jednak żaden chętny.

Barbara Bałaban i jej mąż Roman w mieszkaniach służbowych żyją już 35 lat. Oboje pracowali jako dozorcy szpitala, a pan Roman teraz ochrania pałac. Aleksandra Kowalska zajmuje lokal na górze, razem z dorosłym wnukiem. Mieszka tutaj od 45 lat, pracowała w szpitalnej kuchni.

Pacjenci wyprowadzili się z Łysołaj w 2017 roku. Funkcjonujący wówczas w pałacu Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przeniesiono do Lublina. Od tego czasu zabytkowy budynek stoi pusty.

ŻYCIE PRZY ŚWIECACH I LATARKACH

W ubiegłym roku w dawnych mieszkaniach służbowych przeprowadzono kontrolę, po której 7 sierpnia 2025 roku odcięto prąd z powodu złego stanu instalacji oraz zagrożenia zdrowia i życia lokatorów.

Od tego czasu mieszkańcy służbówek żyją przy świeczkach i latarkach. Nie oglądają telewizji, słuchają tylko radia na baterie. Czekają na chłodne dni, gdy będą mogli przechowywać jedzenie na zewnątrz, bo nie działa lodówka.

– Ja już świeczków nie świecę, bo kto by na nie wyrobił? Wszystkie gromnice od wnuków z chrztu wypaliłam. Mój pięcioletni wnuczek wczoraj przyjechał i się pyta: „Babciu, czemu ty nie masz światła?" A ja światła nie mam i siły też już nie mam – mówiła „Wyborczej" Aleksandra Kowalska, kiedy odwiedziliśmy lokatorów w grudniu 2025 roku.

– Mąż jest po zawale, sąsiadka też schorowana. Wyłączenie światła to już całkowicie dobitka. Ciemność nam nie sprzyja. To odbija się na zdrowiu – mówiła Barbara Bałaban.

Prądu w mieszkaniach nie ma do dziś. – Pan zobaczy, chodzi o te przewody, że idą do gniazdka na zewnątrz. Jaki to jest problem, żeby to poprawić, puścić listwą? Czemu tego nie naprawią? My sami nie możemy nic zrobić bez zgody właściciela budynku. Mamy agregaty prądotwórcze, ale włączamy tylko na dwie godziny dziennie, bo nie chcemy zbankrutować – mówi Barbara Bałaban.

– Ile można na kanapkach żyć? Bo co ja sobie teraz ugotuję? Po co, jak to zaraz skiśnie... – dodaje Aleksandra Kowalska.

GUMOWY WĄŻ DOSTARCZA WODĘ

Jakby tego było mało, mieszkańcy niedługo mogą mieć sucho w kranach. Bo w lutym tego roku pod wpływem mrozów w nieogrzewanym pałacu pękły rury, które doprowadzały wodę do mieszkań.

Woda z rur zalała zabytek i przestała płynąć do mieszkań państwa Bałabanów i Aleksandry Kowalskiej. Od czasu awarii woda doprowadzona jest do mieszkań położonych na ziemi gumowym wężem.

Lokatorzy zgłosili sprawę do sanepidu. Inspektorzy przyjechali na miejsce. „Podczas wizji lokalnej potwierdzono, że przewód doprowadzający wodę przebiega po powierzchni terenu. Stwierdzono również, że przewód nie jest zabezpieczony w sposób zapewniający odpowiednią ochronę przed przypadkowym uszkodzeniem, ingerencją osób trzecich oraz bezpośrednim oddziaływaniem warunków atmosferycznych" – napisali w protokole.

Jak mówią mieszkańcy, zarządca budynku nawet nie obiecuje, że awarię naprawi. – W tamtym tygodniu był mecenas z LCIT-u i powiedział, że jak będziemy płacić 2 tys. zł miesięcznie czynszu od mieszkania, to podłączą nam prąd i wodę. Mówił: „Godzicie się, to spisujemy umowę i mieszkacie dalej". To jest szantaż, po prostu zwykły szantaż! Oni celowo nam to robią, żeby nas stąd wysiedlić – denerwuje się Barbara Bałaban.

Dzisiaj mieszkańcy płacą 4,5 zł brutto za 1 mkw. Dla Aleksandry Kowalskiej oznacza to 135 złotych czynszu. – Mam 2300 zł emerytury, jak miałabym płacić co miesiąc 2 tys. zł? A skąd wziąć na opał, na jedzenie? – pyta 76-latka.

NIE GODZĄ SIĘ NA MIESZKANIA ZASTĘPCZE

Anna Nycz z biura prasowego marszałka podkreśla, że w budynku nie tylko doszło do „bezprawnej ingerencji" w instalację elektryczną, ale też mieszkańcy obu lokali niezgodnie z prawem umieścili butle gazowe blisko kuchni węglowych, co „groziło wybuchem".

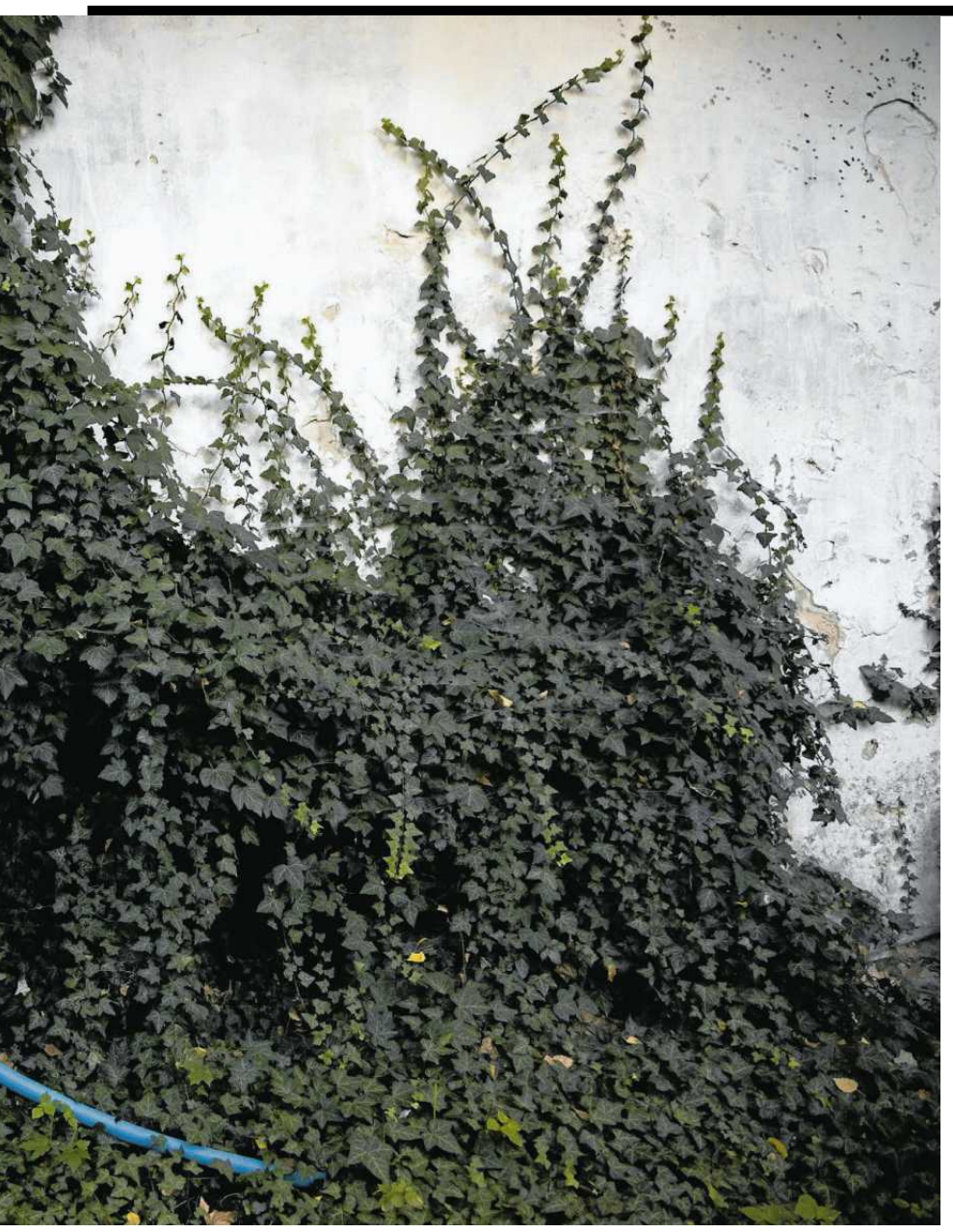
Dodaje, że instalacja elektryczna wymaga robót, które mogą zostać przeprowadzone wyłącznie po opuszczeniu lokali przez obie rodziny.

Podkreśla też, że państwu Bałabanom zaproponowano do wynajęcia mieszkanie o powierzchni 71,10 mkw., a Aleksandrze Kowalskiej lokal o powierzchni 62,10 mkw. w miejscowości Kuraszew koło Radzynia Podlaskiego. Oferty te nie zostały jednak przyjęte.

„W chwili obecnej Barbarze Bałaban i Aleksandrze Kowalskiej zaoferowano możliwość wynajęcia lokali mieszkalnych w domu jednorodzinnym w Łęcznej o powierzchni 40 mkw., każde ze stawką czynszu wynoszącą 4,50 zł brutto za 1 mkw. oraz dodatkowego pomieszczenia wspólnego o powierzchni 16 mkw. Istotne jest to, że samorząd województwa lubelskiego zaoferował wyremontowanie tych lokali wedle potrzeb zgłoszonych przez Barbarę Bałaban i Aleksandrę Kowalską – przewidziany koszt tego remontu wyniesie ok.

W ubiegłym roku w dawnych mieszkaniach służbowych przeprowadzono kontrolę, po której 7 sierpnia 2025 roku odcięto prąd z powodu złego stanu instalacji oraz zagrożenia zdrowia i życia lokatorów

eprasa.pl 6ae443af23

• Mieszkańcy mówią, że zarządca budynku nawet nie obiecuje, że naprawi awarię

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

500 tys. zł" – wylicza Anna Nycz. Chodzi o dom w centrum miasta, przy Alei Jana Pawła II, w którym do niedawna siedzibę miała spółdzielnia socjalna „Pod dobrym adresem".

Anna Nycz dodaje, że zarówno państwo Bałaban, jak i Aleksandra Kowalska ostatecznie nie zgodzili się na podpisanie porozumienia, dzięki któremu sejmik mógłby podjąć decyzję o dotacji na remont lokali w Łęcznej.

Czy to oznacza, że czeka ich zima bez prądu i wody? „Wyrażamy nadzieję, że Aleksandra Kowalska i Barbara Bałaban przyjmą proponowane warunki przeniesienia do wspomnianego wcześniej domu jednorodzinnego, a zatem kwestia przyłącza wodnego może stać się bezprzedmiotowa. W przypadku zaś innego obrotu zdarzeń, Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii w Lublinie podejmie wszelkie niezbędne działania ukierunkowane na zapewnienie Aleksandrze Kowalskiej i Barbarze Bałaban wody pitnej" – zapewnia Anna Nycz.

Tomasz Suryś, wójt gminy Milejów, podkreśla, że chciał zagospodarować Pałac Popławskich wraz z parkiem. Po tym, jak przestał tam funkcjonować Zakład Opiekuńczo-Leczniczy wysłał pismo do Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie z propozycją zakupu zespołu pałacowo-parkowego w Łysołajach. Ustawa o ochronie zabytków daje gminie prawo pierwokupu, ale oferta, która opiewała na około 300 tys. złotych, nie została przyjęta.

Nieruchomość trafiła pod młotek już pięć razy. Urząd marszałkowski ogłaszał przetargi w latach 2023 - 2024, cena wywoławcza w pierwszym przetargu wynosiła 1,9 mln zł, a w ostatnim 1,3 mln zł. Nie zgłosił się jednak żaden chętny

„PROBLEM NIE ZOSTAŁ ROZWIĄZANY HUMANITARNIE"

Wójt dwukrotnie interweniował u władz województwa w tej sprawie, zwracając uwagę, że problem nie został rozwiązany w sposób humanitarny.

Tomasz Suryś mówi, że gmina nie posiada lokali komunalnych. – Niestety, nasze możliwości są ograniczone także przez przepisy pomocy społecznej, ponieważ ci mieszkańcy nie spełniają kryteriów dochodowych uprawniających do stałej pomocy – dodaje.

– Sytuacja jest patowa, bo te osoby nie chcą mieszkać we wskazanych przez zarządcę budynku lokalizacjach. Ale to niedopuszczalne, że ludzie od ponad roku żyją bez prądu, a teraz grozi im również utrata dostępu do wody. Jeżeli ktoś nie został skutecznie wykwaterowany, powinien mieć zapewnione podstawowe warunki do życia do czasu rozwiązania jego sytuacji mieszkaniowej – podsumowuje Tomasz Suryś.

Na ostatnim Sejmiku Województwa Lubelskiego w środę 23 września o pilne rozwiązanie problemu zwrócił się do marszałka radny Sławomir Sosnowski (PSL), który napisał w tej sprawie interpelację. ●

REKLAMA

Szczecin/34454407

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 05 do 10.10.2026 lub do wyczerpania zapasów.

SOBOTA 03.10.2026 - NIECZYNNE!

Toffifee
różne rodzaje
1 kg = 7,98 €
opak. 5 szt. = 625 g
-15%
4.99

Kakao Nesquik
różne rodzaje
1 kg = 7,11/5,69 €
opak. 280/350 g
-39%
1.99

Kinder czekoladki lub Yogurette
różne rodzaje
1 kg = 11,10 €
opak. 100 g
-34%
1.11

Spee do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,22/0,21/0,18 €
opak. na 16/17/20 prań
-10%
3.59

Pril płyn do naczyń
różne rodzaje
1 l = 11,59/3,09/2,06 €
opak. 120/450/675 ml
-20%
1.39

Nimm2 śmiejżelki
różne rodzaje
1 kg = 4,40/3,96/3,05€
opak. 200/225/250 g
-23%
0.99

Czekolada Ritter Sport
różne rodzaje
1 kg = 11,10 €
opak. 100 g
-44%
1.11

Chipsy Pringles
różne rodzaje
1 kg = 8,05 €
opak. 185 g
-46%
1.49

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

Mosty na Odrze

Oto, co zostało z ośmiu dawn

Większości z nich już nie ma albo zostały unieruchomione. Niewykluczone jednak, że znów będą potrzebne.

Andrzej Kraśnicki jr

• **Most Kolejowy na Odrze** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Most Długi, którego historię opisaliśmy w artykule „Nie tylko Kłodny. Szczecinowi potrzebny jest nowy Most Długi. Zapomniane fakty z historii przeprawy", nie był jedynym zwodzonym mostem w Szczecinie.

Należał do całej rodziny ruchomych przepraw, bez których trudno było sobie wyobrazić funkcjonowanie wielkiego portowego miasta. Szczecin rozwijał się nad Odrą i między jej ramionami. Pomiędzy lewobrzeżem i prawobrzeżem na wyspach poprzecinanych kanałami rozrastał się port i jego zaplecze. Przez Międzyodrze od wieków prowadziła też grobla, będąca przodkiem dzisiejszego ciągu ulic Energetyków i Gdańskiej, a od połowy XIX wieku gęstniała sieć kolejowa.

Most musiał więc pogodzić sprzeczne interesy: mieszkańcy chcieli przejechać na drugi brzeg, kolejarze przeprowadzić pociąg, a armatorzy zachować otwartą drogę wodną.

Znaczenie Odry jako drogi transportowej było wtedy znacznie większe niż dzisiaj. W naturalny sposób łączyła port ze Śląskiem. Widać to na archiwalnych fotografiach Szczecina. Rzeka jest pełna barek, holowników i statków, a przy nabrzeżach stoją kolejne jednostki. Nisko położony stały most mógłby ten szlak zablokować.

Tam, gdzie nie było miejsca na wysokie przeprawy i długie najazdy, rozwiązaniem były więc mosty ruchome – zwodzone lub obrotowe. Oto one.

KAWAŁEK MOSTU KŁODNEGO OBECNIE W BYTOWIE

Kilkaset metrów na północ od Mostu Długiego znajdowała się kolejna ruchoma przeprawa – Most Kłodny.

Pierwszy zwodzony most powstał tam w latach 1730-1731. Podnosiły się jego środkowe przęsła. Drewniana przeprawa służyła aż do początków XX wieku. Dopiero w latach 1907-1909 zastąpiła ją nowa stalowa konstrukcja. Była szersza, z chodnikami, jezdnią i torami tramwajowymi. Od 1910 roku kursował tędy tramwaj linii nr 5 do północnej części Łasztowni.

W 1945 roku most został wysadzony przez wycofujące się wojska niemieckie. Na fotografiach zrobionych kilka lat po wojnie widać jeszcze jego stalowe przęsła. Przeprawy ostatecznie nie odbudowano, a jej pozostałości rozebrano. Nie wszystkie jednak poszły na złom.

Jedno z przęseł Mostu Kłodnego zostało przewiezione do Bytowa na Kaszubach i wykorzystane jako część wiaduktu kolejowego przy stacji kolejowej.

Jego szczecińskie pochodzenie ustalili przed laty pasjonaci historii skupieni wokół portalu sedina.pl. Kluczowe okazało się porównanie archiwalnych fotografii Mostu Kłodnego ze szczegółami stalowej konstrukcji w Bytowie. Zgadzają się układ kratownicy i charakterystyczne rozwiązania konstrukcyjne.

Kawałek dawnego Szczecina przetrwał więc w odległym o ponad 200 kilometrów Bytowie, o czym, co ciekawe, tamtejsi mieszkańcy nic nie wiedzieli. Personel informacji turystycznej nie krył zaskoczenia, gdy o tym opowiadałem i pokazywałem zdjęcia.

– Ale my wam go nie oddamy – zażartowała ekipa punktu informacyjnego.

Nic dziwnego, bo pięknie odremontowany wiadukt jest dziś jedną z wizytówek miasteczka. Można powiedzieć, że „nasz" Kłodny jest w dobrych rękach.

NAJPIĘKNIEJSZY MOST W HISTORII SZCZECINA

Ruchomy był również Most Dworcowy, czyli Bahnhofsbrücke, łączący górny taras przy Dworcu Głównym z Kępą Parnicką.

Pierwszy drewniany most otwarto w tym miejscu w połowie XIX wieku. Pod koniec stulecia zastąpiła go konstrukcja stalowo-kamienna. Bogato zdobiony, z malowniczymi wieżami, uchodzi do dziś za najpiękniejszy most w historii miasta. Niestety, również on padł ofiarą ostatnich tygodni wojny. Został zniszczony w kwietniu 1945 roku, od strony Kępy Parnickiej do dziś ocalały jedynie flankujące go wieżyczki.

TORY KOŃCZYŁY SIĘ NAD ODRĄ

Znacznie poważniejszym problemem było zniszczenie kolejowych mostów nad Odrą i Parnicą.

Przed wojną pociąg po wyjeździe z Dworca Głównego przekraczał Odrę, przejeżdżał przez Kępę Parnicką, następnie Parnicę i docierał do rozbudowanego układu kolejowego Międzyodrza. W 1945 roku ten system został przecięty.

Wyjazd z Dworca Głównego w kierunku dzisiejszej stacji Szczecin Port Centralny kończył się na wiadukcie przed zniszczonym mostem. Pociągi dojeżdżały do dworca od strony Pomorzan, a urwane tory zabezpieczono zaporami. 21 kwietnia 1947 roku doszło tam do wypadku, który szybko obrósł legendą.

Pociąg wjeżdżający na Dworzec Główny od strony Pomorzan miał awarię hamulców. Nie zatrzymał się, przejechał koniec toru i runął do Odry w miejscu zniszczonego mostu.

Nad rzekę ściągnęły tłumy Szczecinian, a po mieście rozeszły się informacje o wielkiej katastrofie i ofiarach. Rzeczywistość była mniej tragiczna. Obsługa i pasażerowie zdążyli wyskoczyć. Do wody wpadły lokomotywa, wagony oraz około stu ton węgla. Wraki później wydobyto. Całe wydarzenie bardziej szczegółowo opisałem w artykule „Pasażerowie szczęśliwie wyskakują z pociągu wpadającego do Odry. Katastrofa, wokół której powstała legenda".

MOST, MOST, MOST PIĘKNY I NOWY...

Na odbudowę kolejowego połączenia przez Odrę i Parnicę Szczecin czekał niemal dwie dekady. 13 września 1964 „Kurier Szczeciński" na pierwszej stronie donosił: „Most, most, most piękny i nowy...". Na dużym zdjęciu widać było nową przeprawę kolejową, pod którą płynęła nieduża jednostka.

Gazeta przypominała, że decyzja o odbudowie kolejowych mostów na Odrze i Parnicy zapadła w Ministerstwie Komunikacji już w 1954 roku. Powstawał cały nowy układ kolejowy, który, jak wyliczał „Kurier", składał się z dwóch mostów, siedmiu nowych wiaduktów i ośmiu wyremontowanych.

Znaczenie inwestycji było ogromne. Po wojnie pociągi jadące ze Szczecina w kierunku Gryfina i dalej do Zielonej Góry musiały jechać przez Pomorzany do stacji Szczecin Dąbie. Tam lokomotywę przestawiano na drugi koniec składu, który ruszał z powrotem, wjeżdżając na tor biegnący wzdłuż Regalicy, a następnie w stronę Gryfina.

12 września 1964 roku nowymi mostami przejechał pierwszy pociąg. Oficjalne otwarcie odbyło się dziesięć dni później.

NAJPIERW STATEK, POTEM POCIĄG

22 września 1964 roku nad Odrą pojawili się przedstawiciele władz państwowych, partyjnych i kolejowych. Minister komunikacji Piotr Lewiński i sekretarz KW PZPR Kazimierz Prusiński przecinali biało-czerwoną wstęgę, o czym następnego dnia informował „Kurier".

Nowy most kolejowy miał przęsło obrotowe. Stalowa konstrukcja nie unosiła się do góry, lecz obracała wokół pionowej osi, otwierając drogę jednostkom płynącym rzeką. Prezentacja nastąpiła podczas uroczystości. Przęsło obrócono, a otwartą drogą przepłynął wypełniony pasażerami statek białej floty „Roza Weneda" – ówczesna duma Żeglugi Szczecińskiej.

Mechanizm okazał się jednak praktycznie niepotrzebny. Po pokazie podczas uroczystego otwarcia właściwie go nie używano – poza przypadkiem z grudnia 1975 roku, który opisałem we wspomnianym artykule o Moście Długim. Barki mieściły się pod konstrukcją, a wyższe jednostki mogły korzystać ze szlaku prowadzącego przez Regalicę. Intensywny ruch kolejowy dodatkowo zniechęcał do otwierania przeprawy.

OTWARTY MOST, GĘSTA MGŁA I POCIĄG W PARNICY

Druga z kolejowych przepraw prowadziła nad Parnicą. Również tutaj kolej musiała ustępować statkom, a otwieranie mostu nie zawsze przebiegało bez problemów. Najbardziej dramatyczny wypadek wydarzył się jeszcze w niemieckim Szczecinie.

19 maja 1907 roku o godz. 4.25 do Parnicy wpadła lokomotywa i sześć wagonów. Historię katastrofy szczegółowo opisał Wojciech Grodecki w książce „Szczecińskie katastrofy. Wypadki, pożary i inne wydarzenia 1907-1940", opierając się m.in. na relacjach ówczesnej szczecińskiej prasy.

Był pierwszy dzień Zielonych Świątek. Na dawnym Dworcu Wrocławskim, przygotowywano dodatkowy skład, którym mieszkańcy mieli jechać na świąteczne wycieczki. Do lokomotywy przyczepiono 17 wagonów. Żeby przetoczyć skład w stronę Dworca Głównego, trzeba było przejechać przez most kolejowy nad Parnicą.

Tyle że chwilę wcześniej most został otwarty, aby przepuścić parowiec. Panowała gęsta mgła. Prowadzący skład Felix Balke nie dostrzegł na czas sygnału ostrzegającego o otwartej przeprawie. Kiedy zobaczył niebezpieczeństwo i zaczął hamować, było już za późno. Lokomotywa wraz z sześcioma wagonami runęła do Parnicy, a siódmy wagon wykoleił się i pozostał na moście.

Katastrofa wyglądała groźnie, ale obyło się bez ofiar śmiertelnych. Balke wydostał się z zatopionej lokomotywy i dopłynął do środkowego filaru mostu, skąd zabrała go załoga łodzi. Odniósł tylko kilka obrażeń.

Jeszcze więcej szczęścia miał palacz Beiling. W ostatniej chwili wyskoczył z wpadającej do rzeki lokomotywy. Dopiero później przypomniał sobie, że w środku została jego służbowa marynarka, a w jej kieszeni – 16 marek. Jak opisuje Grodecki, przełożeni doprowadzili do tego, że odnalezienie marynarki stało się jednym z zadań nurka pomagającego przy wydobyciu lokomotywy. Stąd tytuł rozdziału poświęconego katastrofie: „16 marek palacza Beilinga".

Wypadek wywołał w Szczecinie ogromne zainteresowanie. Nad Parnicę przychodziły tłumy, a fotograf Max Dreblow wykonał zdjęcia zatopionego składu. Wagony wydobywano z rzeki przez kilka dni. Najtrudniej było z lokomotywą, która leżała na boku na głębokości około siedmiu metrów. Aby ją podnieść, trzeba było sprowadzić ze stoczni Vulcan duży dźwig pływający.

MOST CŁOWY TEŻ USTĘPOWAŁ STATKOM

Zwodzony był również przedwojenny Most Cłowy nad Regalicą. Nową przeprawę zbudowano w latach 1909-1911. Był to stalowy, niskowodny most o długości około 195 metrów, wyposażony w ruchome, podnoszone przęsła. Służył także tramwajom. W niemieckim Szczecinie linia 1 dojeżdżała aż za Regalicę. Przystanek końco-

eprasa.pl 6ae443af23

ych przepraw w Szczecinie

wy znajdował się na obszernym placu, na którym jest dziś stacja Orlen.

Most został zniszczony w 1945 roku. Początkowo zastąpił go wojskowy most Baileya. Od 1960 roku funkcjonowała już w tym miejscu przeprawa wysokowodna, którą w 2017 roku zastąpił zbudowany od podstaw nowy Most Cłowy. Ruchome przęsło miał także niewielki Most Zielony, łączący Łasztownię z Kępą Parnicką. Przedwojenna przeprawa podczas przebudowy w latach 30. XX wieku otrzymała jednoramienne przęsło zwodzone. Dzięki temu można było zachować dostęp jednostek pływających do Kanału Zielonego.

Także ten most został zniszczony podczas wojny. Początkowo zastąpił go wojskowy Bailey, a potem betonowa konstrukcja o bardzo niskim prześwicie, zaledwie 1,15 metra. W 2023 roku wymienione zostały przęsła, ale parametr pozostał bez zmian. Tylko przy niskich stanach wody mieści się pod nim większa motorówka.

163 TONY SZŁY W GÓRĘ

Jeżeli jednak szukać konstrukcji, która najdłużej zachowała dawną zasadę funkcjonowania szczecińskich przepraw, trzeba przenieść się do Podjuch.

Pierwszy kolejowy most na Regalicy powstał w XIX wieku i miał przęsło obrotowe. W latach 30. XX wieku, wobec rosnącego ruchu pociągów i barek, przeprawę przebudowano. W 1936 roku oddano do eksploatacji dwutorowy most z niezależnymi przęsłami zwodzonymi. W 1945 roku most został wysadzony. Po wojnie odbudowano tylko jedną część przeprawy.

Ruchome przęsło miało 17,35 metra długości i ważyło 163 tony. Podnoszenie lub opuszczanie trwało około dwóch minut. W przeciwieństwie do obrotowego mostu przy Dworcu Głównym, mechanizm był regularnie używany.

Znacznie poważniejszym problemem były jego awarie. Zdarzało się, że przęsło zatrzymywało się w pozycji podniesionej, blokując kolej. Innym razem nie dawało się go podnieść, co zamykało drogę statkom. I nie był to mechanizm, do którego wystarczyło wezwać zwykły serwis. Części trzeba było niekiedy dorabiać, bo od dziesięcioleci nikt ich już nie produkował albo od początku wykonano je wyłącznie dla tej konkretnej konstrukcji.

Stąd wieloletnie starania o budowę nowej, wysokowodnej przeprawy. Udało się ją zrealizować w 2023 roku. W styczniu przez zwodzony most przejechał ostatni pociąg. Przeprawa zakończyła służbę po 87 latach.

Nie zniknęła jednak całkowicie. Zwykłe przęsła rozebrano, natomiast charakterystyczne zwodzone pozostawiono jako zabytek techniki.

NAJMŁODSZY ZWODZONY MOST SZCZECINA

Mogłoby się wydawać, że obecnie ruchome mosty w Szczecinie to już przeszłość. Tymczasem w 2015 roku miasto zbudowało kolejny.

Powstał na Duńczycy, pomiędzy Łasztownią a Wyspą Grodzką, jako część budowy portu jachtowego. Inwestycja rozpoczęła się w sierpniu 2013 roku i zakończyła w marcu 2015 roku. Wraz z pomostami i infrastrukturą dla jachtów powstał pieszo-jezdny most z uchylnym przęsłem.

Stalowa konstrukcja ma 25 metrów długości i waży ponad 30 ton. Po jej podniesieniu otwiera się wejście dla wyższych jednostek do mariny. Przy zamkniętym moście mogą pod nim przepływać jednostki o wysokości do 3,4 metra.

Przęsło podnoszone jest równie sporadycznie jak niegdyś przęsła Mostu Długiego. Główna część mariny znajduje się bowiem na południe od mostu. Wystarczy opłynąć Wyspę Grodzką od strony Wałów Chrobrego, aby dostać się do niej bez względu na kierunek, z którego przypływa żeglarz.

Można byłoby w tym miejscu zakończyć historię szczecińskich zwodzonych mostów. Tyle że ta historia właśnie staje się ponownie aktualna. Znów liczy się to, ile miejsca jest pod mostem.

RZEKA ZNÓW MA BYĆ KORYTARZEM TRANSPORTOWYM

Wszystko za sprawą planów rozwoju transportu wodnego i budowy terminala kontenerowego w Świnoujściu. Ostrożne szacunki mówią, że około 10 proc. ładunków może być kierowanych Odrą Zachodnią i kanałami do i z rejonu Berlina. To oznacza, że prześwit pod nowymi mostami przestaje być wyłącznie technicznym szczegółem.

Ten wątek pojawił się przy planowaniu pieszo-rowerowej kładki pomiędzy Dworcem Głównym a Kępą Parnicką (ma powstać niemal dokładnie tam, gdzie kiedyś znajdował się Most Dworcowy). Wytyczne Wód Polskich były jasne: minimalny prześwit musi wynosić 5,25 metra.

Historia zatoczyła więc koło. Ponad sto lat temu w tym miejscu problem rozwiązano, budując zwodzone przęsła. Dzisiaj projektanci próbują zapewnić odpowiednią wysokość całej konstrukcji.

REKLAMA

Białystok/34454948

1 RP

eprasa.pl 6ae443af23

SYNDYK MASY UPADŁOŚCI
AGROPARTNER Spółka z o.o. w upadłości likwidacyjnej
z siedzibą w Olsztynie

zaprasza do składania ofert w sprawie sprzedaży z wolnej ręki prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej – działki **nr 43/10** o powierzchni 5,6442 ha, KW Nr OL1O/00093492/6, położonej w obrębie Gietrzwałd, której wartość oszacowania wynosi **518.000,00 zł netto.**

Oferty można składać na adres kancelarii do dn. 21.10.2026r. włącznie.

Dodatkowych informacji udziela Kancelaria Syndyka, 10-509 Olsztyn, ul. Mickiewicza 16/4, tel. 89 5412192, e-mail : syndyk@kancelariaolsztyn.pl.

Olsztyn/34455109

Burmistrz Karlina

informuje

o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Karlinie ul. Plac Jana Pawła II 6 na okres 21 dni oraz zamieszczeniu na stronach internetowych www.karlino.pl i www.bip.karlino.pl wykazu nieruchomości położonych na terenie miasta i gminy Karlino przeznaczonych do sprzedaży: w drodze przetargu nieograniczonego – dz. nr 207/5, 208/5 i 209/5 o łącznej pow. 2,6960 ha w obr. 0003 m. Karlino pod działalność produkcyjno – usługową oraz do najmu cz. dz. nr 576/16 w obr. Daszewo o pow. 6 m² pod ustawienie reklamy na podstawie Zarządzenia Nr 82/2026 Burmistrza Karlina z dnia 30 września 2026 r.

Szczecin/34455079

OGŁOSZENIE
o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Grudzicka I" w Opolu

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 z późn. zm.) i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r. poz. 670.) oraz Uchwały nr XXIII/384/25 Rady Miasta Opola z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Grudzicka I" w Opolu zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Grudzicka I" w Opolu.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Grudzicka I" w Opolu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wyłożony będzie do publicznego wglądu w punkcie konsultacyjnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: www.bip.um.opole.pl w zakładce Planowanie przestrzenne **w dniach od 2 października 2026 r. do 30 października 2026 r.**

Zgodnie z art. 8i ust. 1 i 2 formami konsultacji społecznych będą:
- zbieranie uwag w terminie od 2 października 2026 r. do 30 października 2026 r. (na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego),
- spotkanie otwarte w formie dyskusji publicznej, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego, które odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Opola, ul. Rynek 1A, dnia 22 października 2026 r., sala 203 o godzinie 15.30,
- prowadzenie punktu konsultacyjnego odbędzie się w budynku Urzędu Miasta Opola, pl. Wolności 7/8 (pok.301, III piętro) w dniach od 2 października 2026 r. do 30 październik 2026 r. od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 14.00 oraz w czwartki: 8 października 2026 r., 15 października 2026 r., 22 października 2026 r. i 29 października 2026 r. od godziny 15.30 do 17.00.

Zgodnie z art. 8g ust.1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi do w/w planu **w nieprzekraczalnym terminie do 30 października 2026 r.**

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko każdy ma prawo do składania uwag w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa w terminie jak wyżej.

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego. Formularz dostępny jest w BIP UM Opola pod adresem: https://www.bip.um.opole.pl/miasto-opole,42_188.

Sposób składania uwag (do wyboru):
- w postaci papierowej przekazanej osobiście do Urzędu Miasta Opola (Rynek 1A lub pl. Wolności 7/8 pok. 314),
- w postaci papierowej przekazanej pocztą na adres: Urząd Miasta Opola, Rynek 1A, 45-015 Opole,
- w formie dokumentu elektronicznego przekazanego na adres e-mail: bu@um.opole.pl,
- w formie dokumentu elektronicznego przekazanego za pomocą e-Doręczeń: AE:PL-94183-72501-VCTWH-31.

Prezydent Miasta Opola informuje, że przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych – RODO (Dz.U.UE. L z 2016 r. Nr 119, str.1). Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na naszej stronie Biuletynu Informacji Publicznej pod adresem: www.bip.um.opole.pl w zakładce „Planowanie przestrzenne".

Prezydent Miasta Opola

Opole/34455075

AB-I.7820.5.4.2026.IA

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 95 ust. 3, art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670) w związku z art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

WOJEWODA PODLASKI
PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad – właściwego zarządcy drogi, działającego przez pełnomocnika Pana Grzegorza Misiak, wydał postanowienie z dnia 25.09.2026 r. znak: AB-I.7820.5.4.2026.IA, prostujące oczywiste omyłki zaistniałe w decyzji Wojewody Podlaskiego Nr 11/2023 z dnia 27.09.2023 r. znak: AB-I.7820.5.2.2022.IA, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi krajowej Nr 8 od m. Kumiała do m. Grymiaczki wraz z Obwodnicą Suchowoli w ramach inwestycji pn.: „Projekt i Budowa Obwodnicy Suchowoli w ciągu drogi krajowej Nr 8", w następujący sposób:

1) na stronie 61, w wierszu 8 od dołu strony,
zamiast zapisu:
obręb 0044 Suchowola: 1422/1, 1423/1, 1424/3, 1424/5, **1425/1**, 1427/1, 1428/3, 1480/1, 1481/3, 1484/3,

powinien być zapis:
obręb 0044 Suchowola: 1422/1, 1423/1, 1424/3, 1424/5, 1427/1, 1428/3, 1480/1, 1481/3, 1484/3,

2) na stronie 62, w wierszu 20 i 21 od góry strony,
zamiast zapisu:
obręb 0044 Suchowola: 701/1, 745/2, 1041/1, 1042/1, 1044/1, 1045/3, 1046/3, 1046/4, 1422/2, 1423/2, 1423/3, 1424/6, 1426/1, 1427/2, 1479/1, 1480/2, 1485/2, 1486/2, 1488/2, 1532/1, 1533/2, 1534/2, 1535/2,

powinien być zapis:
obręb 0044 Suchowola: 701/1, 745/2, 1041/1, 1042/1, 1044/1, 1045/3, 1046/3, 1046/4, 1422/2, 1423/2, 1423/3, 1424/6, **1425/1**, 1426/1, 1427/2, 1479/1, 1480/2, 1485/2, 1486/2, 1488/2, 1532/1, 1533/2, 1534/2, 1535/2.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią postanowienia, które zostało także zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 02.10.2026 r. na okres 14 dni, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8^{00}-15^{00}, w terminie od dnia 02.10.2026 r. do dnia 16.10.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym wszystkim zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią postanowienia

Zapoznanie się z treścią postanowienia będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż wszyscy zainteresowani, którzy chcieliby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią postanowienia proszeni są o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparat fotograficzny, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 429) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33) ww. postanowienia.

Białystok/34455025

STAROSTA KIELECKI
Znak: B.IV.6740.2.11.2026.MH

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

STAROSTA KIELECKI

zawiadamia o wydaniu Zarządowi Powiatu Kieleckiego reprezentowanemu przez Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Kielcach, działającemu przez pełnomocnika Pana Michała Zapióra, decyzji nr 23/2026 z dnia 29.09.2026 r., znak: B.IV.6740.2.11.2026.MH, zezwalającej na realizację inwestycji drogowej polegającej na: **rozbudowie drogi powiatowej nr 1307T na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1303T do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1306T, ETAP II – Rozbudowa drogi powiatowej nr 1307T na odcinku od km ok. 2+970 do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1306T,** na terenie gminy Masłów w powiecie kieleckim, w województwie świętokrzyskim, dla zadania pn.:

„Projekt przebudowy drogi powiatowej w Masłowie Pierwszym – ul. Podklonówka oraz w Mąchocicach Kapitulnych – ul. Górna", ETAP II – Rozbudowa drogi powiatowej nr 1307T na odcinku od km ok. 2+970 do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1306T.

Zakres planowanej inwestycji obejmuje:
- roboty przygotowawcze,
- roboty rozbiórkowe,
- rozbudowę (korpusu i jezdni) drogi powiatowej nr 1307T,
- korektę geometrii skrzyżowania z drogą gminną ul. Św. Floriana,
- budowę chodnika wzdłuż drogi powiatowej,
- budowę przejść dla pieszych,
- budowę i przebudowę zjazdów indywidualnych,
- przebudowę odwodnienia drogi (budowę rowów otwartych, likwidację odcinków rowów otwartych w miejscu projektowanego chodnika, budowę przepustów, budowę i przebudowę kanalizacji deszczowej, budowę odcinków odwodnienia liniowego),
- budowę oświetlenia ulicznego (doświetlenie przejść dla pieszych),
- przebudowę/zabezpieczenie kolidujących sieci uzbrojenia terenu i infrastruktury technicznej,
- przesunięcie granic działek i wydzielenie pasa drogowego,
- umocnienie/zabezpieczenie skarp rowów,
- wykonanie oznakowania poziomego i pionowego,
- wycinka drzew i krzewów kolidujących z planowaną inwestycją,
- rozbiórka piwnic ziemnych wraz z ich zasypaniem.

Przedmiotowa decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej obejmuje nieruchomości położone w gminie Masłów w powiecie kieleckim, **jednostka ewidencyjna 260409_2 Masłów,** oznaczone w ewidencji gruntów i budynków numerami działek, znajdujące się:

– **w liniach rozgraniczających obszar objęty terenem inwestycji**:

jednostka ewidencyjna: 260409_2 Masłów:

obręb 0008 Mąchocice Kapitulne, numery ewidencyjne działek: **1137, 848/1, 848/2, 879/5,** 322 (**322/1,** 322/2), 323/2 (**323/3,** 323/4), 324/2 (**324/6,** 324/7), 326/5 (**326/6,** 326/7), 403/2 (**403/3,** 403/4), 404 (**404/1,** 404/2), 408 (**408/1,** 408/2), 409/2 (**409/3,** 409/4), 410 (**410/1,** 410/2), 411 (**411/1,** 411/2), 412 (**412/1,** 412/2), 1166 (**1166/1,** 1166/2), 413/2 (**413/7,** 413/8), 413/1 (**413/5,** 413/6), 414 (**414/1,** 414/2), 415 (**415/1,** 415/2), 416 (**416/1,** 416/2), 417 (**417/1,** 417/2), 418/3 (**418/9,** 418/10), 420/3 (**420/11,** 420/12), 420/4 (**420/13,** 420/14), 426/1 (**426/7,** 426/8), 426/6 (**426/9,** 426/10), 1189/3 (**1189/8,** 1189/9), 1175 (**1175/1,** 1175/2), 857/2 (**857/5, 857/6,** 857/7), 857/1 (**857/3,** 857/4), 856/2 (**856/5,** 856/6), 856/1 (**856/3,** 856/4), 855 (**855/1,** 855/2), 854 (**854/1,** 854/2), 853/2 (**853/5,** 853/6), 853/1 (**853/3,** 853/4), 852/3 (**852/6,** 852/7), 852/1 (**852/4,** 852/5), 851 (**851/1,** 851/2), 850/1 (**850/7,** 850/8), 850/4 (**850/11,** 850/12), 850/3 (**850/9,** 850/10), 849/12 (**849/14,** 849/15), 848/4 (**848/9,** 848/10), 848/3 (**848/7,** 848/8), 847/1 (**847/7,** 847/8), 847/3 (**847/9,** 847/10), 835 (**835/1,** 835/2), 834 (**834/1,** 834/2), 833 (**833/1,** 833/2), 805/1 (**805/15,** 805/16), 803 (**803/2,** 803/1, 803/3), 804/2 (**804/3,** 804/4, 804/5), 805/14 (**805/21,** 805/22, 805/23), 805/12 (**805/19,** 805/20), 805/11 (**805/17,** 805/18),

– **poza liniami rozgraniczającymi teren przeznaczony pod:**

✓**przebudowę sieci i uzbrojenia terenu:**

jednostka ewidencyjna: 260409_2 Masłów:

obręb 0008 Mąchocice Kapitulne, **numery ewidencyjne działek: 323/2 (323/4), 403/2 (403/4), 409/2 (409/4), 410 (410/2), 1166 (1166/2), 413/2 (413/8), 417 (417/2), 427/3, 427/1, 1189/3 (1189/9), 1173, 1174, 1175 (1175/2), 857/1 (857/4), 856/2 (856/6), 856/1 (856/4), 855 (855/2), 854 (854/2), 852/3 (852/7), 852/1 (852/5), 1157/1, 836/1, 835 (835/2), 805/1 (805/16), 804/2 (804/4), 804/1, 803 (803/1),**

✓**budowę i przebudowę urządzeń wodnych:**

jednostka ewidencyjna: 260409_2 Masłów:

obręb 0008 Mąchocice Kapitulne**, numer ewidencyjny działki: 833 (833/2),**

✓**budowę i przebudowę zjazdów:**

jednostka ewidencyjna: 260409_2 Masłów:

obręb 0008 Mąchocice Kapitulne, **numery ewidencyjne działek: 322 (322/2), 323/2 (323/4), 324/2 (324/7), 404 (404/2), 408 (408/2), 409/2 (409/4), 410 (410/2), 411 (411/2), 412 (412/2), 1166 (1166/2), 413/2 (413/8), 413/1 (413/6), 414 (414/2), 415 (415/2), 416 (416/2), 417 (417/2), 418/3 (418/10), 418/4, 418/5, 419/4, 419/3, 419/1, 420/1, 420/3 (420/12), 420/4 (420/14), 426/1 (426/8), 426/6 (426/10), 427/10, 427/3, 427/1, 428/1, 428/2, 429, 1189/3 (1189/9), 1173, 1174, 1175 (1175/2), 857/2 (857/7), 857/1 (857/4), 856/2 (856/6), 856/1 (856/4), 855 (855/2), 854 (854/2), 853/2 (853/6), 853/1 (853/4), 852/3 (852/7), 852/1 (852/5), 851 (851/2), 850/1 (850/8), 850/4 (850/12), 850/6, 849/7, 849/4, 849/12 (849/15), 848/4 (848/10), 848/3 (848/8), 847/1 (847/8), 847/3 (847/10), 1165, 846/2, 846/1, 845, 844/9, 844/4, 844/3, 1157/1, 843/2, 837/1, 835 (835/2), 805/1 (805/16), 804/2 (804/4), 804/1, 803 (803/1),**

✓**rozbiórkę istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania:**

jednostka ewidencyjna: 260409_2 Masłów:

obręb 0008 Mąchocice Kapitulne, numery ewidencyjne działek: 804/1, 804/2 (804/4), 805/1 (805/16).

Wyjaśniam, że w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki przed podziałem, w nawiasie numery działek po podziale. **Pogrubioną czcionką zostały oznaczone numery działek objętych liniami rozgraniczającymi teren inwestycji (przebieg drogi).**

Powyższej decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Informuję, że **w myśl art. 18 ust. 1e pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania** i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 311) w przypadku, w którym dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wyda tę nieruchomość niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o jej wydaniu – wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5% wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

Powyższa informacja dotyczy nieruchomości przeznaczonych pod pas drogowy.

W sprawie wydania nieruchomości należy kontaktować się z Powiatowym Zarządem Dróg w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25-211 Kielce, tel. 41 200-17-48.

Strony z treścią decyzji mogą zapoznać się w **Wydziale Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kielcach, ul. Wrzosowa 44, 25 – 211 Kielce (pokój nr 17, nr tel. 41 200-12-77)**, od poniedziałku do piątku z wyłączeniem środy.

Zapoznanie **z decyzją nie jest obowiązkowe.**

Od decyzji służy odwołanie do Wojewody Świętokrzyskiego za pośrednictwem Starosty Kieleckiego, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia stron o jej wydaniu. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej powinno zawierać zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie – art. 11g ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Zgodnie z art. 11f ust. 3 ww. ustawy, w związku z art. 49 Kpa, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Starosta Kielecki

Kielce/34454884

eprasa.pl 6ae443af23